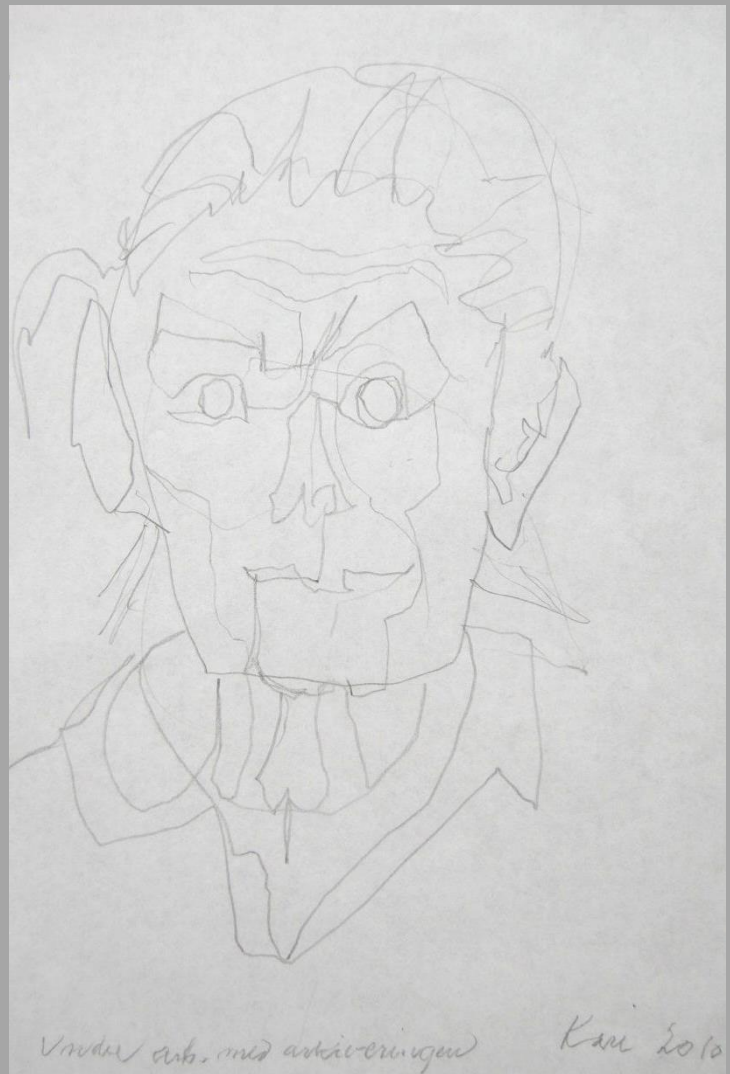
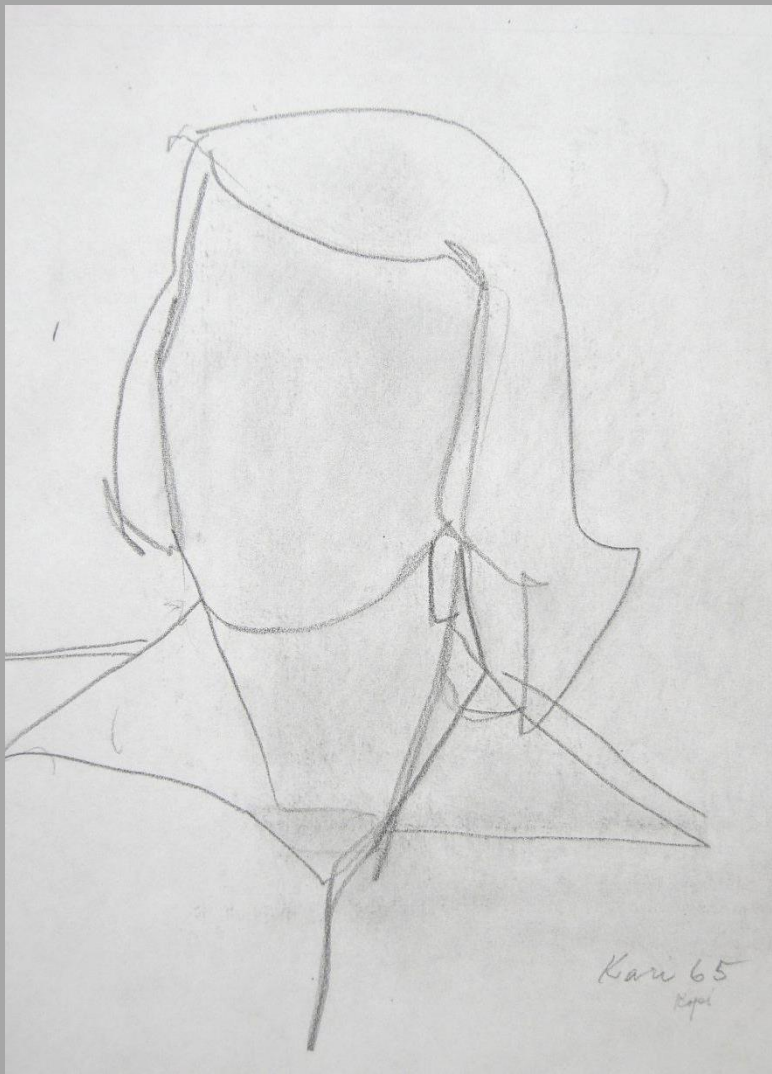

Samstemme kropp og sinn: En utforskning av Kari Torjussens undervisning i frihåndstegning med særlig vekt på grunnelementer

Karen Disen

To selvportretter av Kari Brudin Torjessen

alle...
...
... 7de October 1722.

Under Bort Skærs og Tingels Regt.

Carl Johan.

Oslo 24. august 2011

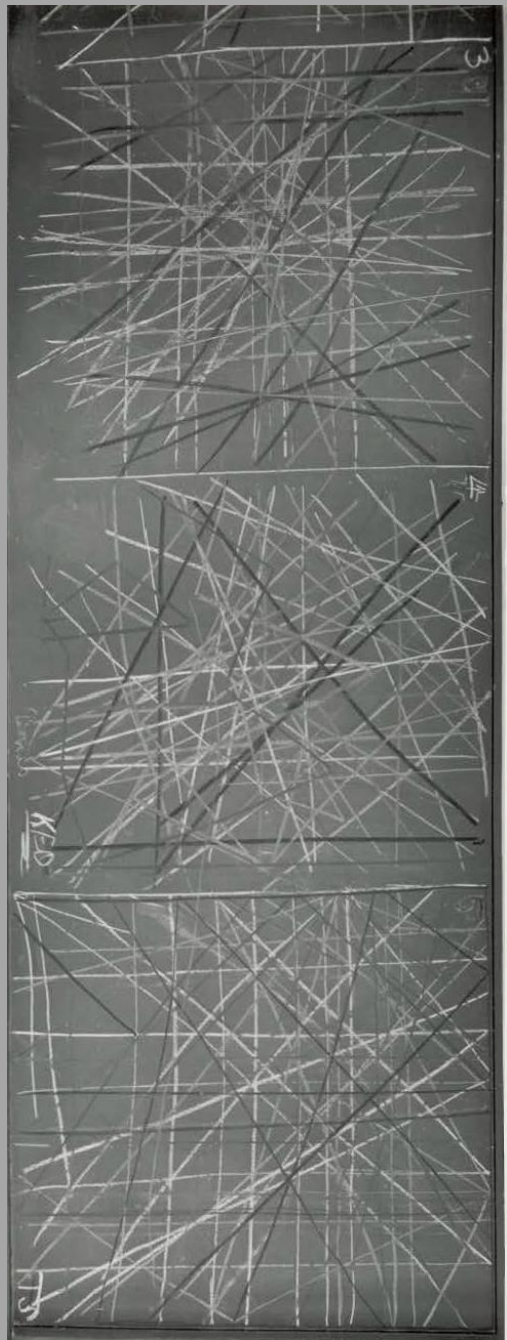
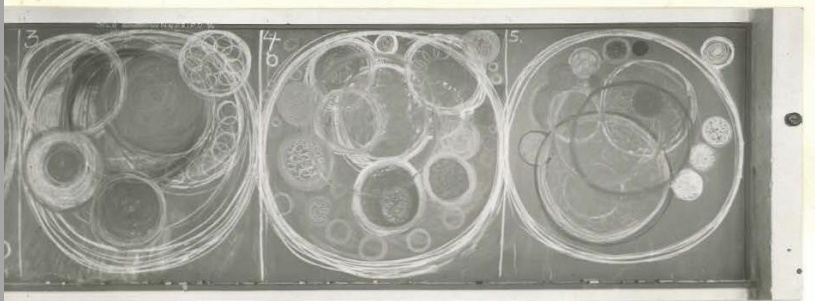
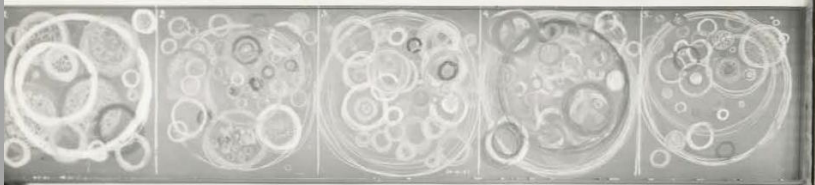
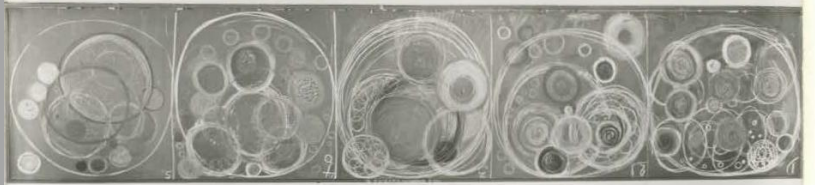
Kari Torjussen

Kari Brundin Torjussen

Samstemme kropp og sinn - bevisstgjøre sin tilstedeværelse, - finne grunntonen.

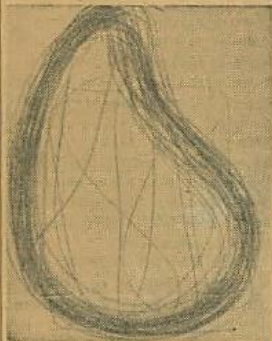
Å tegne er en av de mest elementære menneskelige beskjeftigelser. Den kan spores tilbake så langt som vi kjenner menneskets historie. Strektegninger på redskap, fargede konturer på istidskulturens hulevegger – ristninger på fjell – viser stor sikkerhet i å omsette forbilde til en tegnerisk dimensjon. I disse fremstillingene hentet fra dyreverden, er det typisk at de enkelte arter er klart oppfattet og at bevegelsesfasene er klart fastholdt. (Billedeksempler er lagt i kapittelet Inspirasjon og Historie)

Tegning er noe barnet allerede på et tidlig stadium beskjeftiger seg med. Så snart det har evne til å gripe om et redskap begynner det med stor glede og iver sine første rablinger. Og alle barn har en felles utvikling som går parallelt språkutviklingen. – Rablingen følger bablingen og etter hvert som begrepsdannelsen øker, øker også evnen til å nedfelle dette på papiret.

Fri form ved Kunst- og Håndverksskolen

Som legger fram resultatene for sommerkurset

De første rytmiske tegnebevegelser minner meget om det de fleste prøverer med blyanten under en telefonsamtale. Denne tegningen viser neste stadium, det øyeblikk da det utvikler seg en form.

I fjor ble det arrangert et sommerkurs på Kunst- og Håndverksskolen, under ledelse av fem amerikanske professorer. Det var arkitekt Arne Korsmo som var kommet i kontakt med amerikanerne under et besøk ved Institute of Design i Chicago, og ellers var det lærere fra hele Norden, som gjen-

Dette er ikke Picasso, men elevenes forsøk på å feste det umiddelbare synsinntrykk til papiret, mens han ser bare på objektet, ikke på papiret.

nom dette kurset ville gi de norske elevene en sterkere fornemmelse av de krefter som ligger bak det moderne formspråket. I virkeligheten var dette et kurs som skulle frigjøre eleven for den uselvstendige etterligning, gi ham evnen til å bygge på den tradisjon og de stillarter tidene har skapt, og samtidig vise hvordan de nye materialer og de nye tekniske hjelpemidler lot seg utnytte i helt nye former. Kurset ble nesten oppsiktsvekkende vellykt, det er det inntrykket man får etter å ha sett årsmeldingen fra Kunst- og Håndverksskolen, som helt er viet dette kurset. Illustrasjonene viser hvordan undervisningen ble bygd opp med frie rytmiske øvelser. Resultatene burde kunne fortelle et større publikum atskillig om den skøn-

struktives eller «abstrakte» kunsten, som mange har så vondt for å innforlive seg med.

Sommerkursets vesentlige inspirasjon, heter det i årsmeldingen fra Kunst- og Håndverksskolen, det var å bringe inn i undervisningen den bevegelse og romfølelse som bor i alle mennesker og som springer ut av den frihet og bevegelse som er nedlagt i all natur. Det gjelder å dyrke bevisst de muligheter som ligger i den frie utfoldelse av de rytmiske verdier i form, farge og materiale. At friheten er rytmisk vil jo ganske enkelt si at den er lovmessig og konstruktiv uten å miste den umiddelbare og levende impuls. Ved motoriske tegne-, modellerings- og fargeøvelser som ligger nær opp til plastikk, gymnastikk og rytmiske be-

Et fritt formeksperiment.

vegelser, delvis ledsaget av musikk, frigjøres mennesket. Impulsivitet, fantasi og følelseslivet får friere spillerom som utnyttes i formgivning. Tekniske eksperimenter med form og materiale følger med og utvikler kombinasjonsevnen. Den bundne innstilling til teknisk fremstillingsdyktighet i tegning, formgivning og produksjon avlases av en større frihet, bevegelse, en smidighet i utvikling av alle formgivningsmuligheter. En større harmoni oppnås mellom intensjonene, den psykologiske bakgrunn og det konkrete fysiske og materielle uttrykk som tilskites. De formskapende krefter får da den beste innstilling til de muligheter de arbeider med for å løse sin personlige uttrykksform i de oppgaver som foreligger.

Tirsdag 30. juni 1953

Dagboken

Noen vil kanskje forbause seg over å finne gjengitt i denne seriøse Dagboken et barns rabbel og tro at det er begynt å rabble for undertegnede i sommervarmen. La meg derfor straks slå fast at denne tegningen ikke er laget av noe barn, og at jeg er ved mine fulle fem i gjerningsøyeblikket.

«Tegningen» er nemlig hentet fra Statens Håndverks- og Kunstindustriskoles siste årsmelding og skriver seg fra skolens sommerkurs i fjor — et kurs i «visual training» og «design education» med 5 amerikanske professorer som lærere.

I underskriften til den her gjengitte «tegnings» — som er en av mange liknende — heter det:

«I denne øvelsen blir en klar over at kroppens tilstand har bestemte virkninger på tegnebevegelsen, og dernest at den også påvirkes av den psykiske tilstand. En erfarer dette ved å koordinere to eller flere kroppsbevegelser, f. eks. gå sakte og tegne, og gå hurtig og tegne, og gjennom stadig å være klar over i hvilken psykisk tilstand tegningen utføres.»

Gamle håndverkere vil formodentlig ryste på hodet av denne nye form for tegneundervisning og tvile på at det kan bli noe ordentlig håndverk ut av dette, men ettersom skolens rektor har vært håndverker i 40 år, må man gå ut fra at han vet hva han gjør.

Jeg vet bare, at hvis jeg hadde laget en sånn tegning i 2. klasse på skolen, ville jeg antagelig være blitt flyttet ned i 1. klasse igjen.

Arbeide for min studiepermisjon 1910

Billedelementene og deres sammenheng.
Romformene

Punktet har ingen utstrekning.

Punktet satt i bevegelse gir strek.

Streken - sporlinjen er éndimensjonal (m)

Den kan være:

- a) rett (korteste vei mellom to punkter) og kan ha forskjellig orientering i forhold til referanserammen: vannrett, loddrett, skrå.
- b) krum, som kan gi kurvene:
sirkel-linjen
ellipse
spiral
hyperbel
parabel

Streken satt i bevegelse gir flate

Flaten er todimensjonal (m^2).

Linjen som avgrensar flaten, er en grenselinje

Flaten kan også avgrensnes ved hjelp av sporlinje (strek).

Flaten kan ha forskjellig utstrekning og forskjellig orientering i forhold til referanserammen.

De elementære flateformene er:

Parallelogrammene (plane firkanter hvis sider er parvis parallelle)

Kvadrat

Rektangel

Rombe

deler av parallelogrammene

Trekant

Trapes og

Sirkel - fremkommer ved dreining om ett av linjens endepunkter.

Flaten i bevegelse gir romformene.

Romformene (stereometriske former) er tredimensjonale (m^3)

De kan ha forskjellige utstrekninger og orienteringer i forhold til referanserammen (bortsett fra kulen som bare kan ha forskjellig størrelse og plassering).

1. Flaten forskjøvet i én retning i rommet gir:

Parallellforskyvningslegemene

Disse begrenses av 6 plane flater.

Kubus: kvadratet forskjøvet i et bestemt forhold

Andre parallellforskyvningslegemer:

Rektangel forskjøvet

Rombe forskjøvet

Prismer: trekant forskjøvet

trapes "

femkant "

osv.

2. Flaten satt i rotasjon om sin midtaksé gir:
Dreiningselementene - sylinder og kjegle er avgrenset av enkeltkrumme plan
Kulen er avgrenset av dobbeltkrummet plan.

Sylinder: kvadrat eller rektangel i rotasjon.
Snittflatene: kvadrat eller rektangel, sirkel, ellipse.

Kjegle: trekanten i rotasjon.
Snittflatene: trekant, sirkel, ellipse, hyperbel, parabel.

Kule: sirkelen i rotasjon.
Snittflatene: sirkler

Romformen satt i rotasjon i alle retninger gir kulen:

Kule: Kule om sitt midtpunkt

Kule: Kjeglen om sitt toppunkt

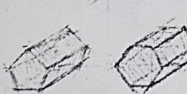
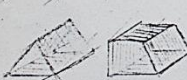
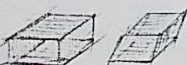
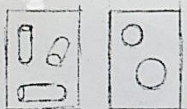
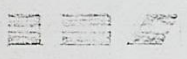
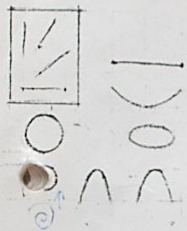
Kule: Sylinderen om sitt midtpunkt

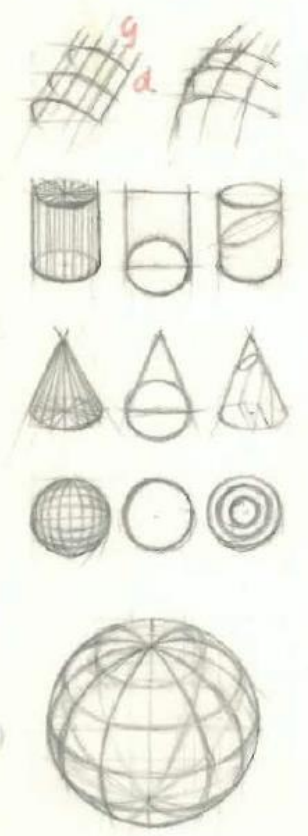
Kulen er uforanderlig (også i rotasjon) og må være en "ender-form".

ET/EA
14.3.80

Disse elementære tredimensjonale formene er fundamentale for gjenkjenning av våre omgivelser. I hus, vare-ser, gjenstander, menneskekroppen, trær, frukt, blomster osv. finnes disse former: hale, som deler alle sammensetninger.

- 1) Punkt • i bevegelse gir:
- 2) Strøk: - | / ~ (vannrett, loddv. skrå. buet) m
- 3) " i bevegelse gir flate De elementære:
 - rektangel m^2
 - △ trekant
 - sirkel m^2
- 4) Flate i bevegelse gir volum: De elem.:
 - Parallell forskyvningslegemer:
 - og Omdreingslegemer:
 - (elem. kubus, par. piped
 - " kule, bjegle, cylinder)
5. Volumener i bev. gir (ved omdreining)
 - Kuler.

Generativ er strøk (sporlinje) og felle
 grenselinje på langs

Direktiv " strøk (sporlinje) og felle
 grenselinje på tvers av formen

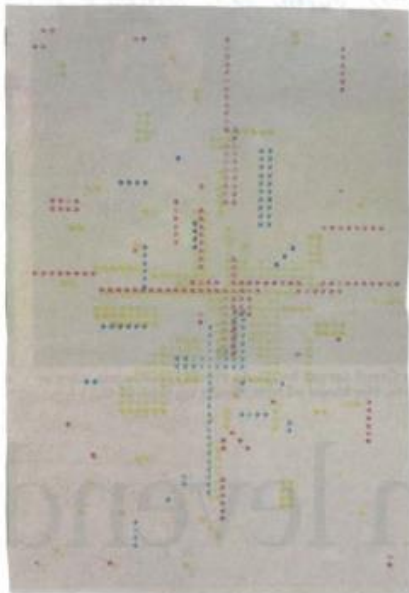
Punkt

.

Punktet betegnes i Geometrien som om
 " det har ingen utstrekning;
 midtpunktet i sirkelen (Sirkelens)
 eller skjæringspunktet i midte mellom to
 linjer som krysser hverandre

• Punktet er den aller enkleste bevisning mellom
 hånd/redskap og ^{og brukes}
 i tegnekunsten både som størrelsesforandring
 og tekstur (Se også LJ)

• Punktet som Matematisk og Grafisk tegn
 ble oppfunnet av Leibniz år 1693
 (derifra også brukt som notetegn.
 Kolor oppfunnet av - - - år 1694
 Kirus - - - " Widmann * 1789

Kunst-grafikk

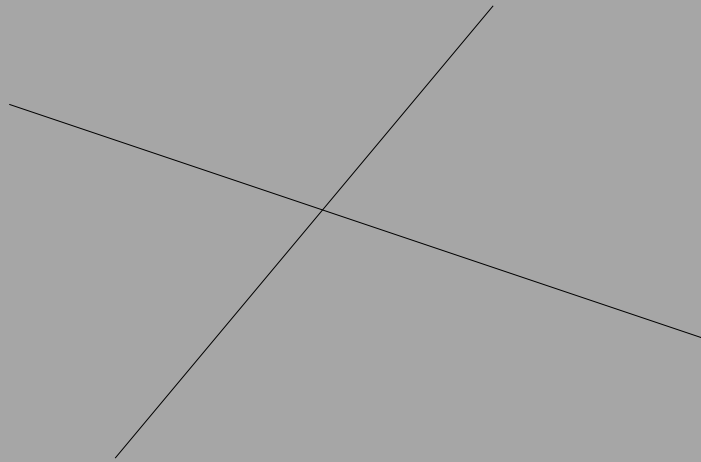
. Punktet er den aller enkleste berøring mellom
hånd/redskap og underlaget/papiret
og brukes i tegnekunsten både som størrelsesforandring
og tekstur (se avsn LJ)

. Punktet som Matematisk og Grafisk tegn
ble oppfunnet av Leibniz år 1693
(derefter også brukt som notetegn.)

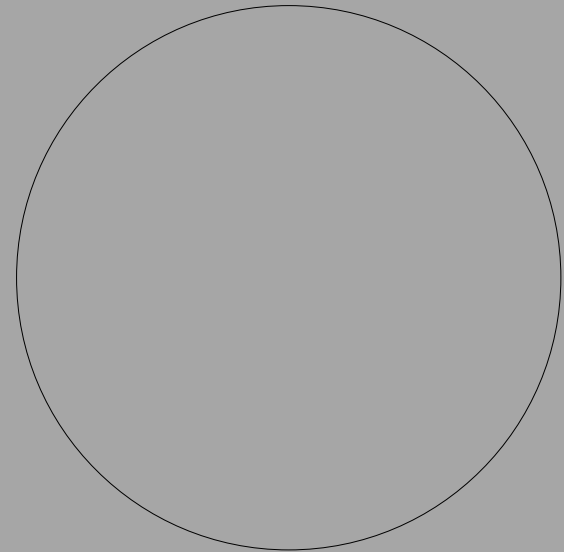
: Kolon oppfunnet av “ år 1694
- Minus oppfunnet av “ Widmann “ 1489

Punkt

- . Punktet har ingen utstrekning. Punktet satt i bevegelse gir strek.
- . Punktet betegnes i geometrien som om det har ingen utstrekning.

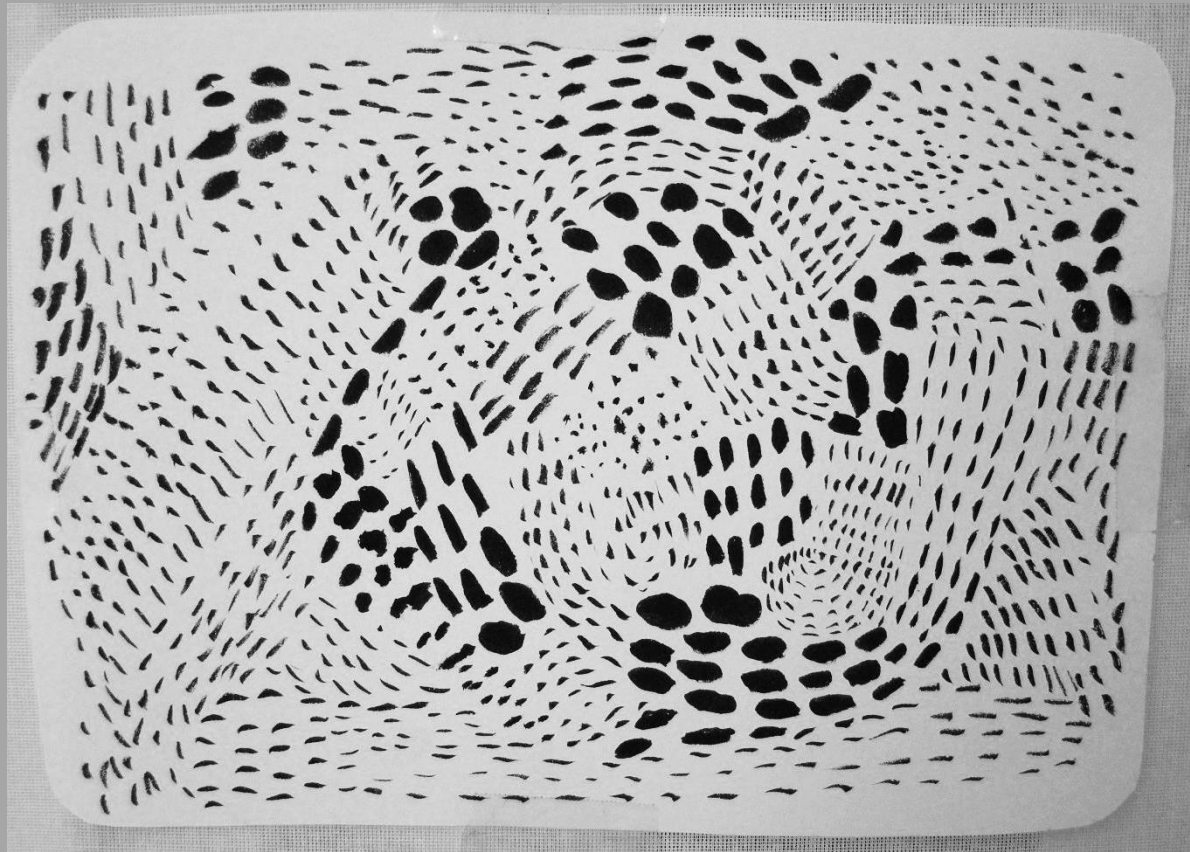

skjæringspunkt: -møte mellom to linjer som krysser hverandre.

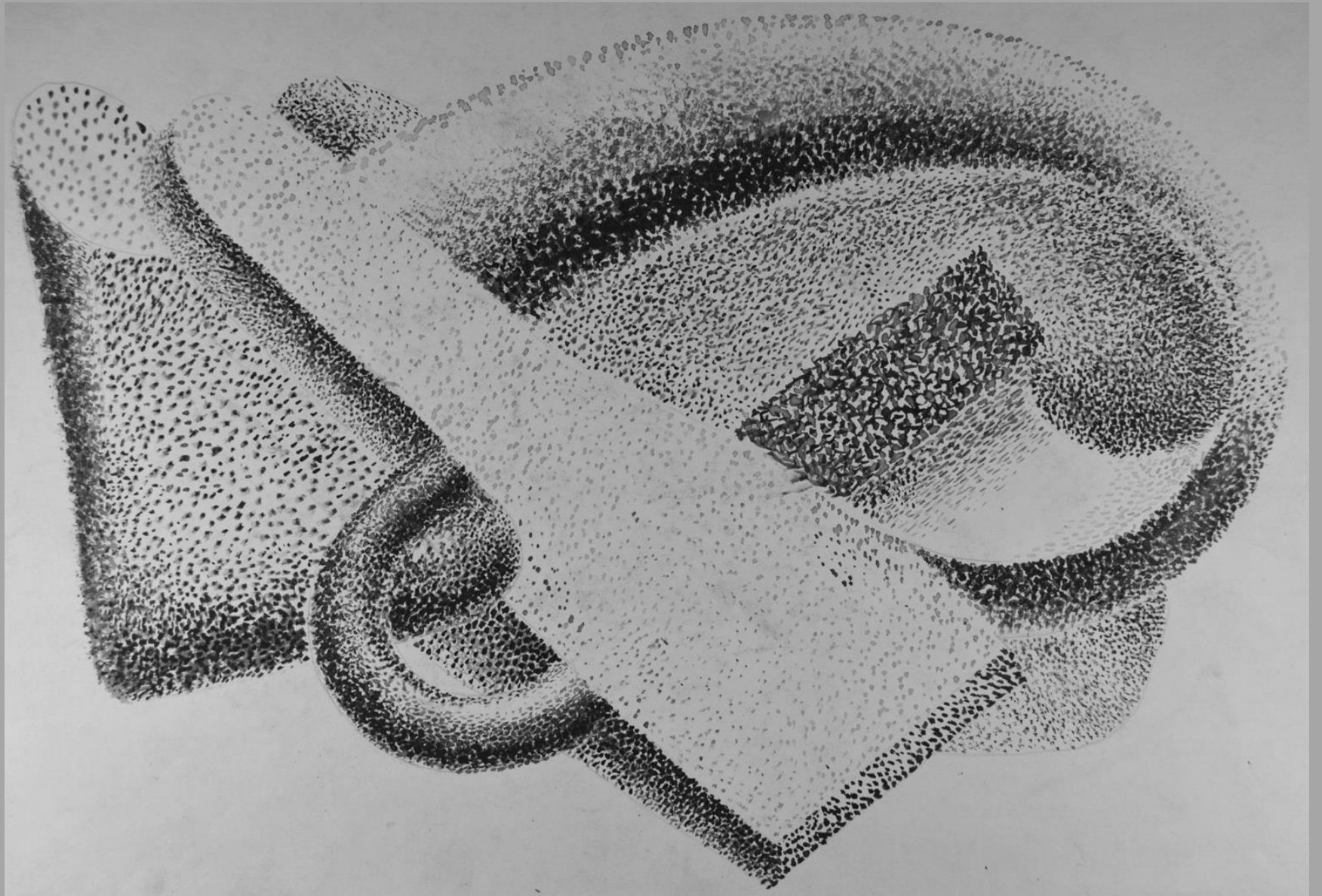

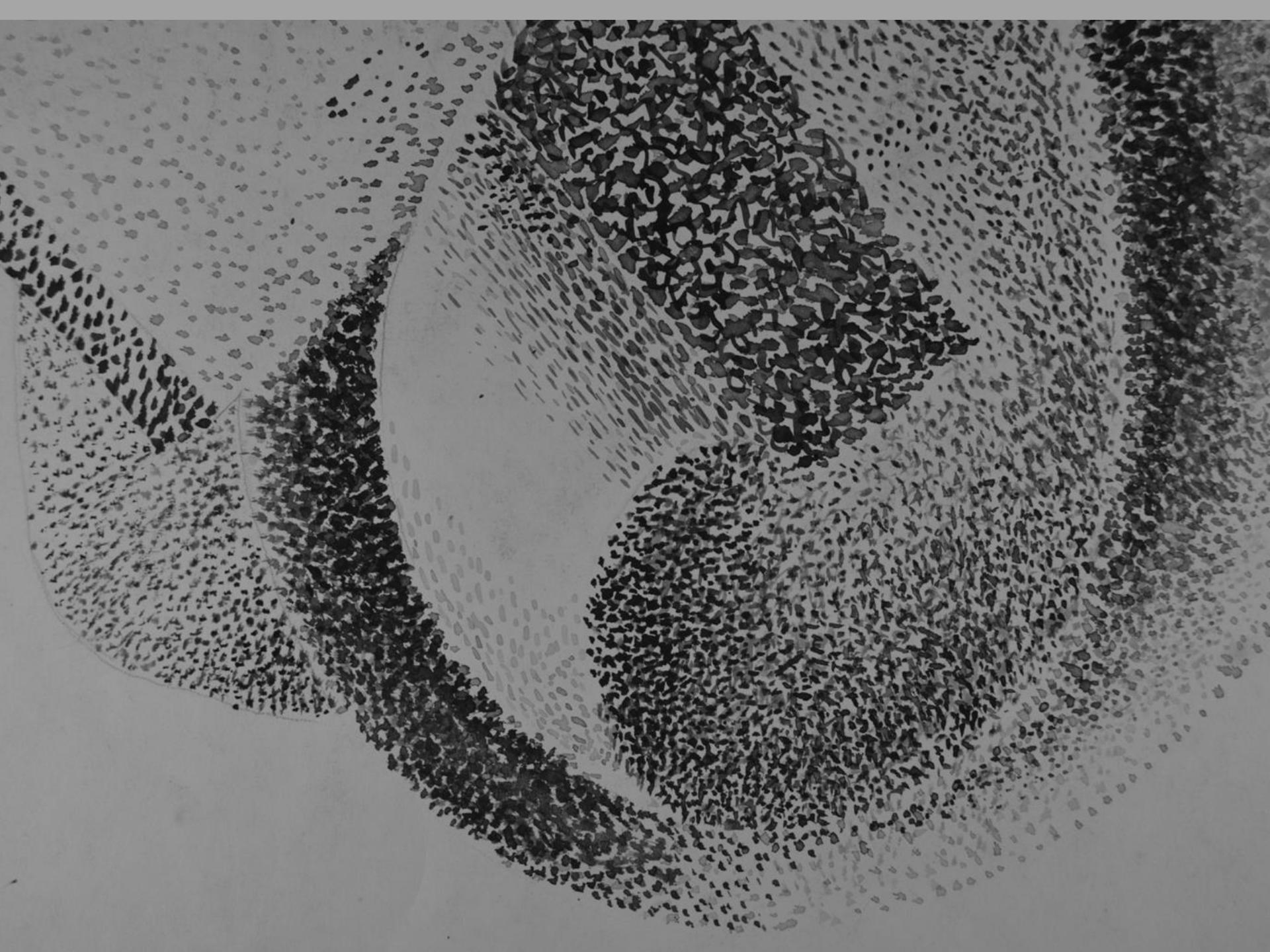
midtpunktet i sirkelen (sentrum)

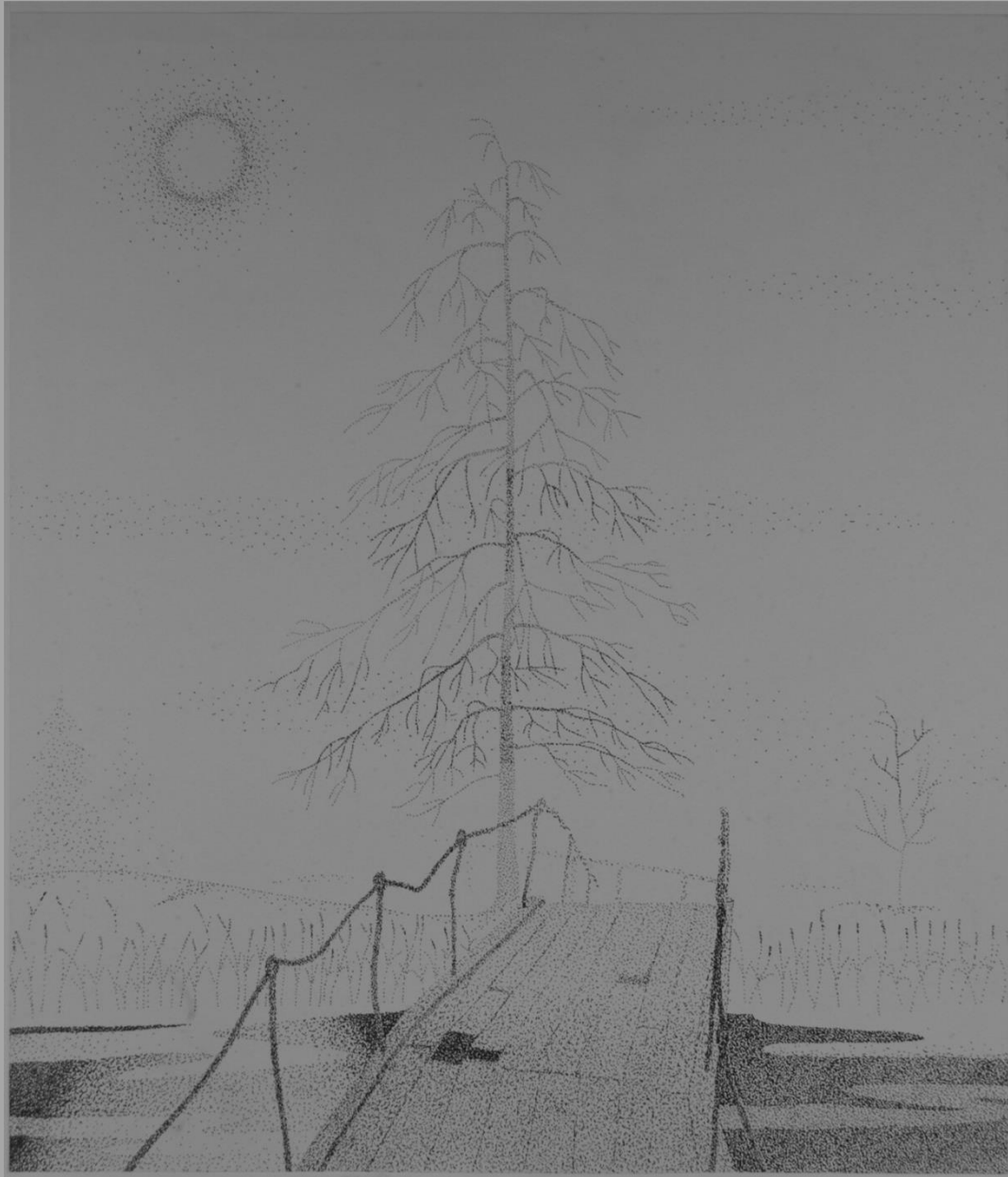

Visuellkommunikasjon 2012 Bettina Strunk

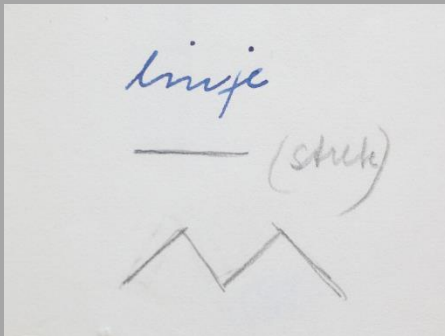
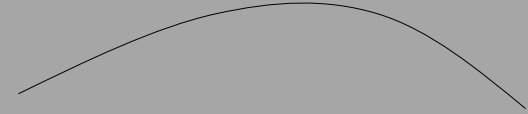
Linje

Strek

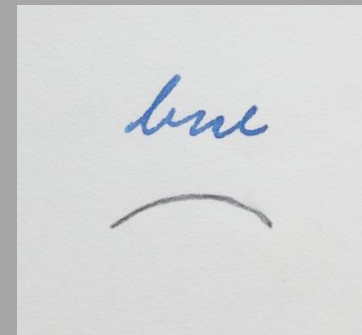

Linjer, streker, sporlinjer, - lineære forløp.

Streken forekommer ikke i naturen Den er en intellektuell abstraksjon. Ved hjelp av denne kan sammenligninger kartlegges, men ikke fullstendig gjengis.. (Streken satt i bevegelse gir flate.) Uansett hvor enkle tegningene er, vil det være ensbetydende med en stor abstraksjonsevne å kunne redusere det sette til en strek på en flate – og det krever en likeså betydelig prestasjon å kunne “lese” det gjengitte motiv

Streken.
Streken, sporlinjen – er endimensjonal (m).
Streken har alltid en retning. Streken kan være rett korteste vei mellom to punkter. Steken har forskjellig orientering i for hold til referanserammen: vannrett, loddrett og skrå.

Streken kan ha en bevegelse når den har krumninger.

Spotlinje

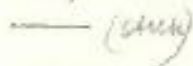

(stukt)

granselinje

linje

(stukt)

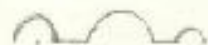
bue

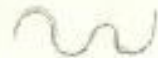
rett bruddt linje

buget bruddt

rett buget

oanmudalt buget

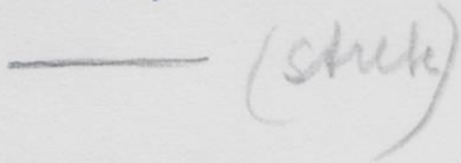
ufordmilt. korrtaht

form korrtaht

linje

Streken kan være krum som kan gi kurvene:

Kurver betyr krumme linjer. Når en kurve i sin helhet ligger i et plan, kalles den en plan kurve.

De andre kurvene kalles vindskjeve – eller rumkurver. Allerede oldtidens grekere behandlet

en rekke forskjellige kurver særlig kjeglesnittene. En alminnelig kjent teori oppsto imidlertid først da den

analytiske geometris oppfinnelse hadde gjort det mulig å underkaste kurver en algebraisk behandling,

og da det gjennom infinitesimalregningen var skapt bekvemme hjelpemidler for en slik behandling.

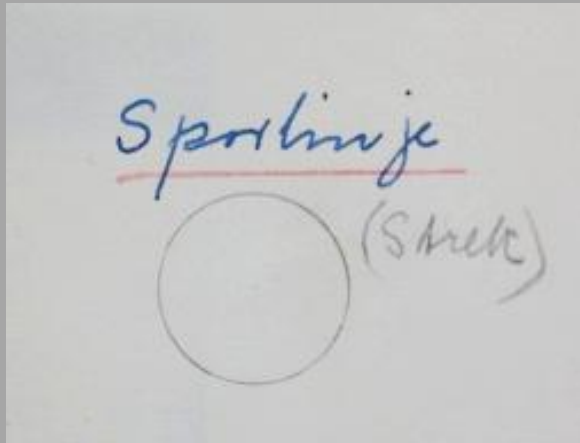
I den analytiske geometris bestemmes et punkts beliggenhet i et plan ved hjelp av to koordinater.

o.s.v.

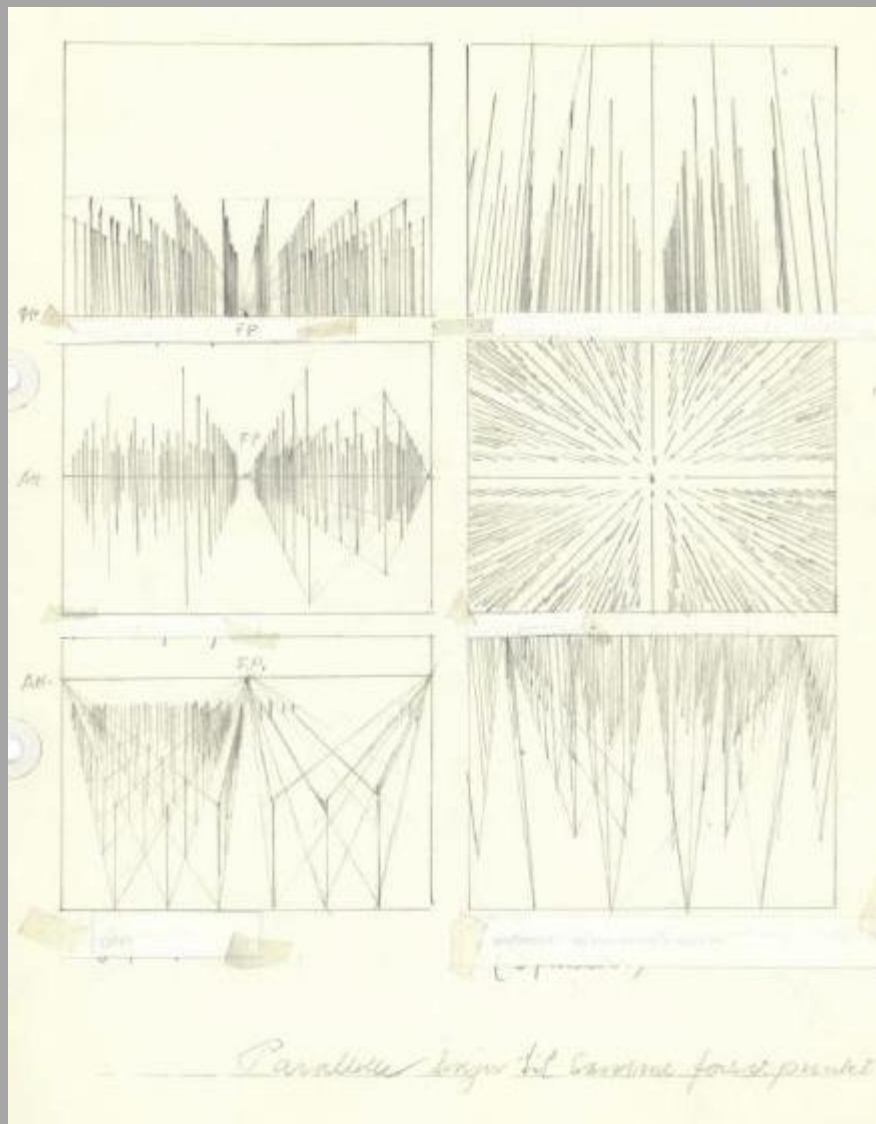
Tall og skrift består av rette og krumme linjer

Sirkelen

Sirkellinjen (KD omkretsen til en sirkel er en sluttet form som og kan gir forståelse for rommet inni den og det omkransende rom)

Parallele linjer organisert i forhold til øyehøyde og ett, to eller tre forsvinningspunkt

Centralperspektiv!

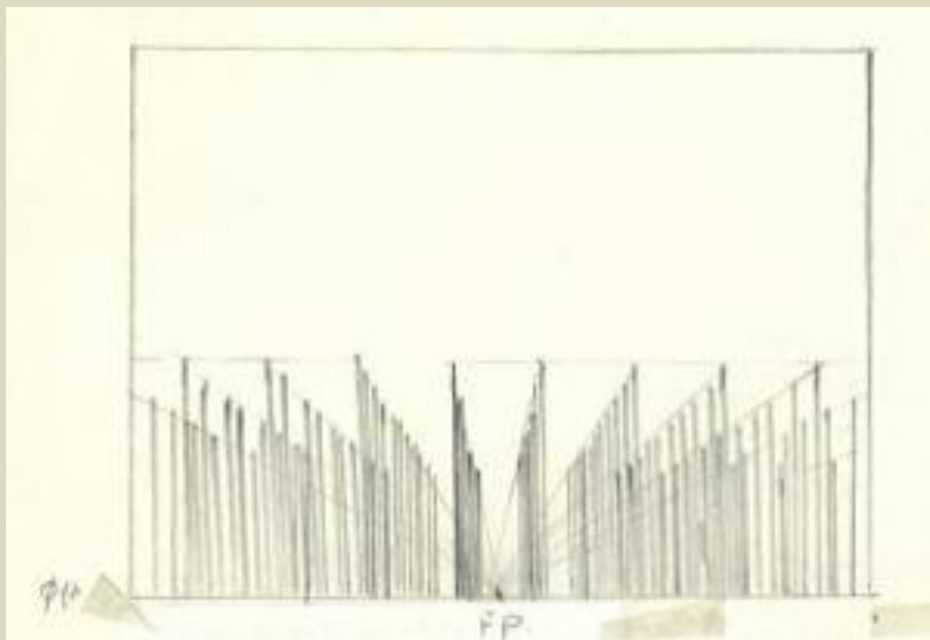
1. Normalp. $\begin{matrix} \text{FP} \\ \text{Skp.p.} \end{matrix} \begin{matrix} \text{Forsp.} \\ \text{Skp.p.} \end{matrix} \begin{matrix} \text{H} \\ \text{H} \end{matrix} \begin{matrix} 1 \\ 2 \end{matrix} \begin{matrix} \text{FP} \\ \text{FP} \end{matrix} \begin{matrix} \text{OH} \\ \text{OH} \end{matrix}$

2. Fusk $\begin{matrix} \text{OH} \\ \text{Skp.p.} \end{matrix} \begin{matrix} \text{Forsp.} \\ \text{Skp.p.} \end{matrix} \begin{matrix} \text{H} \\ \text{H} \end{matrix} \begin{matrix} 1 \\ 2 \end{matrix} \begin{matrix} \text{FP} \\ \text{FP} \end{matrix} \begin{matrix} \text{OH} \\ \text{OH} \end{matrix}$

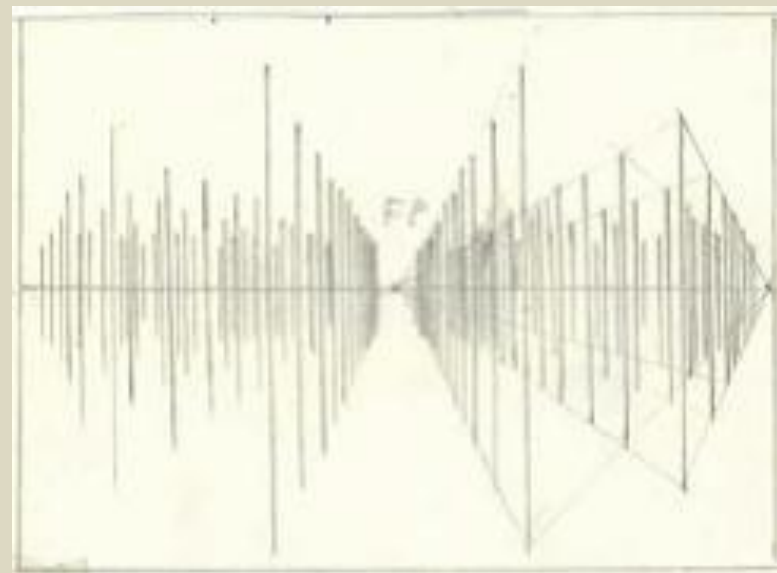
3. Tægt: $\begin{matrix} \text{FP} \\ \text{Skp.p.} \end{matrix} \begin{matrix} \text{Forsp.} \\ \text{Skp.p.} \end{matrix} \begin{matrix} \text{H} \\ \text{H} \end{matrix} \begin{matrix} 1 \\ 2 \end{matrix} \begin{matrix} \text{FP} \\ \text{FP} \end{matrix} \begin{matrix} \text{OH} \\ \text{OH} \end{matrix}$

OH: øyehøyde
FP: forsvinningspunkt

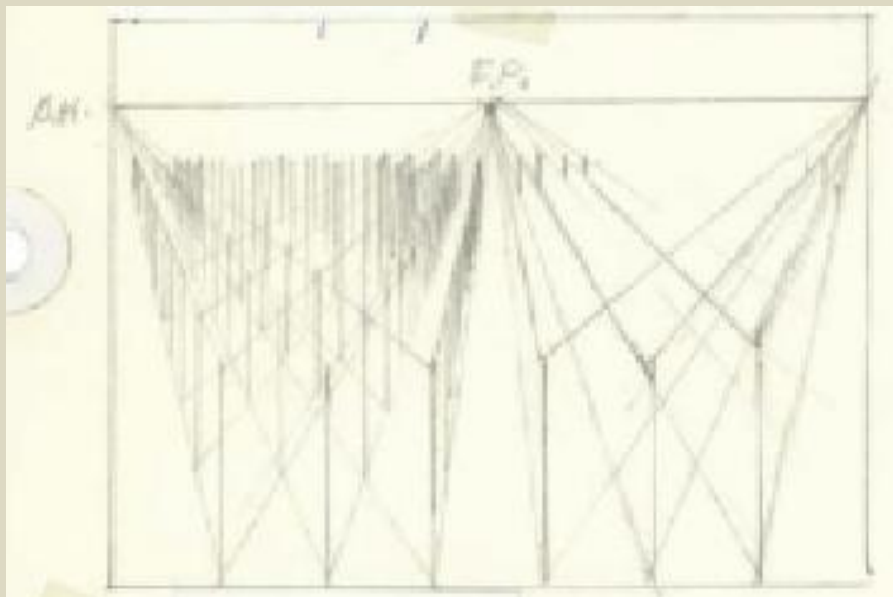
Parallele linjer organisert for å gi perspektivisk, romskapende dybde i billedflaten.

Normal- mot froske-perspektiv frontperspektiv med ett forsvinningspunkt(FP) i øyehøyde (ØH)

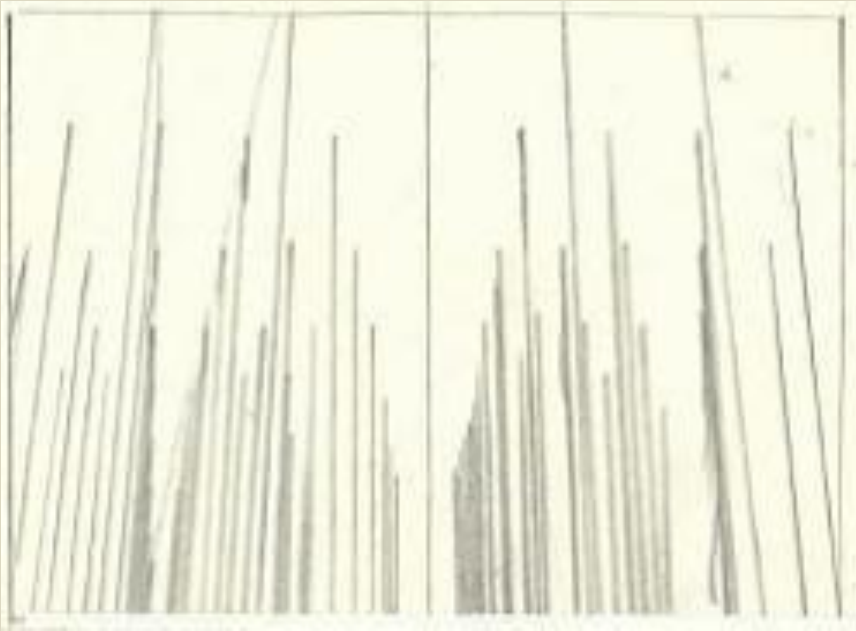
Normalperspektiv skråperspektiv med 2 forsvinningspunkt i øyehøyde.

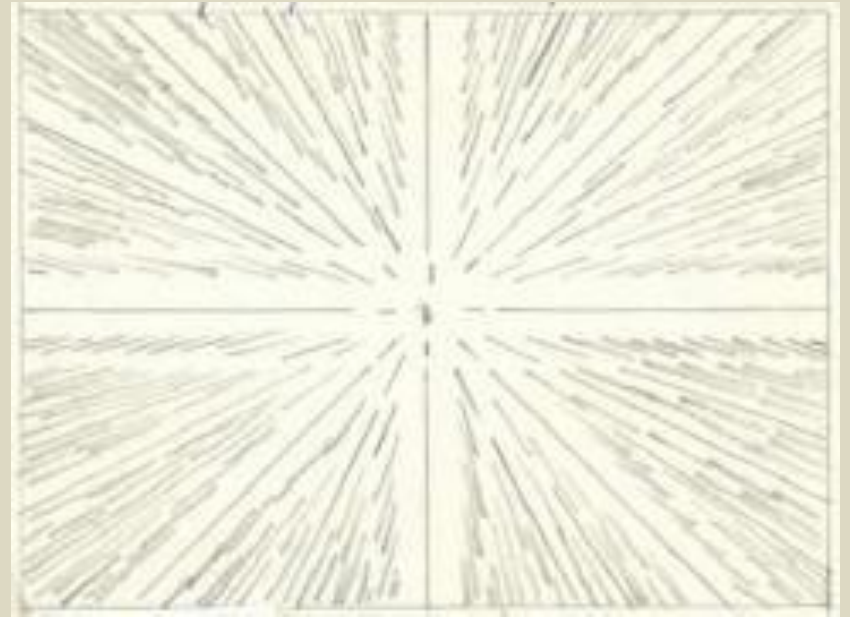
Fugleperspektiv med tre forsvinningspunkt under øyehøyde

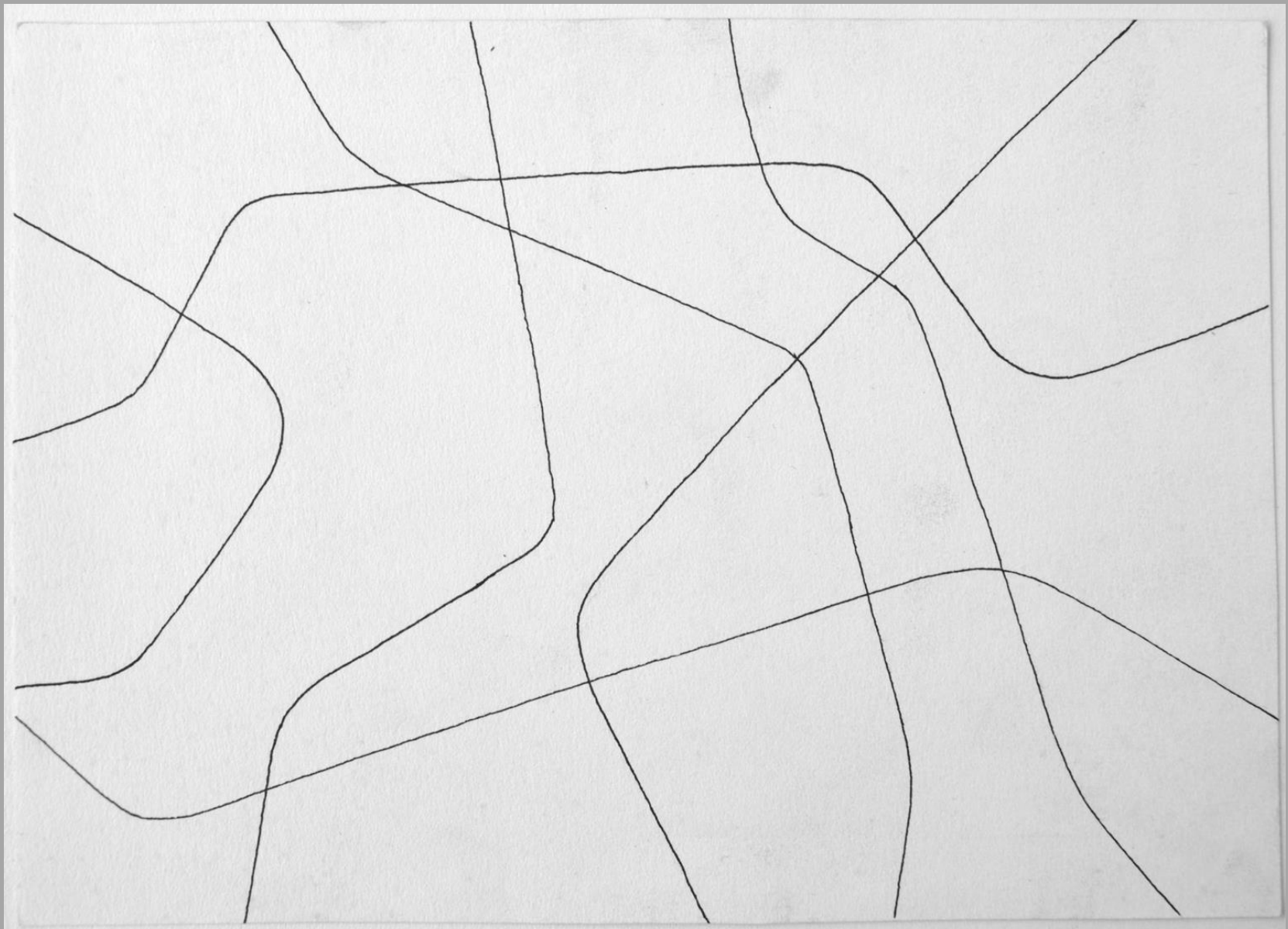
Fugleperspektiv tre forsvinningspunkt to over øyehøyden og ett under øyehøyden.

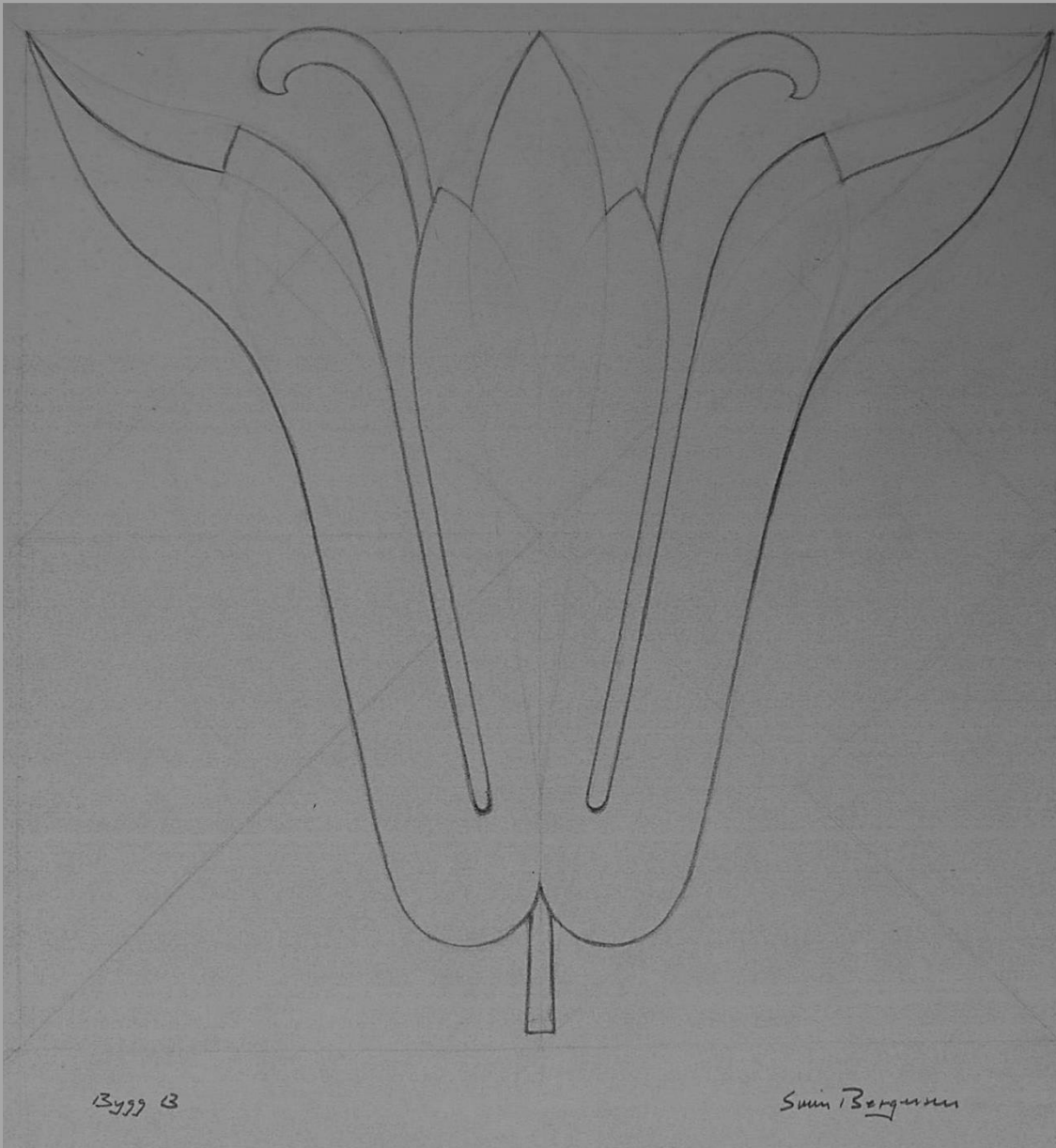

Froskeperspektiv skråperspektiv to forsvinningspunkt under øyehøyde.

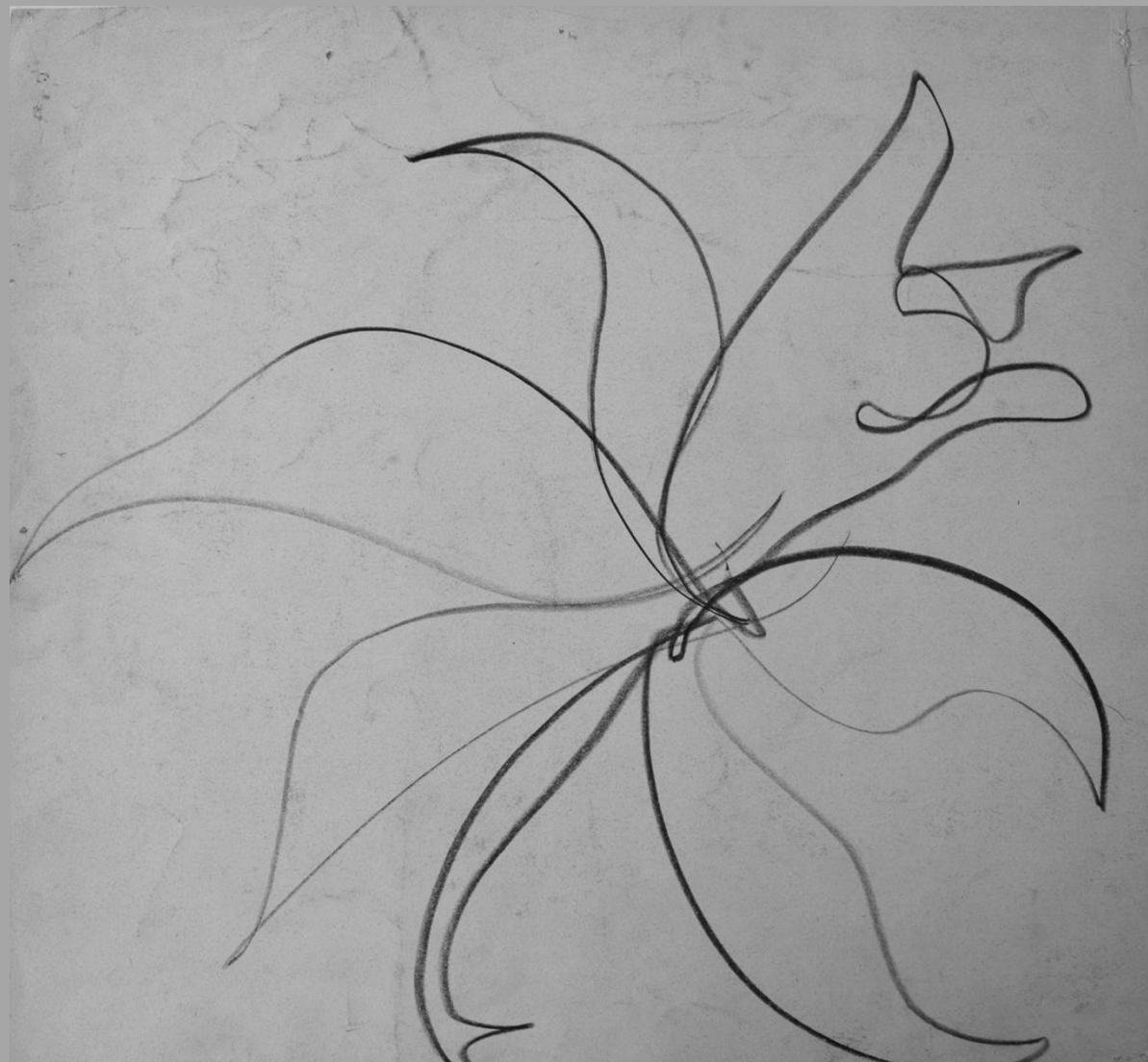
Sentralperspektiv med et forsvinningspunkt lik øyets punkt; slik en ser omgivelsene når en legger seg ned og ser rett opp. Tunnelsyn?

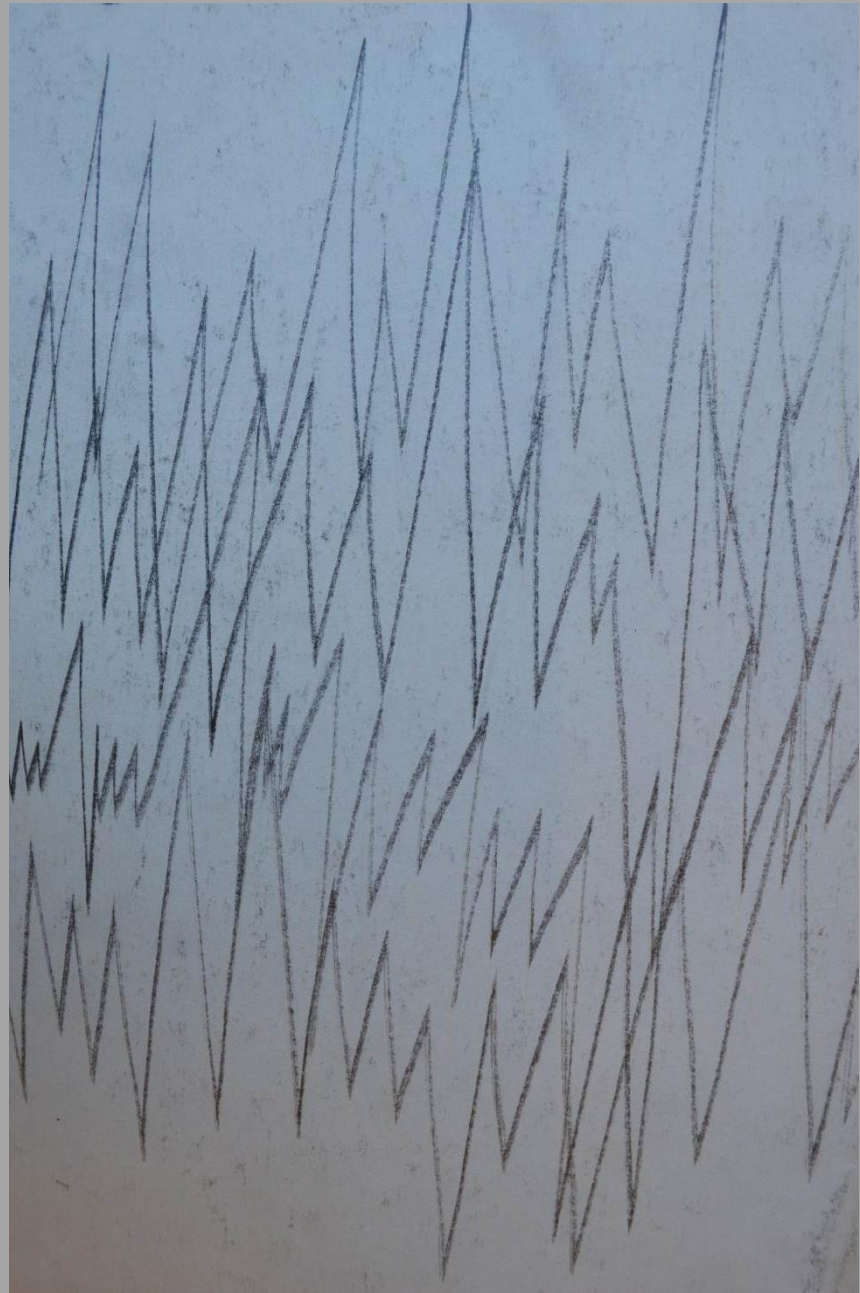
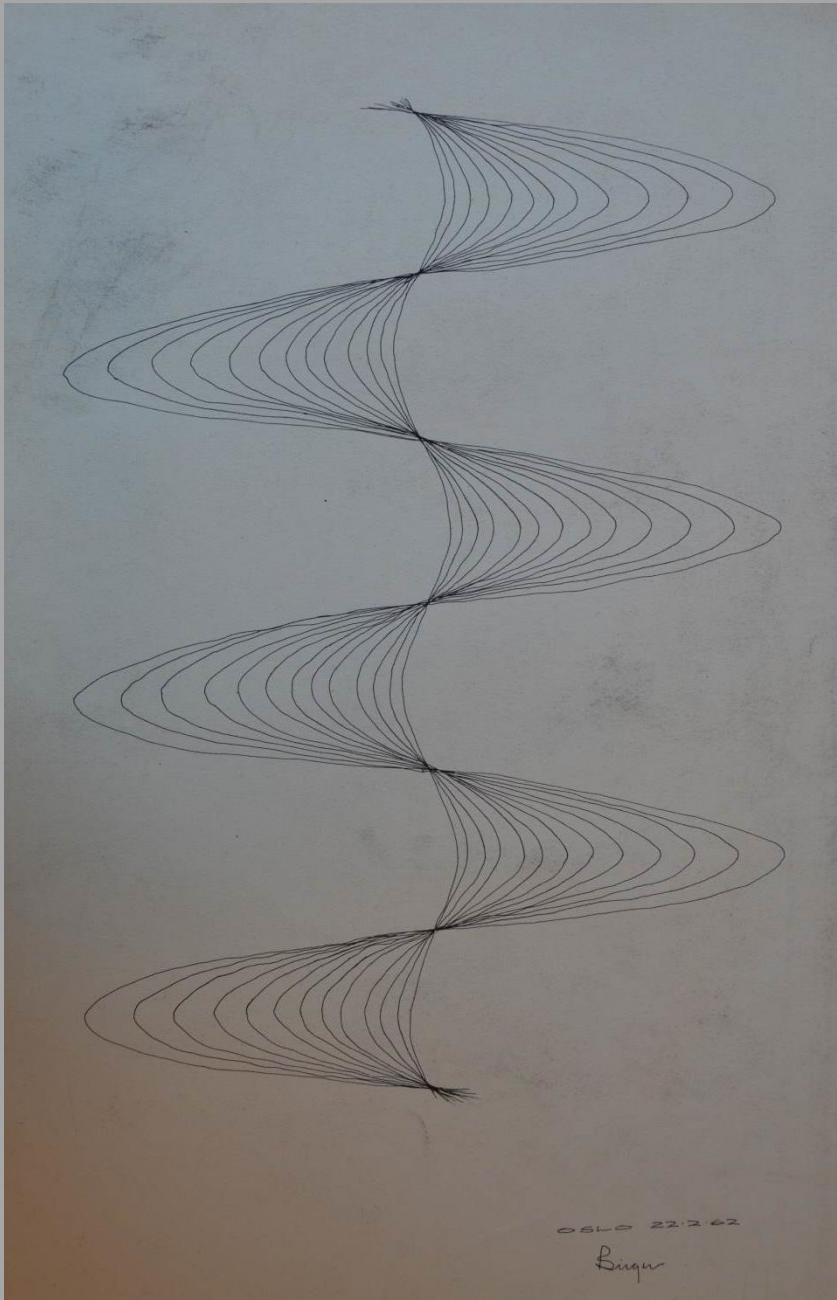

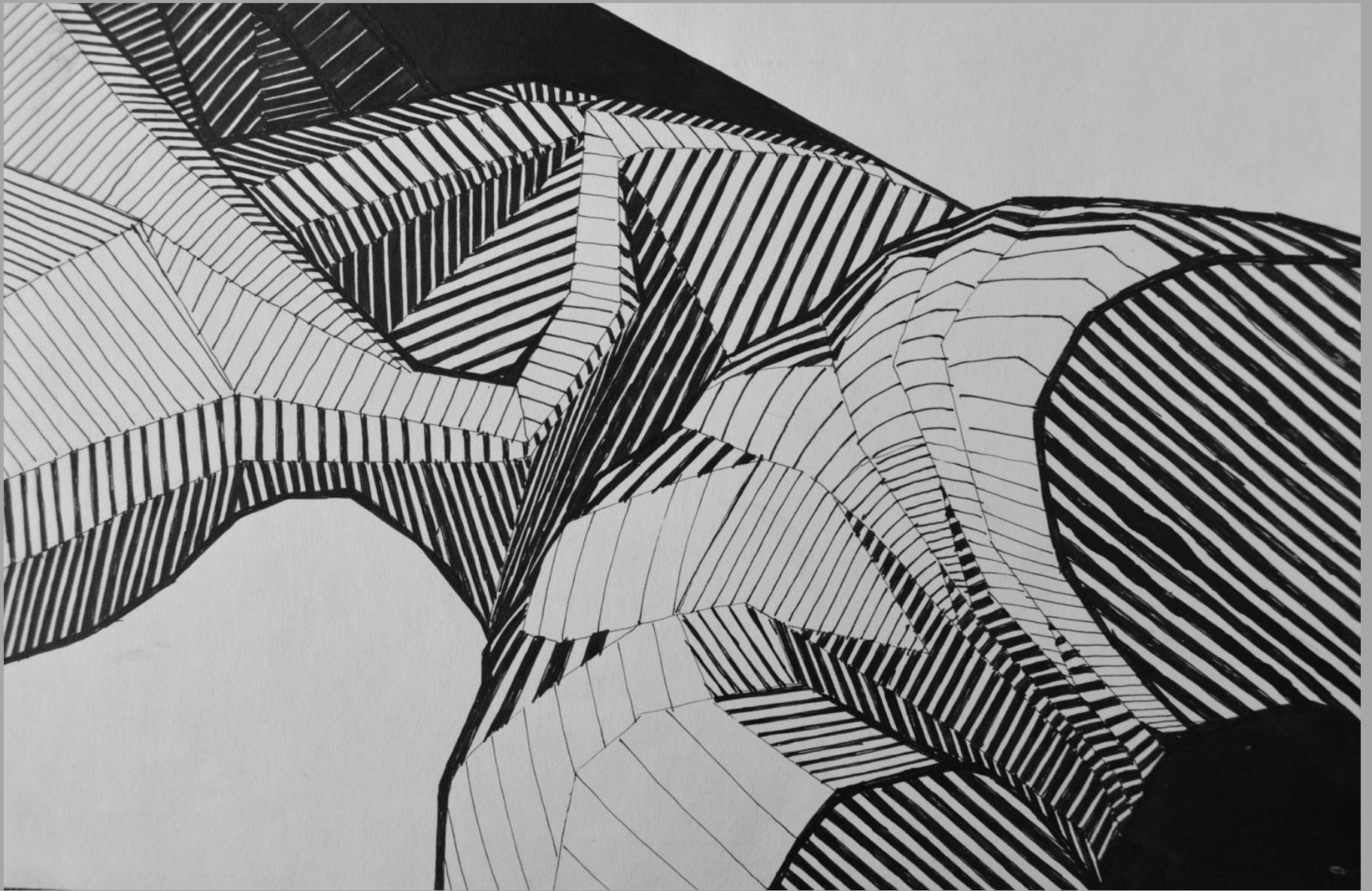

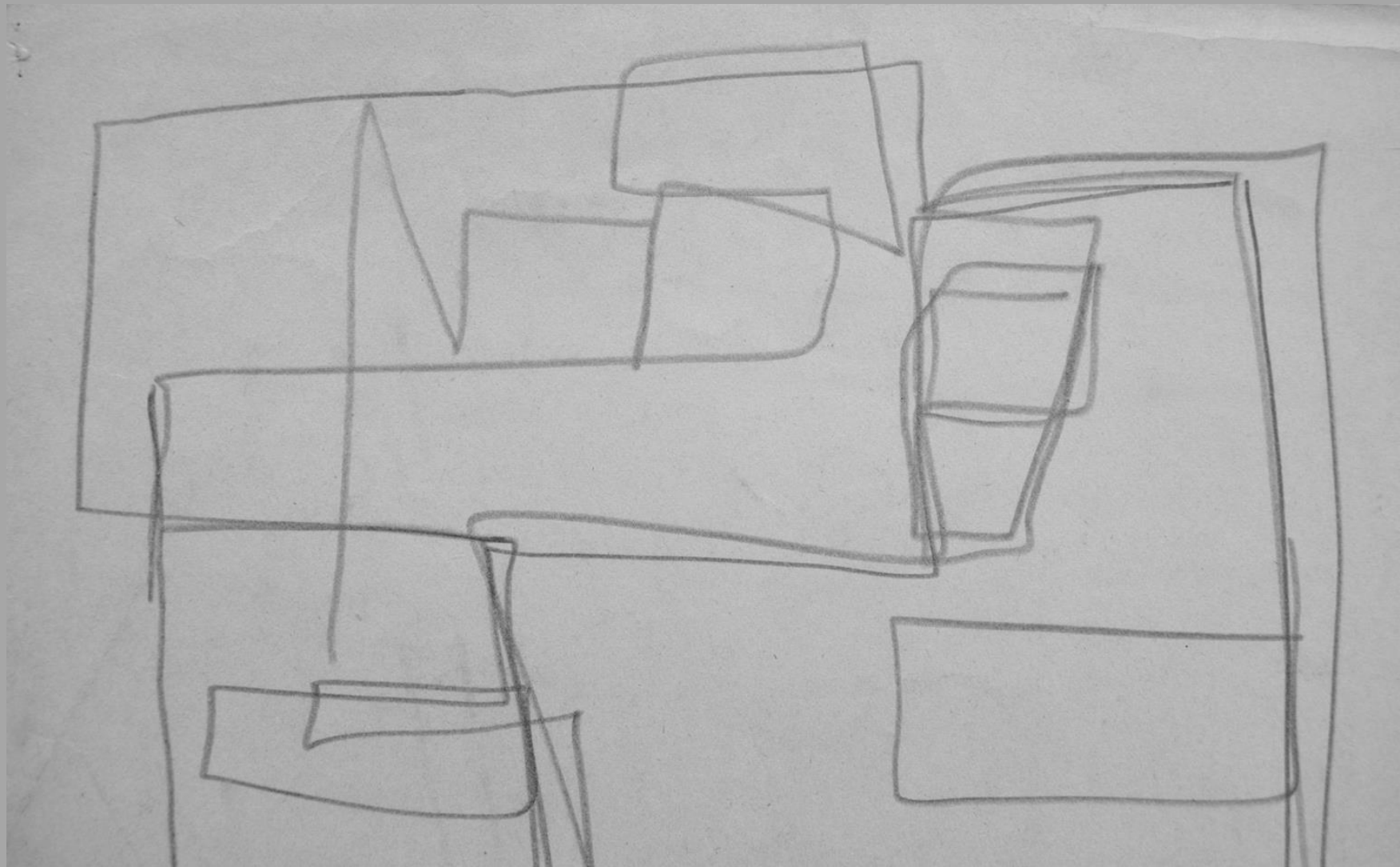
Bygg B

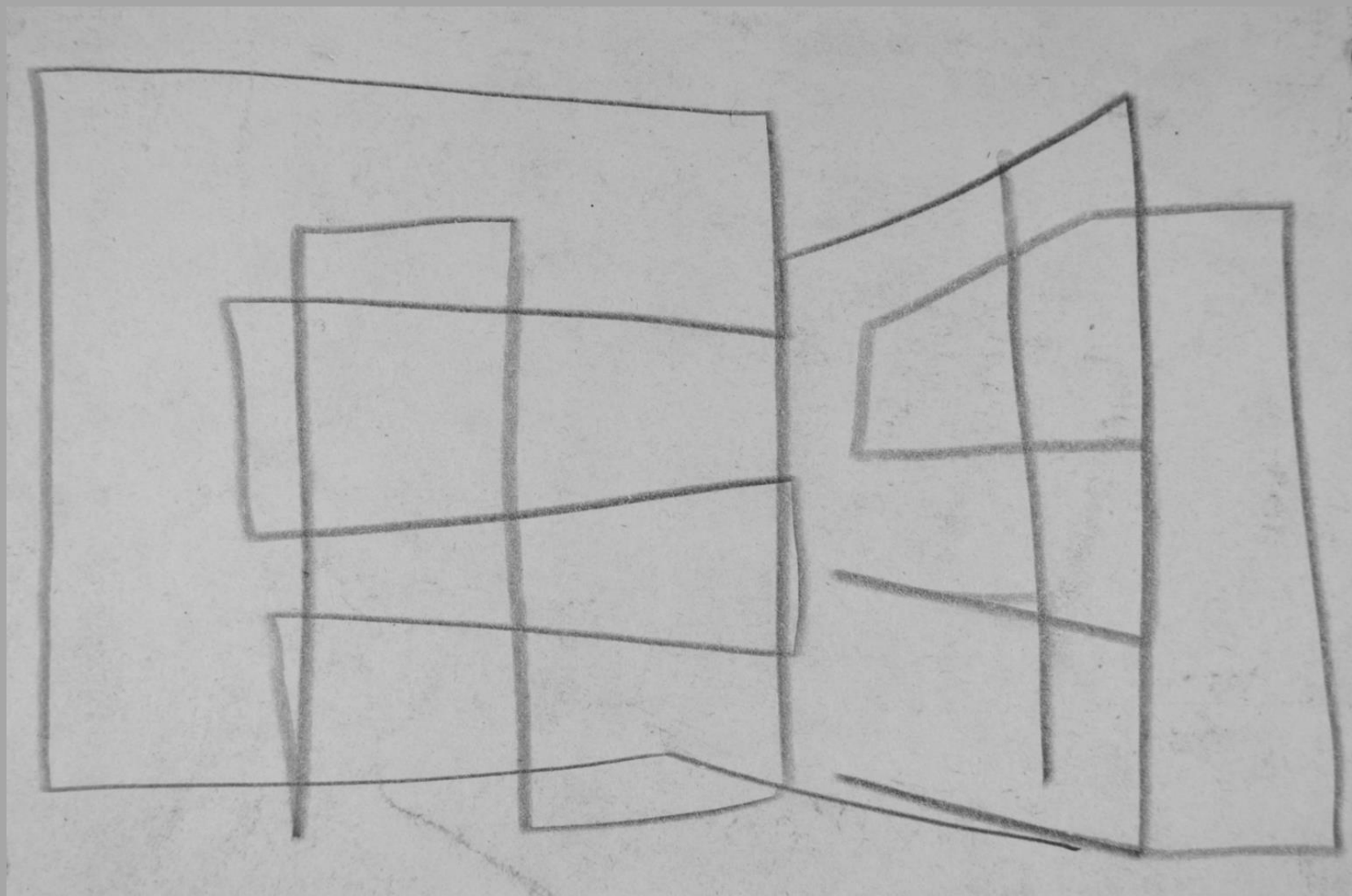
Simon Bergmann

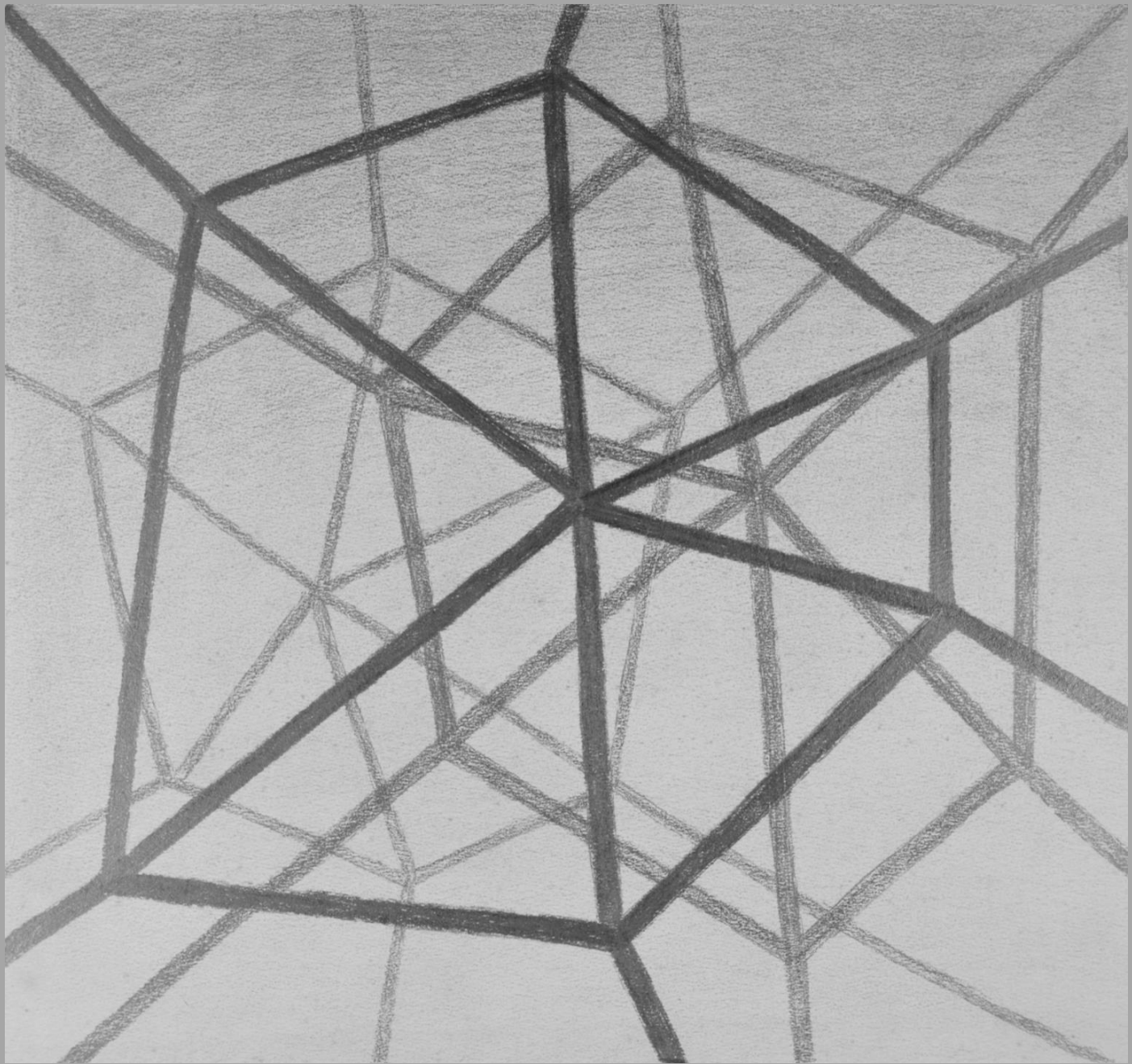

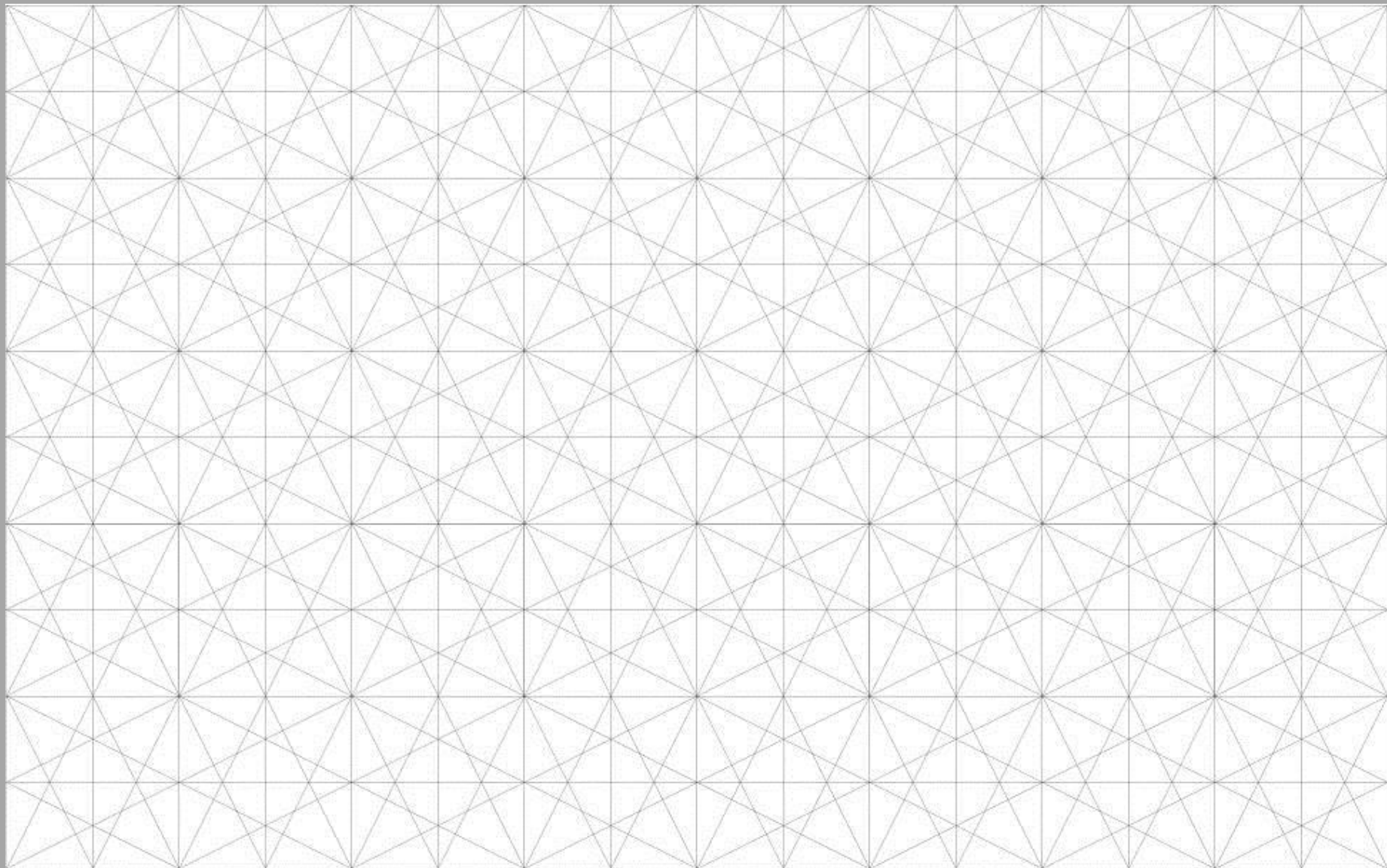

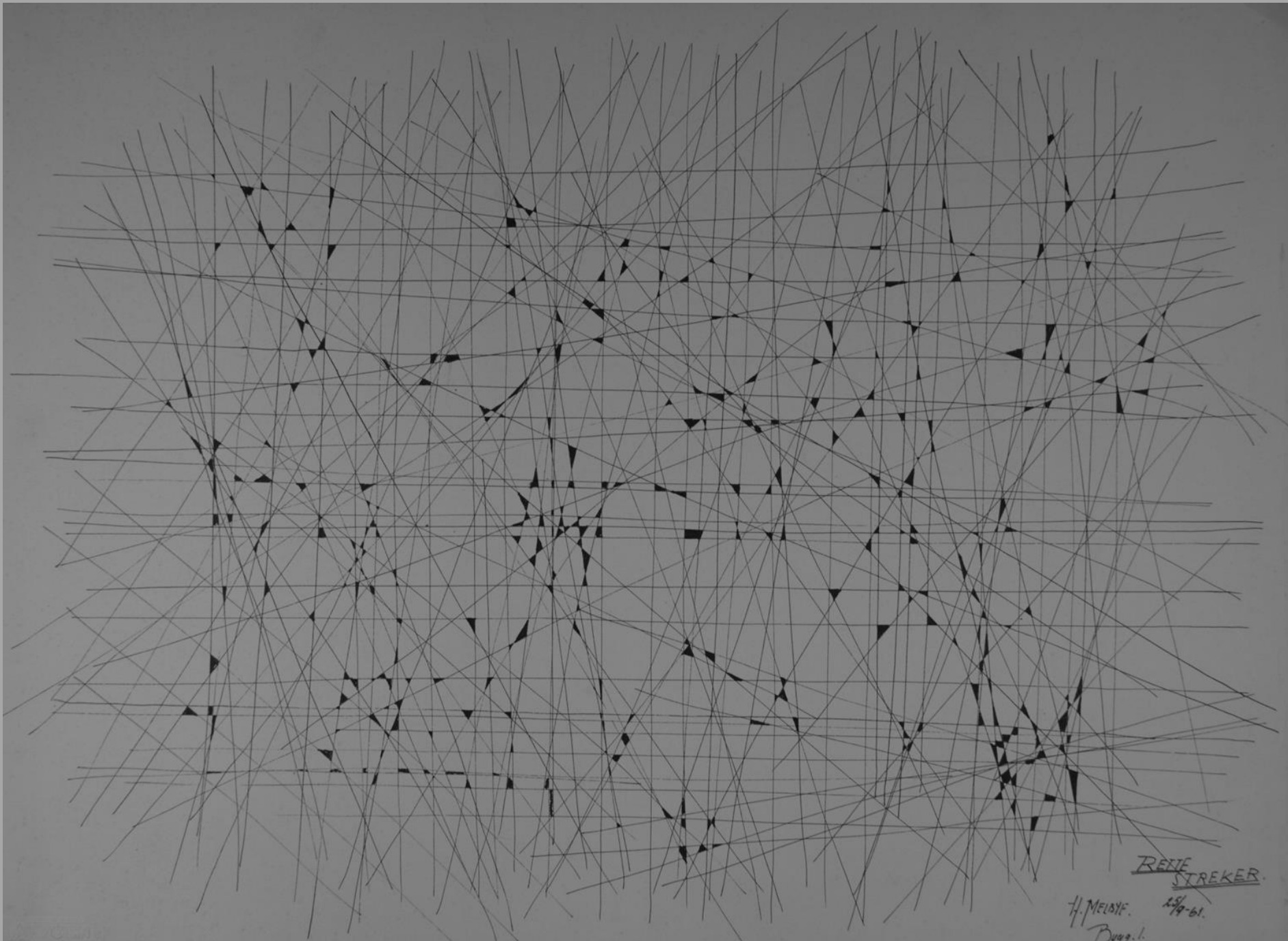

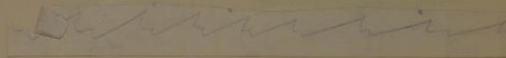

REIFE
STREKER.

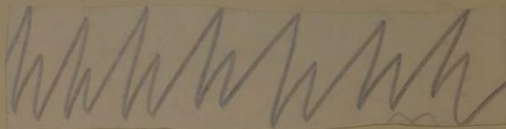
H. MELBYE. 18/61.
Dygg. 1.

LINEÆRE RYTMER

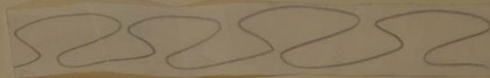
SPISS, GJENTAGENDE,
REGELMESSIG RYTME.

GJENTAGENDE RYTME,
HARD OG SPISS, LETT
SKRAVIRKNING.

GJENTAGENDE RYTME,
FLAT OG AVRUNDET.

RYTME MED OPPHÅNDE, UREGEL-
MESSIGE DETALJER,
MEN GJENTAGENDE
HOVEDLINJER, KANTET OG UROLIG
VIRKNING.

UREGELMESSIG RYTME, LIVLIG OG
OVERVEIENDE AVRUNDET I VIRKNINGEN.

UREGELMESSIG, KANTET OG
AGRESSIV RYTME.

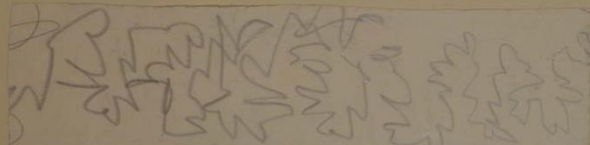
UREGELMESSIG RYTME MED
UTPREGTE VINKEL (90°) VIRKNINGER,
STATISK
LETTELSE VIRKNING
HELHETSINNTRYKK

RYTME, UREGELMESSIG Både i
DETALJ OG HELHETSINNTRYKK,
KANTET OG NERVØS I STREKEN

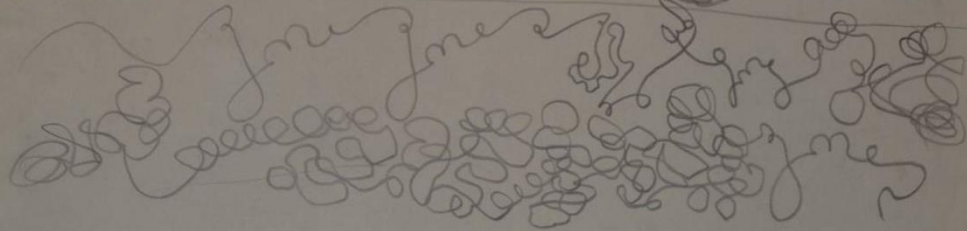
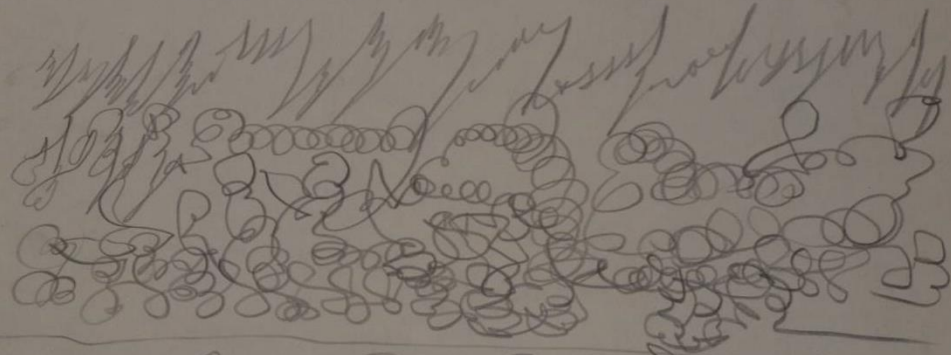
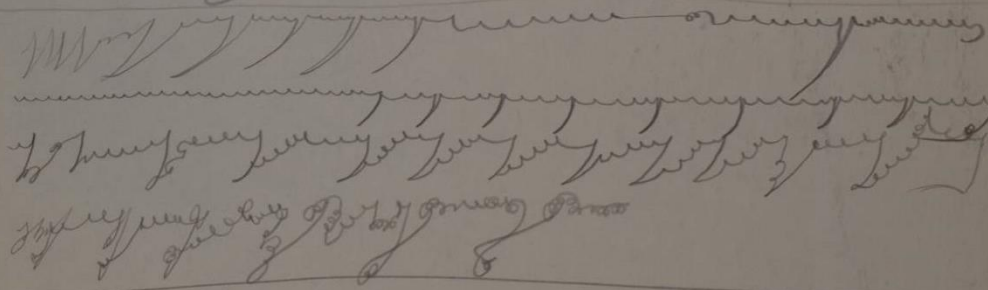
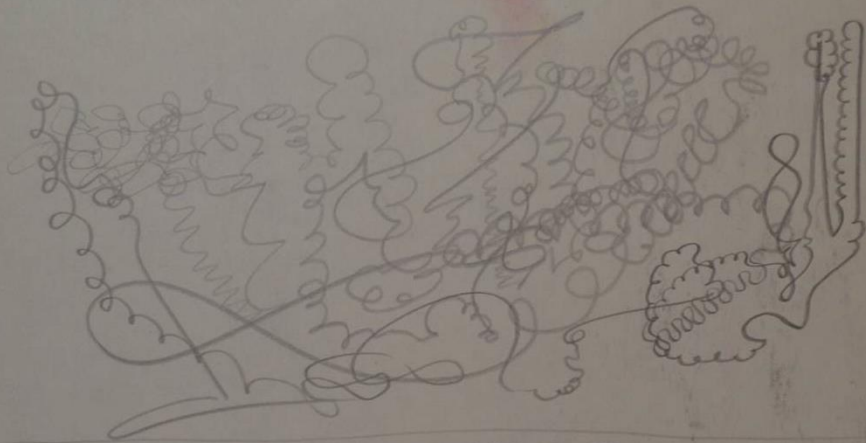
RYTME, GJENTAGENDE, REGELMESSIG OG SPISS
I DETALJEN, UREGELMESSIG I HELHETEN,
AVRUNDET HELHETSINNTRYKK.

TEMPELIG UREGELMESSIG RYTME, HOVEDLINJEN GJENTAGENDE, MEN DOMINERT AV DETALJENE
SOM HAR UREGELMESSIG SPISSBUEVIRKNING, LIVLIG HELHETSINNTRYKK.

UREGELMESSIG RYTME, FLYTENDE, AVRUNDET STREK MED VARIERT TÅLKN

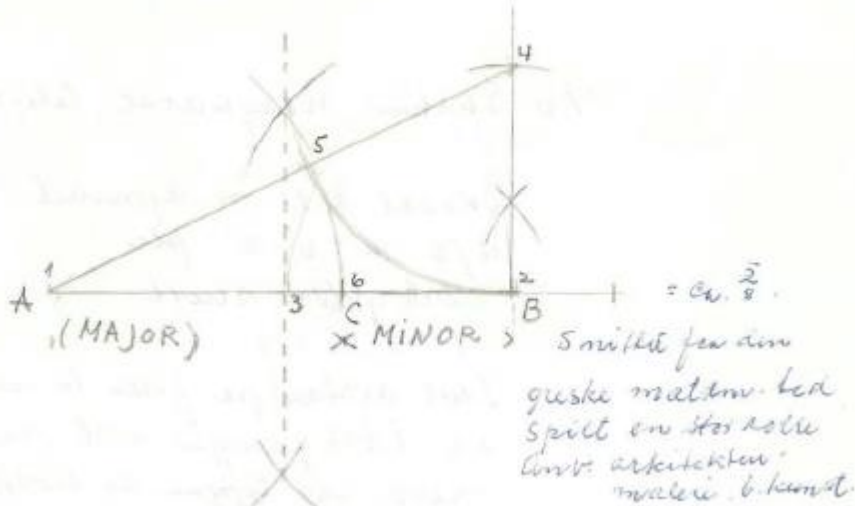

Det gyldene snitt.

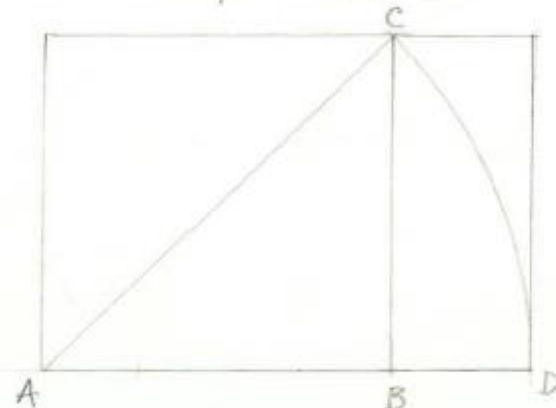
Portharmonien

Det Gyldene Snitt. = $1 : 0,618$

$$BC : AC = AC : AB$$

Portharmonien:
= A formatene

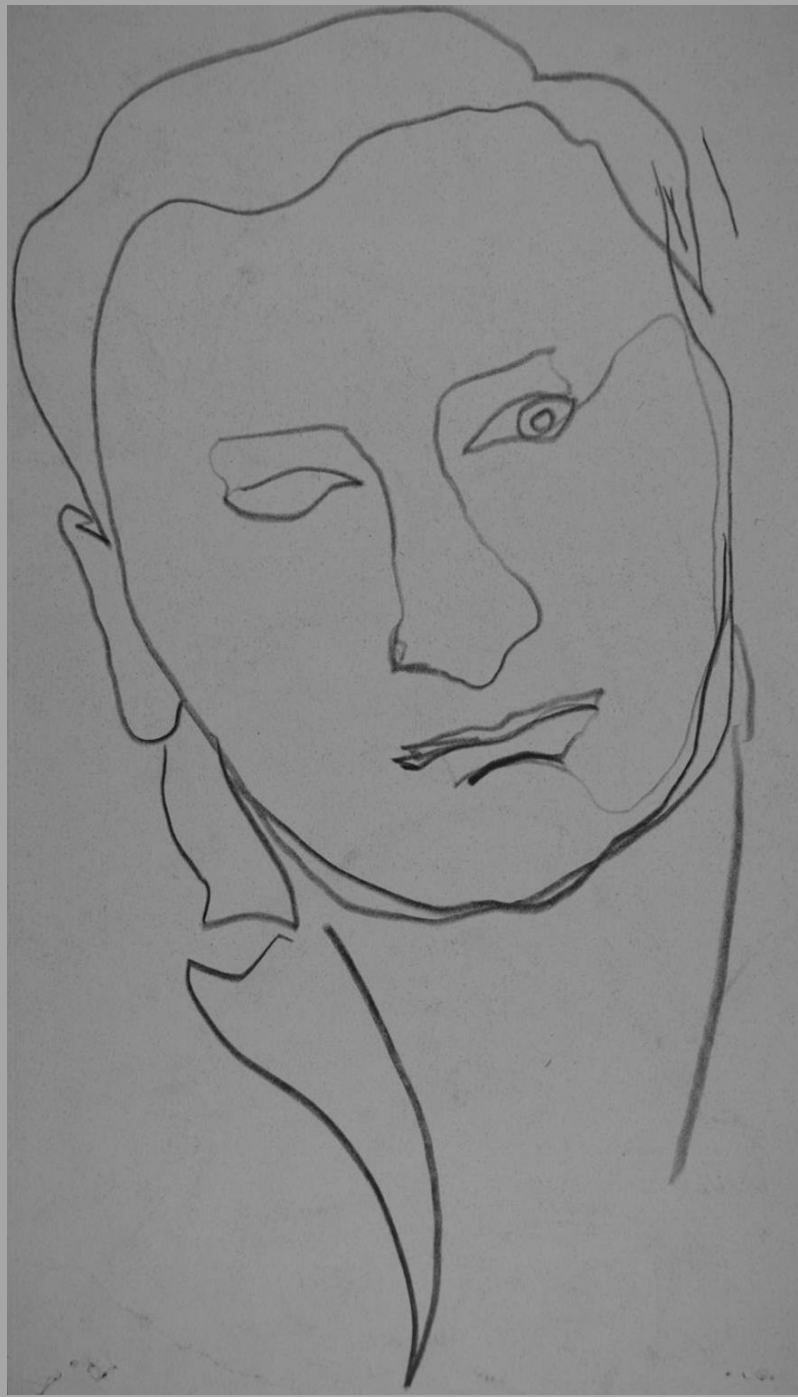
$$AB = BE \text{ og } AC = AD$$

Den Harmoniske Port har den egenskap at ved fordobling eller halvering opp står formatet med de samme proporsjoner

Koordineringsøvelsene.

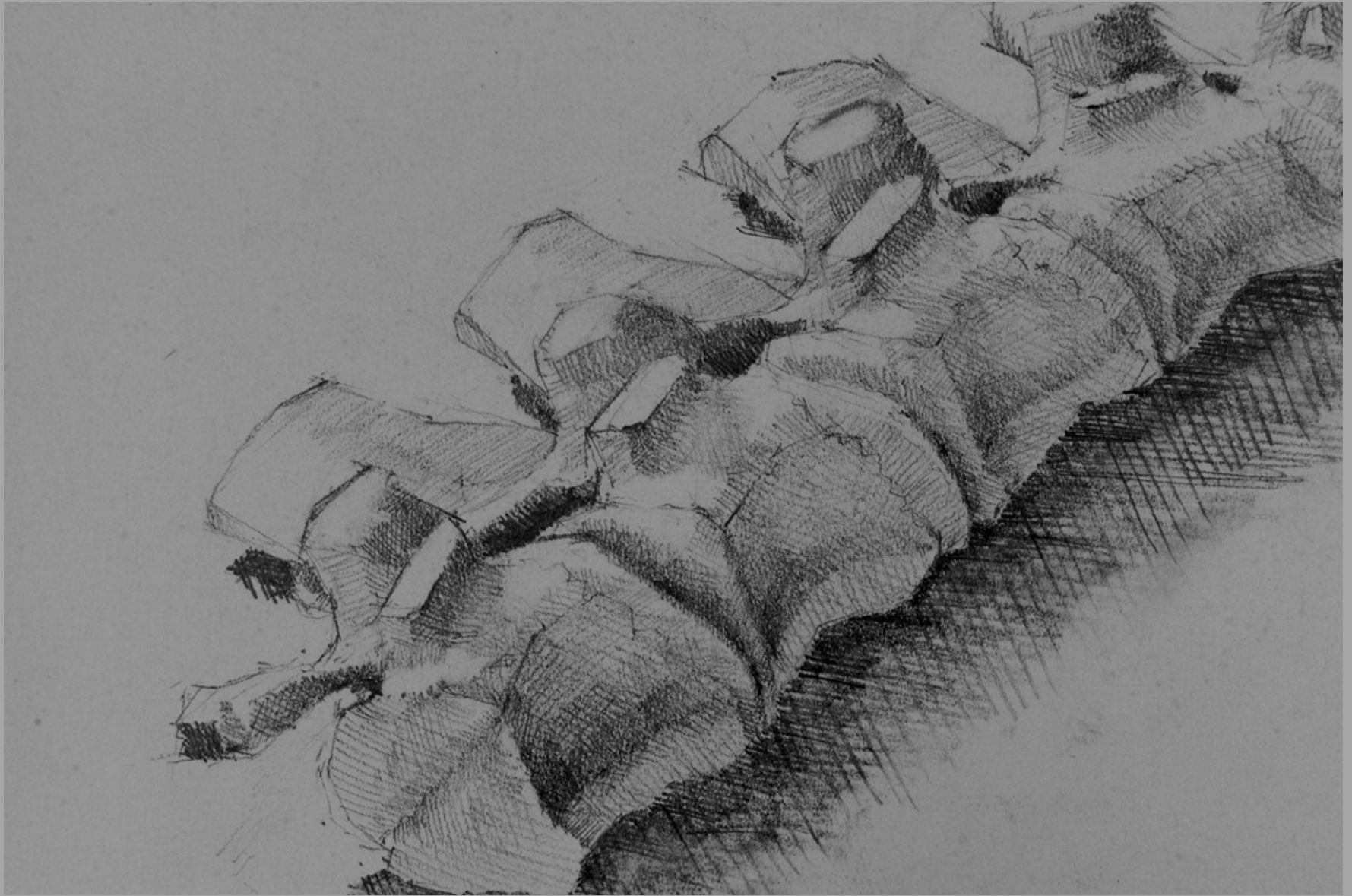
Det er øvelser der øye og hånd arbeider samtidig. Øyets bevegelser fra punkt til punkt på et plan i rommet, eller fra punkt til punkt i rommet selv, ledsages av hånden. Planene beskrives i flaten, og i rommet settes nært og fjernt i relasjon til hverandre.

Herved oppnår en å komme til det visuelle med den totale frihet i behold.

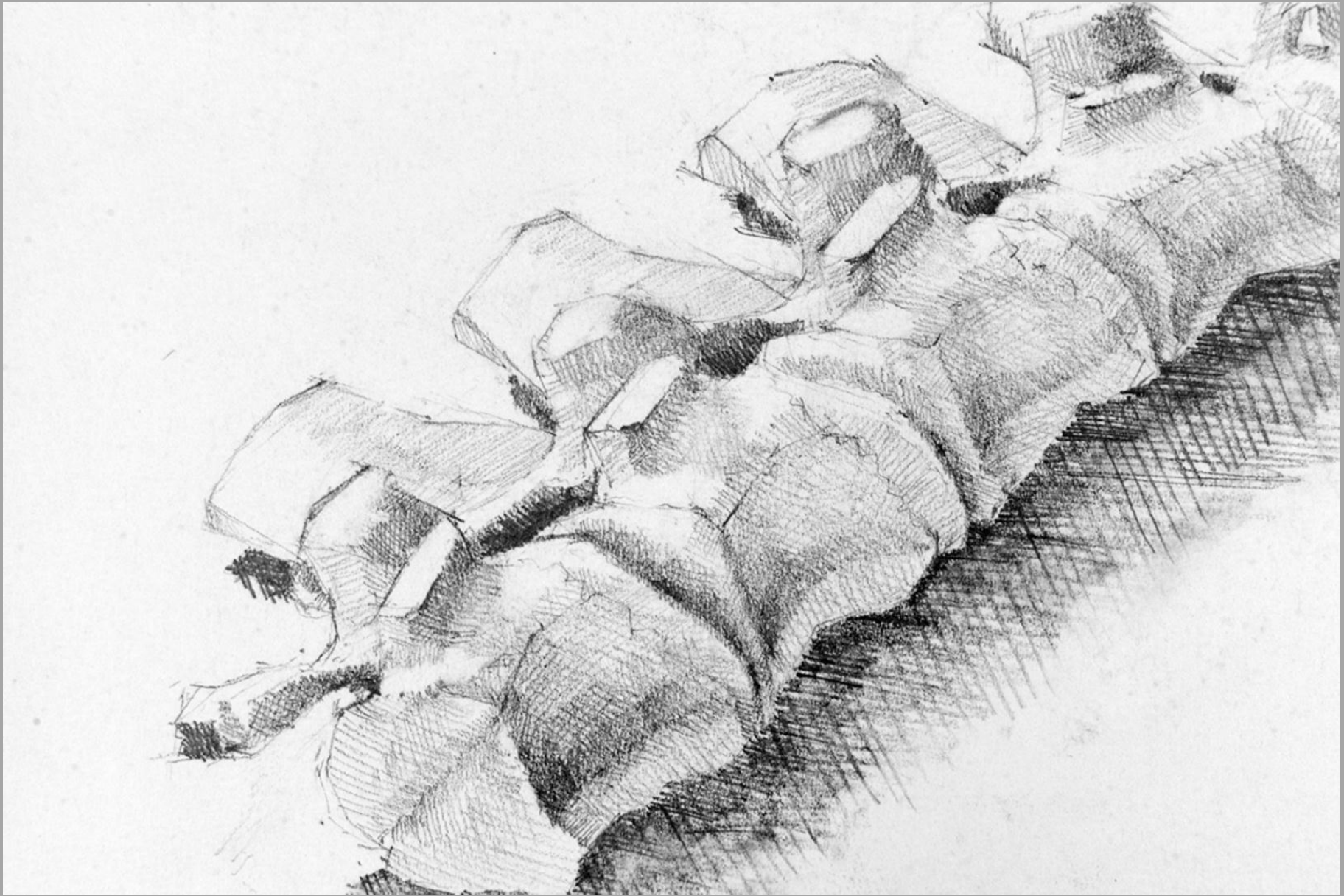

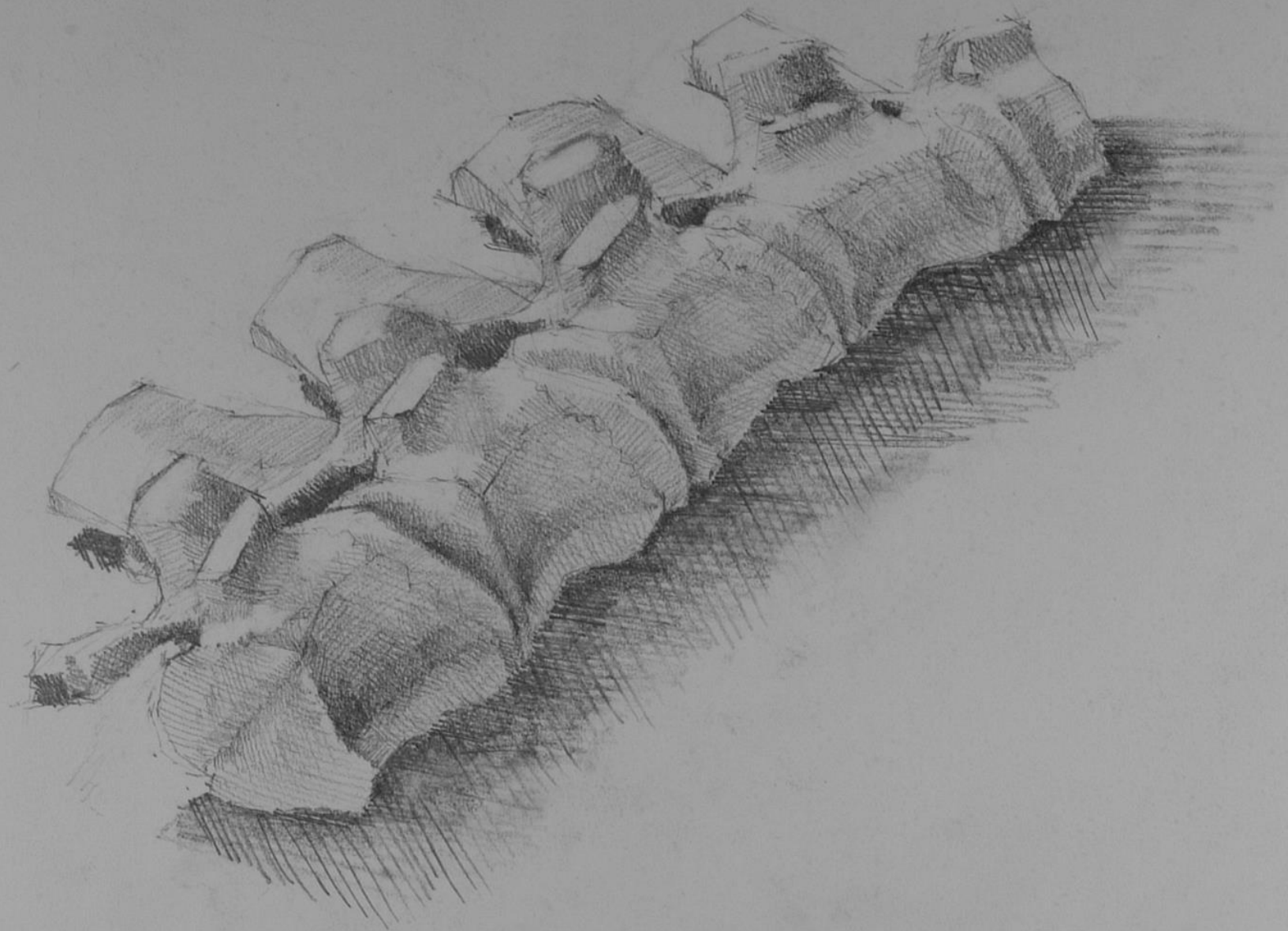
T. Gullone 2000

Studentarbeide av en naturmodell utført i blyant, 3b, krysskravur.
Enkelte steder er konturen brukt for å fremheve form og antyde beinstruktur

Studentarbeide av en naturmodell utført i blyant, 3b, krysskravur.
Enkelte steder er konturen brukt for å fremheve form og antyde beinstruktur

Studentarbeide av en naturmodell utført i blyant, 3b, krysskravur. Enkelte steder er konturen brukt for å fremheve form og antyde beinstruktur. (mappe slik og sånn)

Utstyr.

Det en tegner **med** og det en tegner **på** er like viktig.

Papir

Navnet stammer fra Egypten, hvor det ble laget et papirlignende stoff av papyrusplanten – det var skjørt – kunne ikke brettes, men rulles.

Skrivemateriale kjent fra 3500 f. Kr.

Papir ble oppfunnet i Kina – sikker dokumentasjon 105 e. Kr., hvor det opplyses at arsenalforvalter ved Keiser Hos hoff Ts'ai Lun er oppfinneren. Som råstoff benyttet han bastfiber, hamp og gamle tekstiler. Dette bredte seg raskt i Kina, men de prøvde å holde det hemmelig. 751 til Samarkand, og inn i maurisk kulturområde – ca. 1250 til Spania

I Norge ble første papirmølle opprettet ved Bentse Bruk (Akerselva) 1698. (Ole Bentsen)

Alt papiret var håndlaget – kalt bølgepapir – laget av tekstilfibre – (lin) klutepapir.

Ved å studere vepsebol, lærte man at papirlignende stoff kan fremstilles av tremateriale.

Første patent på papir maskin ble tatt av Louis Robert 1799.

Bentse Bruk fikk landets første p. m. maskin 1838 ?

Ca. 1850 ble fibermateriale fremstillet med skogen som råstoffkilde – senere forbedret – fra 1870 slik vi kjenner det (bleket – klor)

Nanina Løken Papir

Papyrus

Voksbelagte tavler

Pergament – dyrehud lagt i melk

Papir – Kina ca. 100 år e. Kr.

Risepapir= innerbark av tre (Tassia) lett, sprødt transparent.

Brukt i Kina, Middelhavslandene og Spania

Japan eksporterte asiatiske papir til Europa

Papirmorbærtre – Kina – grenene kokes og barken løsner

Papir blir gruppert ut fra egnet teknikk – hovedsakelig mellom grafisk, akvarell og tegnepapir – Alt papir kan jo brukes men flere skades av viskelær

Archers (fransk) : akvarell, tegning, grafiske teknikker

Bristol Dessin : tusj, penn, blyant

Chanson (fr.) :

Fabriano (Ital.) : blyant, kull, pastell, akvarell, graf., tekn.

4 for ve frongen
til ar beg. med

TEGNEBLOKKER A2 OG A3

BLYANTER (HARDE - MIDDELS - BLØTE)

TEGNEBRETT (HELST FLERE) MIN. 45x60

PENNE SKAFT

PENNESPLITTER

TUSJ (FORSKJELLIGE SORTER)

TAPE

BRUNT LIMBÅND

SVAMP

R-X LIM.

SAKS

STANLEYKNIV

RØDKRITT

SVARTKRITT

KULL

PENSEL

A 1 = 594x840 mm.

A 2 = 420x594 " "

A 3 = 297x420 " "

A 4 = 210x297 " "

A 5 = 148x210 " "

A 6 = 105x148 " "

A 7 = 74x105 " "

A 8 = 52x74 " "

Fixativ:

100 gr. finstøtt skjellakk til

1 l. 96% denaturert Sprit.

Motoriske øvelser.

De motoriske øvelser er frie, rytmiske øvelser som har til hensikt å frigjøre ånd som hånd. Øvelsene bygger på refleksbevegelsen somledes av de motoriske nervesentra, derav navnet motorisk undersøkelse.

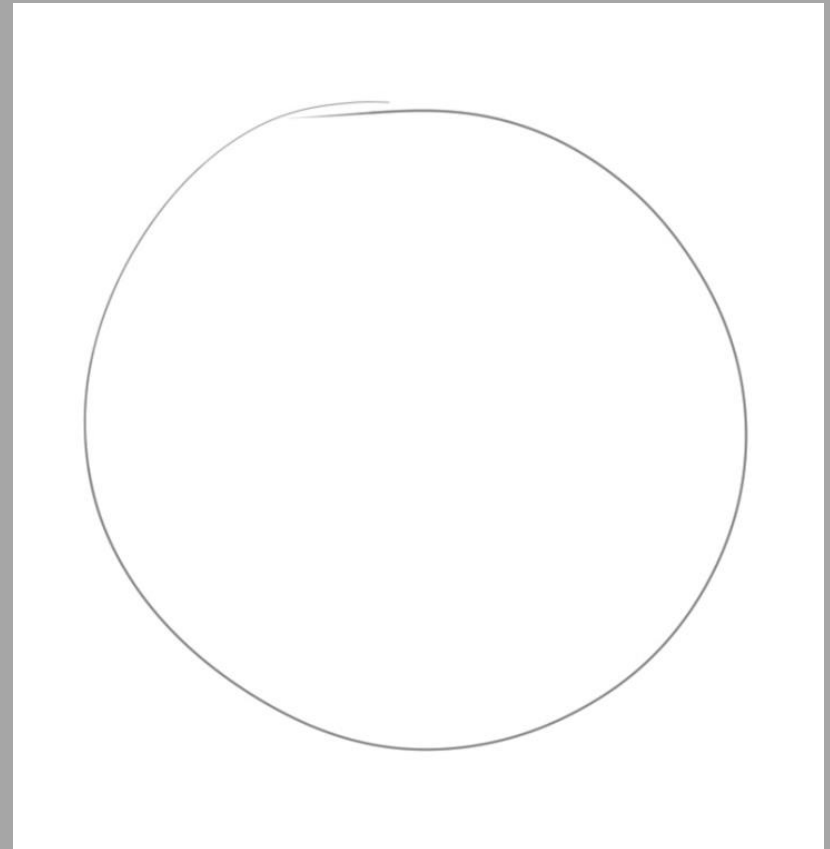
Refleksbevegelsen er en fri og impulsiv bevegelse, nettopp fordi den går utenom hjernens kontroll. Så har vi de motoriske bevegelsene som har refleksbevegelsens karakter, men som settes i gang av hjernen.

Ved mobilisering av refleksbevegelse og motorisk bevegelse er det derfor mulig å praktisere en effektiv frigjøring i tegning både psykisk og fysisk.

Det første trinn i øvelsen er refleksive tegnebevegelser (refleksiv rabling). De følgende øvelser er de motoriske tegnebevegelser, som er gjentagende og rytmiske. Når de motoriske bevegelser er i gang, anvendes musikk for å hindre hjernens medvirkning. Musikken har en sterkt oppløsende karakter.

Når rablingen av refleksive karakter er nådd, for hver enkelte elev, er det riktige utgangspunkt funnet, og maksimum av frihet i ånd som i hånd er tilstede. Eleven får følelsen av et han utfører bevegelser i rommet som projiseres på tegnearket.

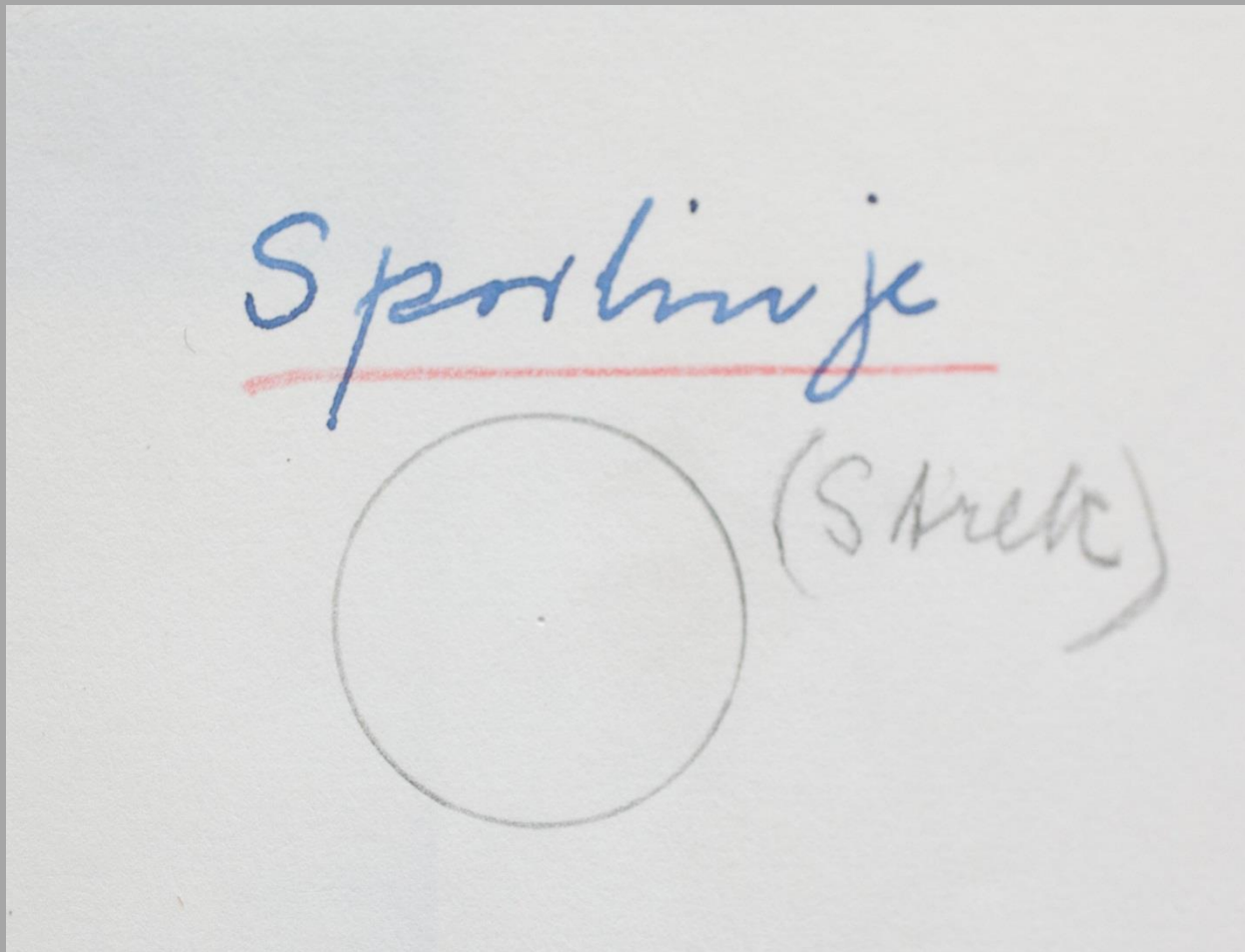
Herfra ledes tegneøvelsene over til de motoriske bevegelser – fast form – sirkelen – ellipsen – rett strek loddrett, vannrett, skrå - .

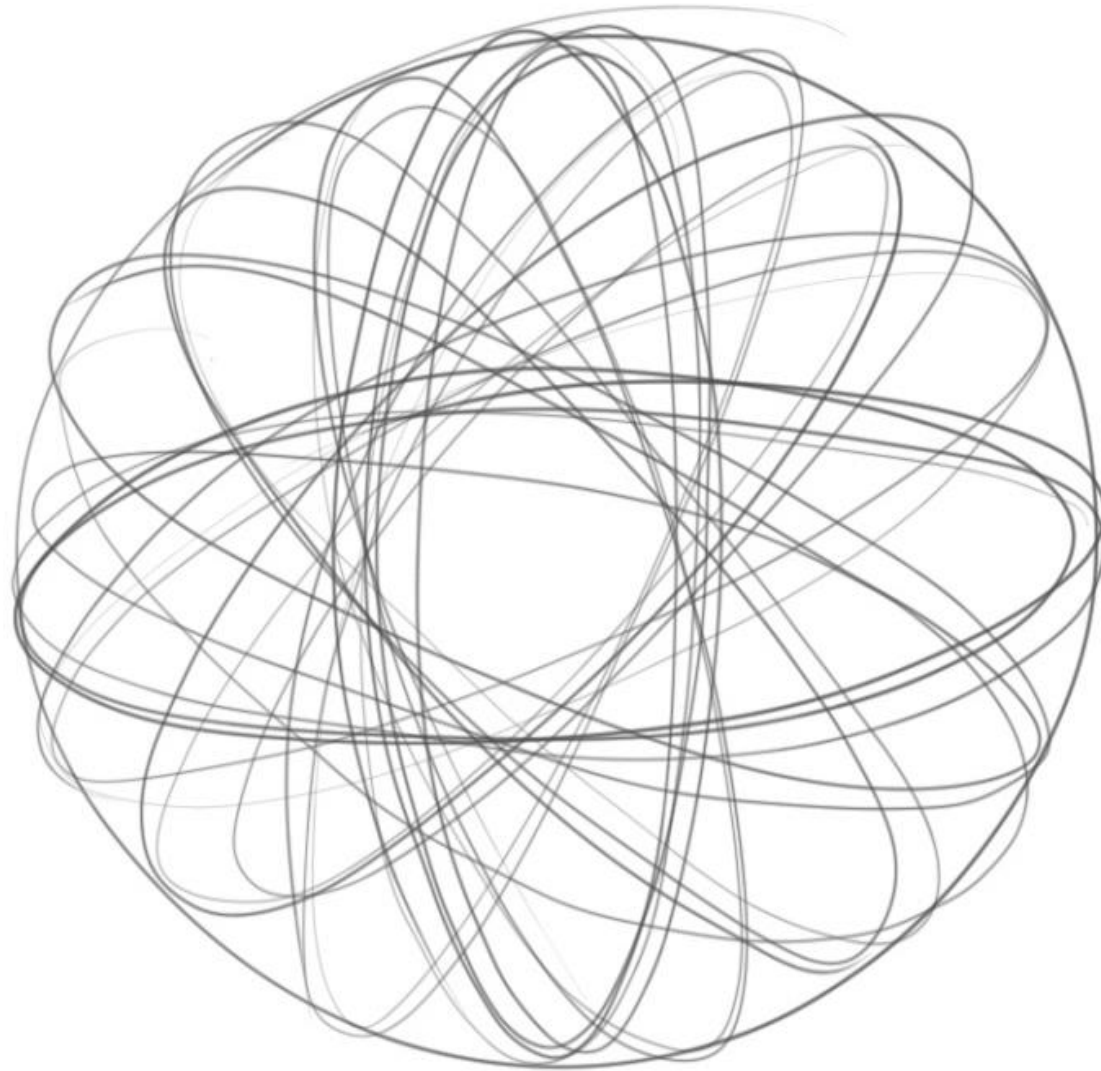

Cirkel-linjen, el. cirkelperiferien, krum l. peri.

Som begrenser cirkelflaten.

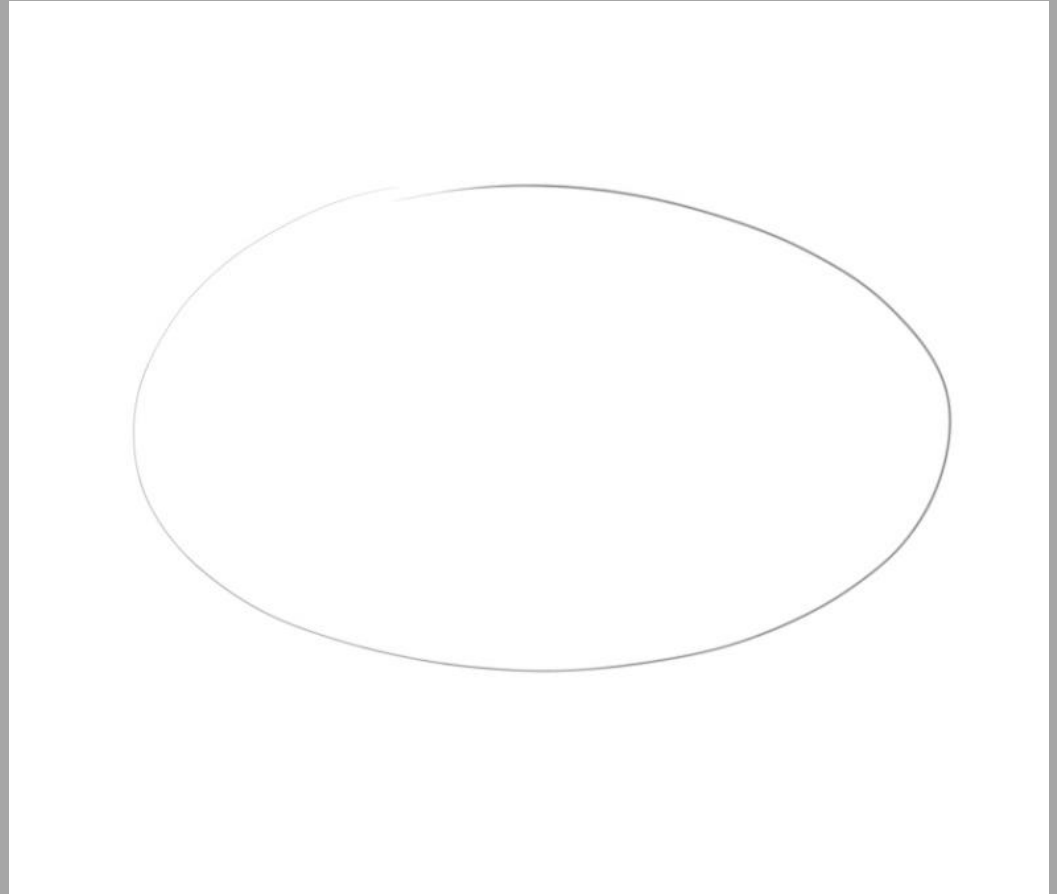
Alle dens punkter har samme avst. Fra sentrum – radius.

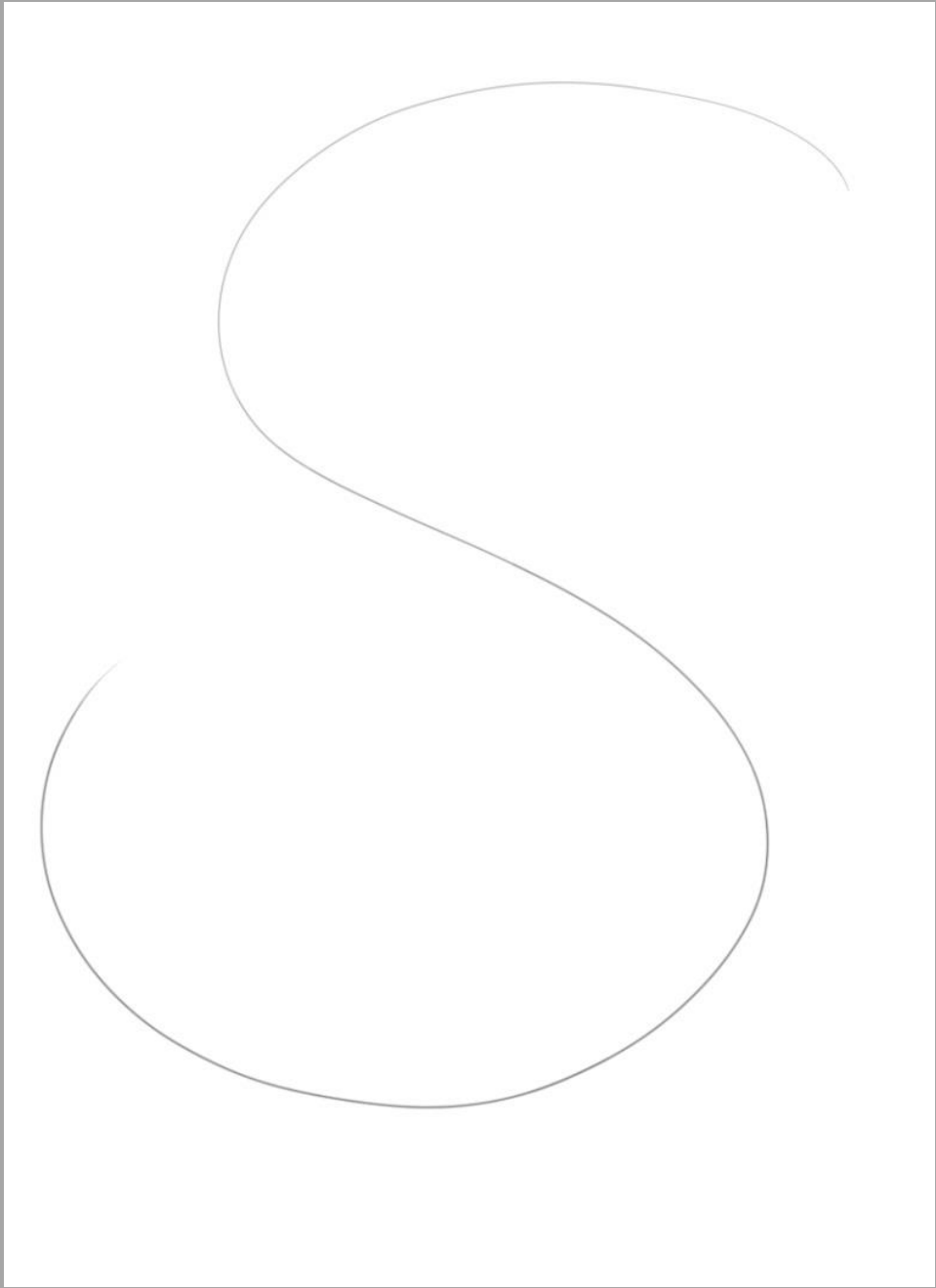

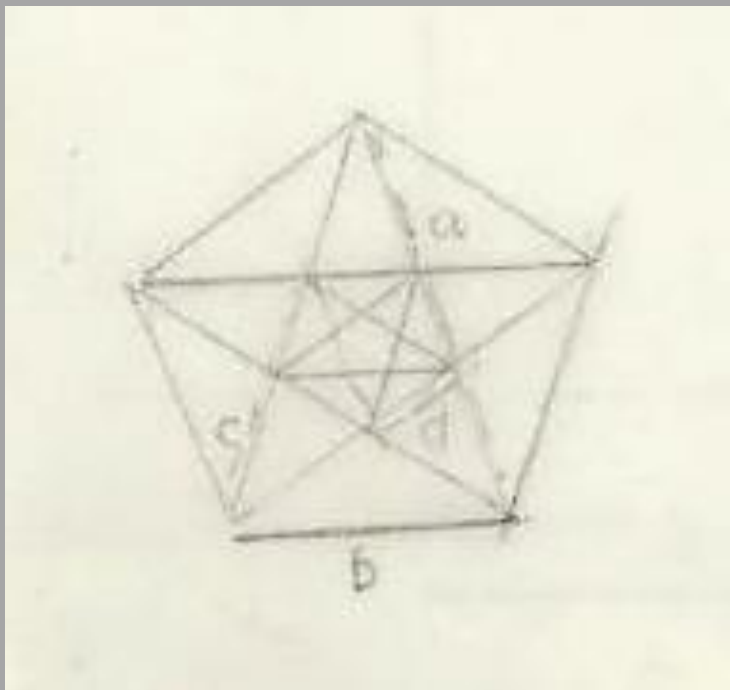

Ellipsen

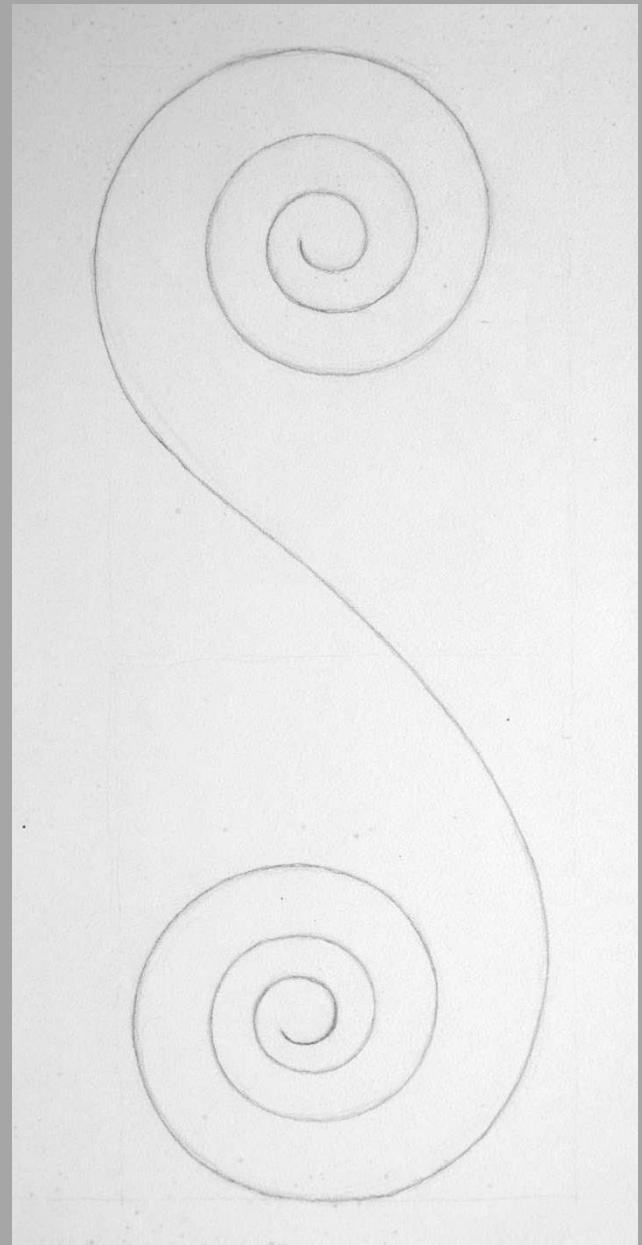
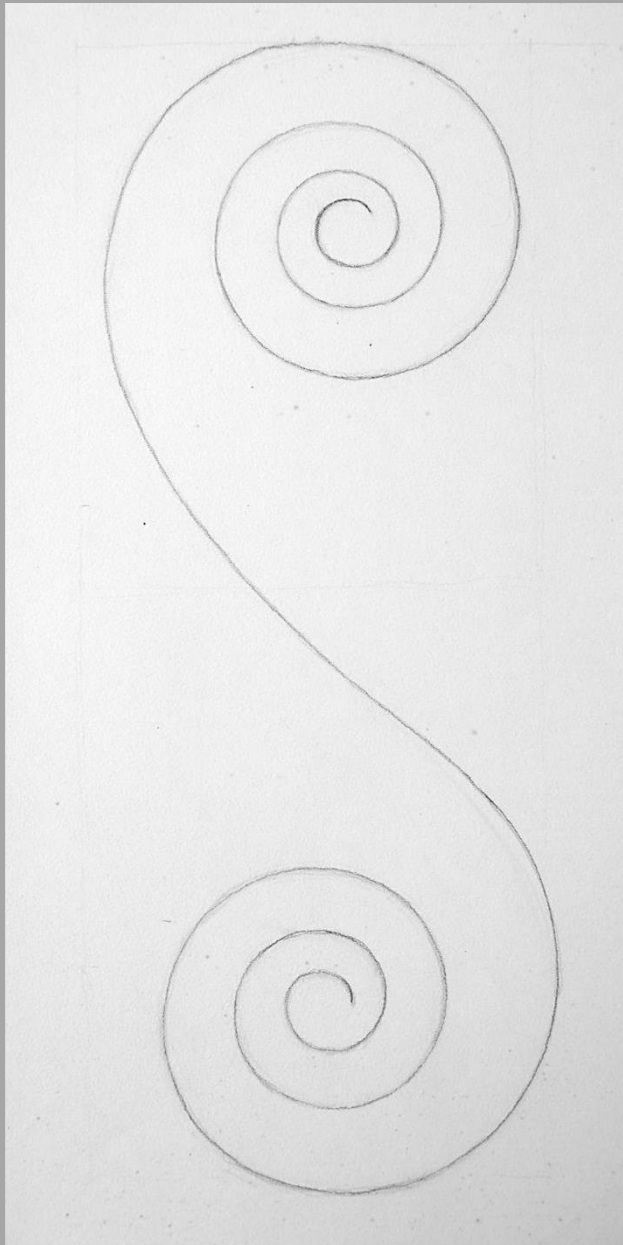
Er en krum linje som ligger i et plan og har den egenskap at summen av avstandene fra ethvert av dens punkter til to bestemte punkter, brennpunkter, er konstant. En rett linje gjennom brennp. deler l. symmetrisk og kalles den store akse; den lille akse står loddrett på midten av den store og deler likeledes l. symmetrisk. Aksens skjæringsp. Er l.s sentrum. Ellipsen er en lukket kurve og hører til kjeglesnittene. Kurvens eksentrisitet, som er forholdet mellom brennpunktene avstand og den store akse, er mindre enn 1 og bestemmer ellipsens form; jo mer eksentrisiteten nærmer seg 0, desto mer nærmer ellipsen seg i form til en sirkel. En el. Kan konstrueres ved hjelp av en snor Som fastgjøres i brennpunktene og strammes ved hjelp av en blyantspiss, som tegner kurven. Denne metode anvendes av grartnere ved anlegg til blomsterbedd. Et annet apparat som håndv. benytter består av et kors, i hvis akse er utskåret renner, hvori 2 tapper? på en linjal kan gli. Festes blyanten til et punkt på linjalen vil det beskrive en ellipse. Planetene beveger seg i en ellipse i hvis ene brennp. solens sentrum befinner seg

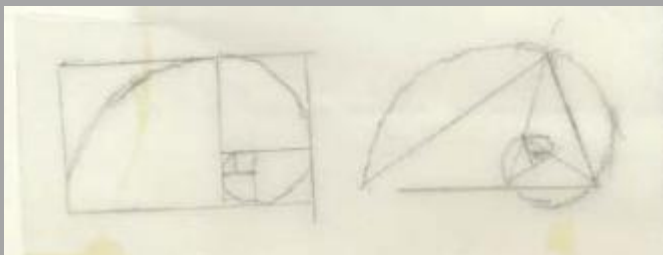

Pentagram oppstår når alle diagonalene i et Pentagram (5-kant) trekkes opp. Magisk figur i middelalderen vern mot trolldom. I Østens fliser og mosaikk – Viktig for vår tids fraktaler og krystaller – kan tydelig sees i blomster og kjernehus.

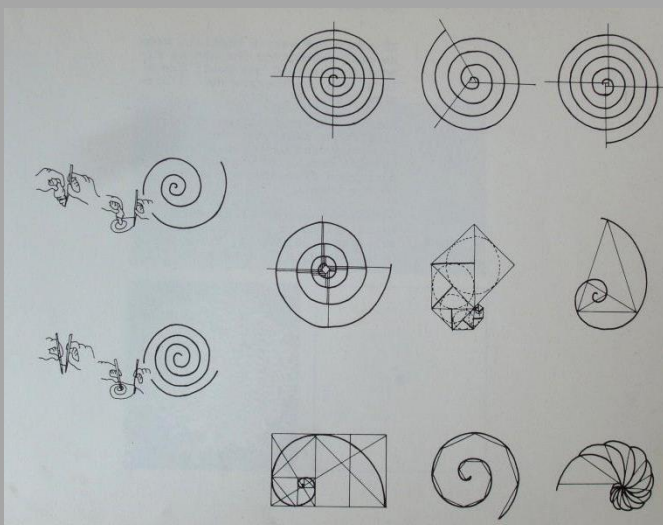
Spiral

er plane kurver, som går rundt et fast Punkt, polen i et ubegrenset antall Omløp, idet de stadig fjerner seg fra Polen. Den enkleste er Arkimedes's som fremkommer ved at et punkt beveger seg med jevn hastighet utover en rett linje' samtidig som den dreier seg med jevn hastighet om polen.

En annen spiral er den logaritmiske

Spiral:

Navnet spiral brukes undertiden om Romkurver, som går i et ubegrenset Antall vindinger som f. eks. skrutvingen.

Labyrint gresk

Betydn.: Bygning med mange rom og ganger som er vanskelig å finne frem i. Gamle beretninger om at det har eksistert en slik i Egypt i

Fajum oppført av kong Amenemhet III med tilnavn "habares" (12 dynasti ca. 2000-1800. f. Kr.) og dette ble ved tilbygg til et meget innviklet byggverk – som minnet om sagn fra Kreta.

En annen forklaring: – oppstått etter egyptisk la-pi-ri-hint som betyr: "tempelet ved munningen av kanalen – den som forbandt Nilen med Morissjøen. Det er en figur – dannet av en linje som danner et vanskelig "mønster". Den finnes *på gulvet* i middelalderske kirker mest i Frankrike og Italia. De kalles "Jerusalems veg" da det å krype på knærne langs hele den buktede linje kunne erstatte en Pilgrimsferd til Jerusalem
Det er også betegnelse på et anlegg av hekker som er plantet i inviklede mønstre: Versailles og ved Hamton Court

Selv om labyrintene ved første øyekast virker dekorative – er de en tilnærmet symmetrisk og innviklet geometrisk tegning, De er laget i den hensikt at man skulle gå gjennom dem mens man mediterer

I løpet av den europeiske historien finnes 3 forskjellige hovedtyper: Cretan, Roman og Middelalder

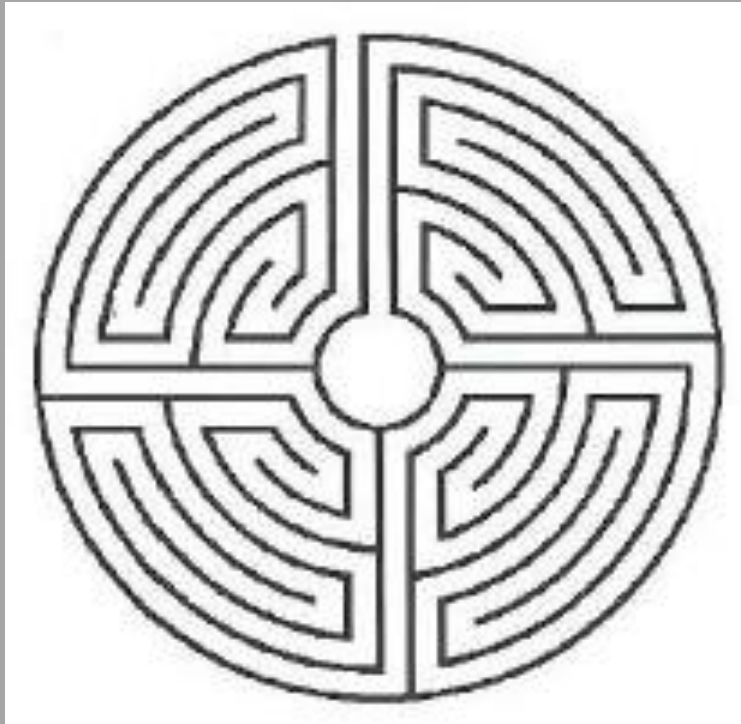
Cretan

Det eldste eksempel man kjenner er "risset" i naturstein kalles Cretan da den ble funnet på mynt på Kreta og er meget gammel Den 8 kveilede spirallinje-mønster springer ut fra de 4 "armene" på korset i midten Fremdeles i bruk i dag.

Roman

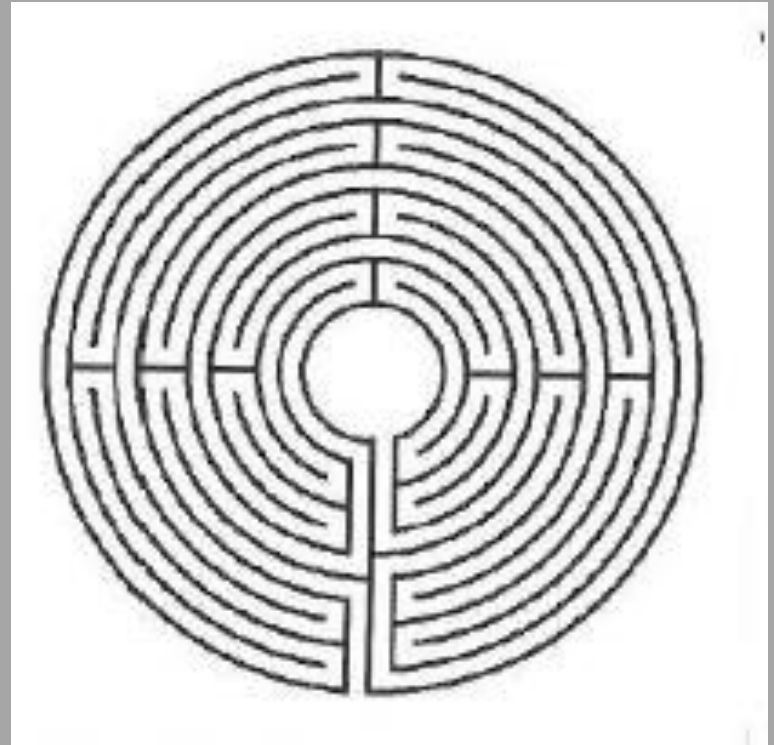
Den romanske sivilisasjon utviklet en spesiell "tegning" mest brukt på gulvmosaikk. Det eldste funnet i Algerie fra ca. 324

Medieval (Middelalder)

Ble mest brukt som illustrasjon på manuskripter. Det eldste kjente ma. med lab. er fra 9 årh. Ett av dem har Cretan lab. Et annet er fra 860

Dette er det første som mer enn 300 år senere danner grunnlag for lab i Chartres! Det er også dette som ansees som det mest perfekte og er mest brukt.

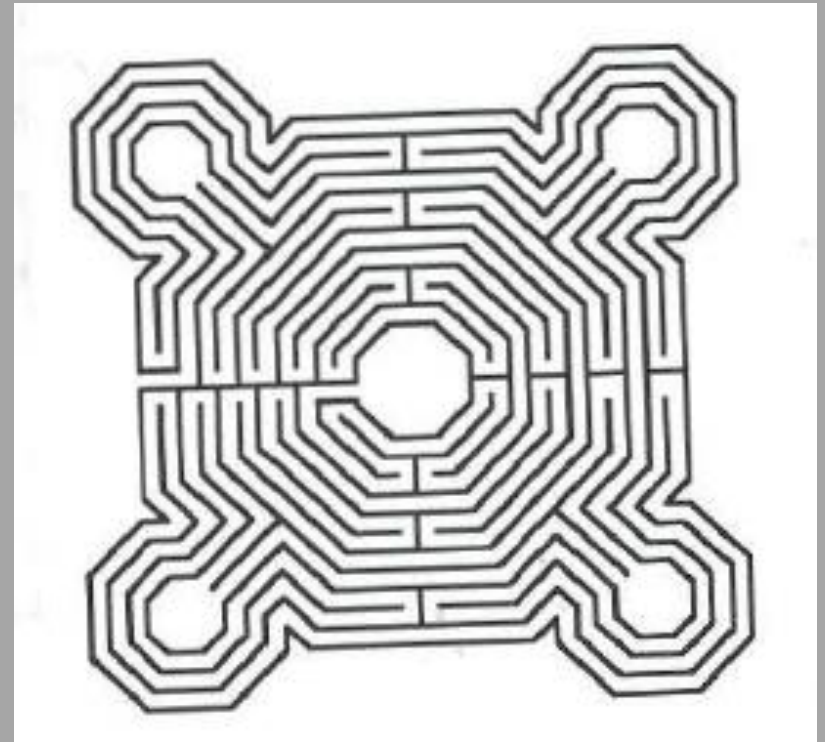
Chartres

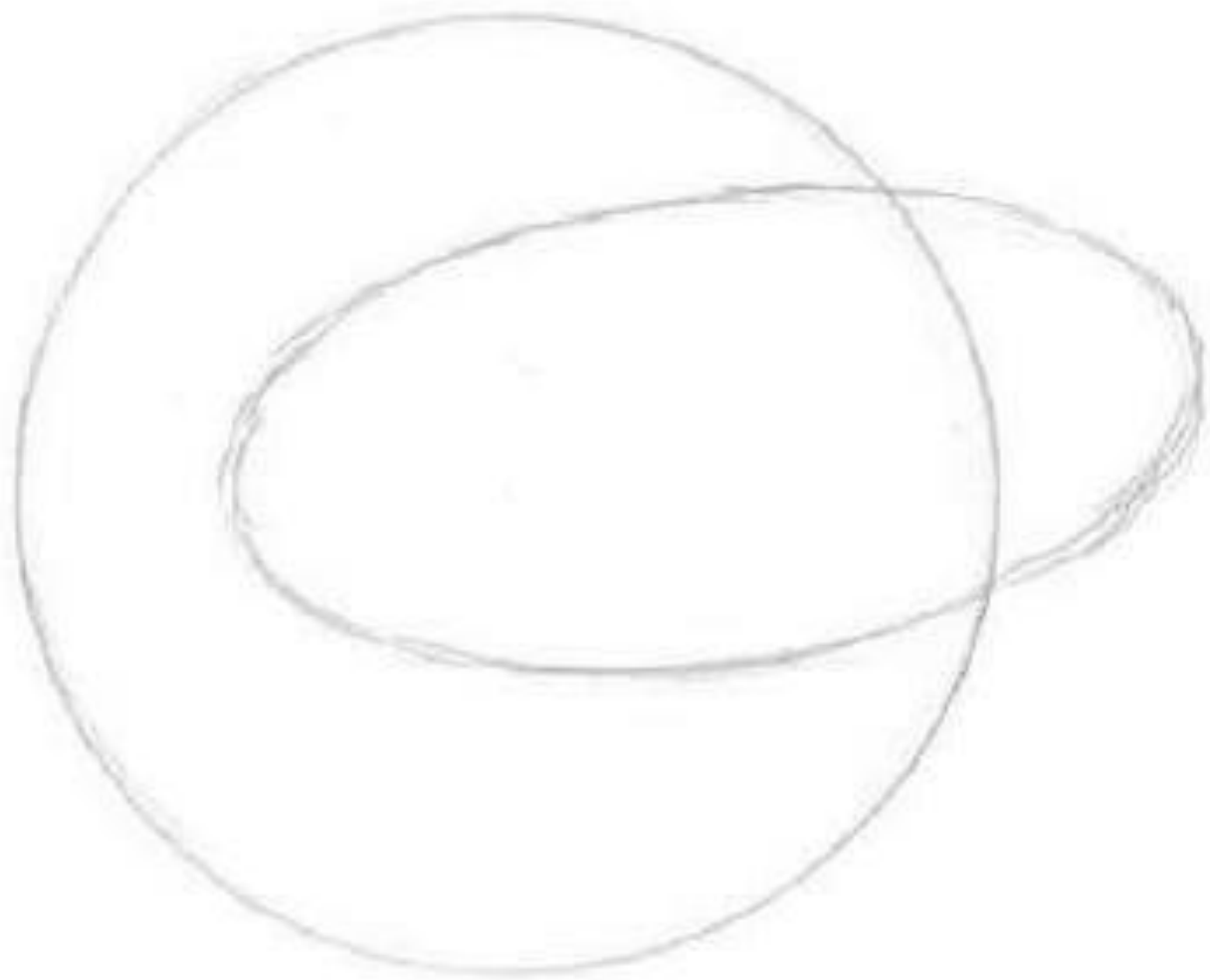
Er også den eneste av de store middelalder lab. som eksisterer
Den måler ca. 13 m. Laget samtidig m. konstruksjon av kirken ca. 1200. og har unike dekorative elementer

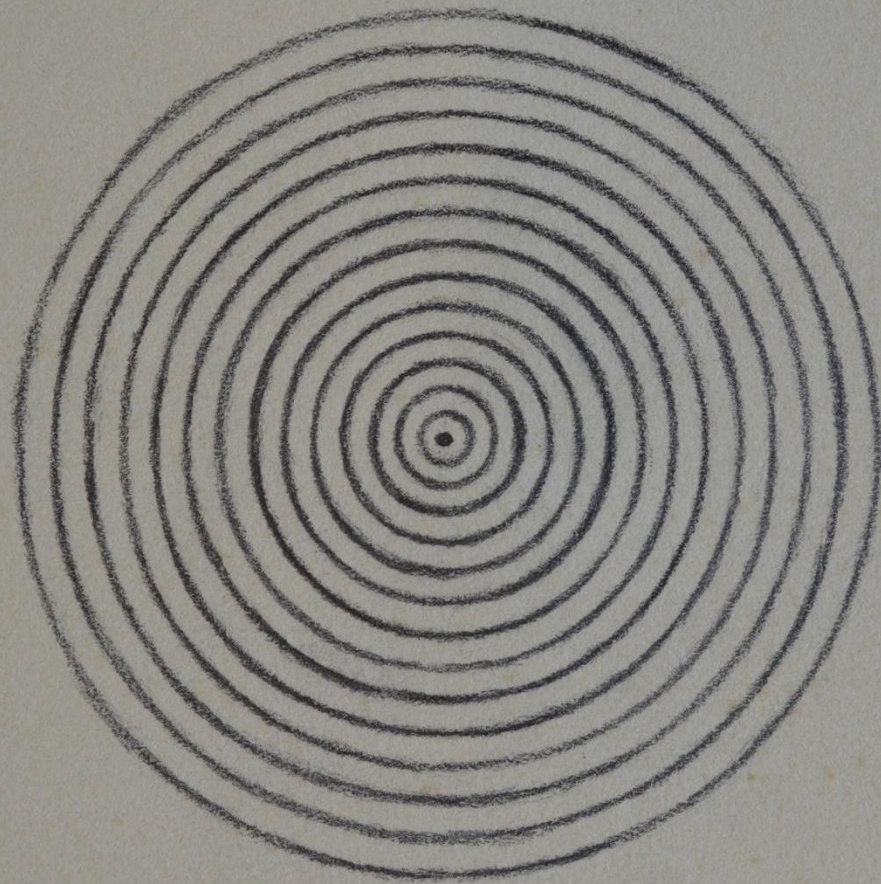

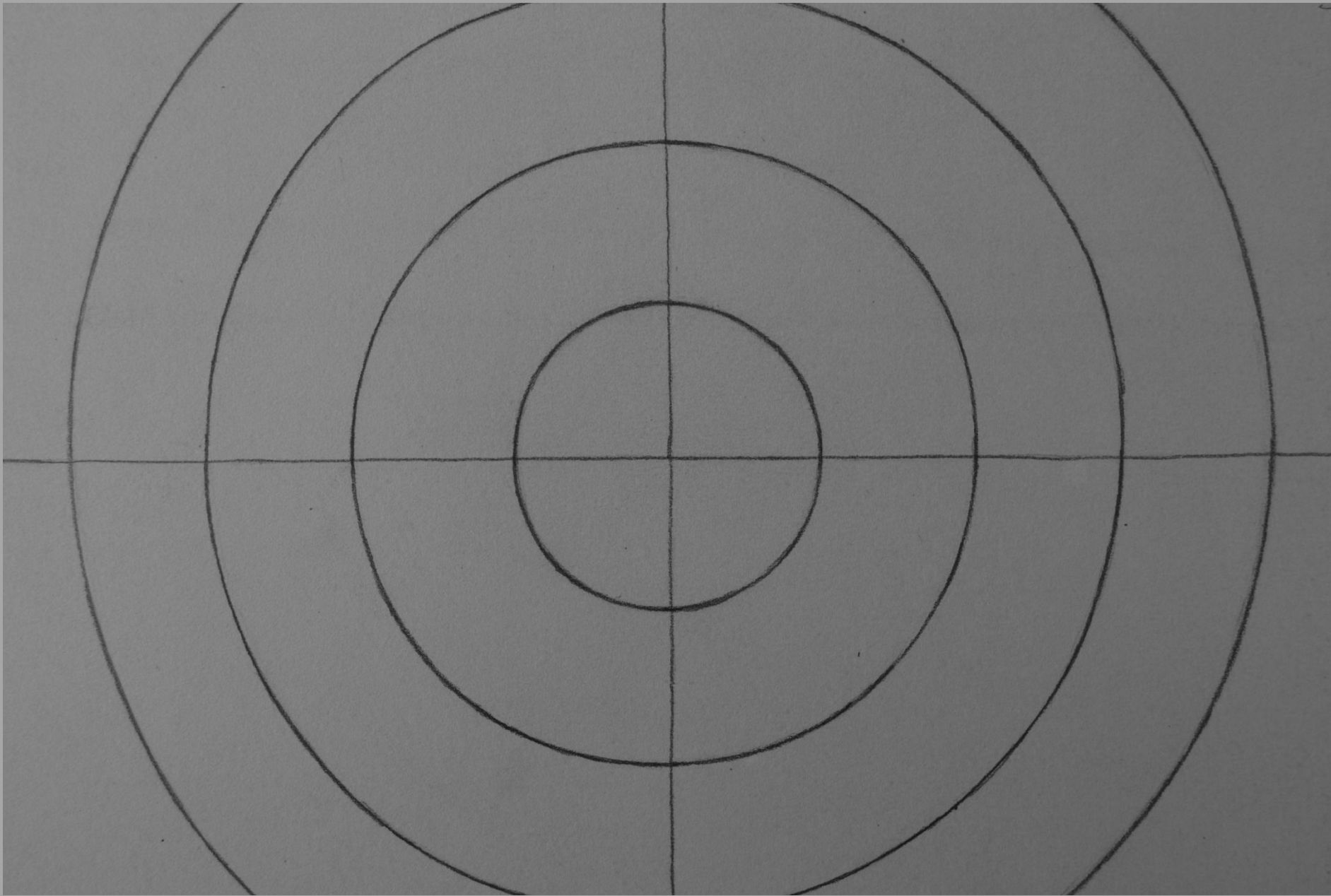
Reims labyrint

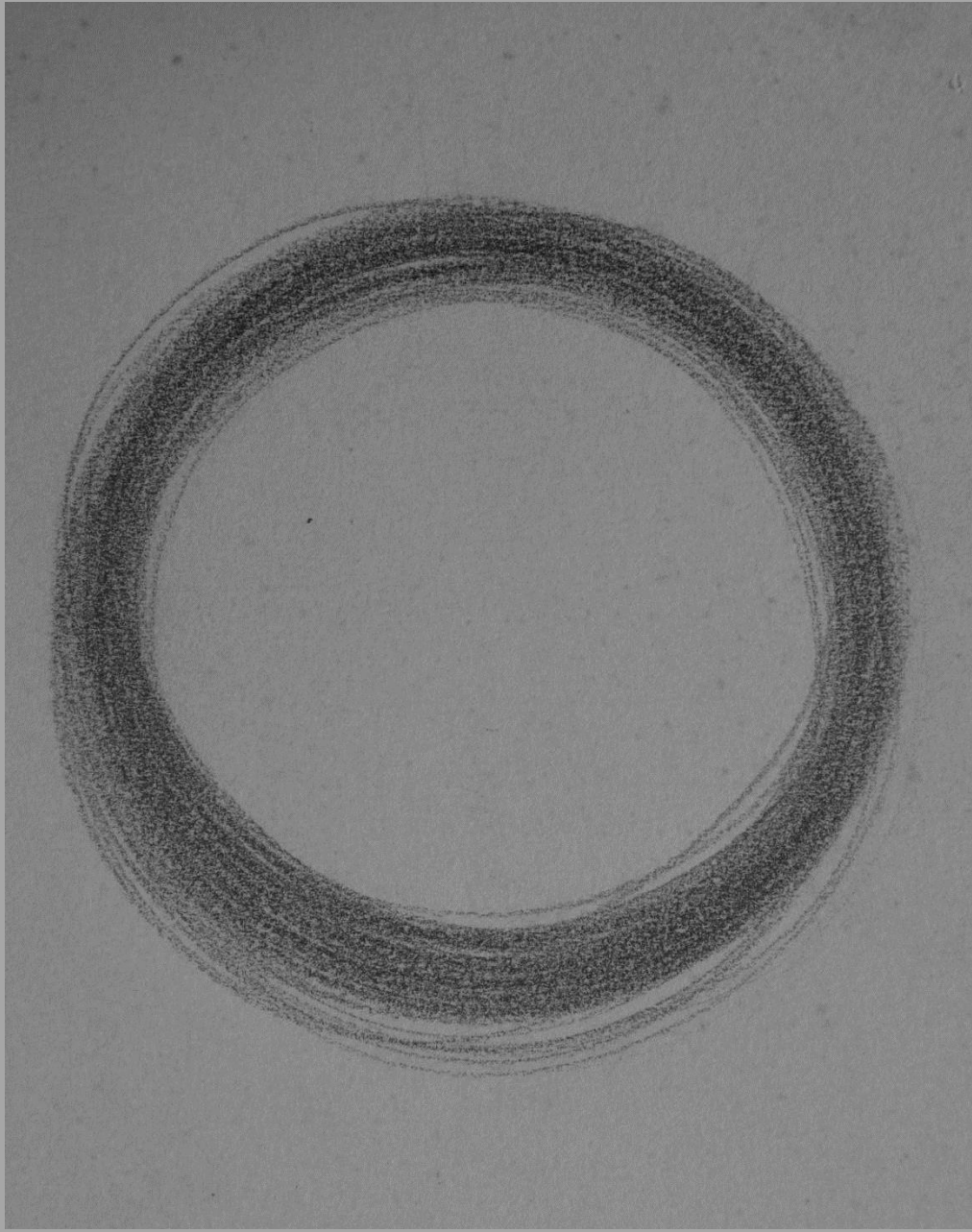
Fra middelalderen – ødelagt 1778, men vårt kjennskap til den er fra en tegning fra ca. 1585. Derifra kjenner vi dens oktogonale form med bastioner. Denne form ble senere nokså vanlig, men med samme “gå mønster som Chartres – som har en usedvanlig “god rytmeikk”.

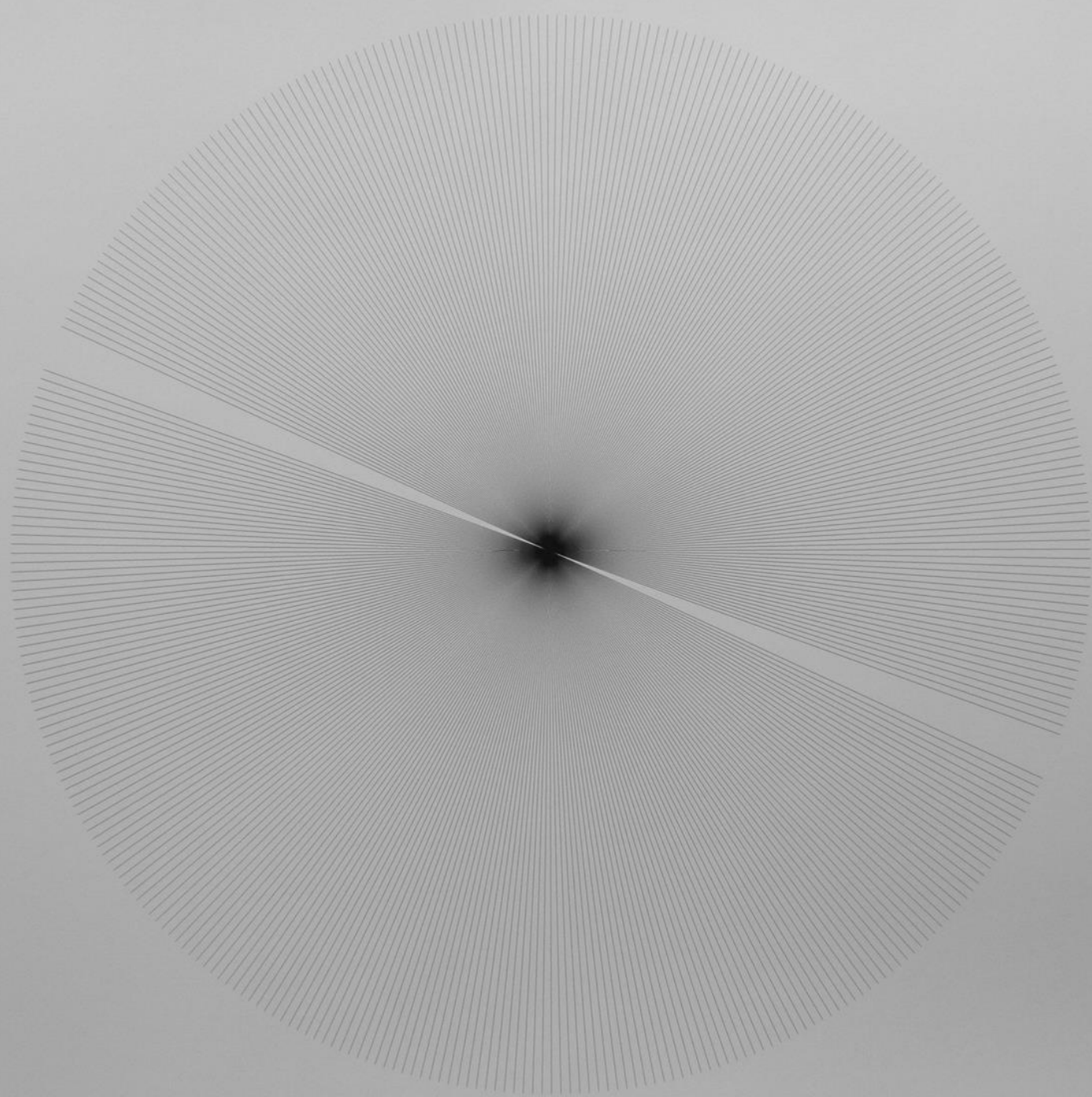

aten fremkommer ved dreining av et av linjens endepunkter

Flaten

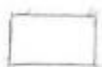
Avgrensning

Sluttede linjespill

Flater (2d dim.) m^2 (areal)

Kvadrat

Rektangel

Parallelogram - Romb: Et P. med 4 like store sider - Diagonalene står v. rett på hverandre - Det eneste P. som kan beskrives i en setning

Tropes

Trikant

Cirkelflate

Reg. Polygoner \rightarrow

En. Frih. avgrænset flate

Flaten er todimensjonal (m²).

Linjen som avgrensner flaten, er en grenselinje

Flaten kan også avgrensnes ved hjelp av sporlinje (strek).

Flaten kan ha forskjellig utstrekning og forskjellig orientering i forhold til referanserammen.

De elementære flateformene er:

Parallelogrammene (plane firkanter hvis sider er parvis parallelle)

Kvadrat

Rektangel

Rombe

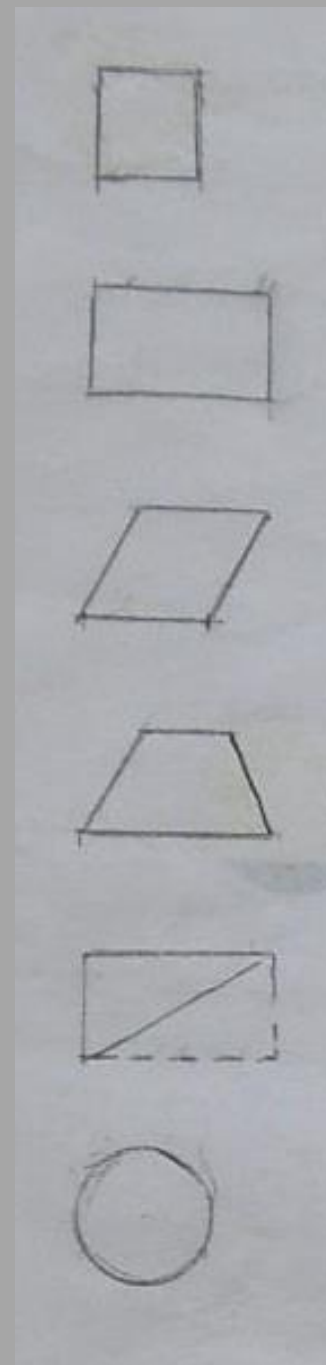
deler av parallelogrammene

Trekant

Trapez

Sirkel – fremkommer ved dreining om ett av linjens endepunkter.

(Flaten i bevegelse gir romformene.)

Flater (2dim.) m² (grenselinje)

Kvadrat

Rektangel

Parallelogram - Rombe: Et P. med 4 like store sider - Diagonalene står v. rett på hverandre. Det eneste P. som kan minneskrives i en sirkel.

Tropes

Trikant

Sirkelflate

Reg. Polygonn →
En. Frikt avgrænset flate

Parallelogram

$$F = g \cdot h$$

Rektangel

$$F = a \cdot b$$

Kvadrat

$$F = a^2$$

Trikant

$$F = \frac{g \cdot h}{2} = \frac{a \cdot b \cdot c}{4n} = \frac{1}{4} [(a+b+c)(a+b-c)(a-b+c)(b+c-a)]$$

Trikant like-sided

$$F = \frac{a^2}{4} \sqrt{3}$$

Tropes

$$F = \frac{h \cdot (a+b)}{2}$$

Sirkel

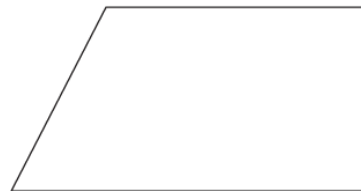
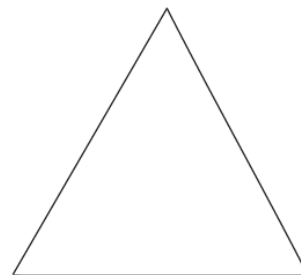
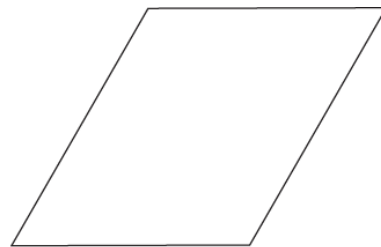
$$F = \pi \cdot r^2 = \frac{\pi}{4} \cdot d^2$$

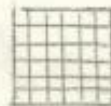
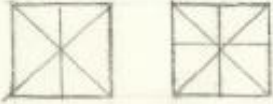
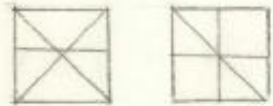
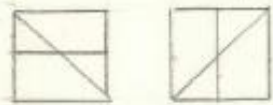
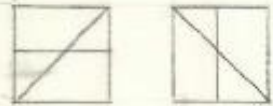
sektor

$$F = \frac{1}{2} b \cdot r$$

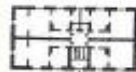
segment

$$F = a \cdot b \cdot \pi \quad (a-b \text{ ellipsens halvaksen})$$

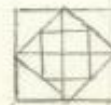
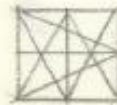

Situasjonsplan.

Plan
1-romseiligheter.

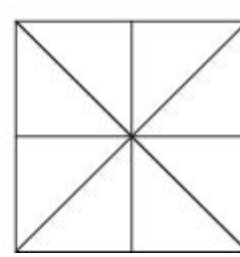
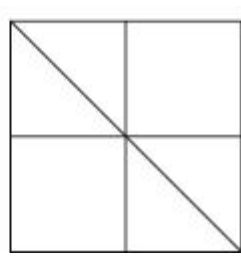
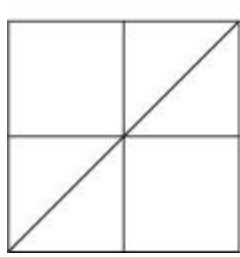
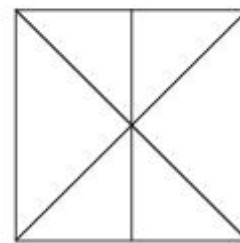
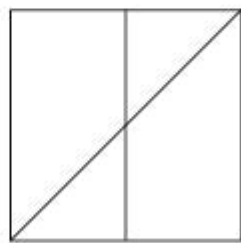
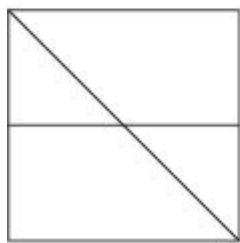
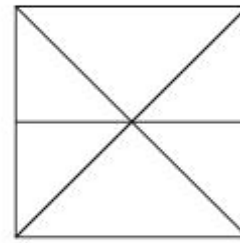
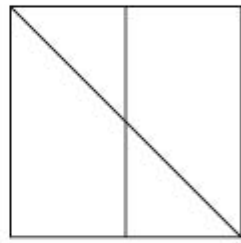
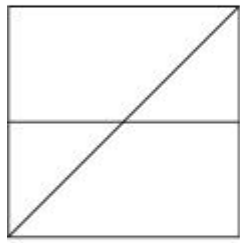
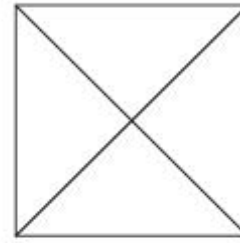
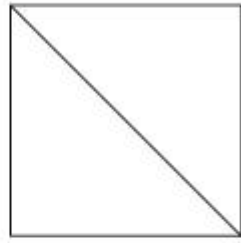
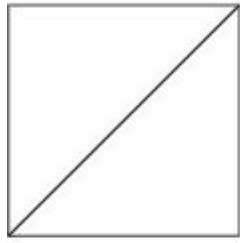
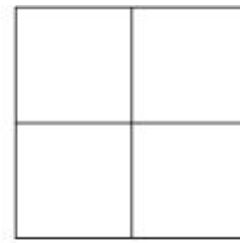
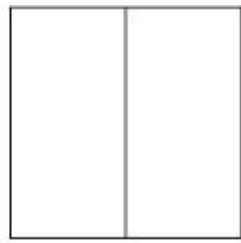
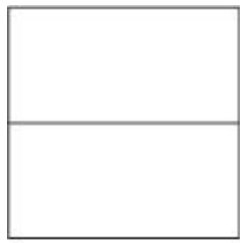
Plan
2-romseiligheter.

Slettet brücke

Krystallskål

Linjen som avgrenser flaten, er en grenselinje.

form/line

1

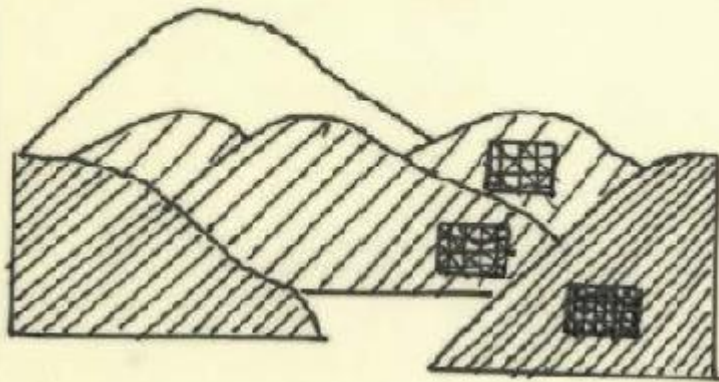
Row 1:
Overlapping
of
Position

Statisk

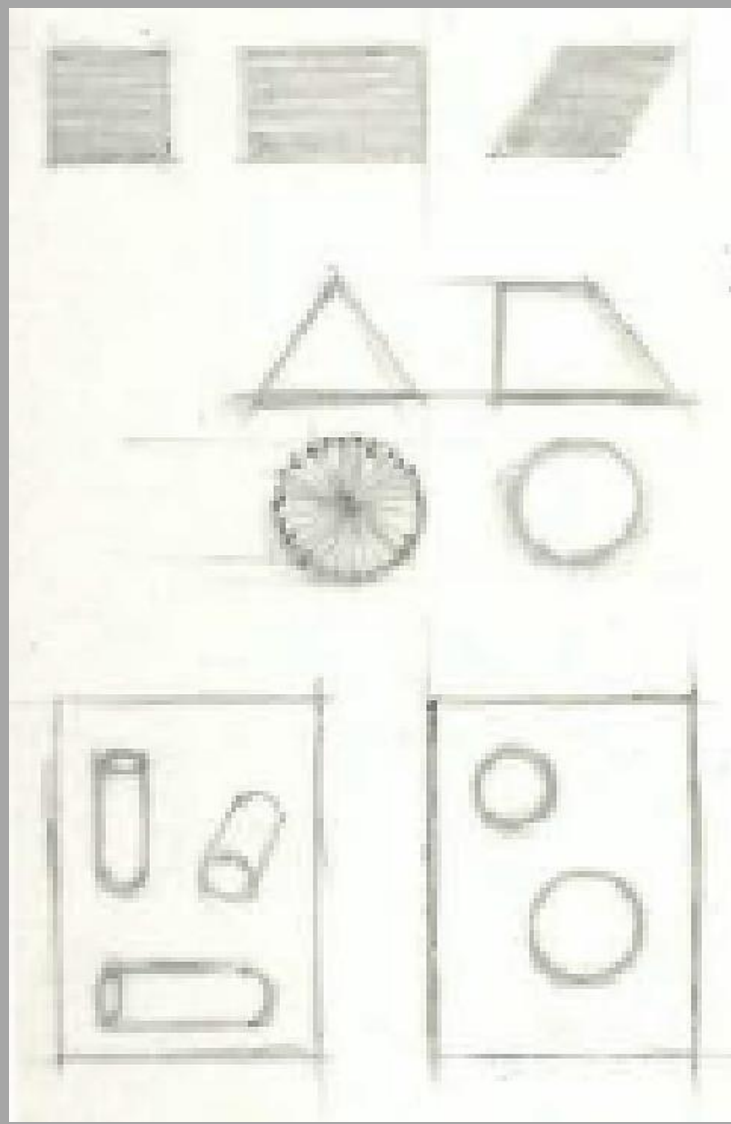
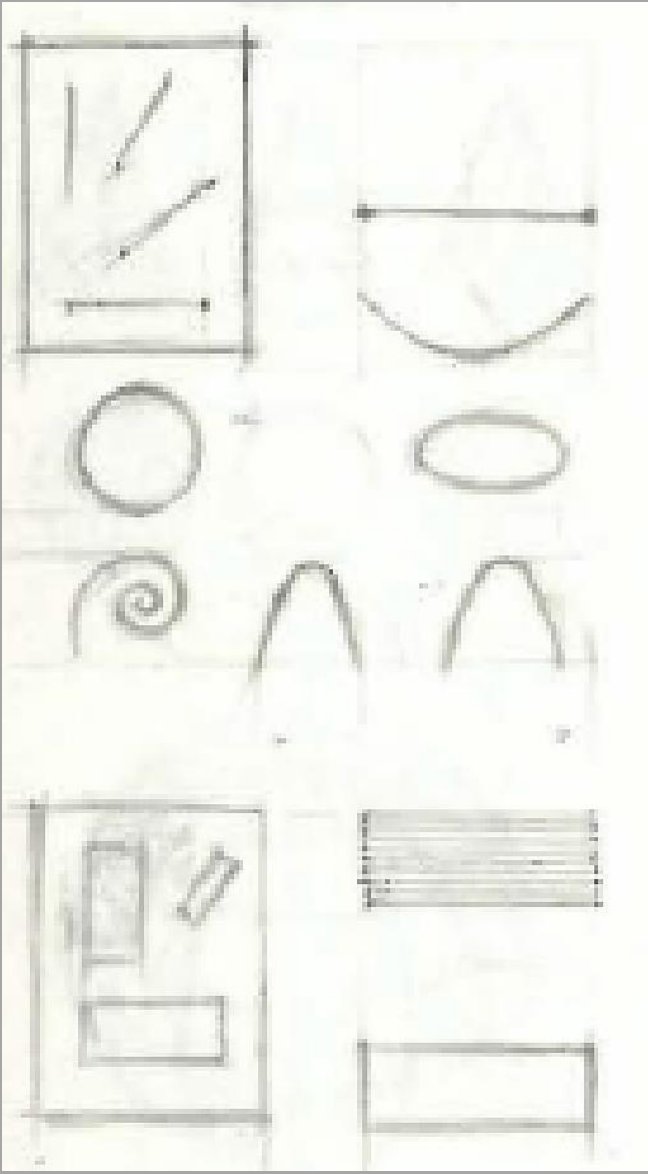
Row 2:
driving as
movement
dynamisk

Kinetisk
(Braque) →

Rom i
overlapping
valor by
tekstur

Her oppstår
konflikt
mellom
valor og tekstur

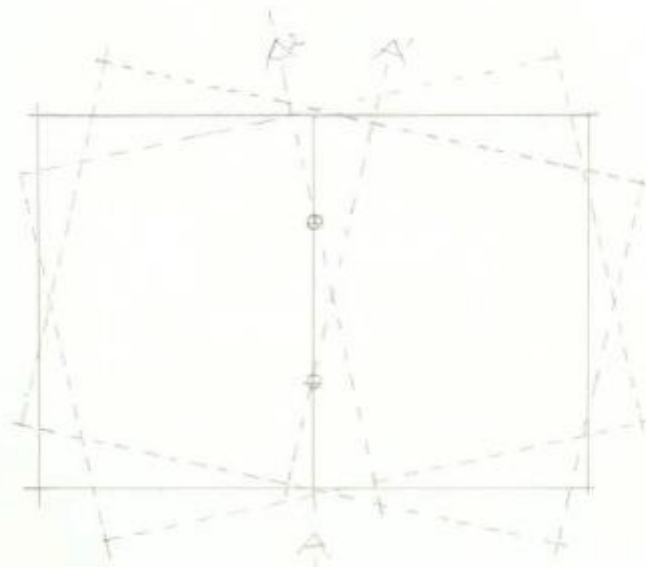
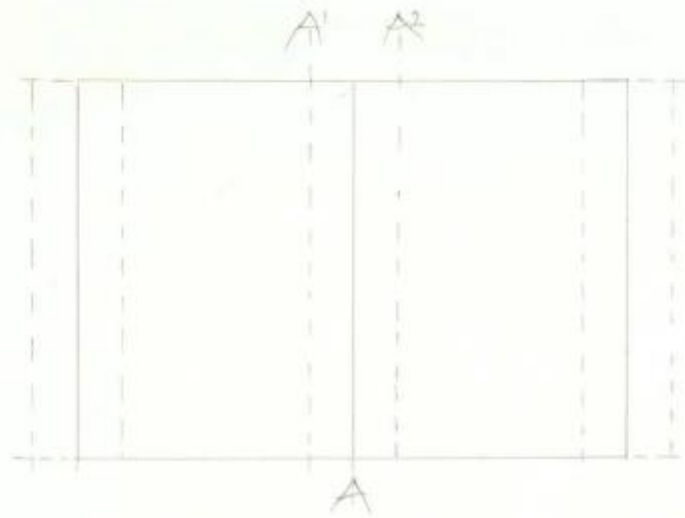
linje

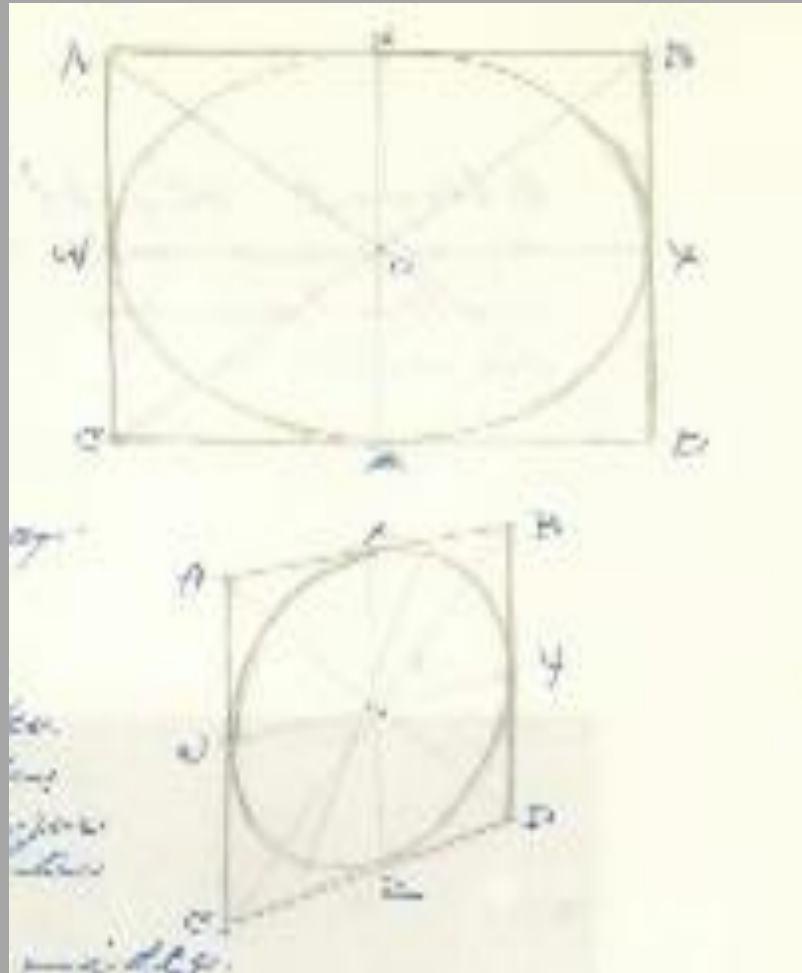
Flate

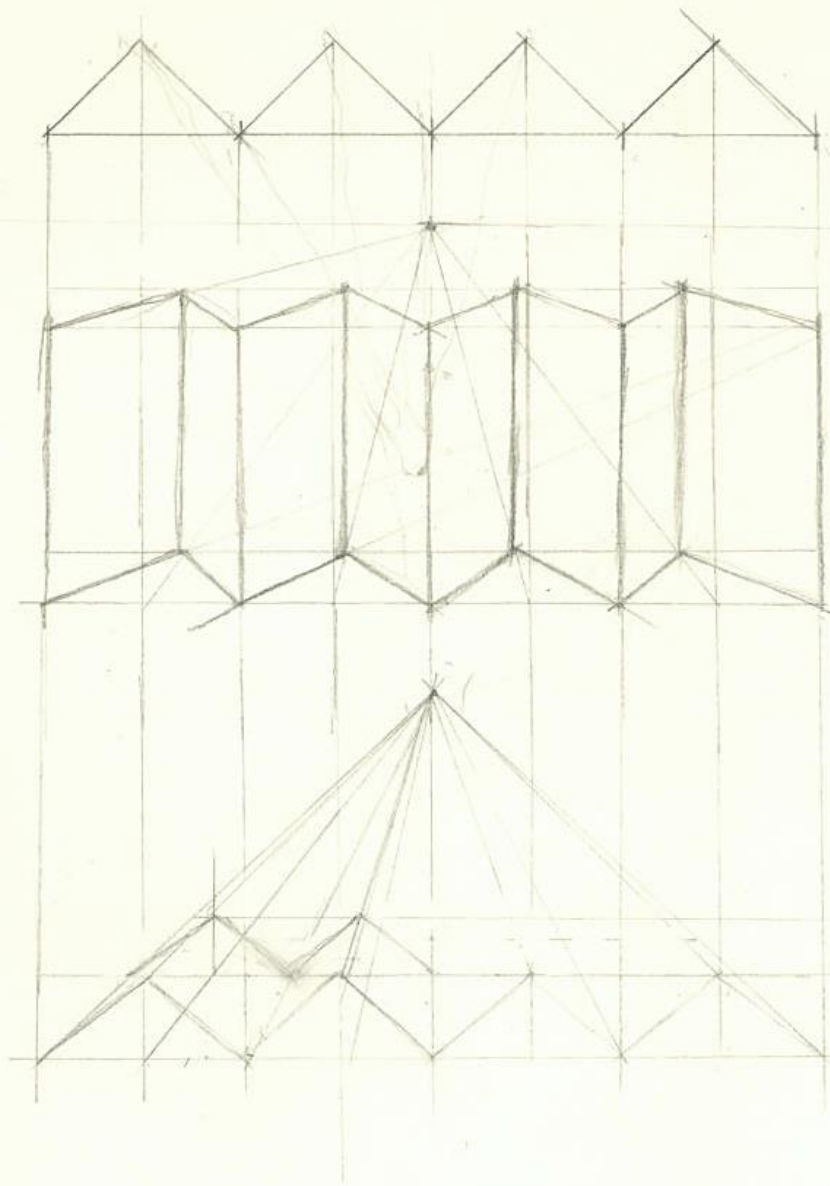
Rom/form

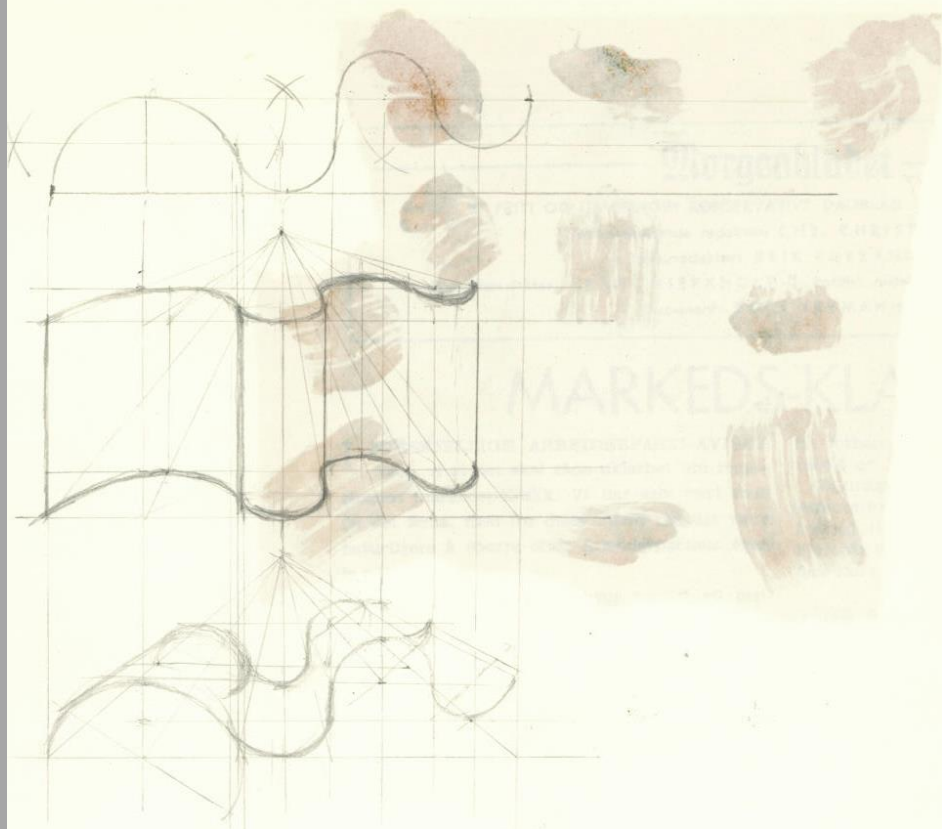
1. Sirkelens sentrum er kvadratets midtpunkt. (Skjæringsp. Mellom diagonalene).
2. Sirkelen berører kvadratsidenes midt punkt. Kvadratet er den eneste "kantede" planfigur som oppfyller disse betingelser.

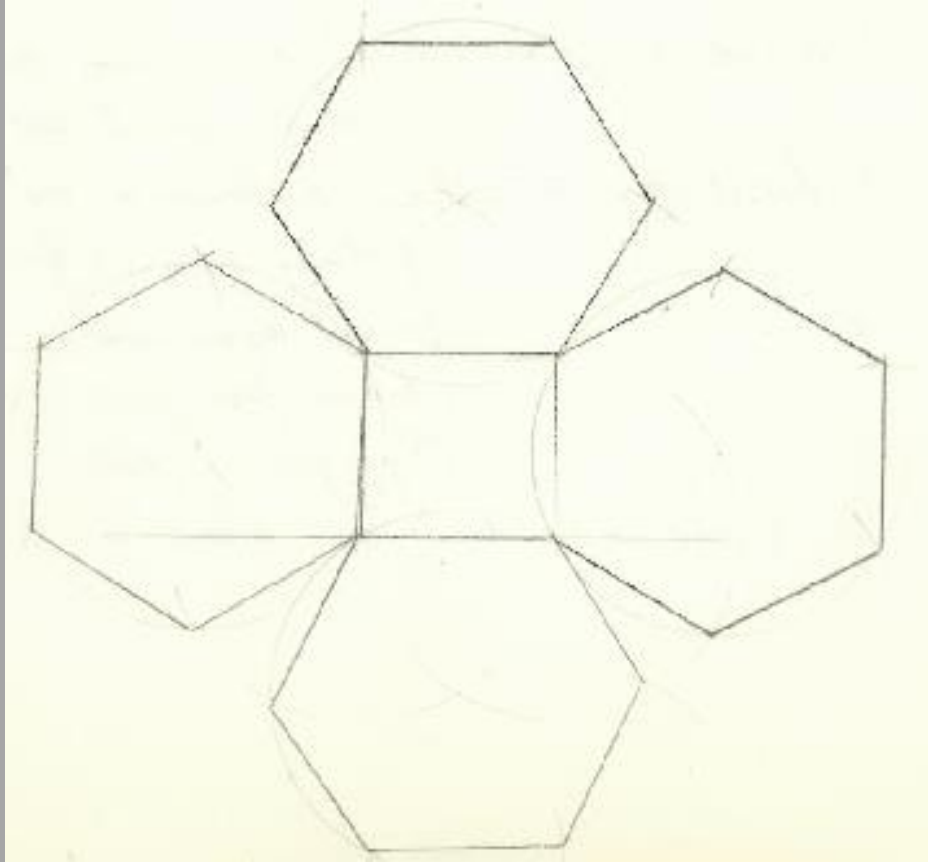
Regelbundet forandre i dim. forme, retw. 1970

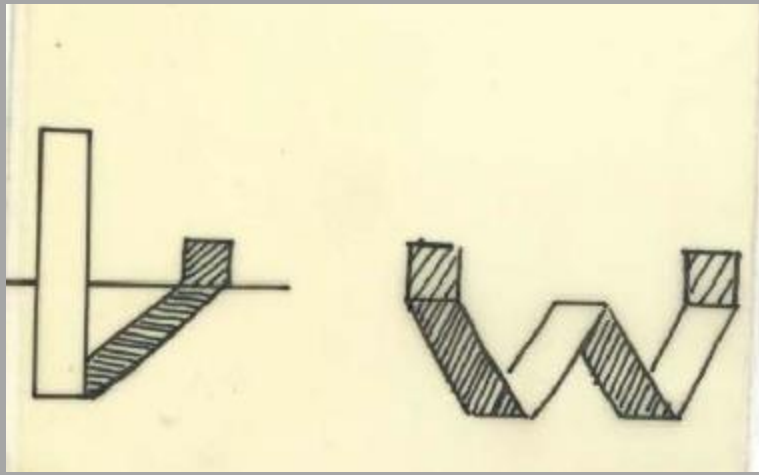

1970

1. Lyset fra ovenne (aftegning af valør
fulgt af grad af færdigtegning)
2. Lyset fra venstre (aftegning af valør
fulgt af plan's færd. til lytbilled)
3. — — — — (med lytterne sk. og reflekter
både på pers. og neg. former)
4. — — — — (Pos. former eller 3 neg. eller 2)
5. Valørene aftegnes eller omvendtstand.

Rom v. overlapping

Slagskygge
Egen ---

Frihåndstegning I

Undervisningsopplegget tar sikte på å gi studentene elementære kunnskaper om bildeelementene, og øvelse i å bruke dem. Studentene får grunnleggende innføring i bruk av forskjellige tegneredskaper.

Opplegget kan deles i tre integrerende hovedgrupper: Beskrivende tegning, fabulerende tegning og tegneteknikk.

Første fase av undervisningen er manuell trening og øyemålstrening. Disse øvelsene kombineres med flateproporsjonering av elementære geometriske former (kvadrat, rektangel, trekant, sirkel, ellipse, spiral). Hovedvekten legges heletiden på å oppfatte delene (størrelser, retninger, positiv-negativ flater, kurvenes spenningspunkter osv) i forhold til helheten. Øvelsene gjentas med organiskeformer som modell.

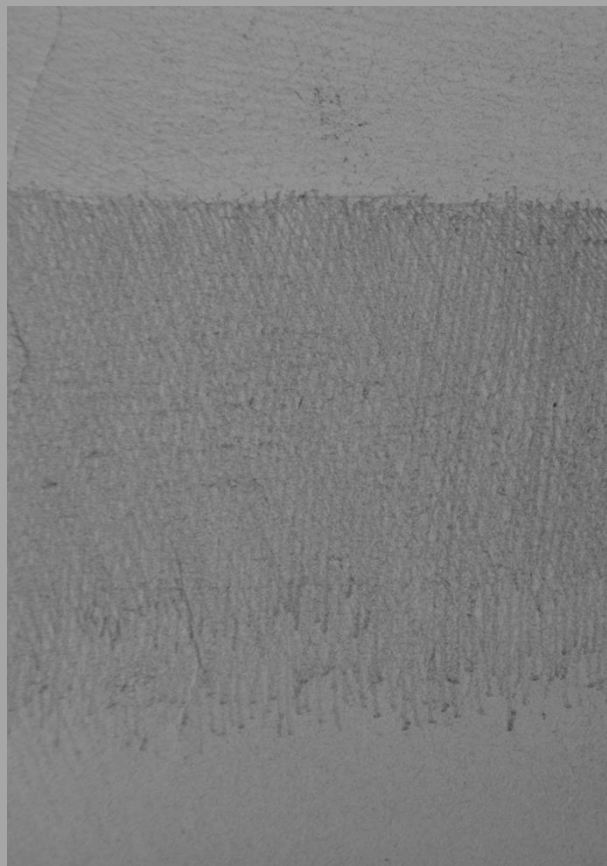
Etter forelesning med demonstrasjon om sammenheng mellom flate og romformer, arbeides videre med parallellforskyvningslegemer og omdreininglegemer – deler og sammensetninger av disse. Øvelsene bygger på tidligere erfaringer, og i arbeidet legges vekt på midler til rombeskrivelse, (overlapping, graderte størrelsesforandringer, graderte formforandringer).

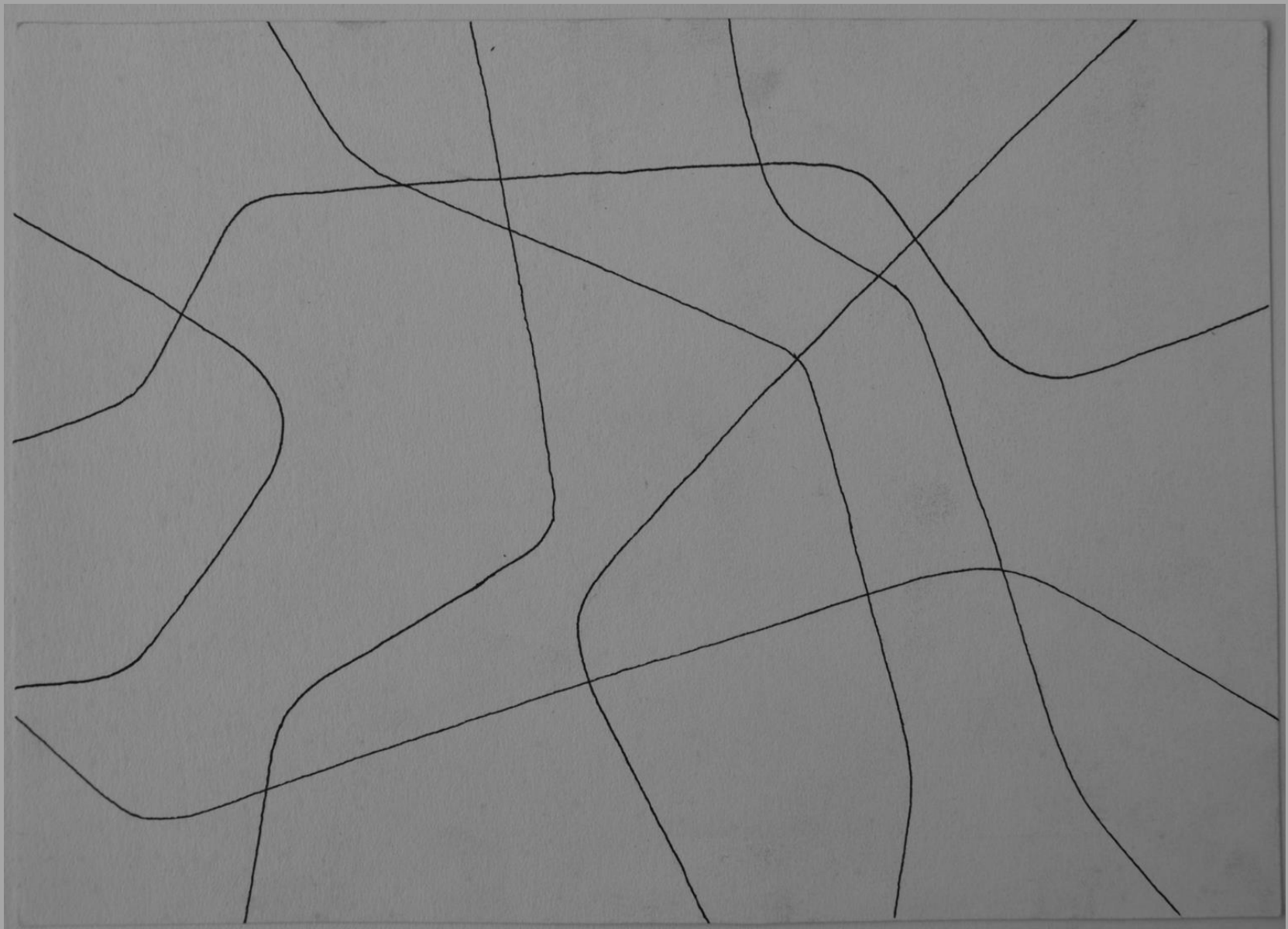
Etter skravurøvelser med forskjellig redskap og gjennomgåelse av belysningslære, arbeides det med valør og skravur som romdannende elementer. Øvelsene videreføres i tegning og lavering etter gipsmodeller, organiske former (planter, frukt, knokler) portrett, oppstillinger, interiør og eksteriør. Øvelsene utføres med forskjellig redskaper. Sporadisk tegnes Croquis hvor studentene står modell (med klær) for hverandre.

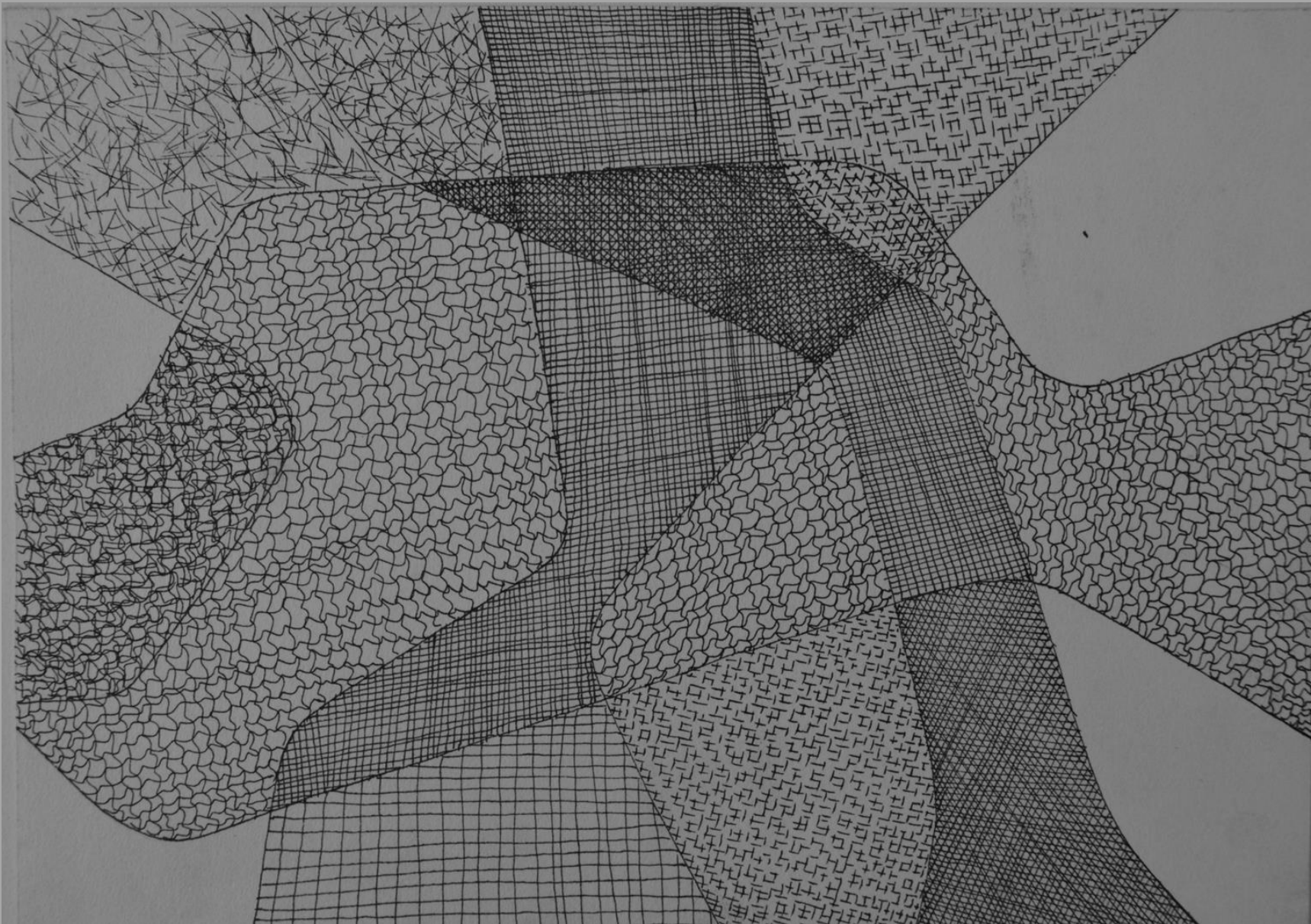
Innimellom disse oppgavene gis en del oppgaver av fabulerende art (gjerne et "billedtema" av mer abstrakt art) for å få studentene til å arbeide med bildeelementene og tegneteknikk ut fra en subjektiv holdning.

Resultatene diskuteres i felleskap. Vi kommer i disse diskusjoner in på billedkarakterer og bildeelementenes emosjonelle og ekspressive muligheter.

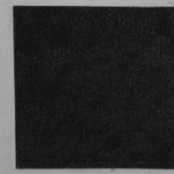
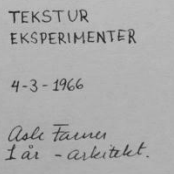
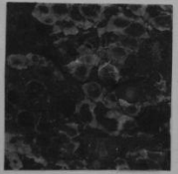
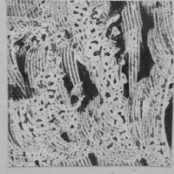
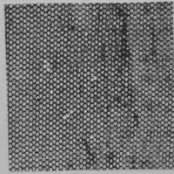
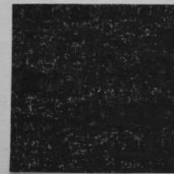
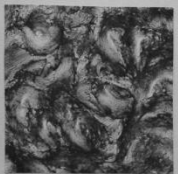
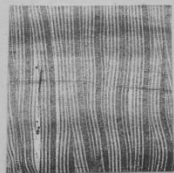
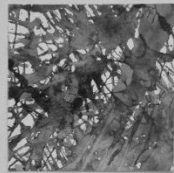
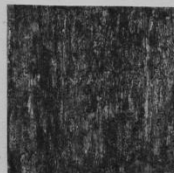
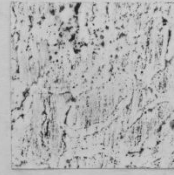
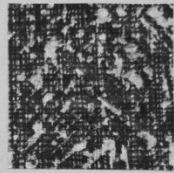
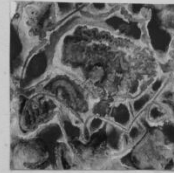
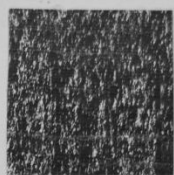
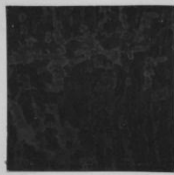
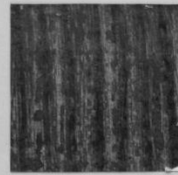
Kari Brodin Torjussen 13.10 1978

TEKSTUR
EKSPERIMENTER

4-3-1966

Asle Tønnes
Lær - arkitekt.

Rytme

Rytme (lat. *rhythmos*, av *rhein*, strømme, flyte) betegner i estetikken ethvert riktig avmålt forhold mellom de enkelte

ledd av et hele, i snevrere forstand innenfor poesien og musikken ordenes eller tonenes regelbundne bevegelse, hvorigjennom dikterens eller tonekunstnernes sjelelige rørelse får uttrykk.

I den antikke poesi vilte rytm. På veksling mellom lange og korte stavelser (kvantiteten), i nyere på avvekslende betonedede og ubetonedede stavelser (akcenter) (Metrik?)

Aschehougs konv. Leksjon 1924)

Regelmessig veksling mellom sterkere og svakere ledd

Regelmessig tilbakevendene skiftninger.

(Lat. *rhythmus* = strømming, bevegelse brukes om regelbundet karakter av bevegelse i en lydrekke, som oppstår ved at en spesiell fremheving av en stavelse eller tone – enten ved større lengde el. Ved større styrke – el. ved begge deler kombinert, kommer igjen ved mer eller mindre fatye melomrom, slik at det oppstår et inntrykk av velklang – (stigende/fallende rytme.

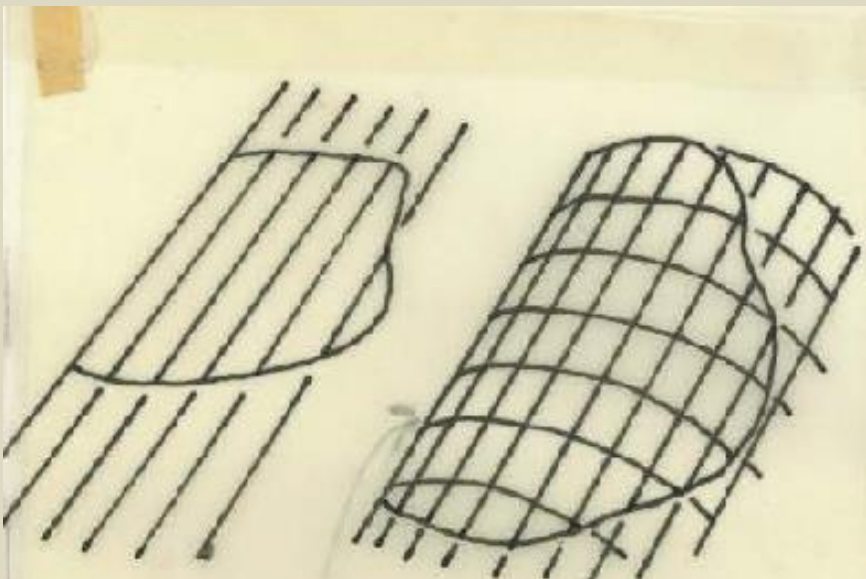
ytme (gresk- mål) regelbunten gjentakelse av visse forlemener.

I sin enkleste for er r. – sammensatt av betoning og tonløshet, høining og senkning. Dens følelsesverdi synes bero på at r. for menneskene er en almen "livslov": åndedrett, pulsslag, gange –veksling av dag og natt – årstidene.

Den fysiologisk – psykologiske forklaring av den lystfølelse r. vekker, "henfører" seg til den glede som oppstår når en forventning blir oppfylt i spenninger som hersker i ventetiden, utløses i tilfredsstillelse – harmoni – når det man har ventet skjer.

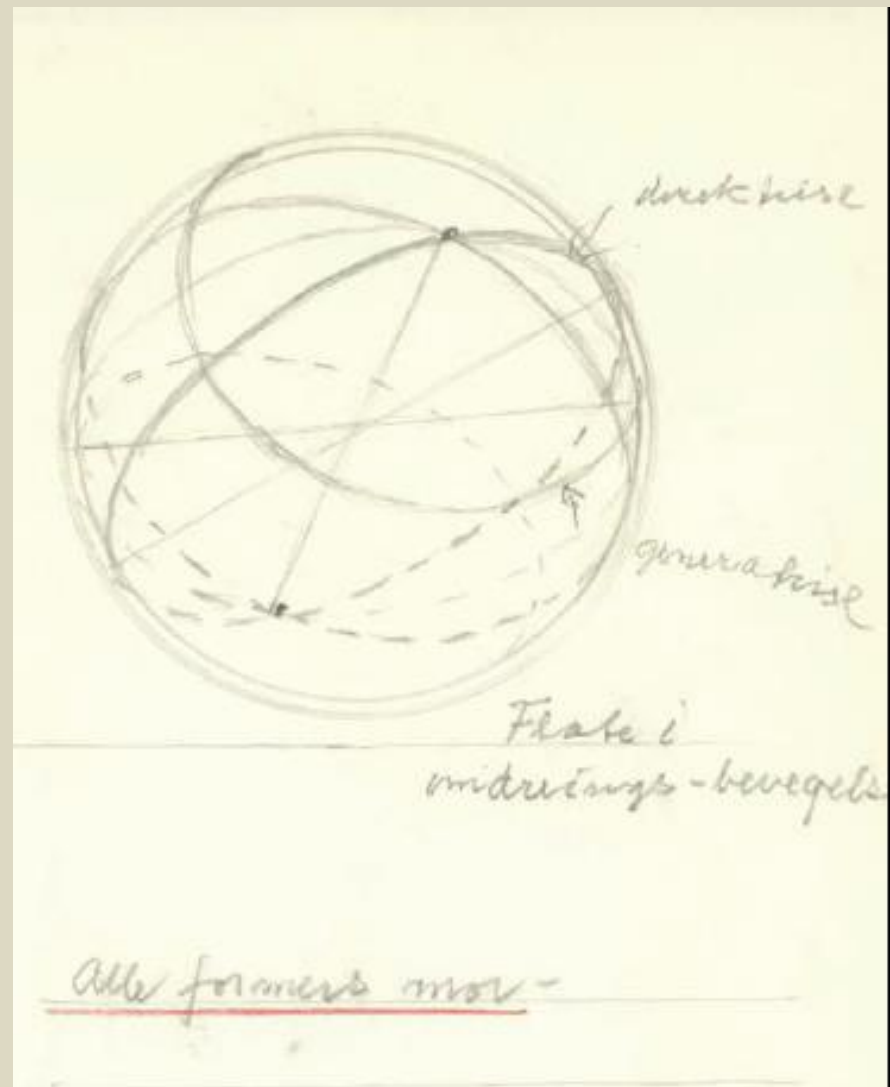
Rytme: Forløp, – regelmessig gjentakelse av like eller lignende motiver (b., mønster, retning)

Bevegelse: Bestemt av rytme og retning (også bestemt av øyets bevegelse)

Generatrise på langs av form

Direktrise på tvers av form

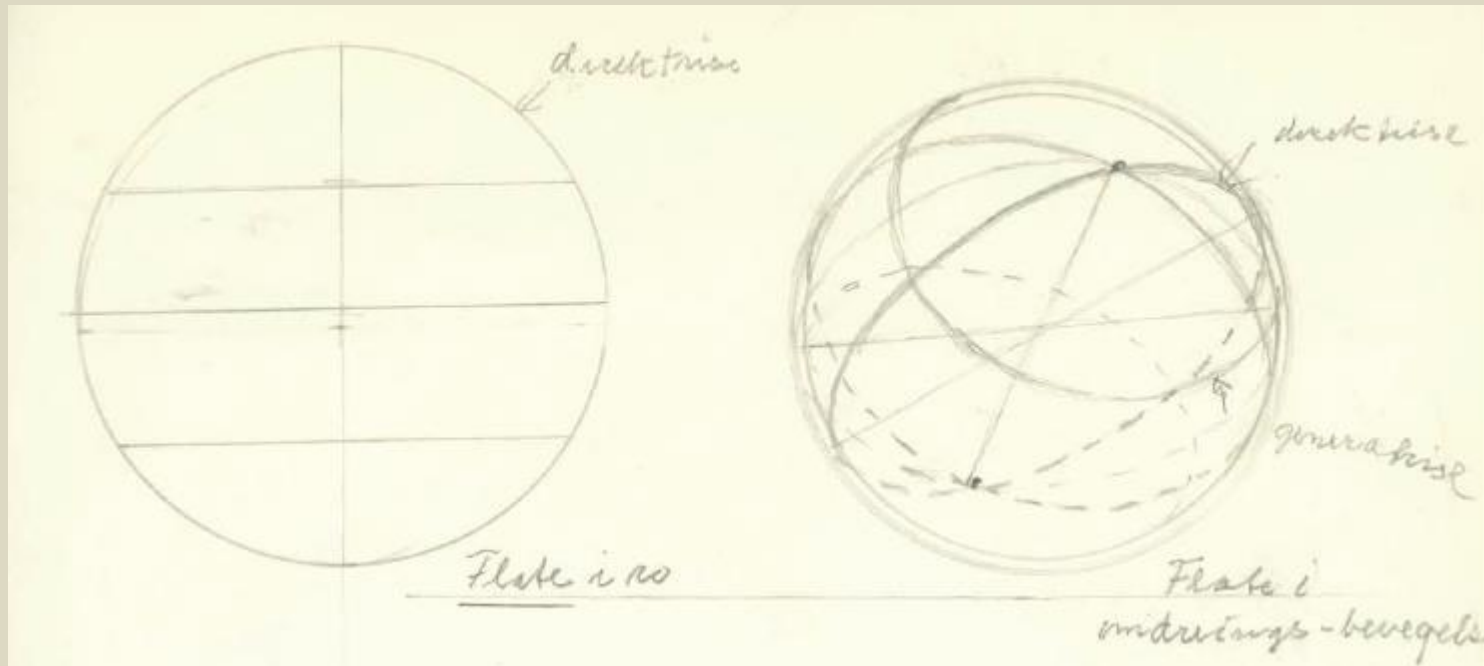

direktrise

generatrise

Flate i
midtreisings-bevegelse

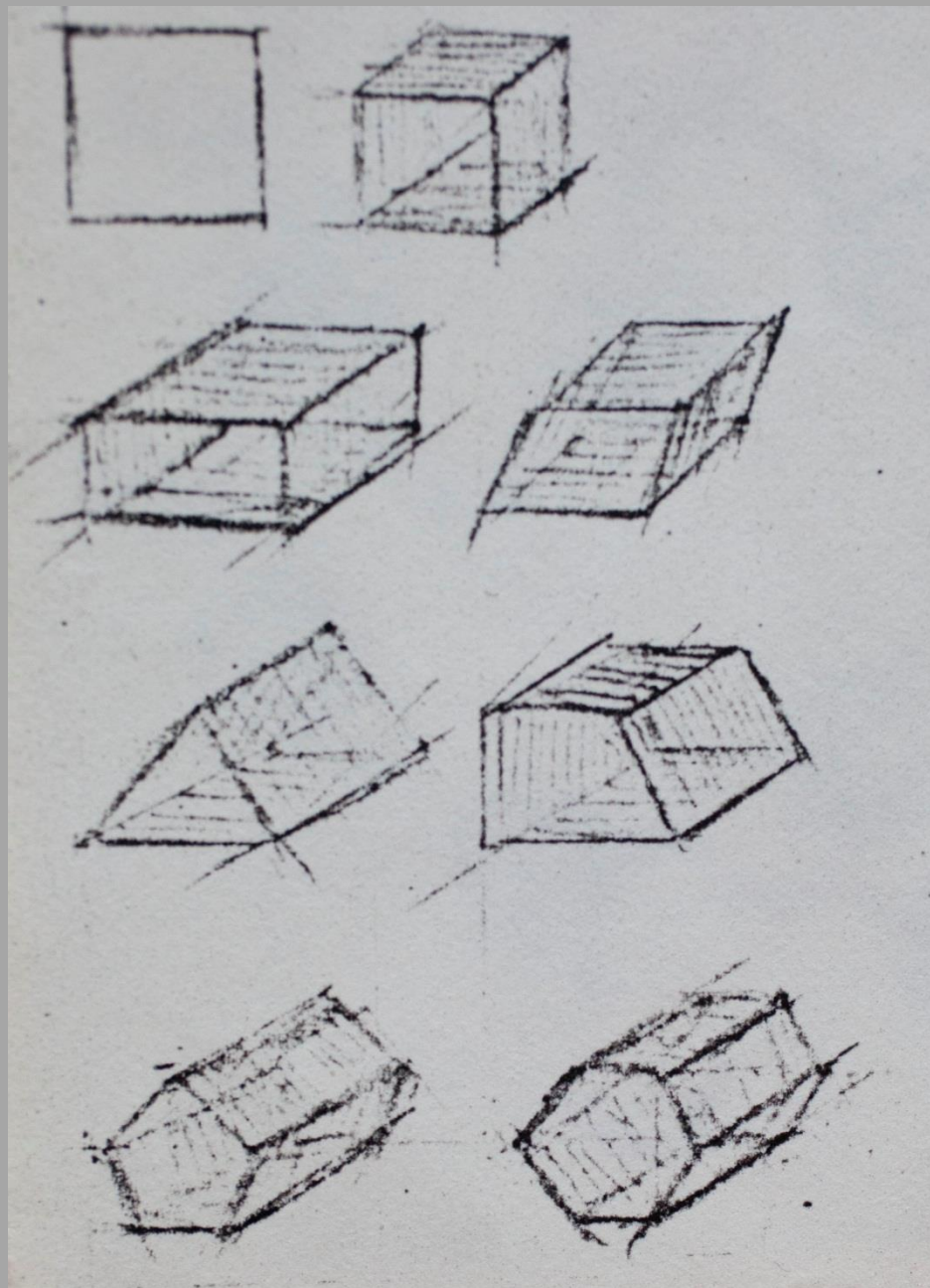
Alle formers mor -

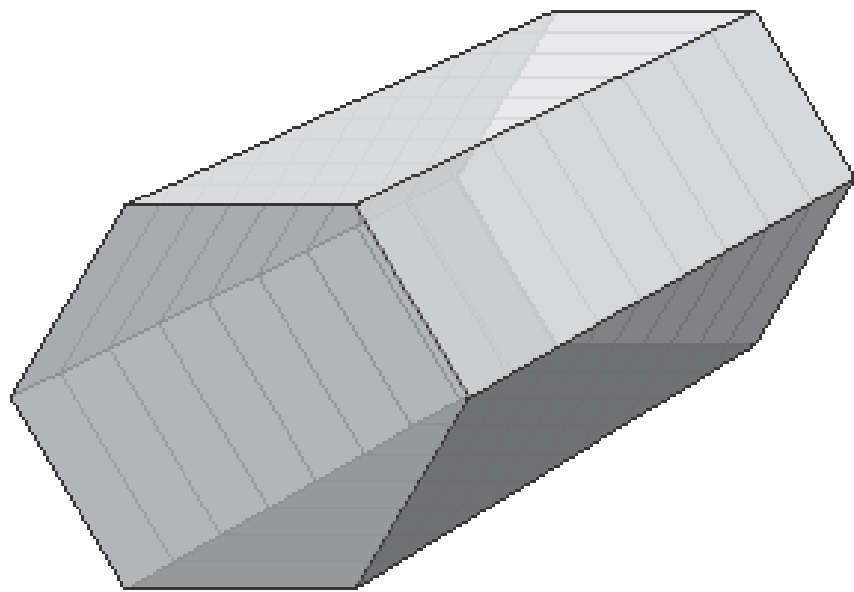

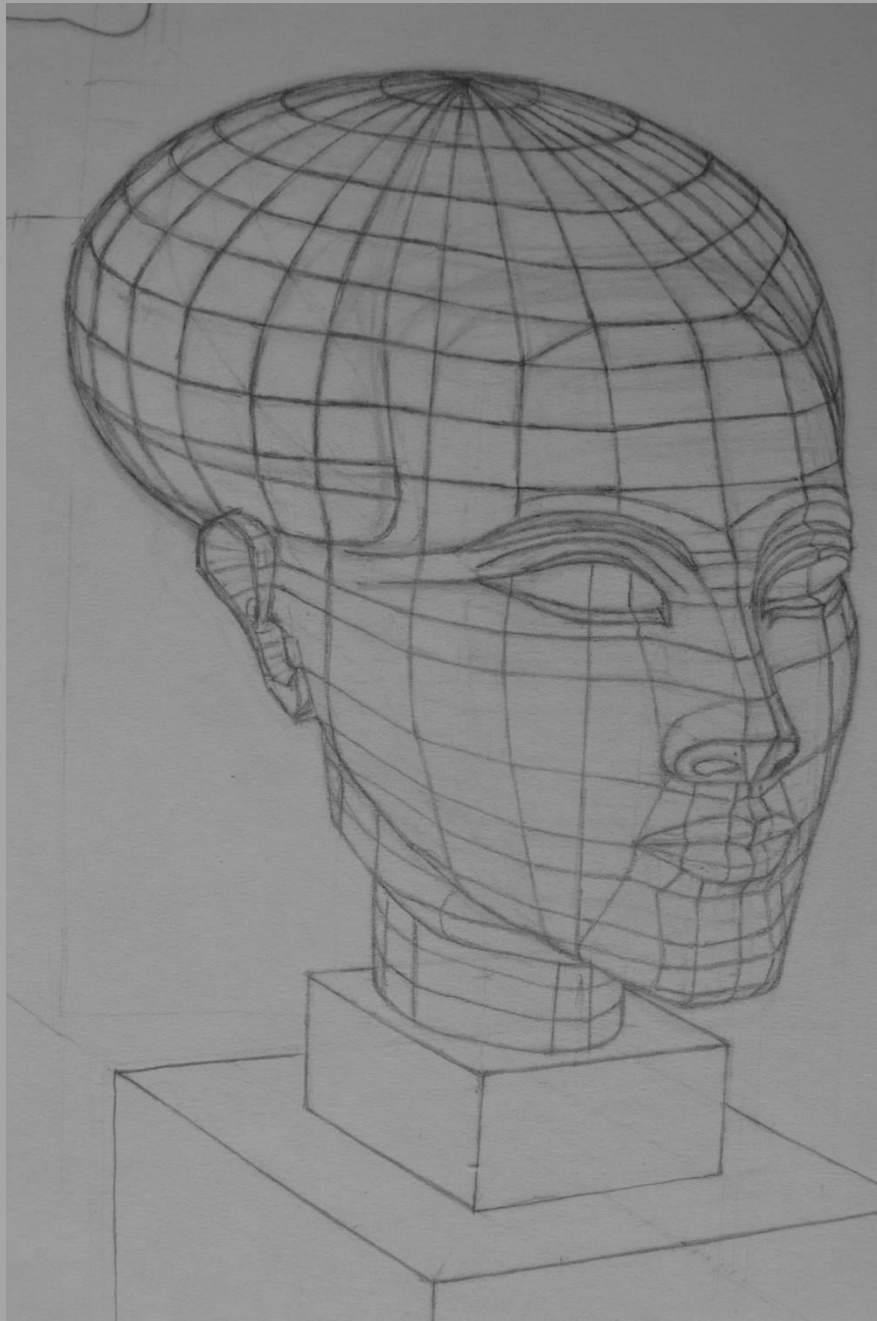
Flate i ro

Flate i omdreings bevegelse

Form, Rom

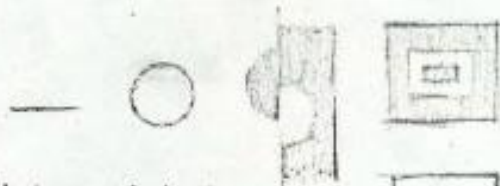

ROMDANNELSE :

Posisjon

FORM/BUNN

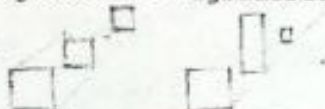

OVERLAPPING (interposisjon)

STØRRELSFORANDRING

graderte - ugraderte

FORMFORANDRING

graderte - ugraderte

VALØR

graderte - ugraderte

SKRAVUR

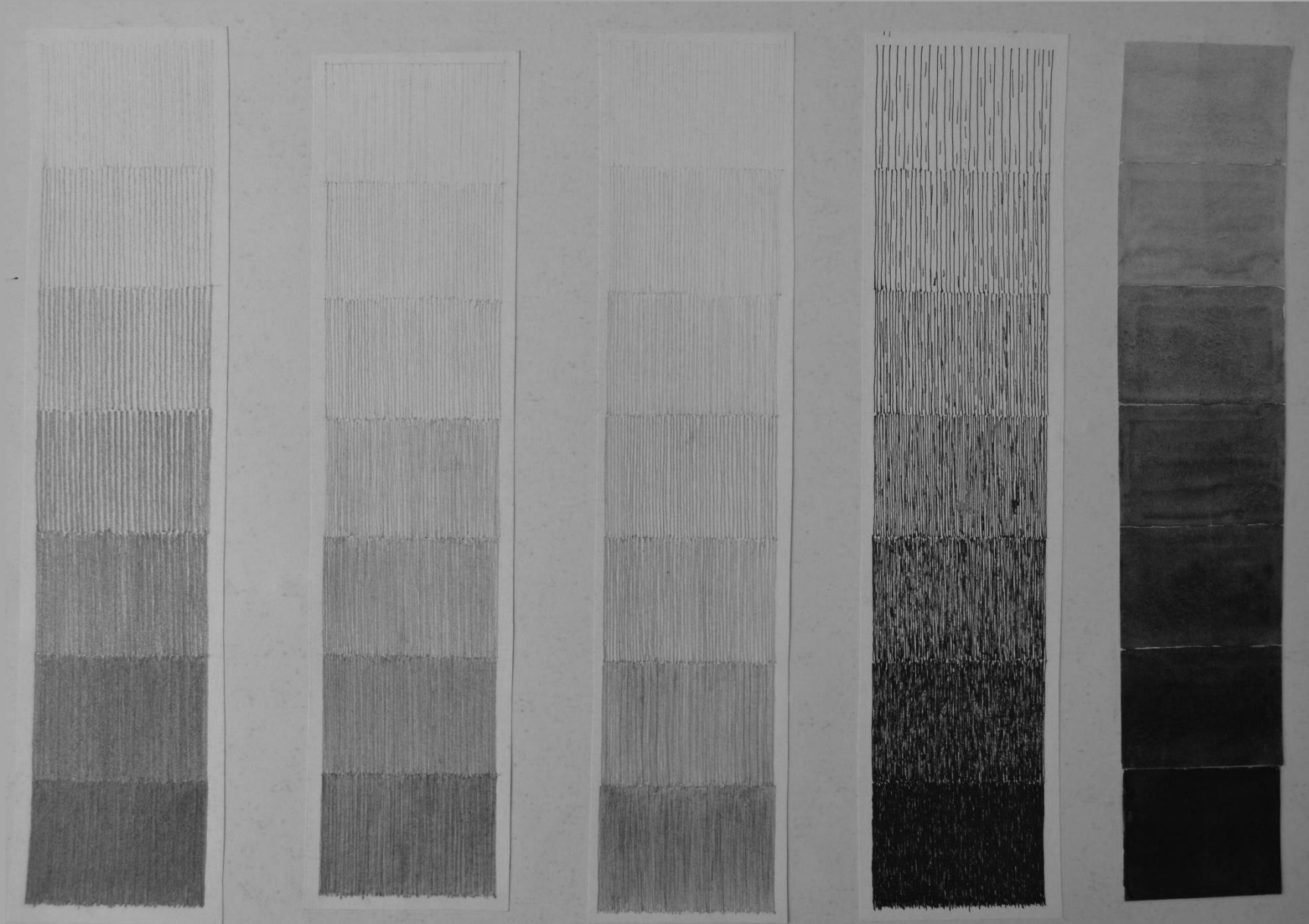

Skravur (stet) - / - /

KLARHET

FARGE

Betraktninger angående billedelementene valør og skravur

Angående billedelementer som valør og skravur er det vanskelig å komme med normer.

Vanligvis vil den beskrivende linje, flatens interposisjon, størrelses- og formforandring, være vektigere for øyet enn valøren og skravuren.

Valør og skravur kan fremheve form eller ødelegge den. De

Kan forstyrre romforholdet eller underbygge dem. En grov skravur trekker flaten frem i billedrommet,

en fin skravur får flaten til å virke fjern. Dette er elementært, men muligens lite påaktet.

(Van Gogh. Palle Nielsen. Dürer)

Om flatens graderte størrelses- og formforandring under støttes av en gradert bruk av valører og skravurer,

gir dette en overbevisende form og romfremstilling. Det skulle gi studentene et godt grunnlag å arbeide ut fra.

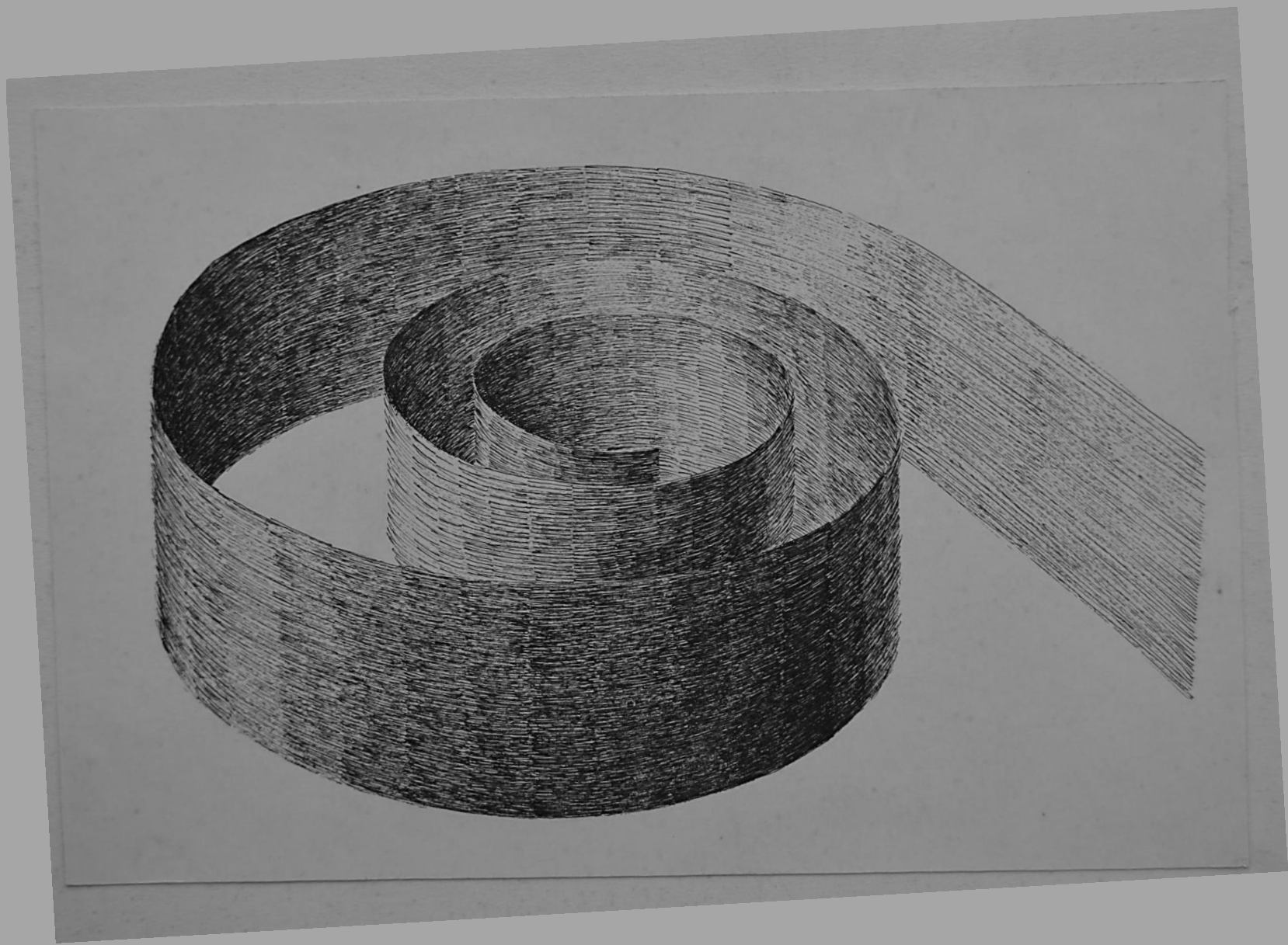
Valøren kan videre brukes til å gi billedet “atmosfære” og å henlede oppmerksomhet på visse deler av billedet.

Ved å organisere valørene i gruppen kan den skape rytme og bevegelse i billedflaten og billedrommet.

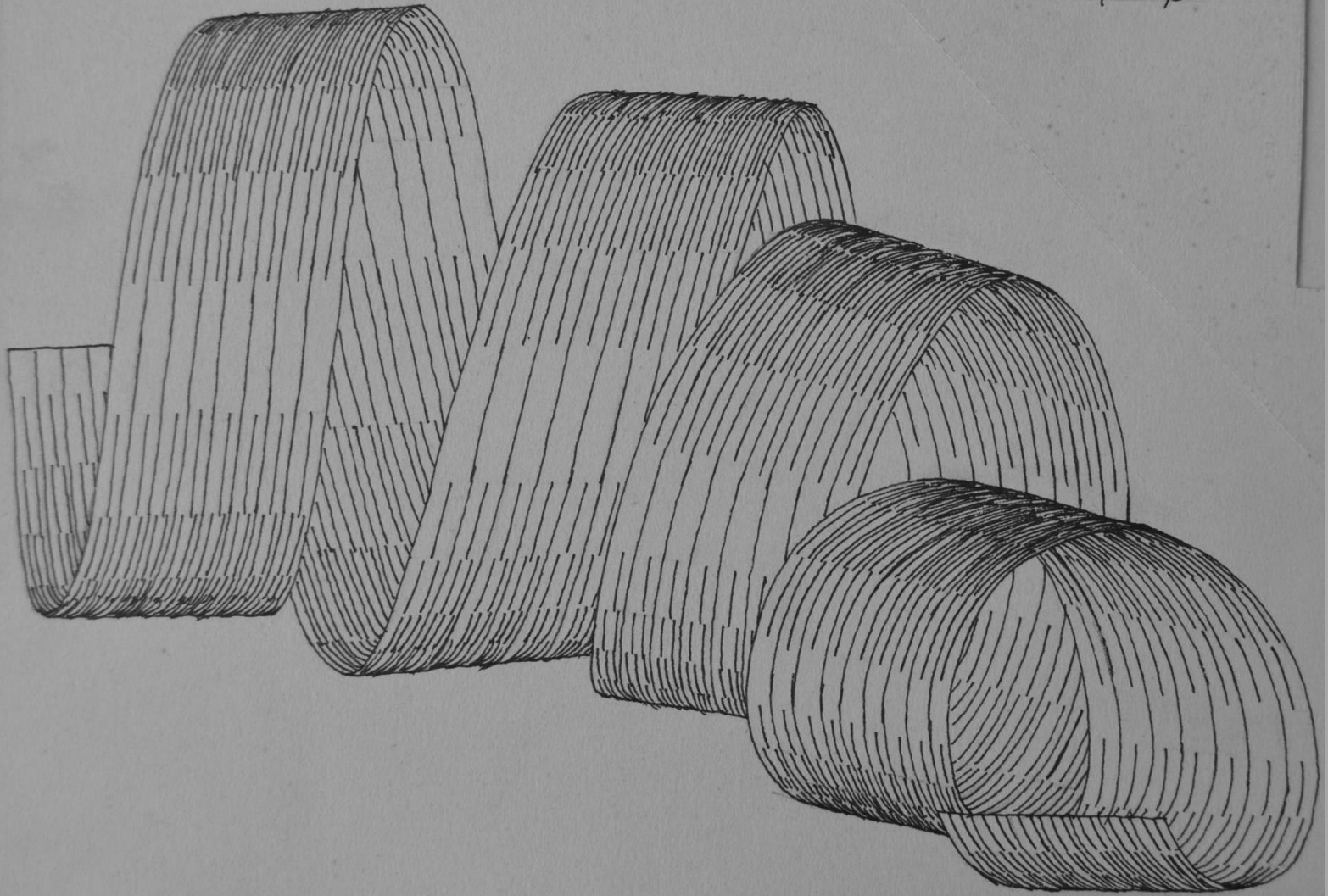
Skravuren kan gi billedet karakter og “atmosfære” streng – myk osv. (Piranesi, Goya, Werenskjold)

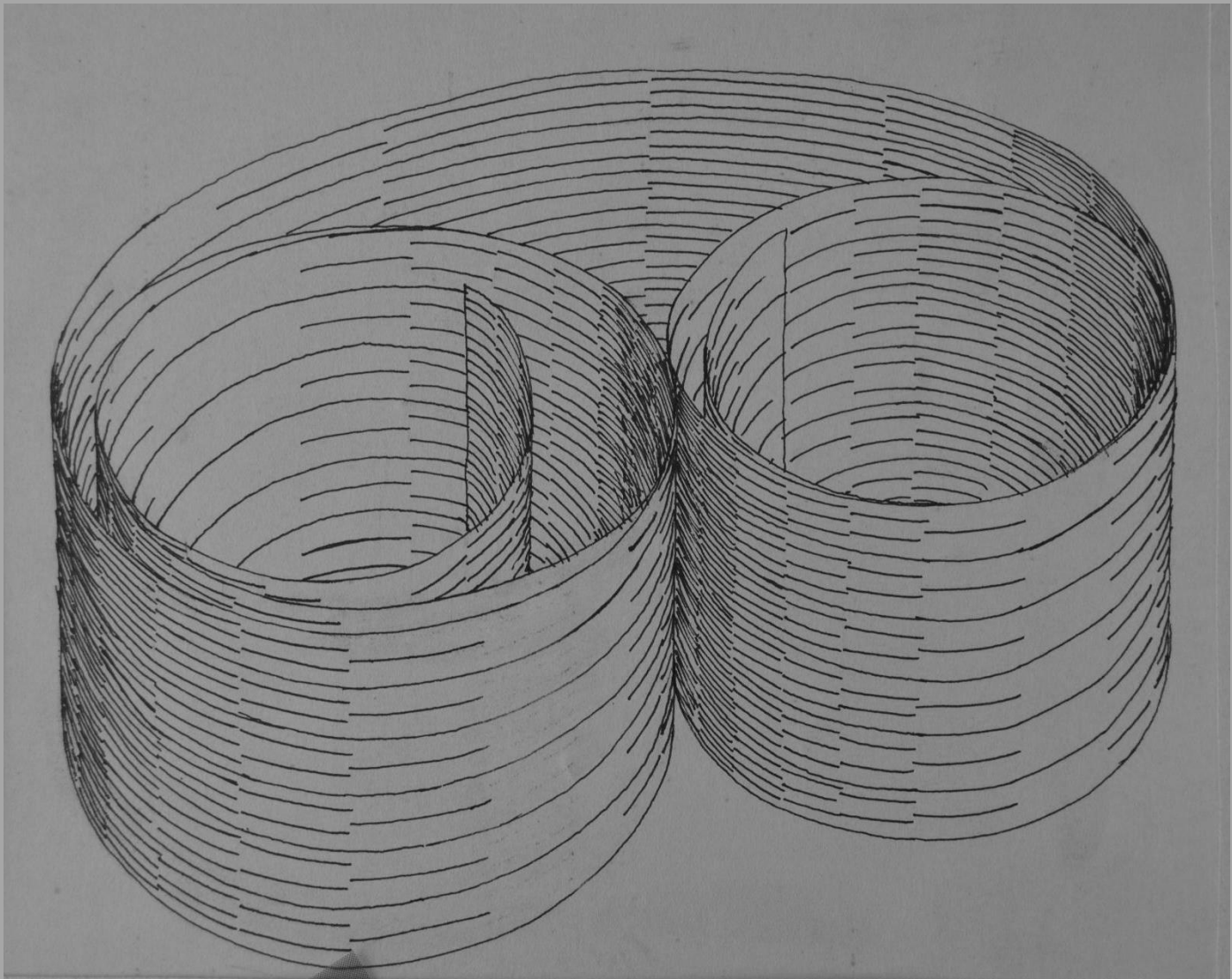
13.8.80

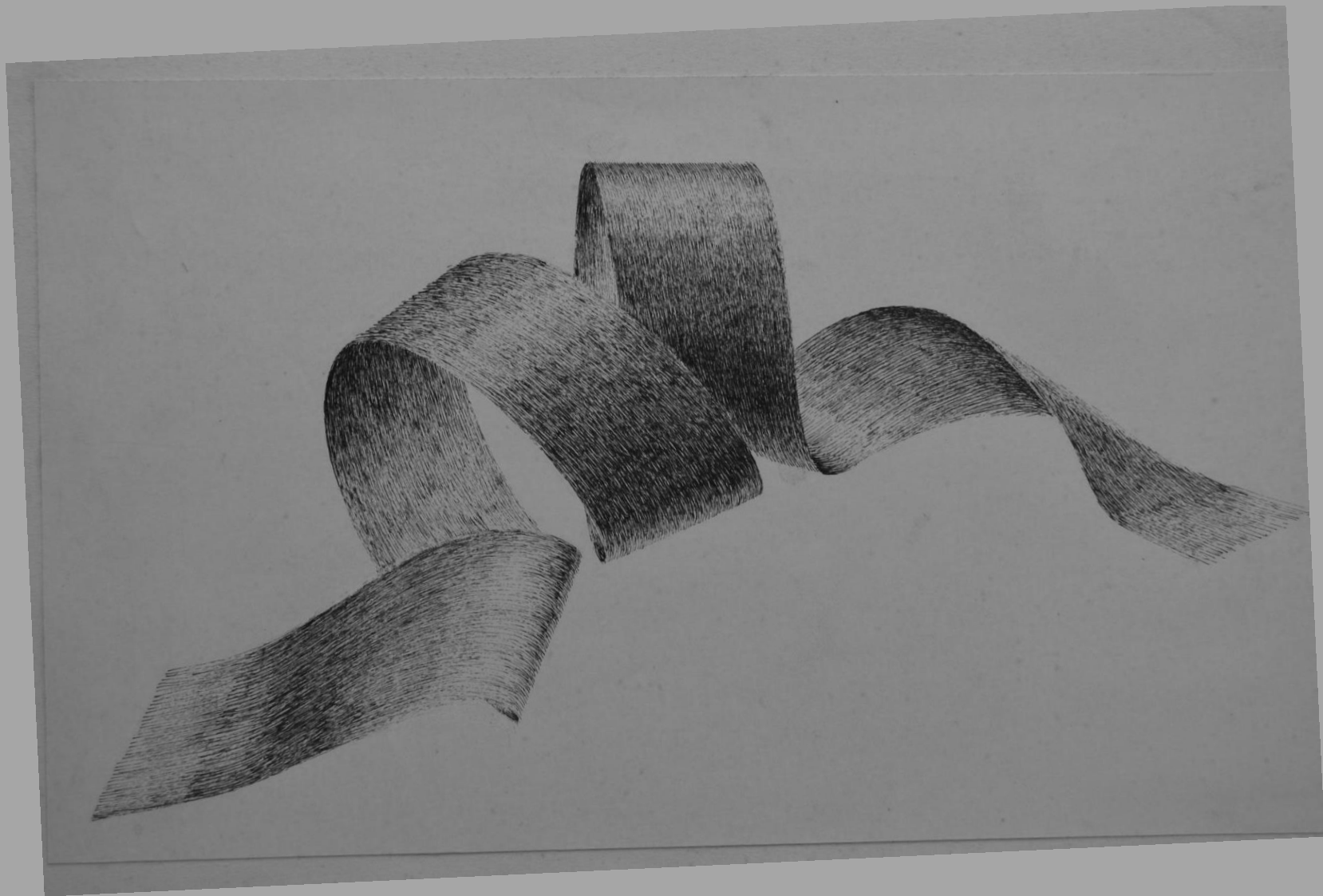
KT/EA

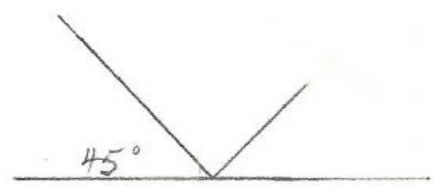
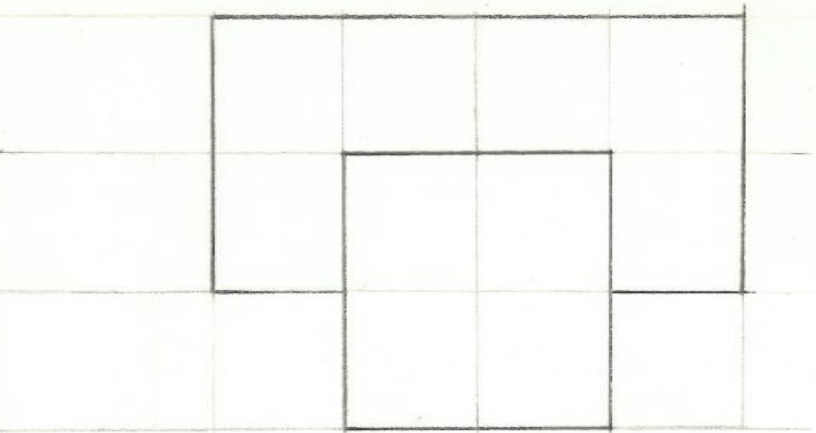
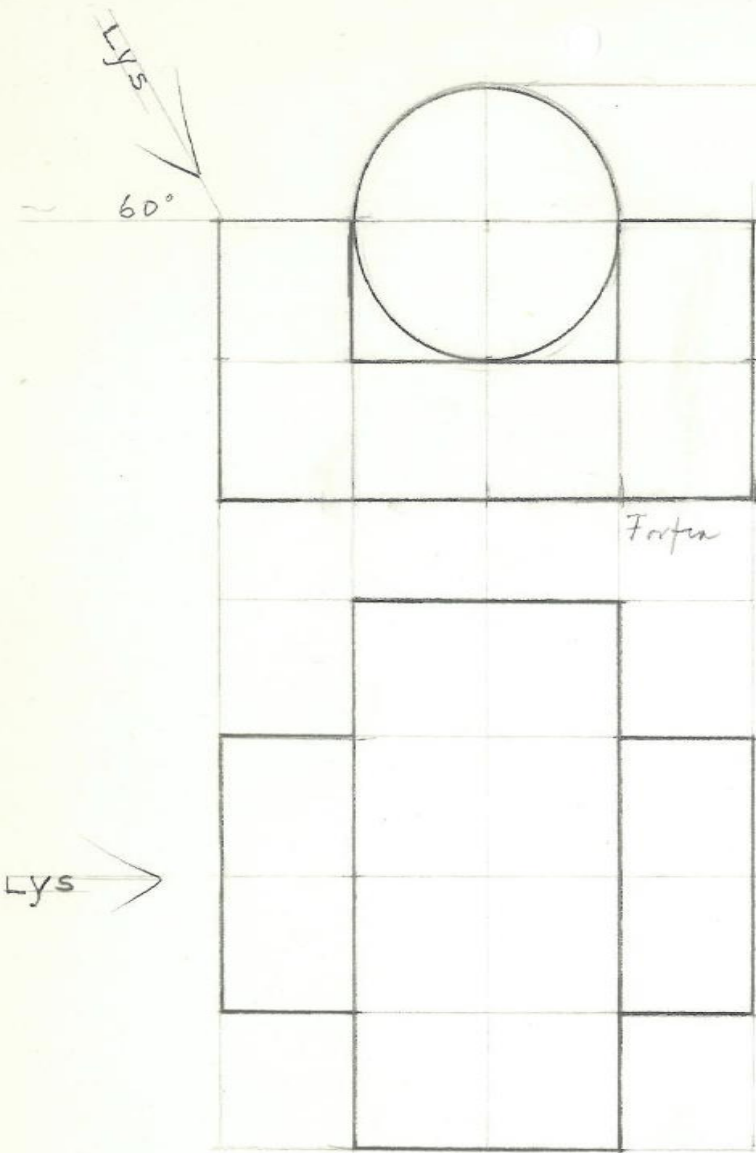

inter-repeating

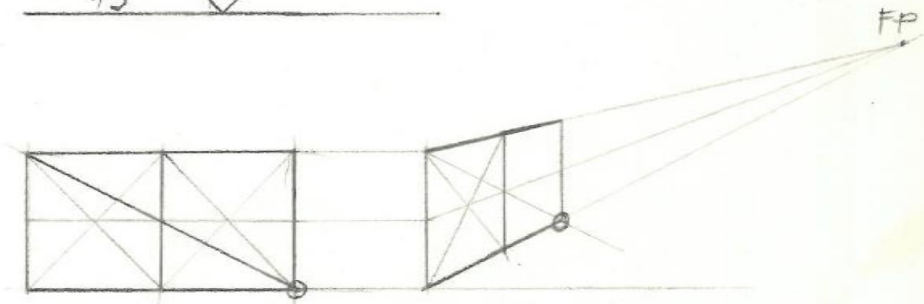

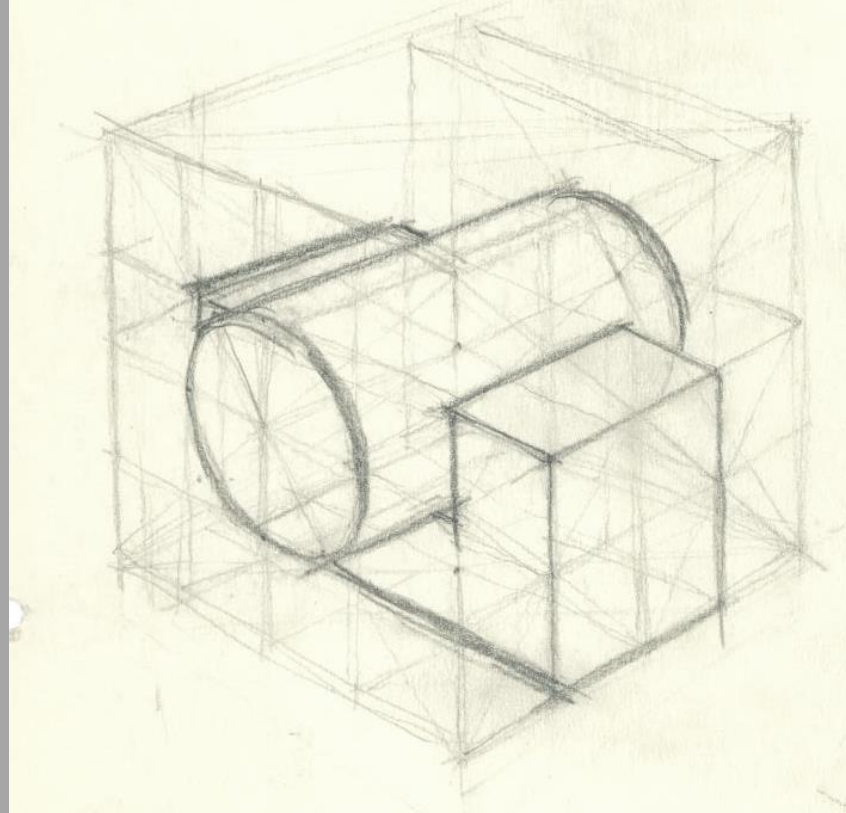
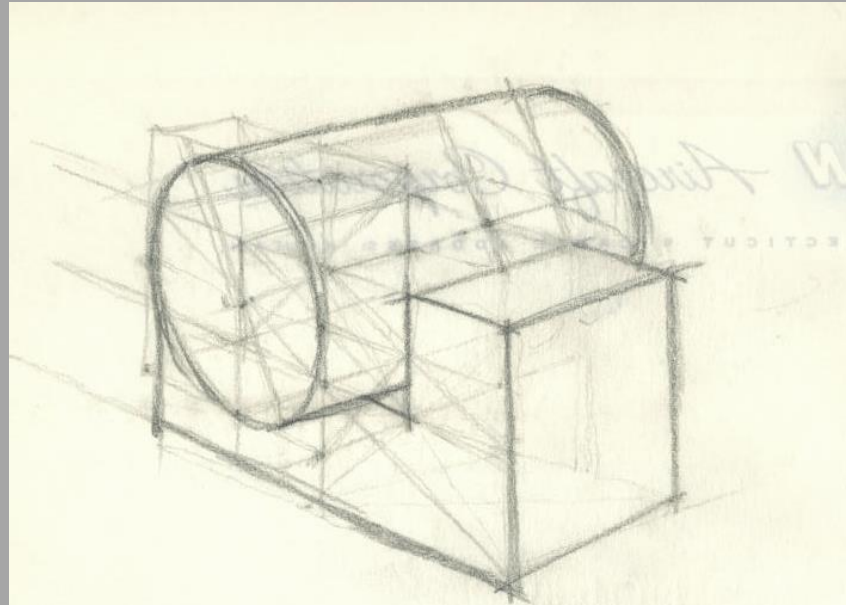

Lys →

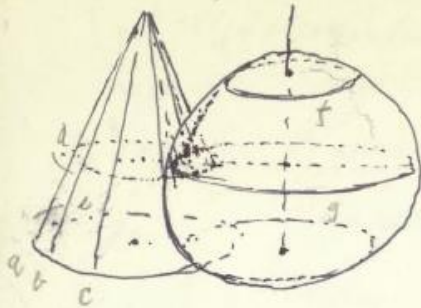

Tegning i perspektiv
 med valören

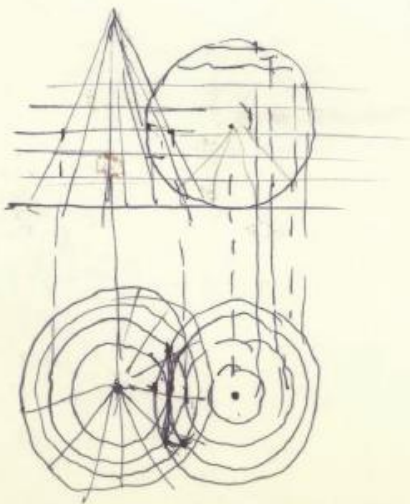
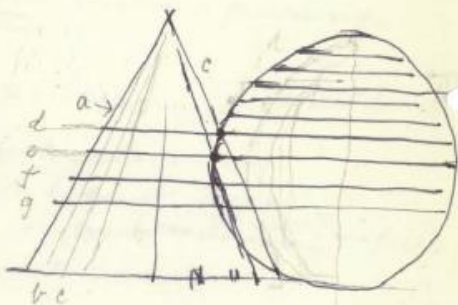
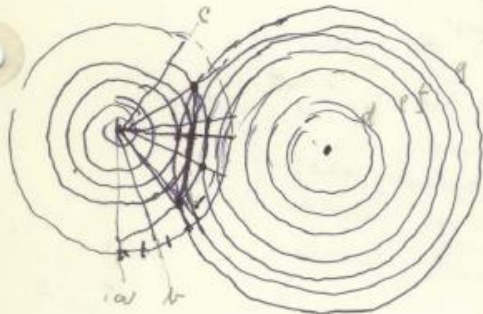
Övning

a-b-c = generatrix, d-e-f-g = direction

Linje pi, langs = generatrix
 " " " " = direction

Betraktninger angående bildelementene valør og skravur

Angående bildelementer som valør og skravur er det vanskelig å komme med normer. Vanligvis vil den beskrivende linje, flatens interposisjon, størrelses- og formforandring, være viktigere for øyet enn valøren og skravuren.

Valør og skravur kan fremheve form eller ødelegge den. De kan forstyrre romforholdet eller underbygge dem. En grov skravur trekker flaten frem i billedrommet, en fin skravur får flaten til å virke fjern. Dette er elementært, men muligens lite påaktet.

(Van Gogh. Palle Nielsen. Dürer)

Om flatens graderte størrelses- og formforandring under støttes av en gradert bruk av valører og skravurer, gir dette en overbevisende form og romfremstilling. Det skulle gi studentene et godt grunnlag å arbeide ut fra.

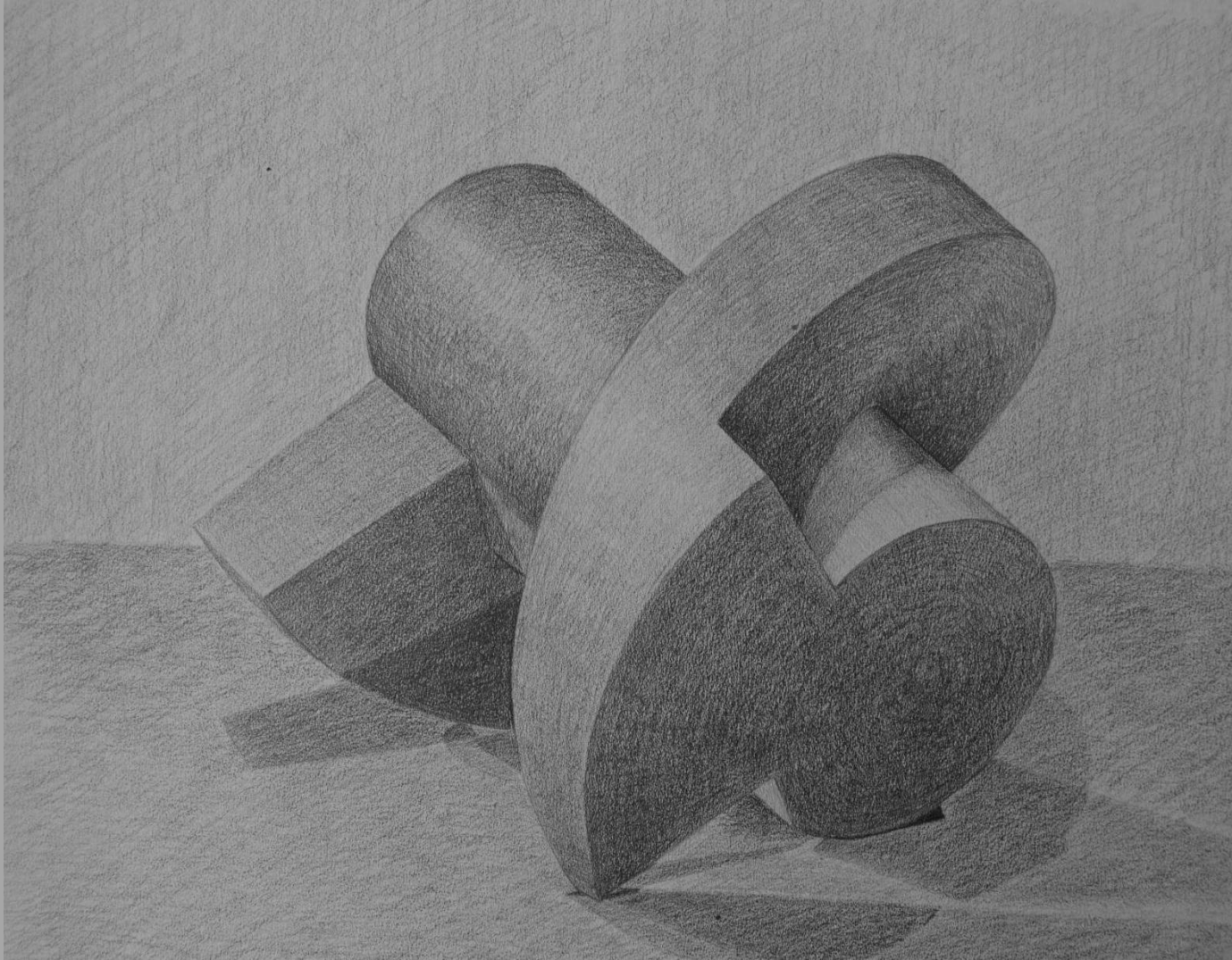
Valøren kan videre brukes til å gi billedet "atmosfære" og å henlede oppmerksomhet på visse deler av billedet.

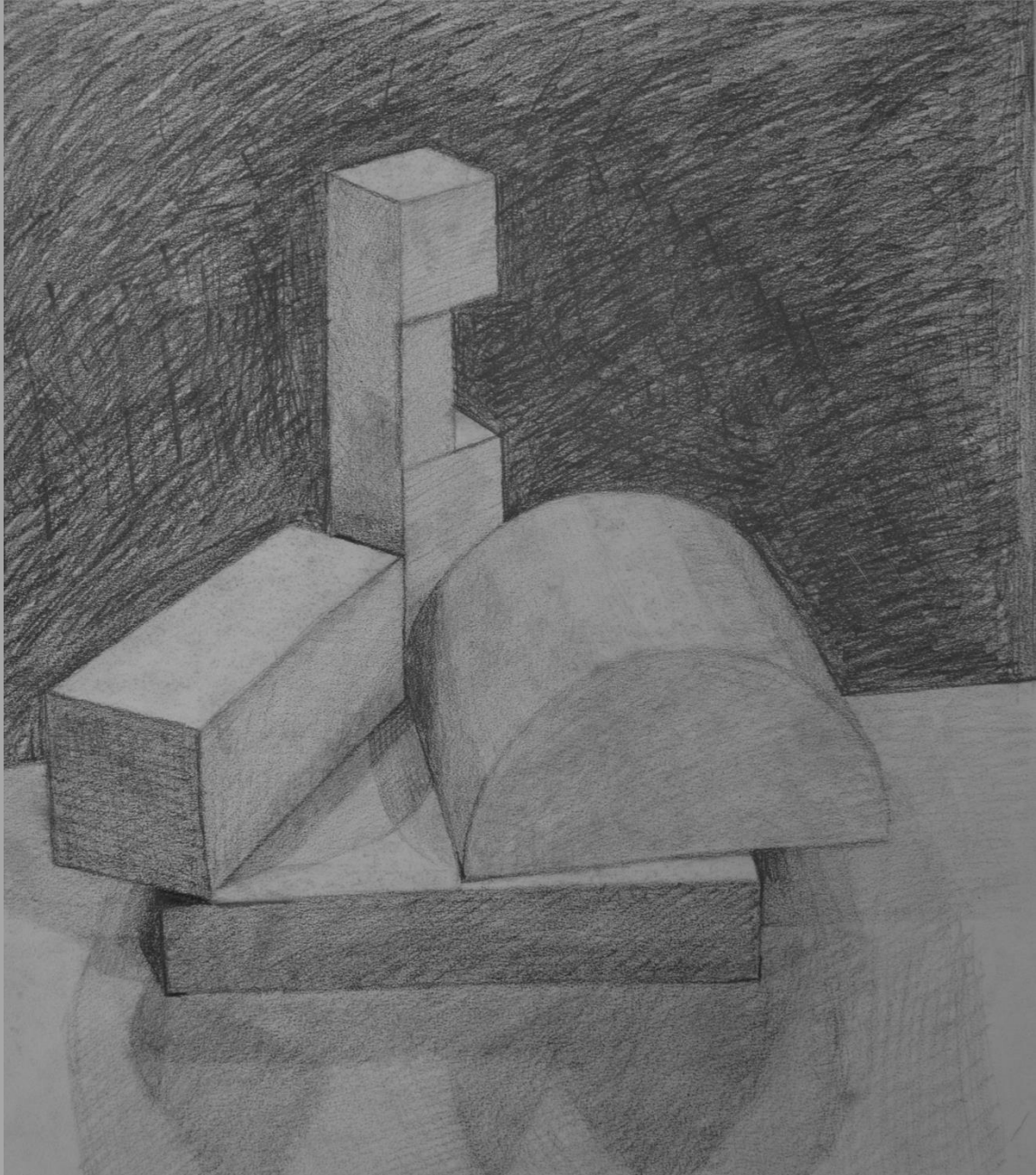
Ved å organisere valørene i gruppen kan den skape rytme og bevegelse i billedflaten og billedrommet.

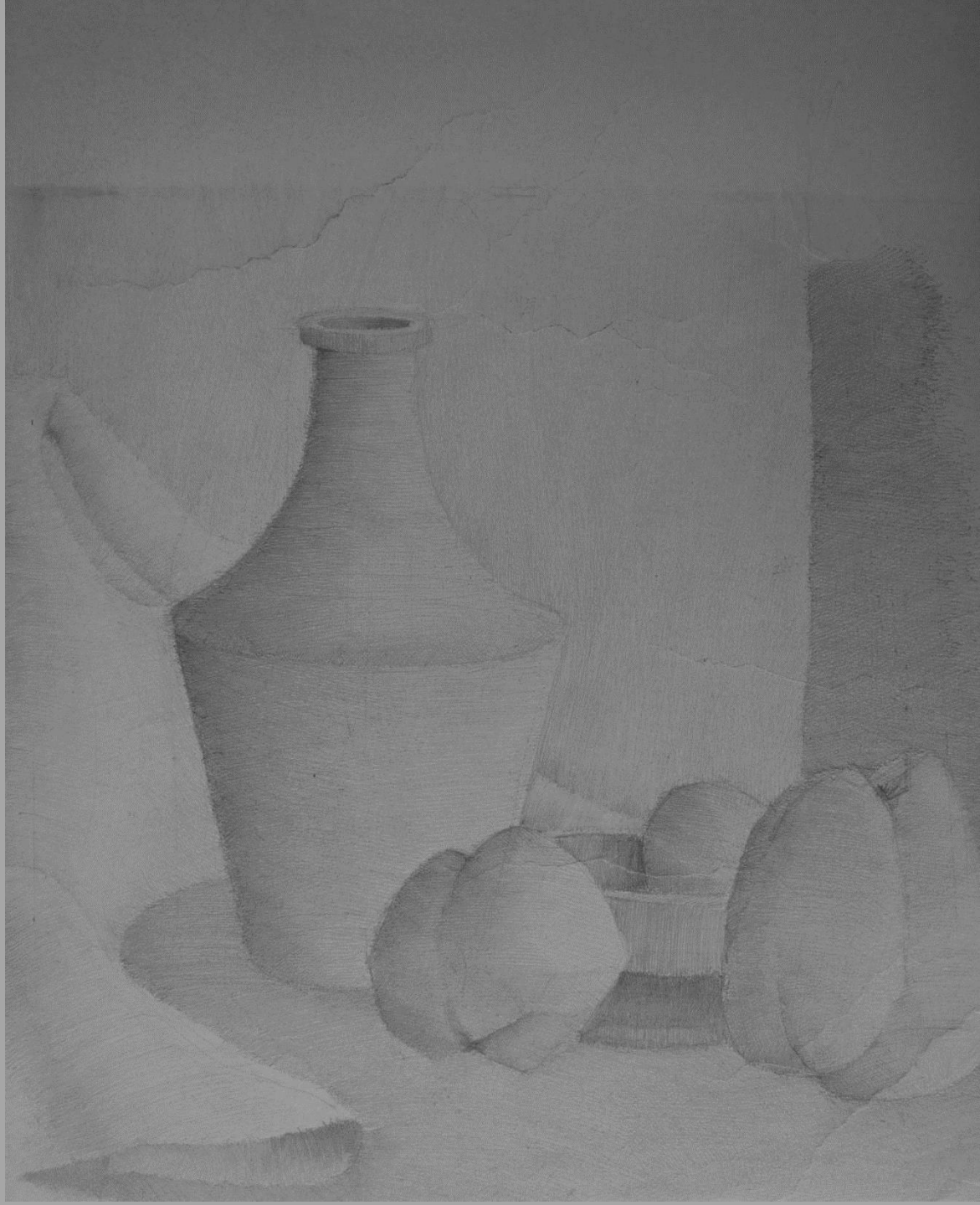
Skravuren kan gi billedet karakter og "atmosfære" streng – myk osv. (Piranesi, Goya, Werenskjold)

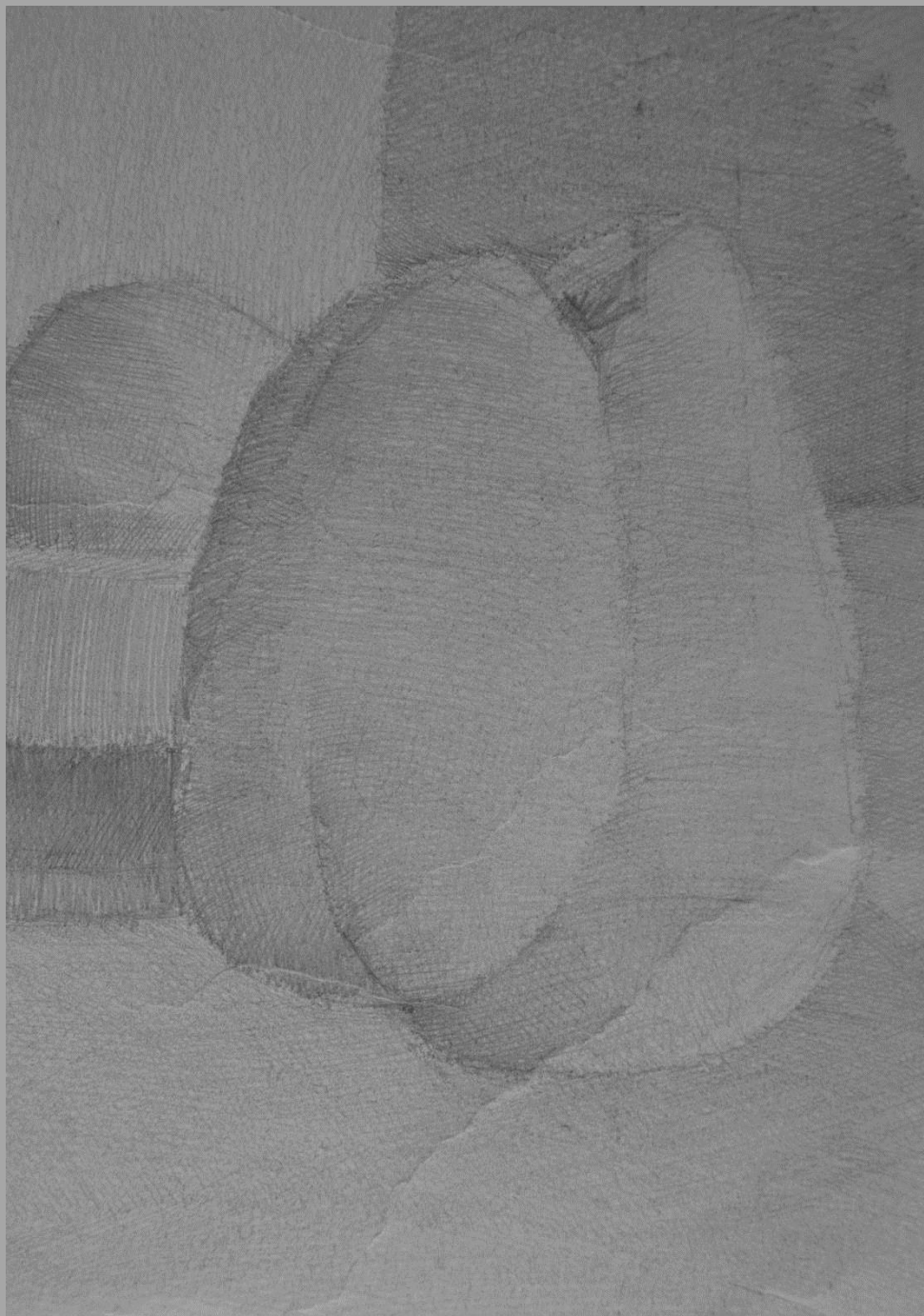
13.8.80

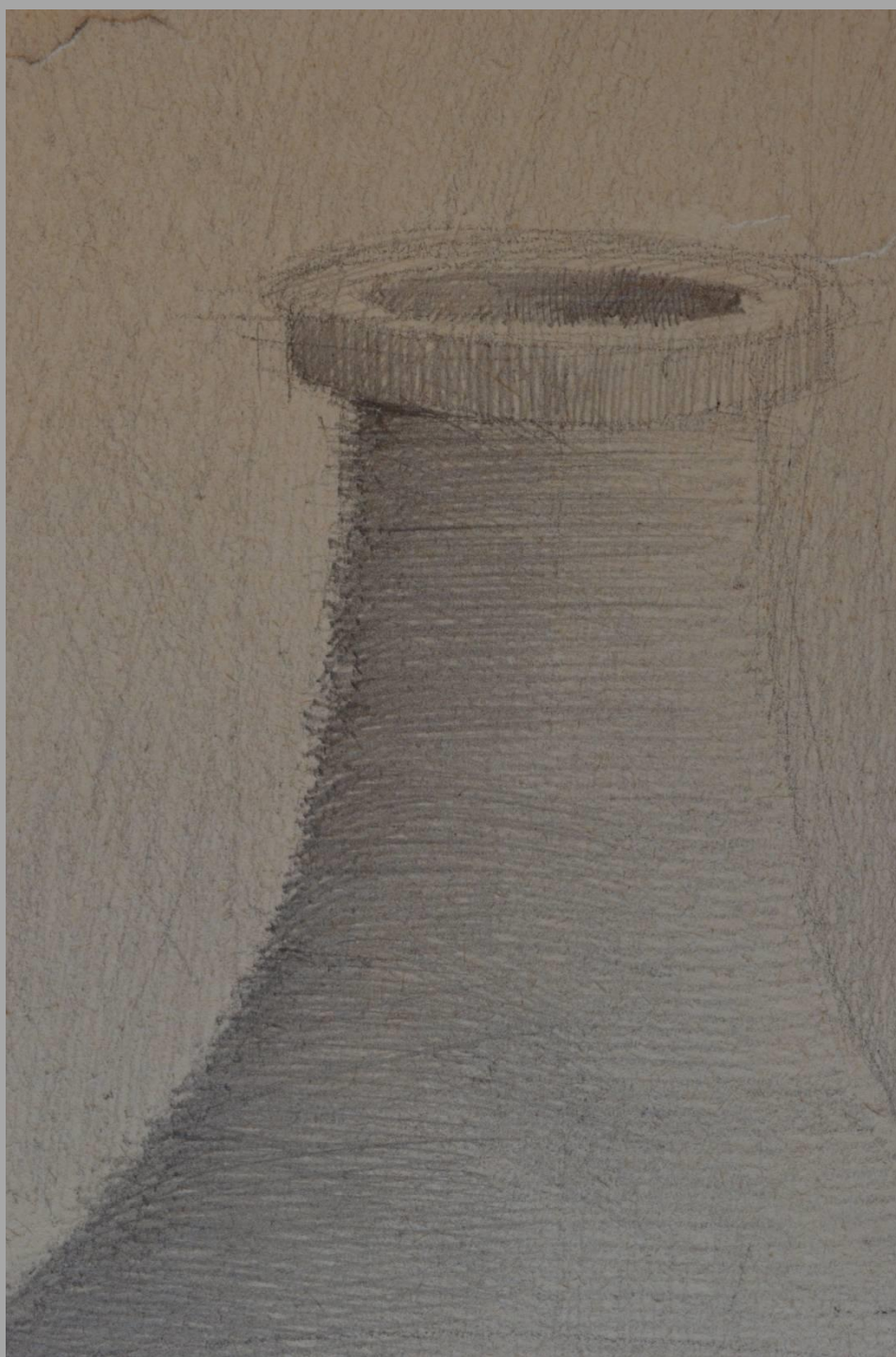
KT/EA

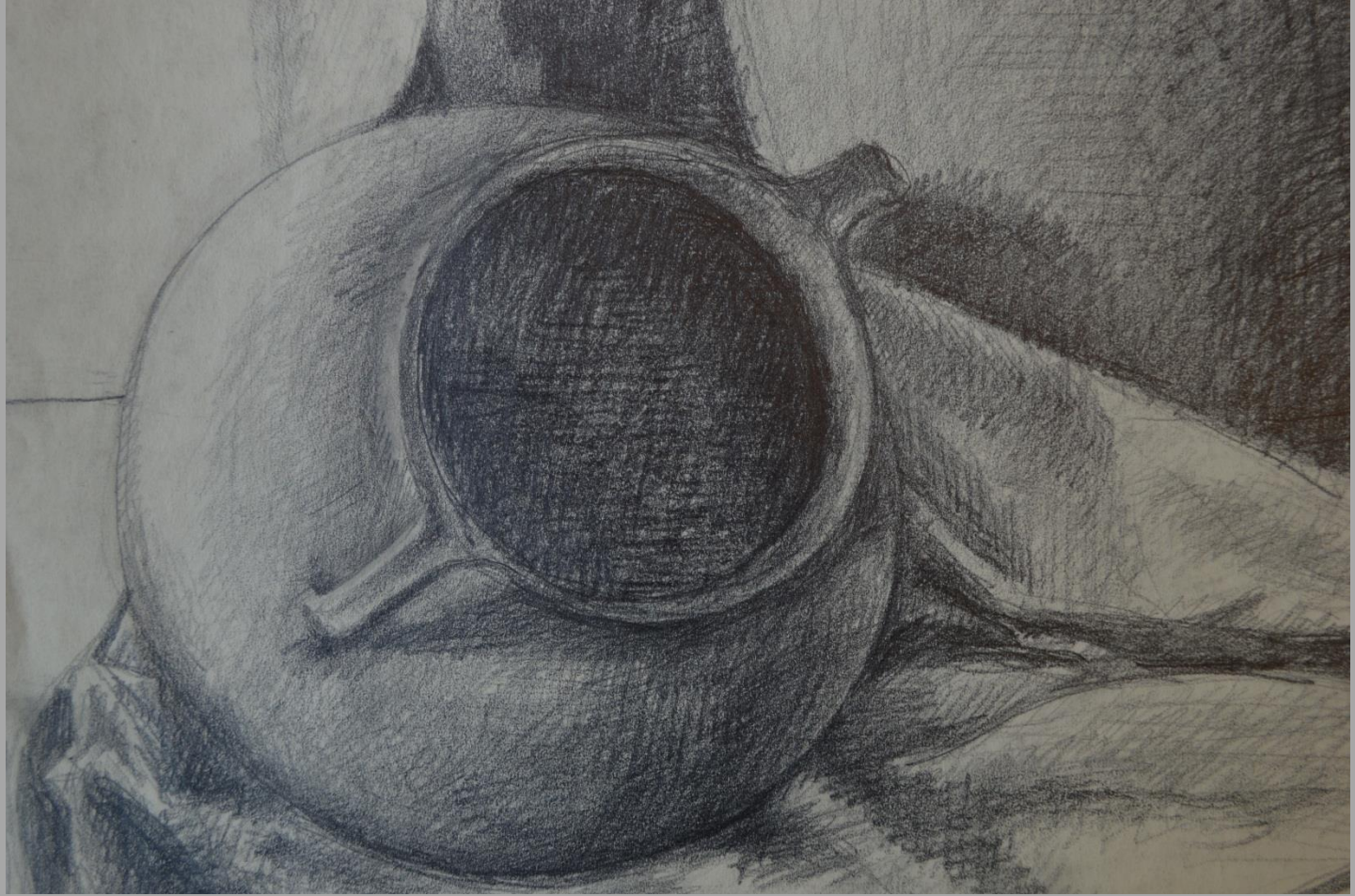

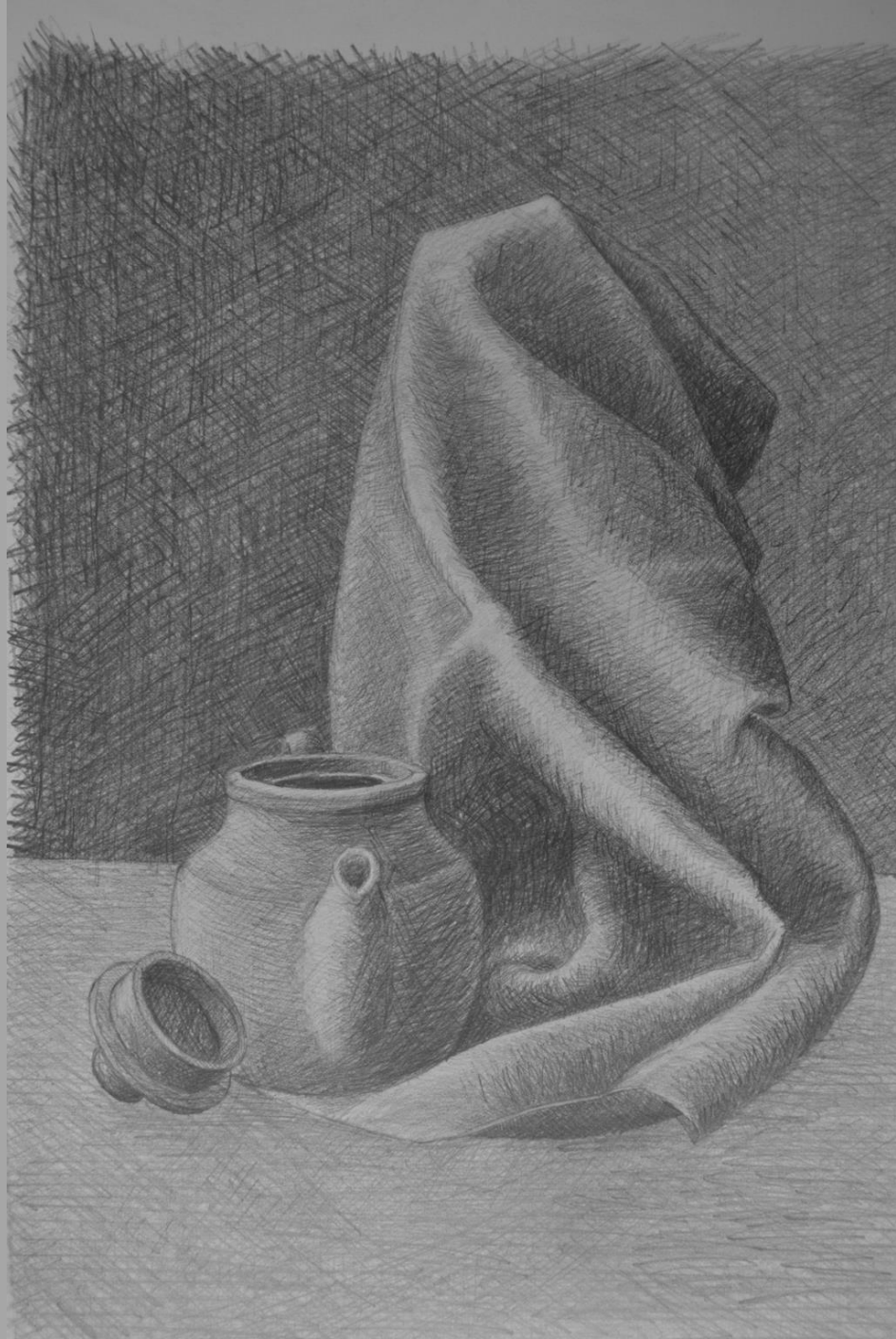

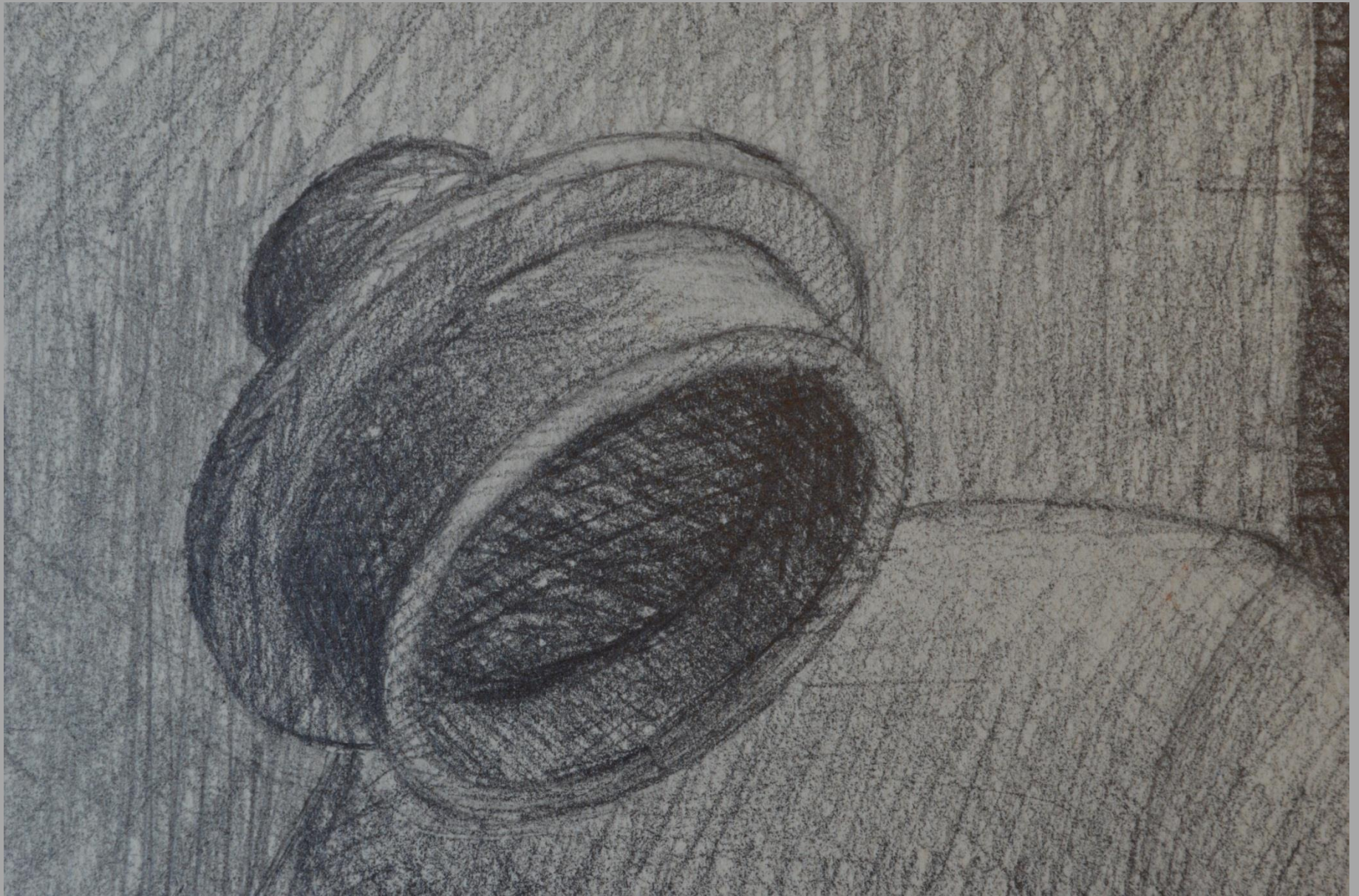

OSLO 22-1-54
Sven Wilson
REK.

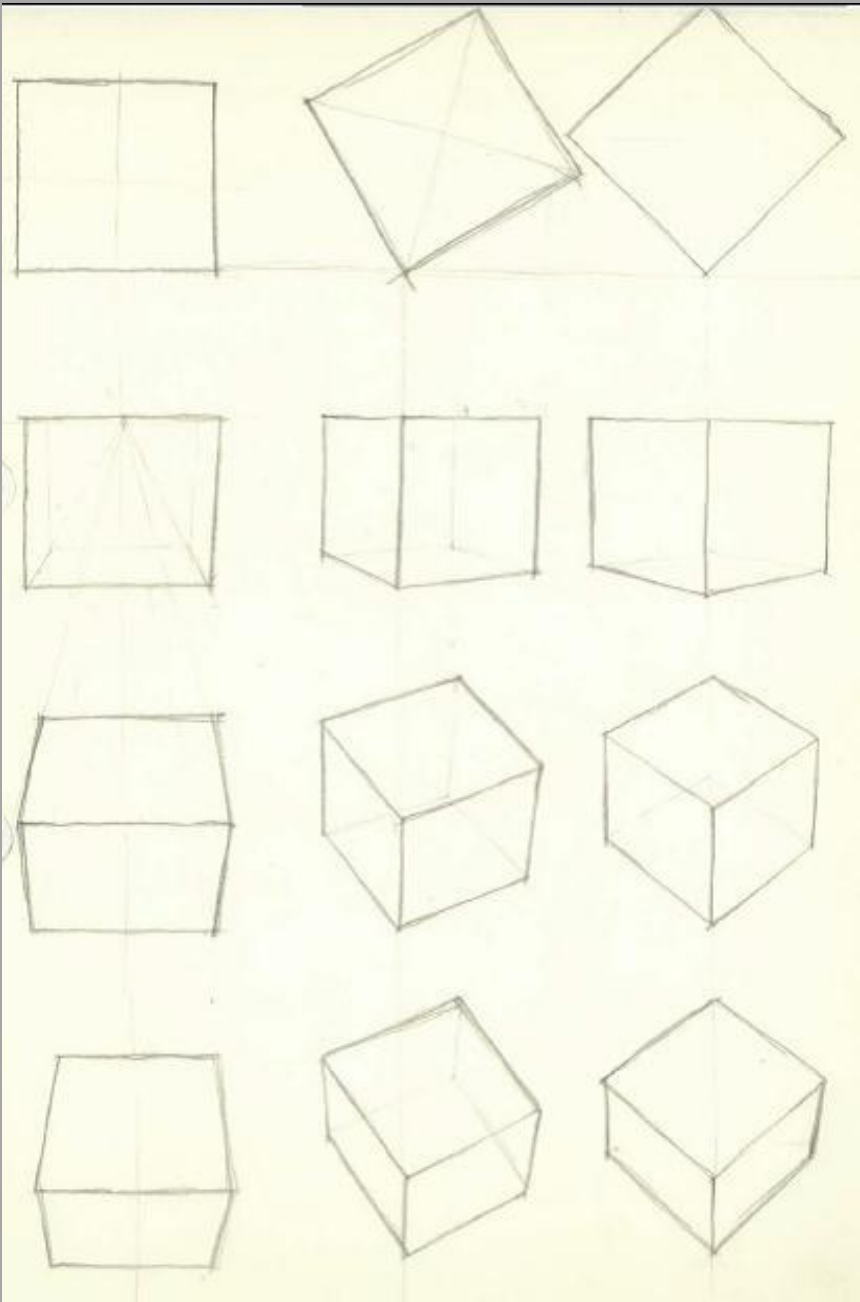

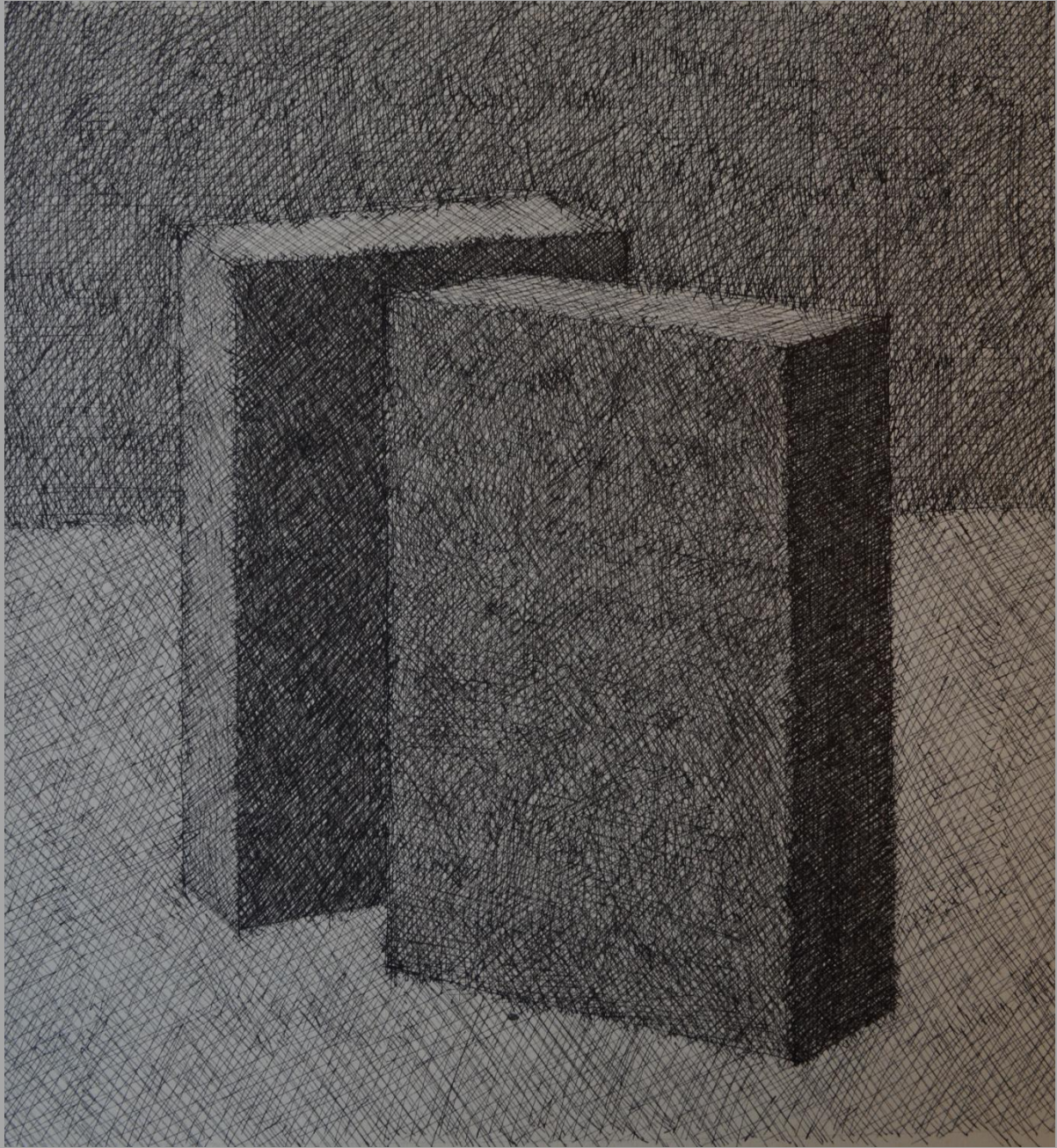
Kuben tegnet på frihånd.

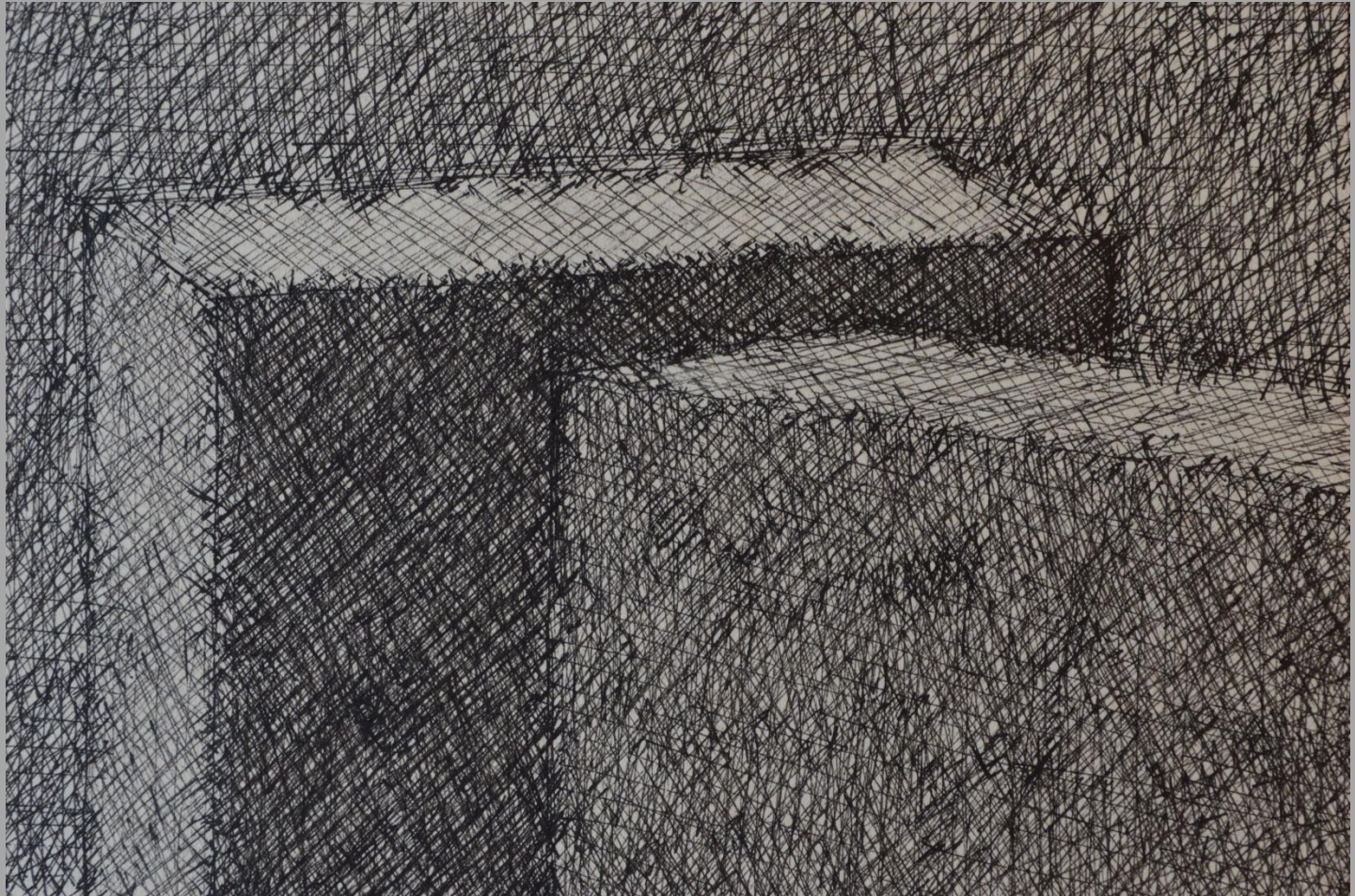
Perspektivkonstruksjon er en ting, men det er en feiltagelse å tro at man er dyktig i perspektivtegning før man mestrer frihåndstegning.

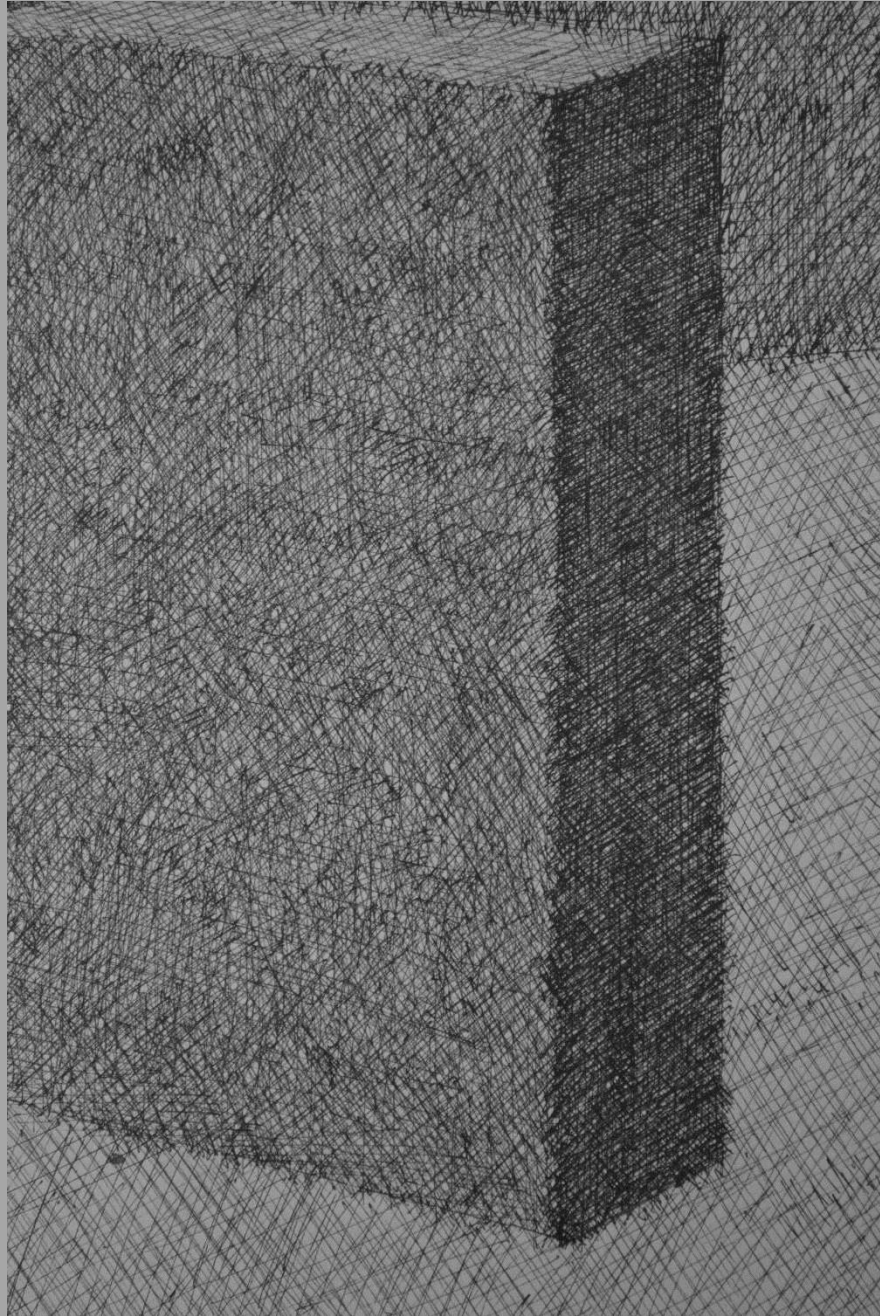
Selv konstruksjon som er et mekanisk perspektiv krever et trent øye til å justere unøyaktigheter og til å vurdere synsretning, størrelse og målestokk. Frihåndstegningen krever dyktighet i å vurdere alle faktorer som utgjør perspektivtegning samtidig.

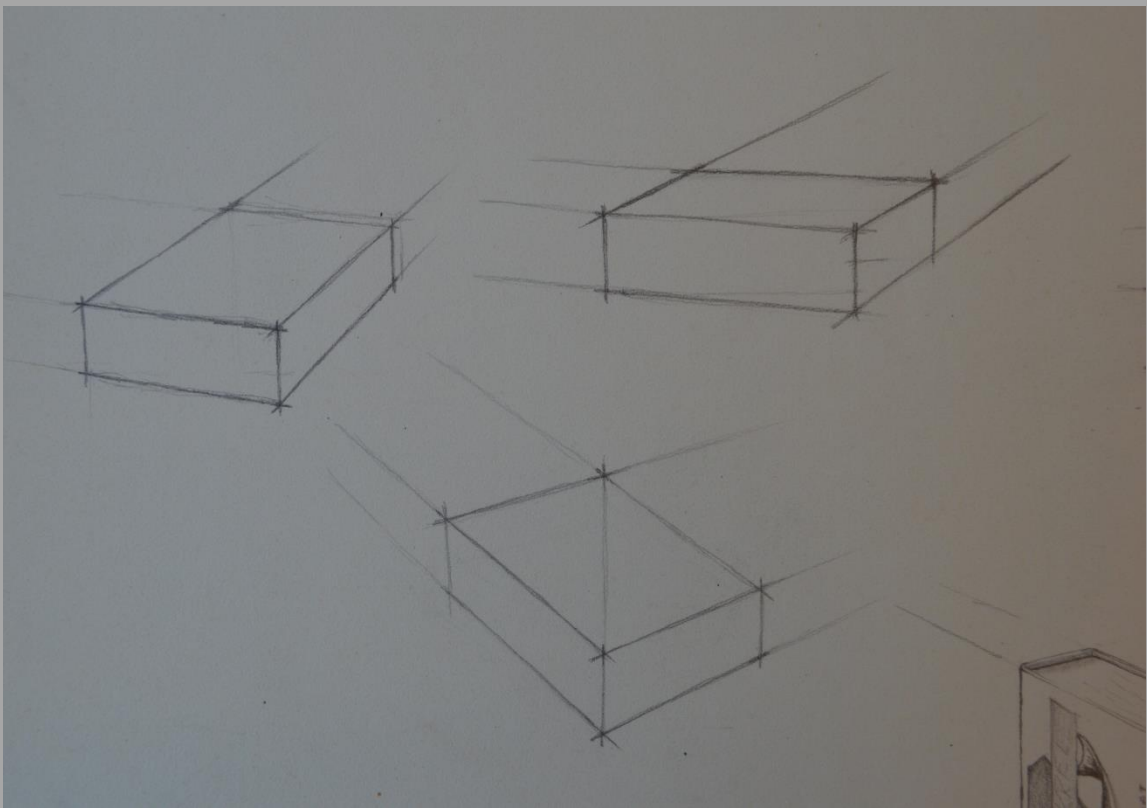
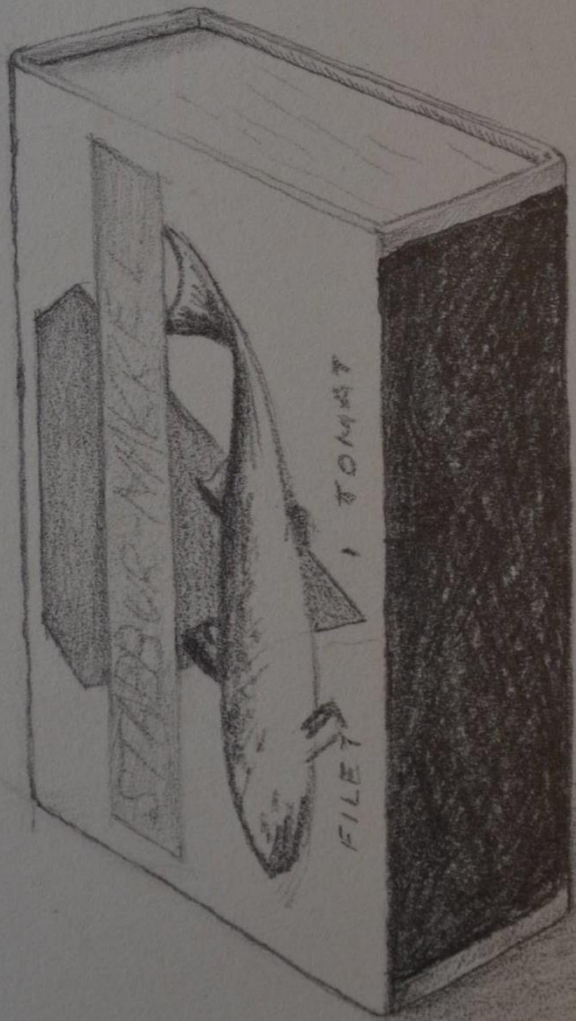
Den viktigste og vanskeligste mentale kontroll er vurderingen av proporsjoner. Den mentale prosess som kontrollerer nøyaktige proporsjoner på papiret er den samme som får en tegner til å vurdere gode proporsjoner på en ting. På den måten trener frihåndstegningen en tegner opp til større sensitivitet og forbedrer hans smak for form linjer og kurver. Nøkkelen til bedre (superior) frihåndstegning er å sprengre (break through) innskytelsen å kopiere – verken i virkeligheten eller mentalt – en utvendig form, og å utvikle et ekte tredimensjonalt begrep.

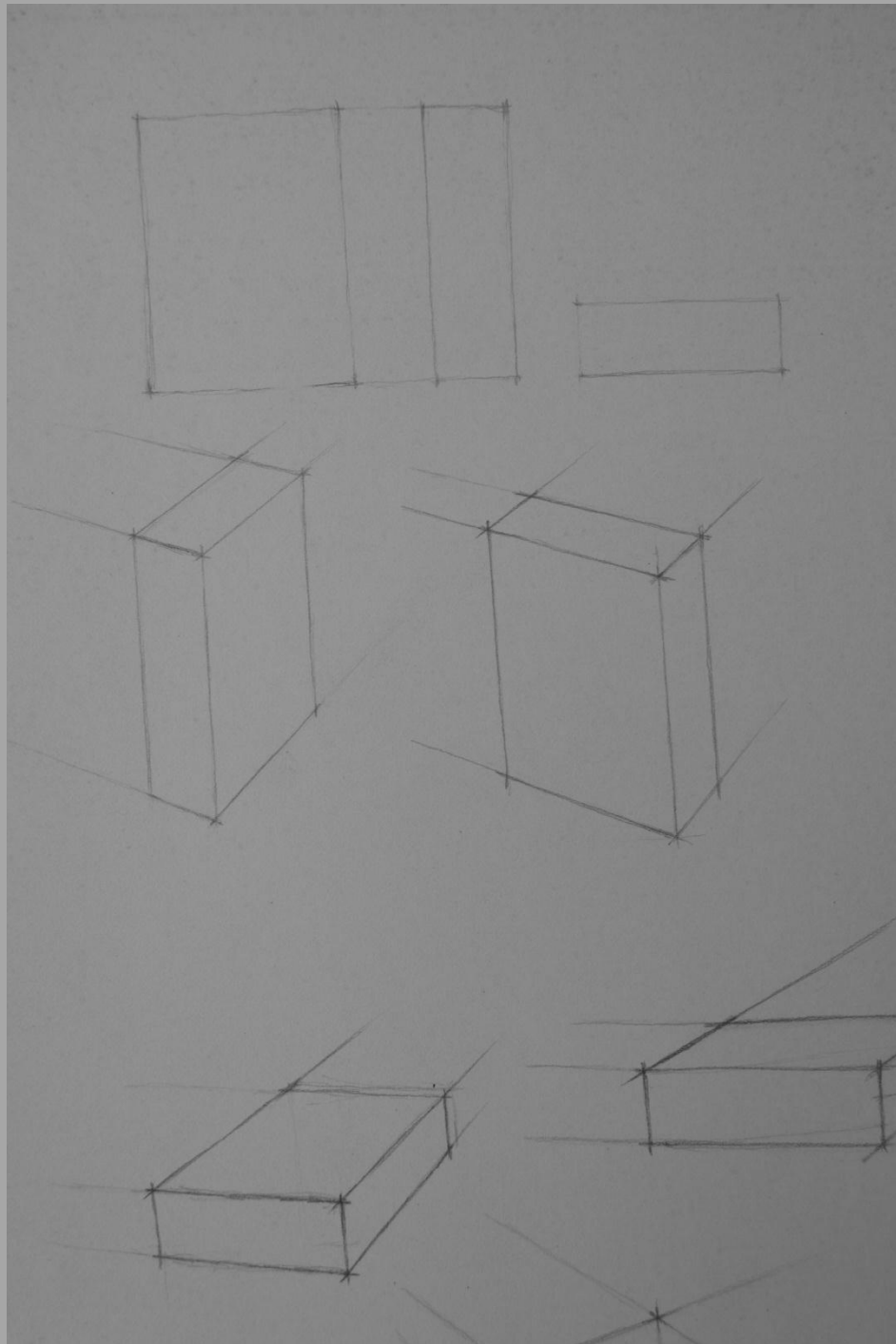

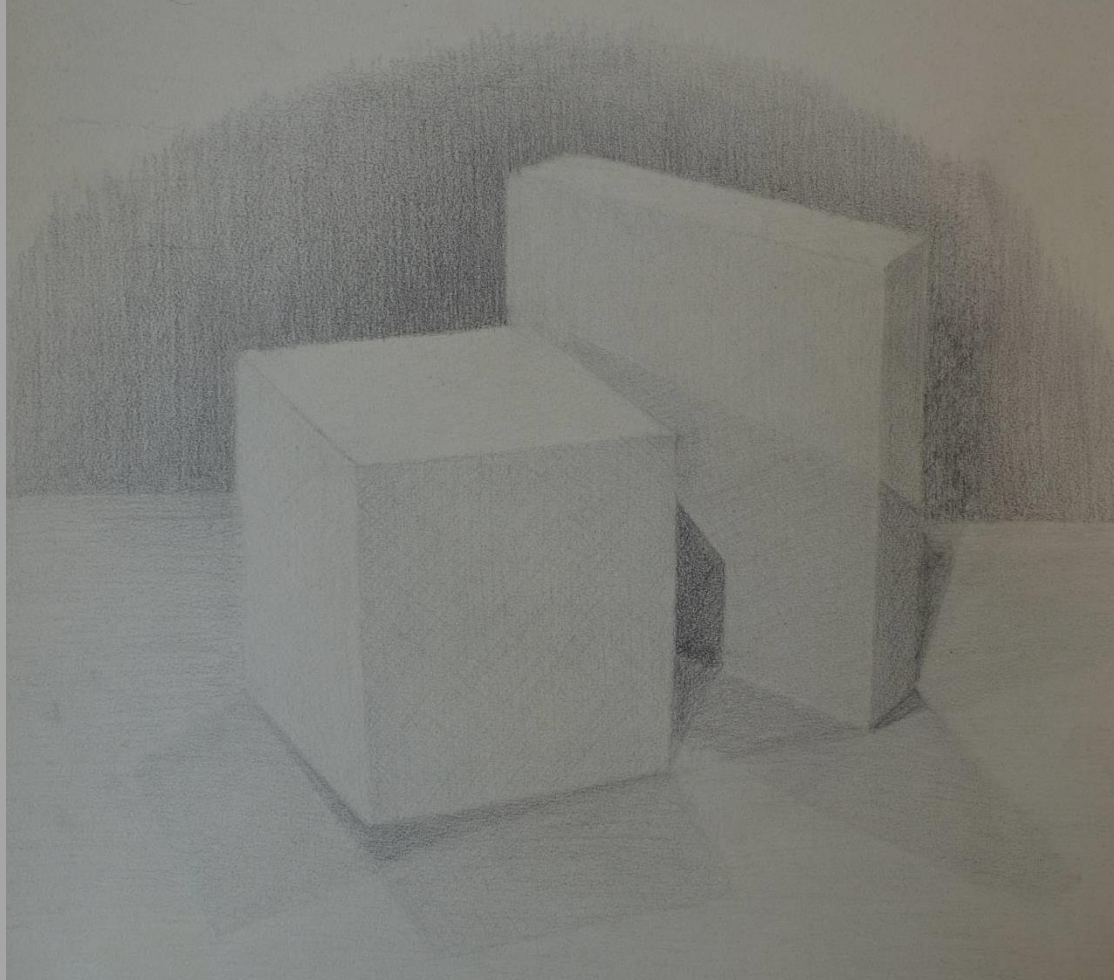
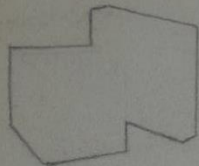

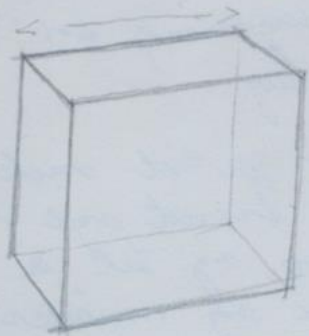

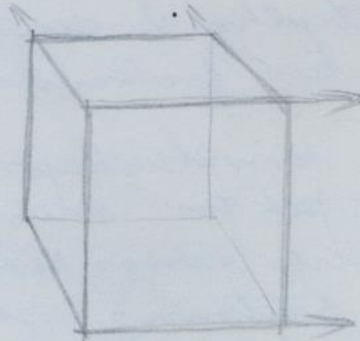

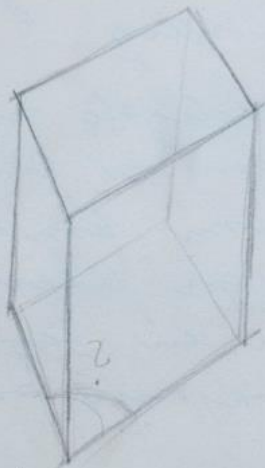
Ensketser
3/2-53.

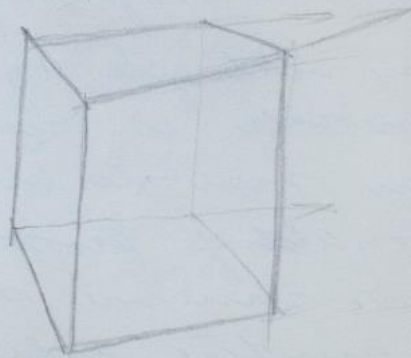
Feil 1.

Feil 2.

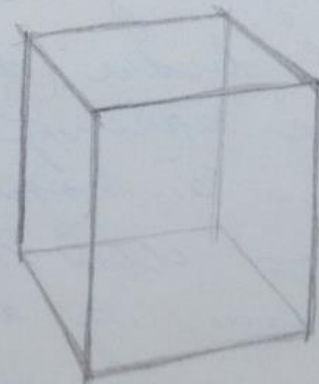
Feil 3.

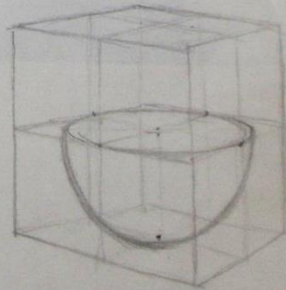
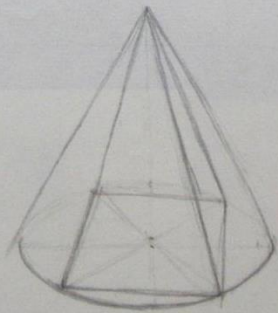
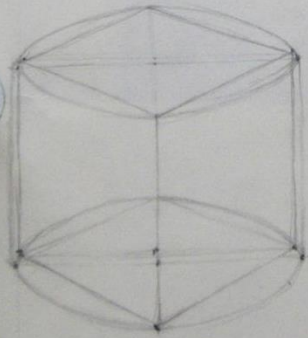
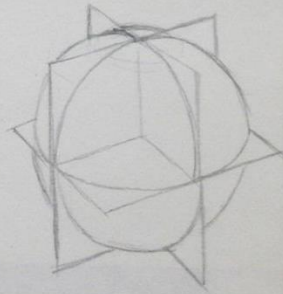
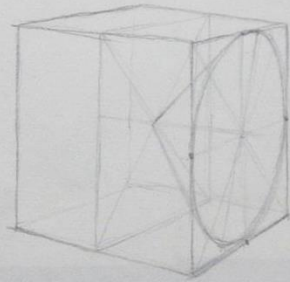
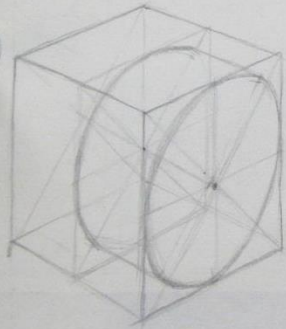
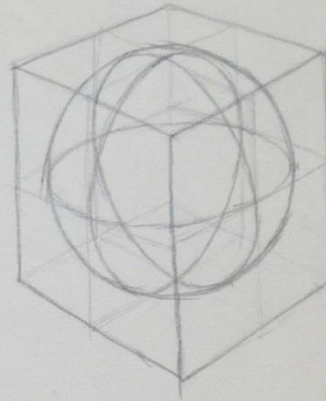
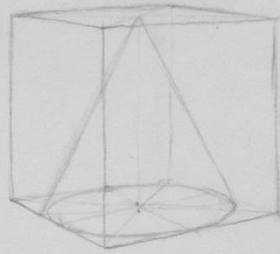
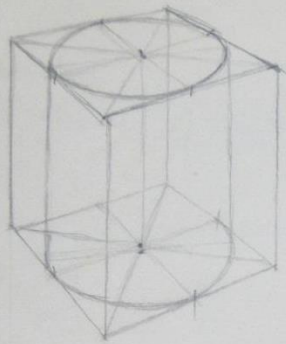
Feil 4.

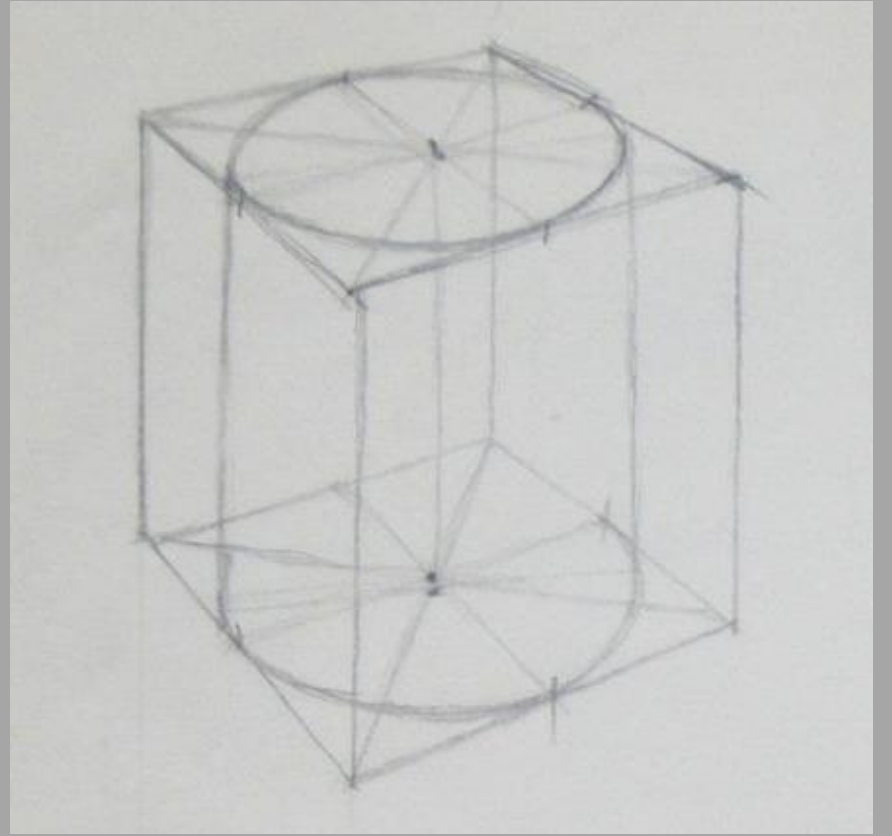
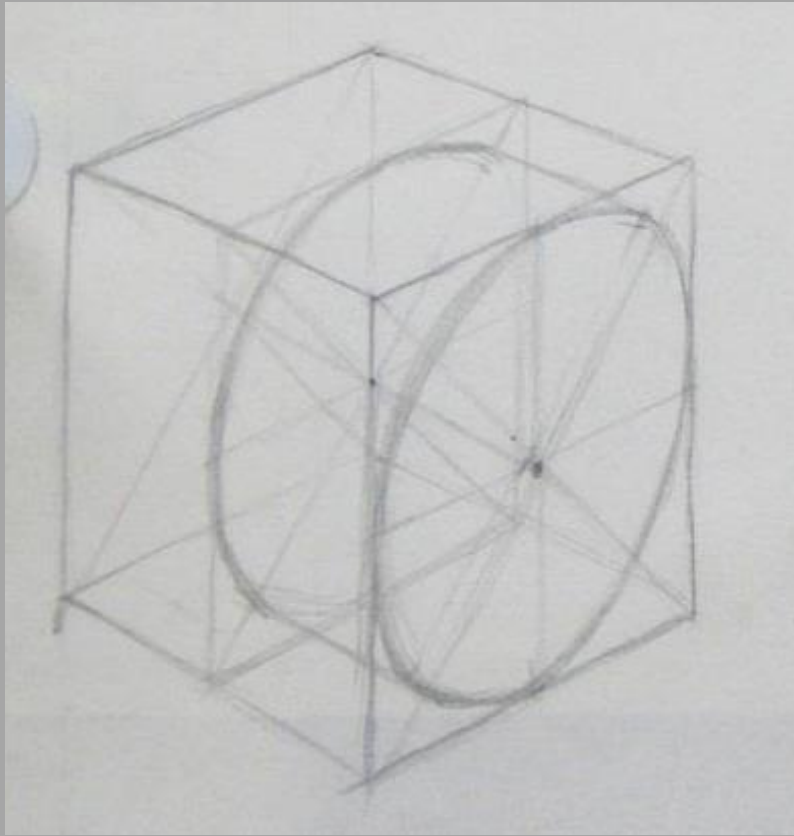
Vanlige feil:

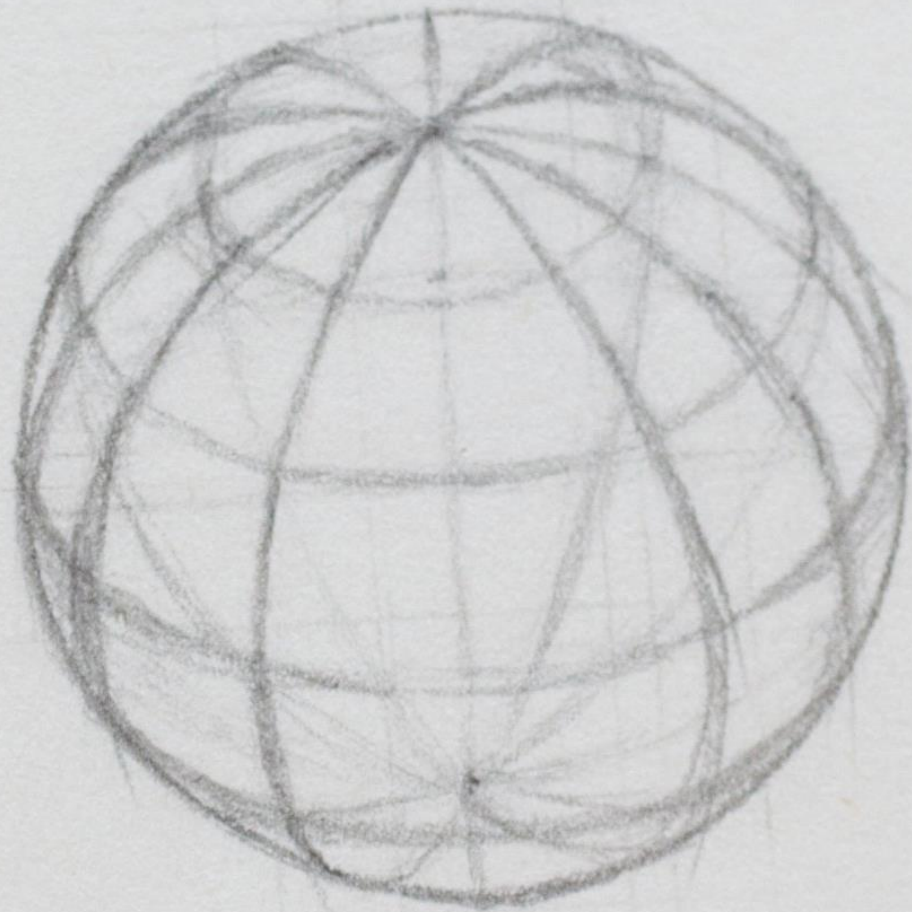
1. Gale proporsjoner
2. Veltet horisont
3. Nærmeste vinkel mindre enn 90° .
4. Forsvinning til forskjellige punkter.

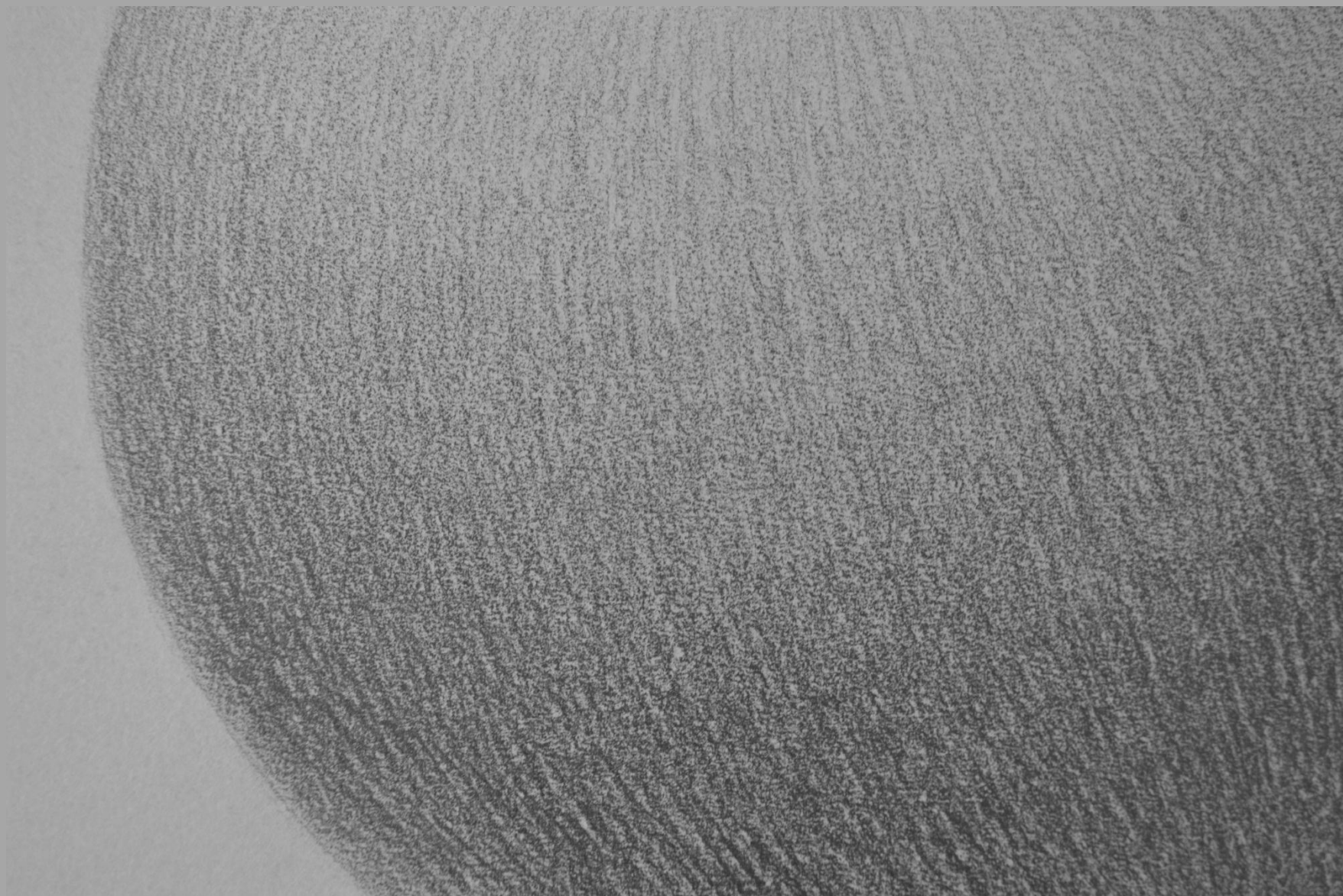
Дрессировка 68-6

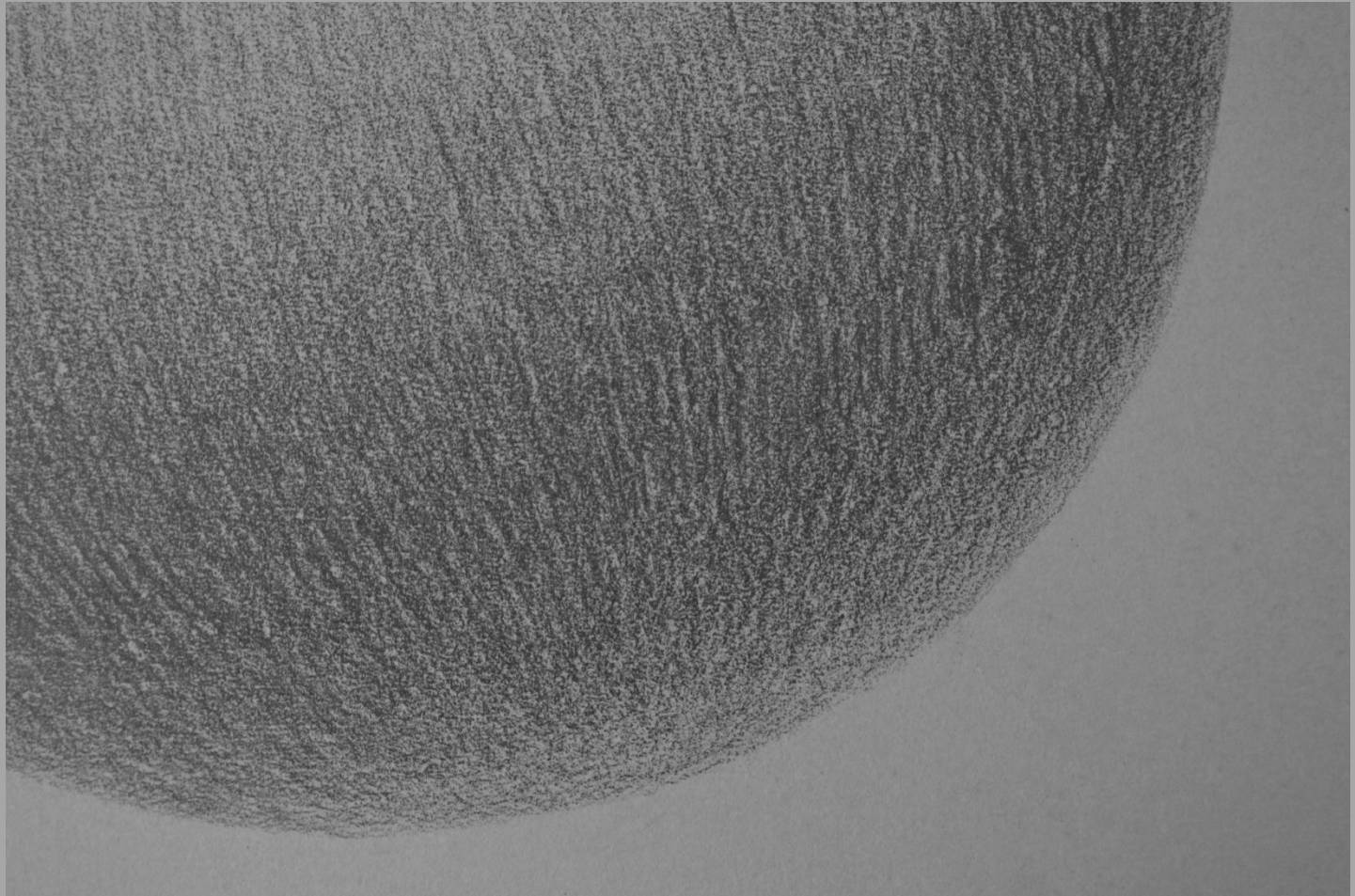

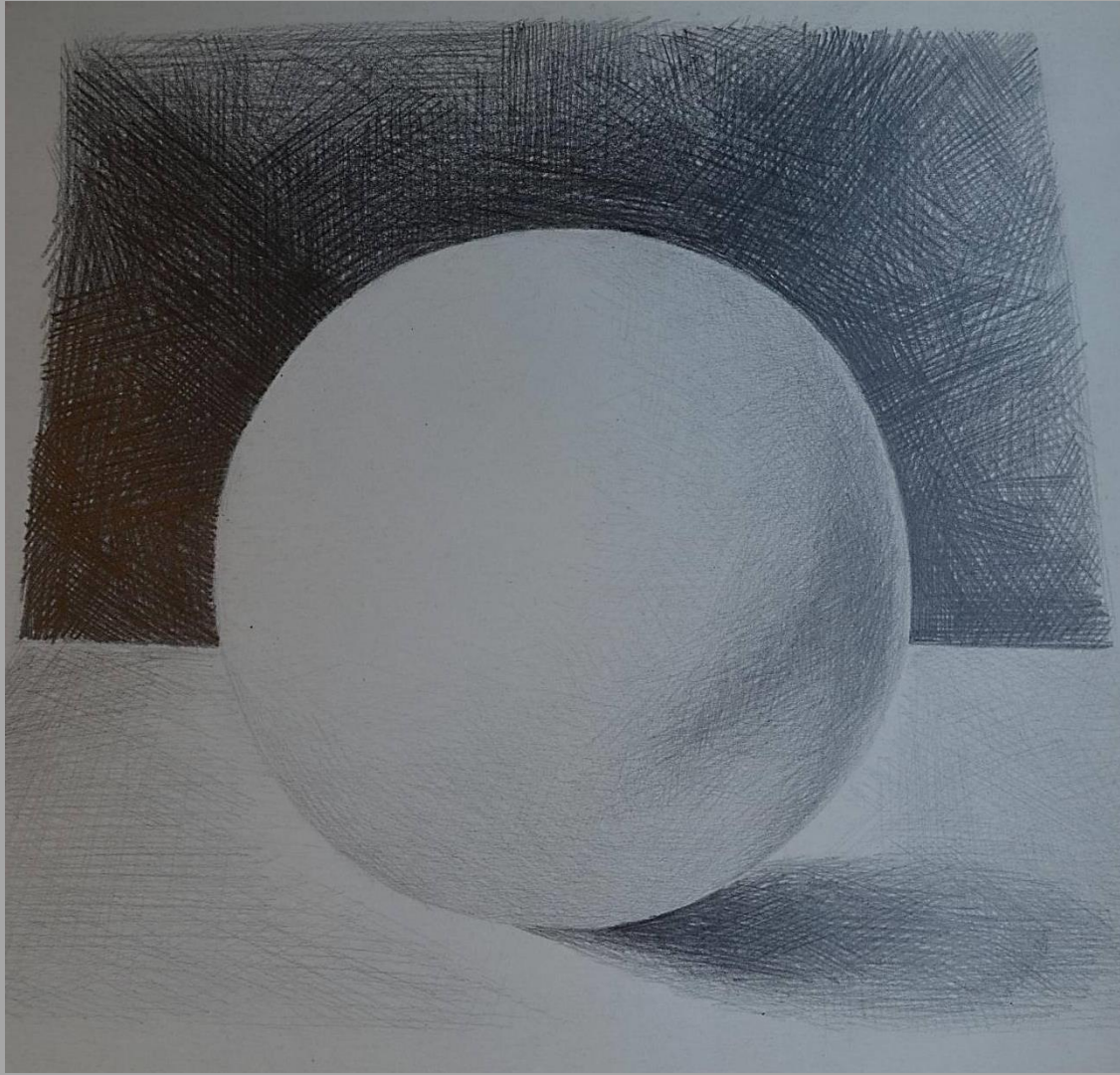

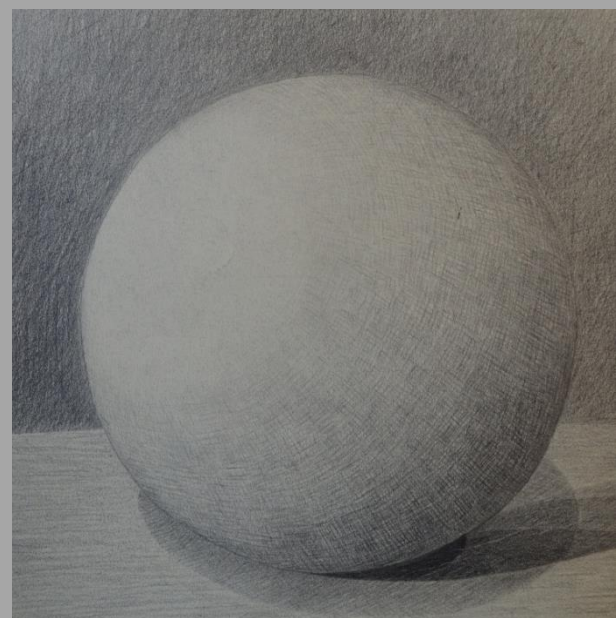
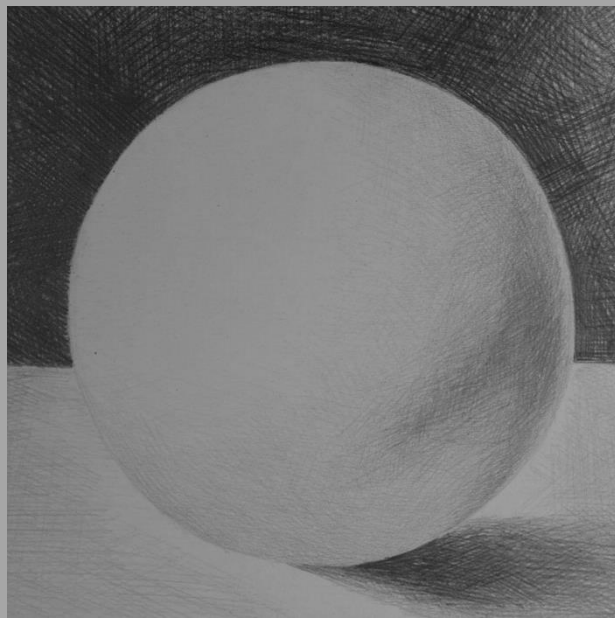
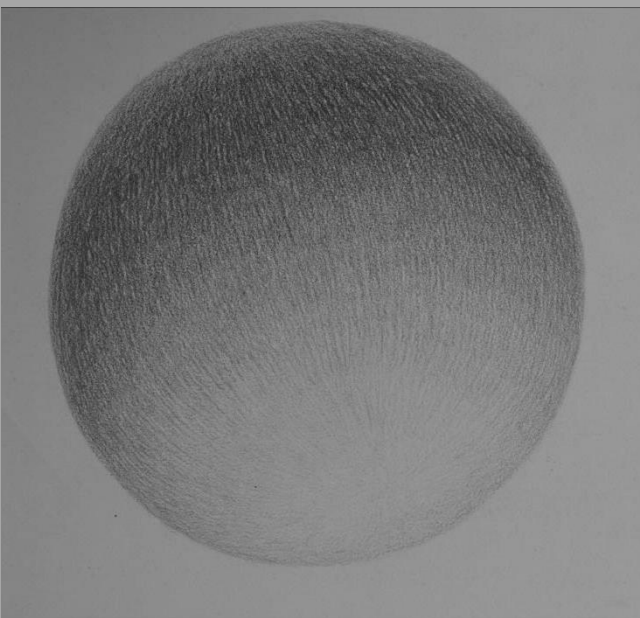

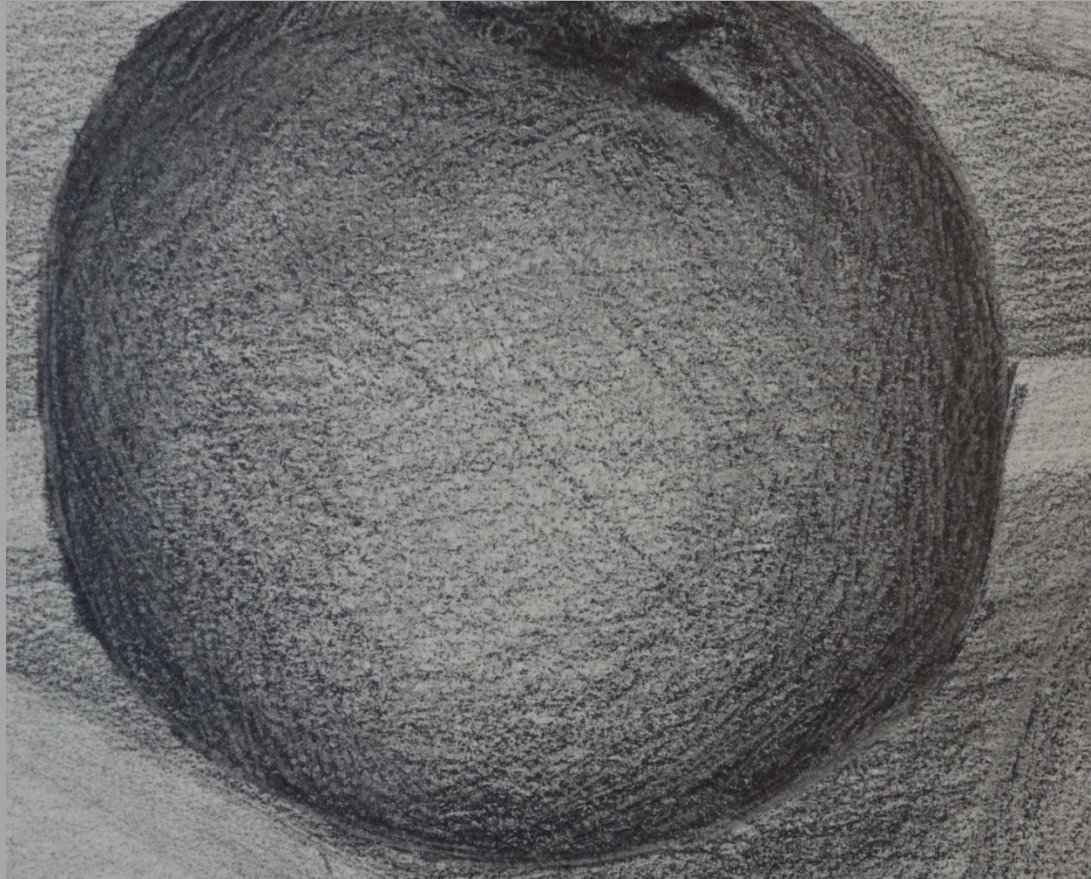

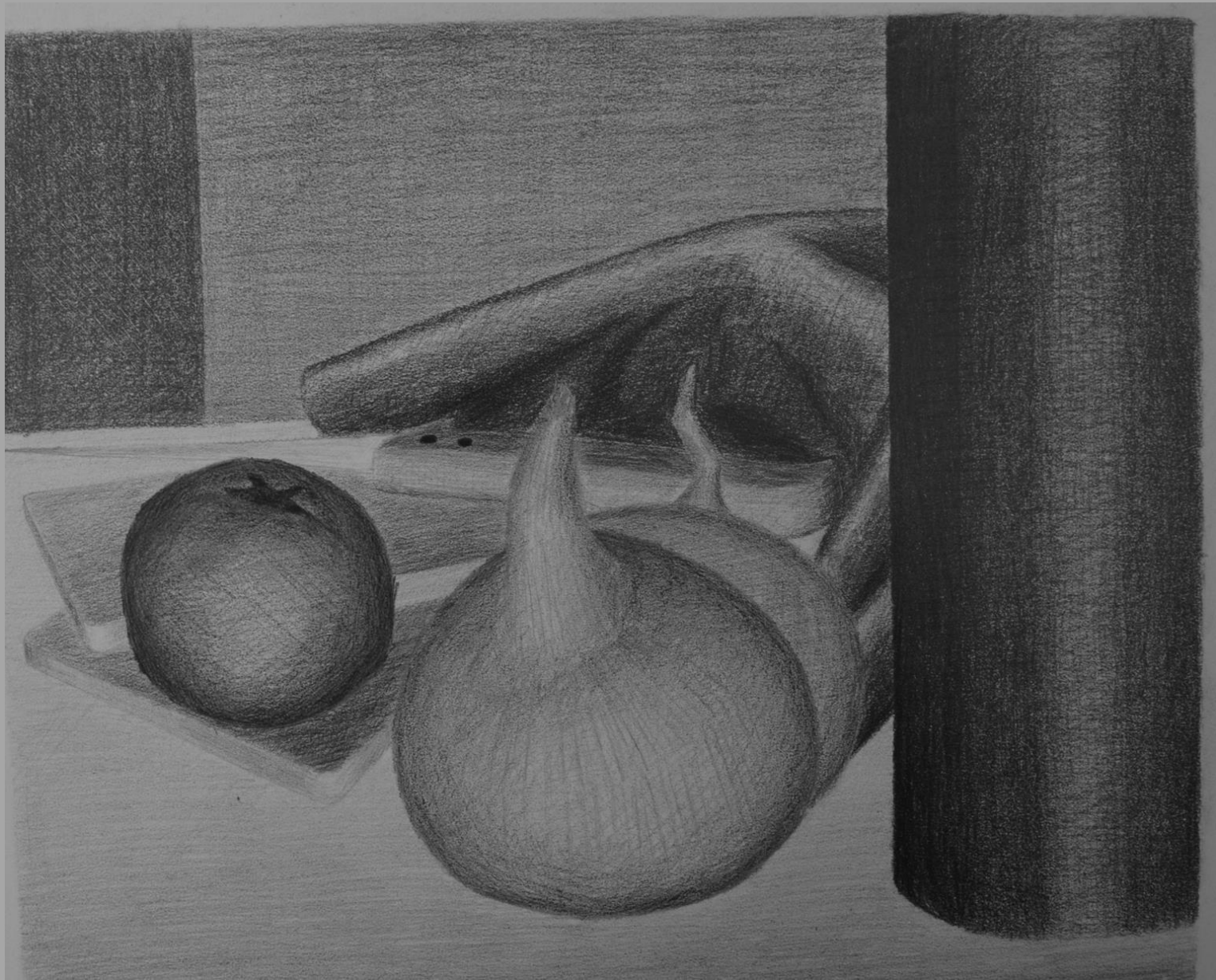

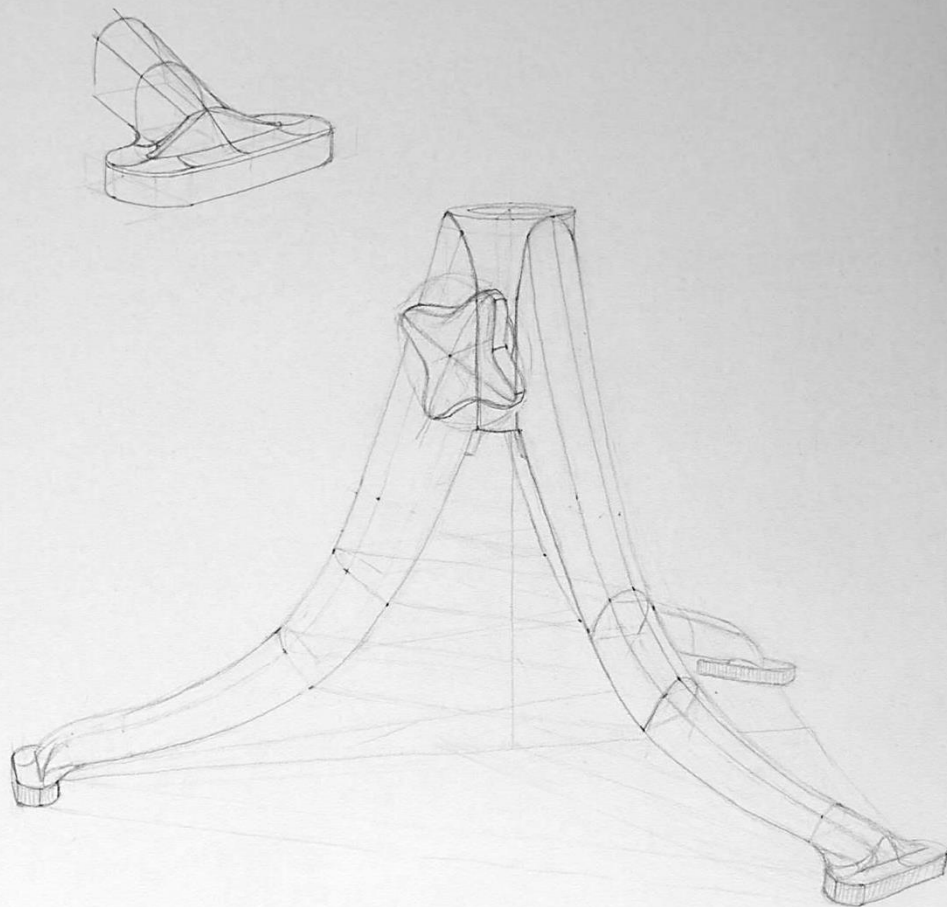

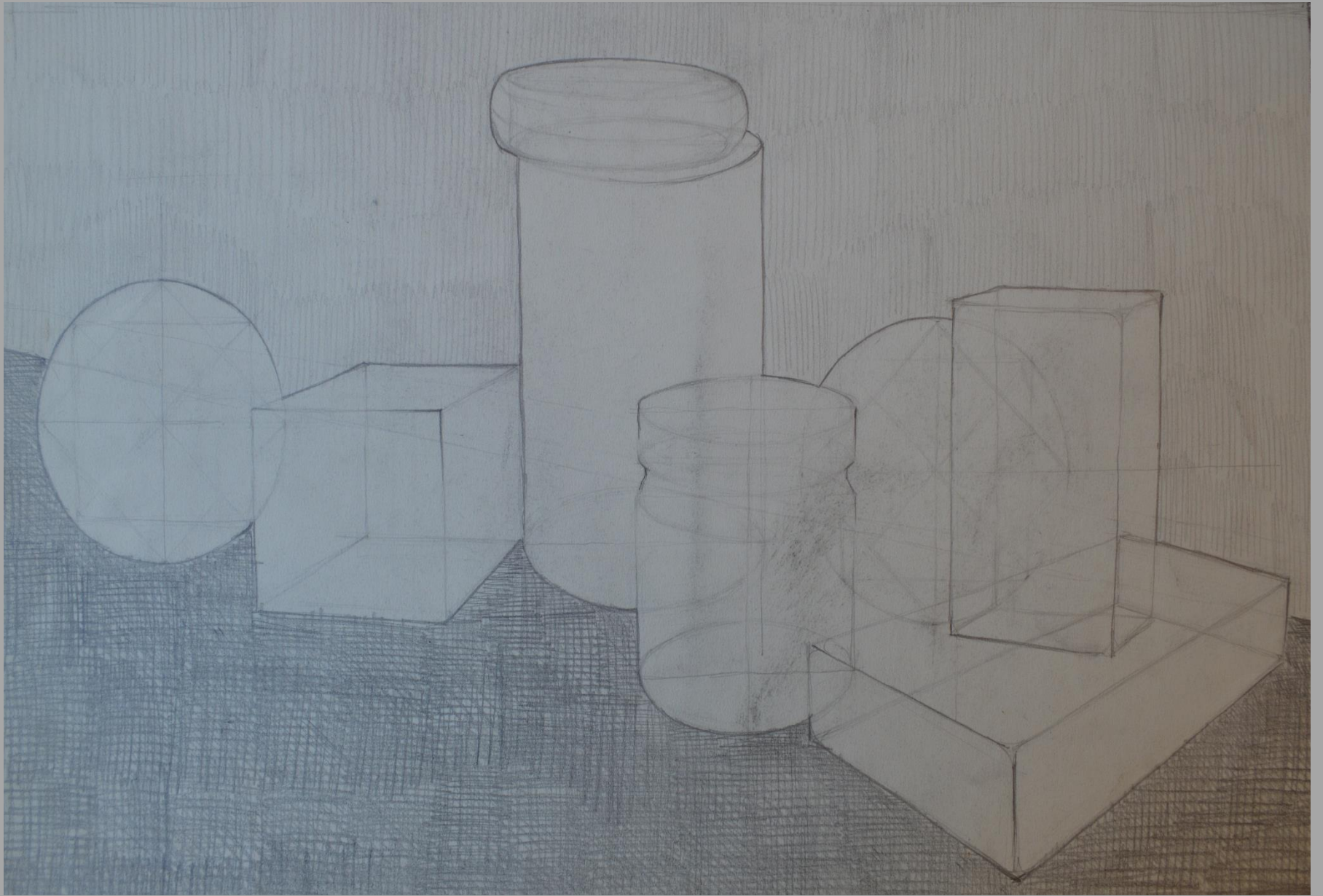

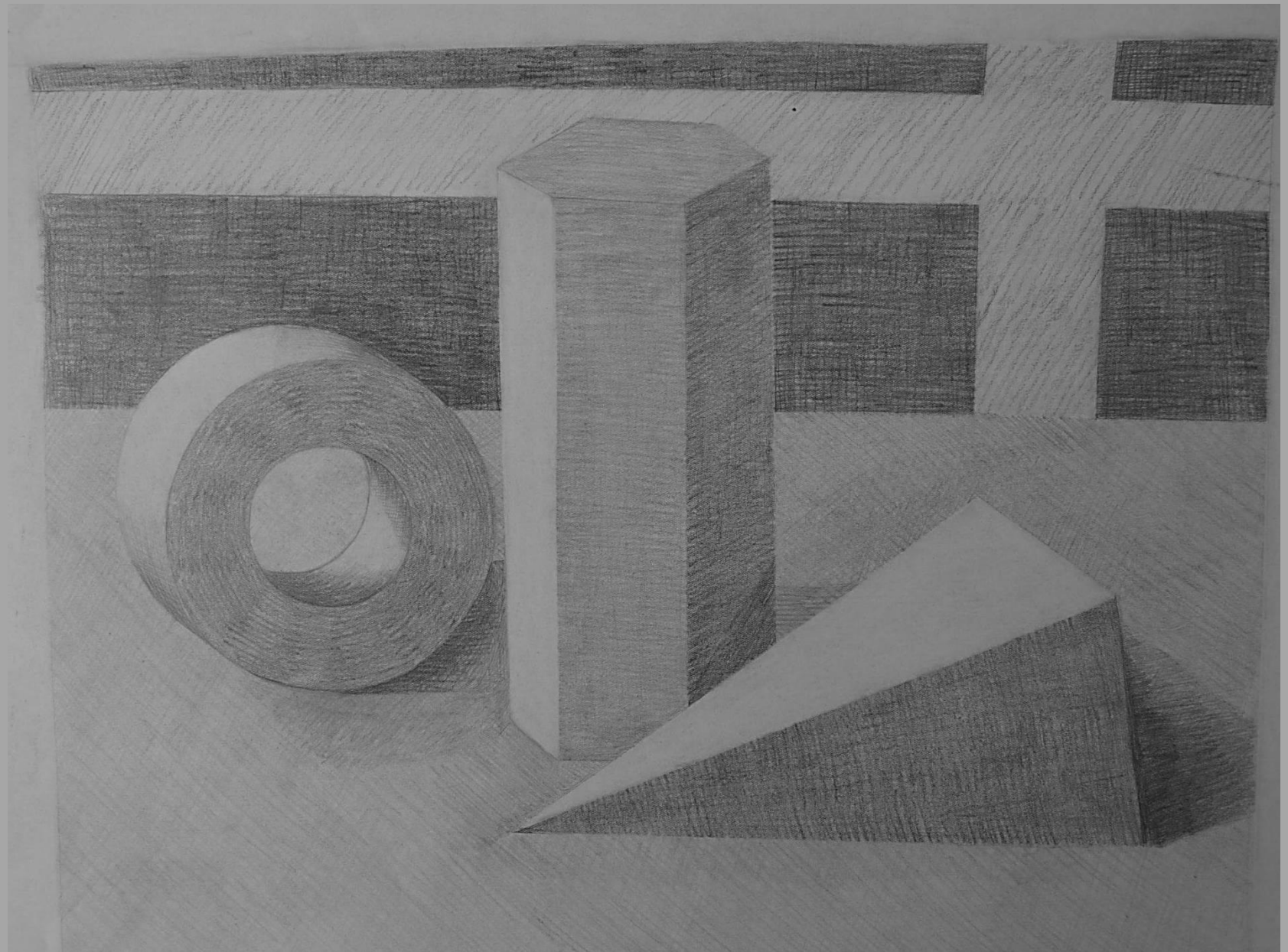

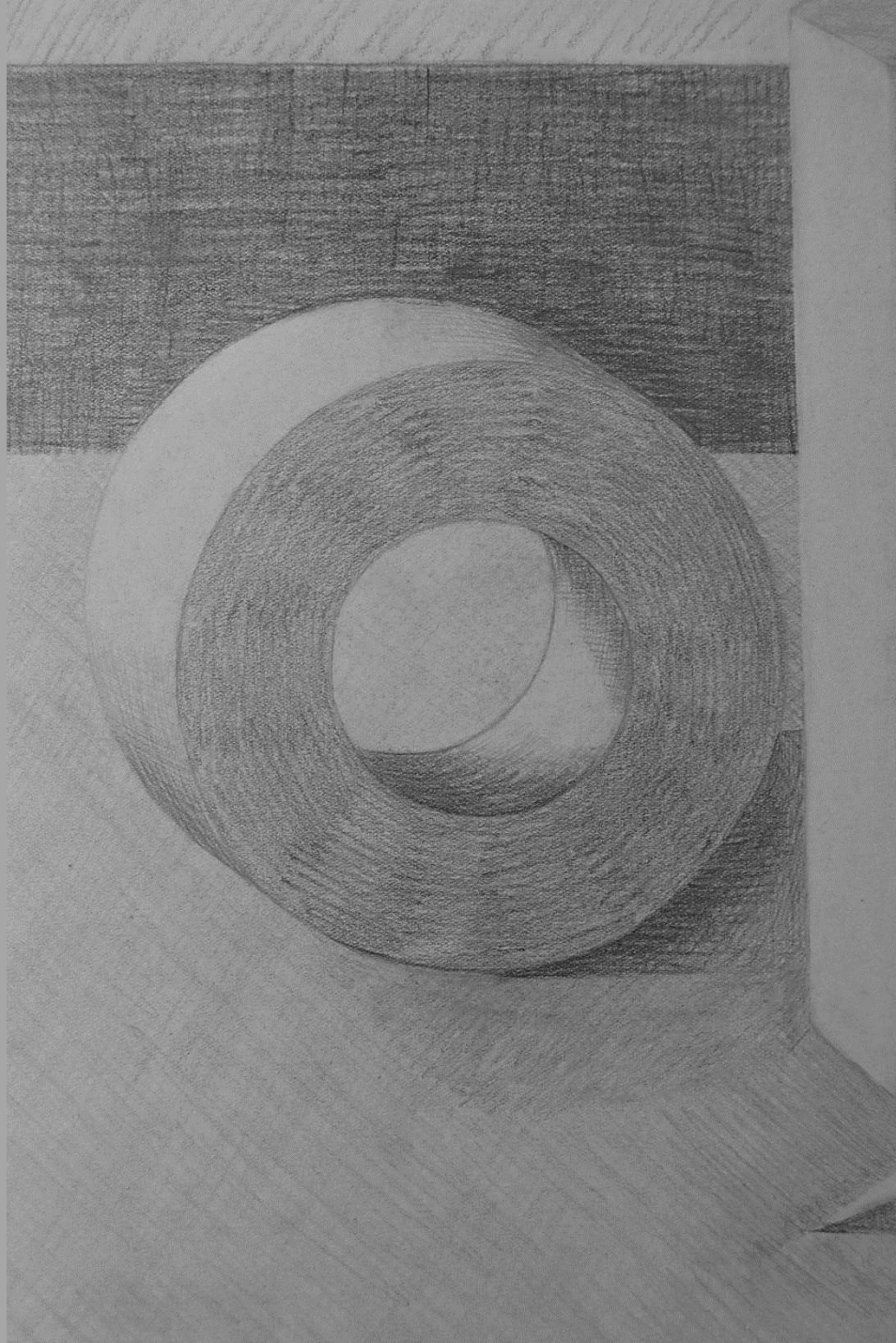

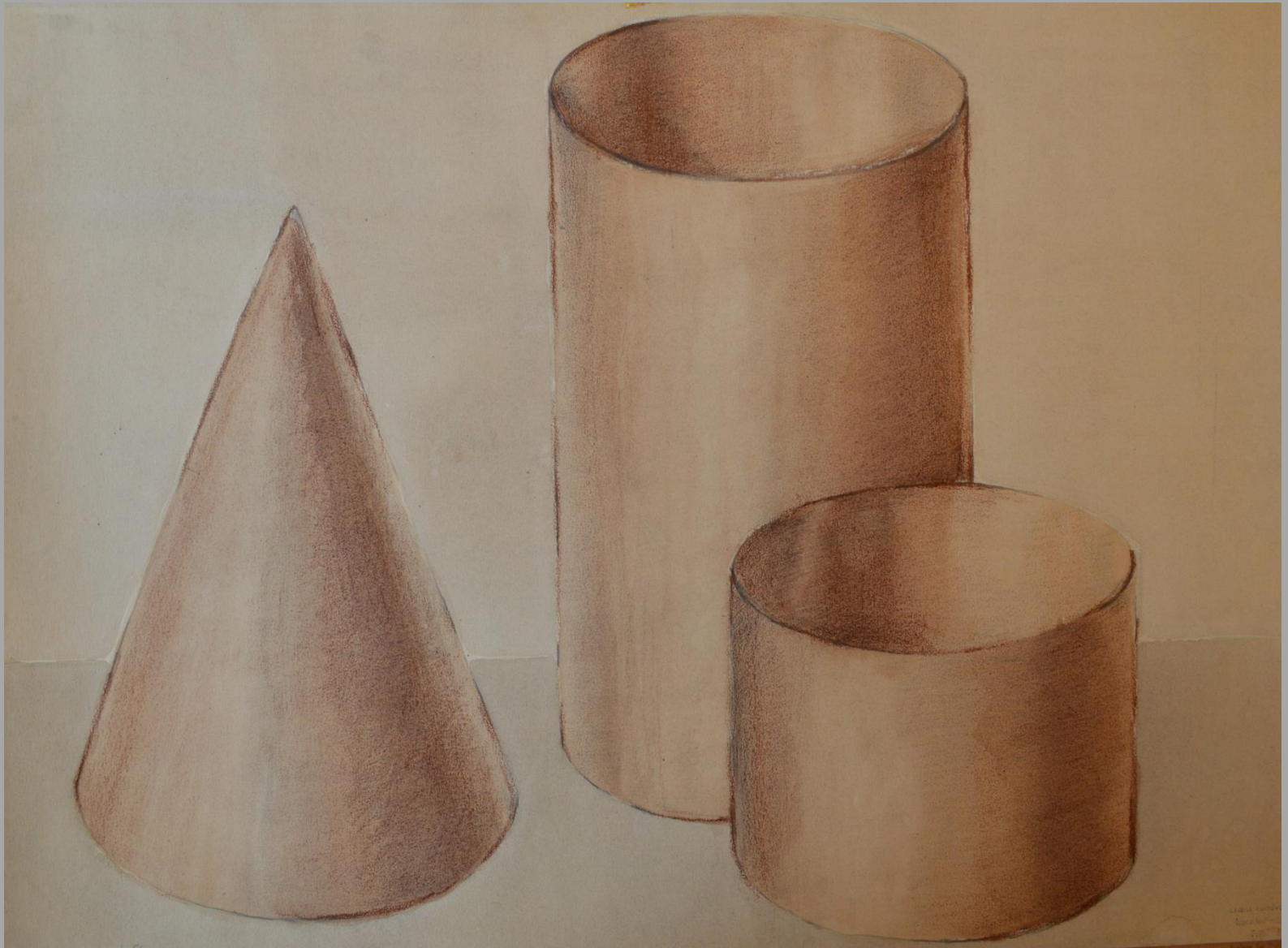

18-1-1966 Asli Tarnus.
Aritekt 1. a.

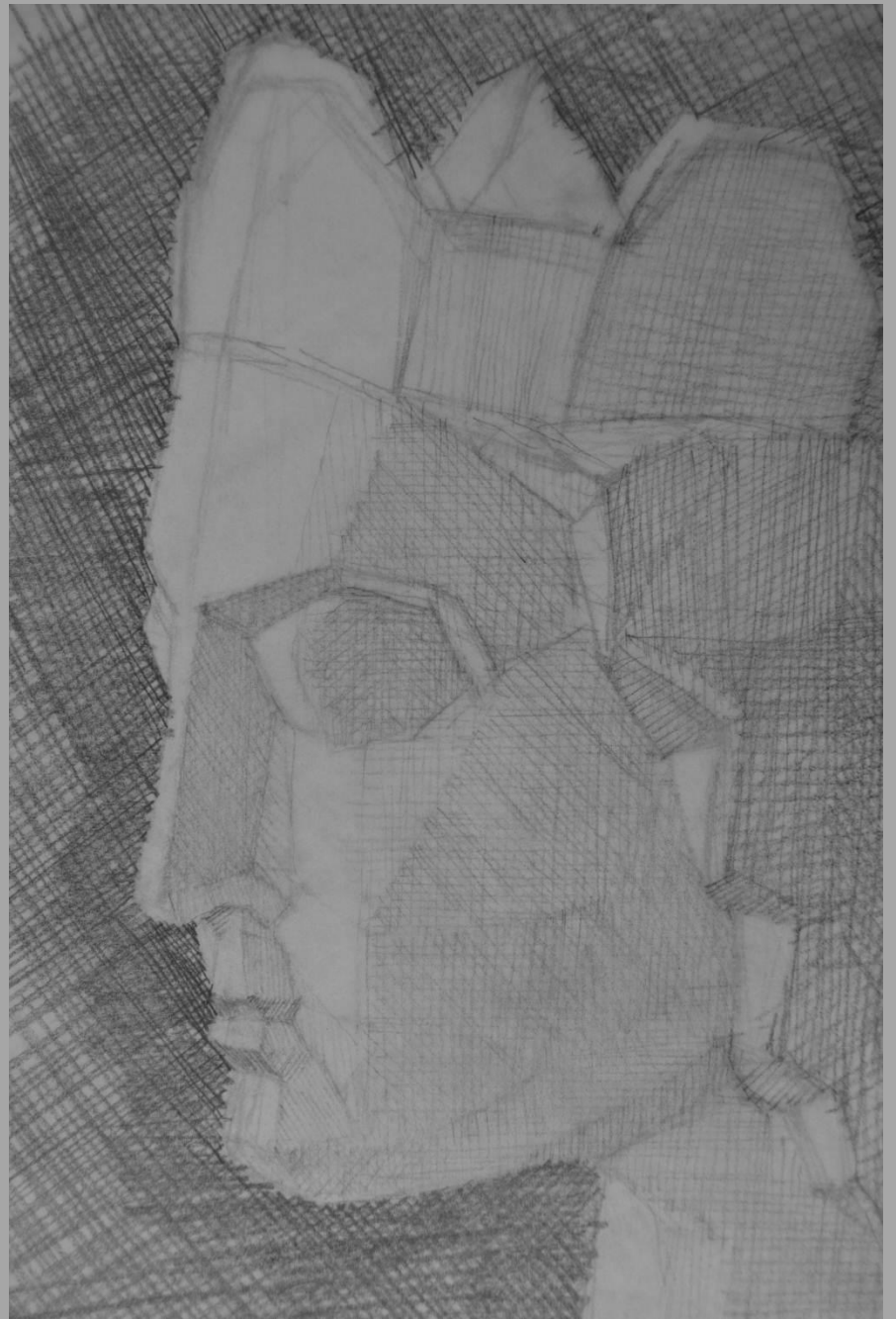
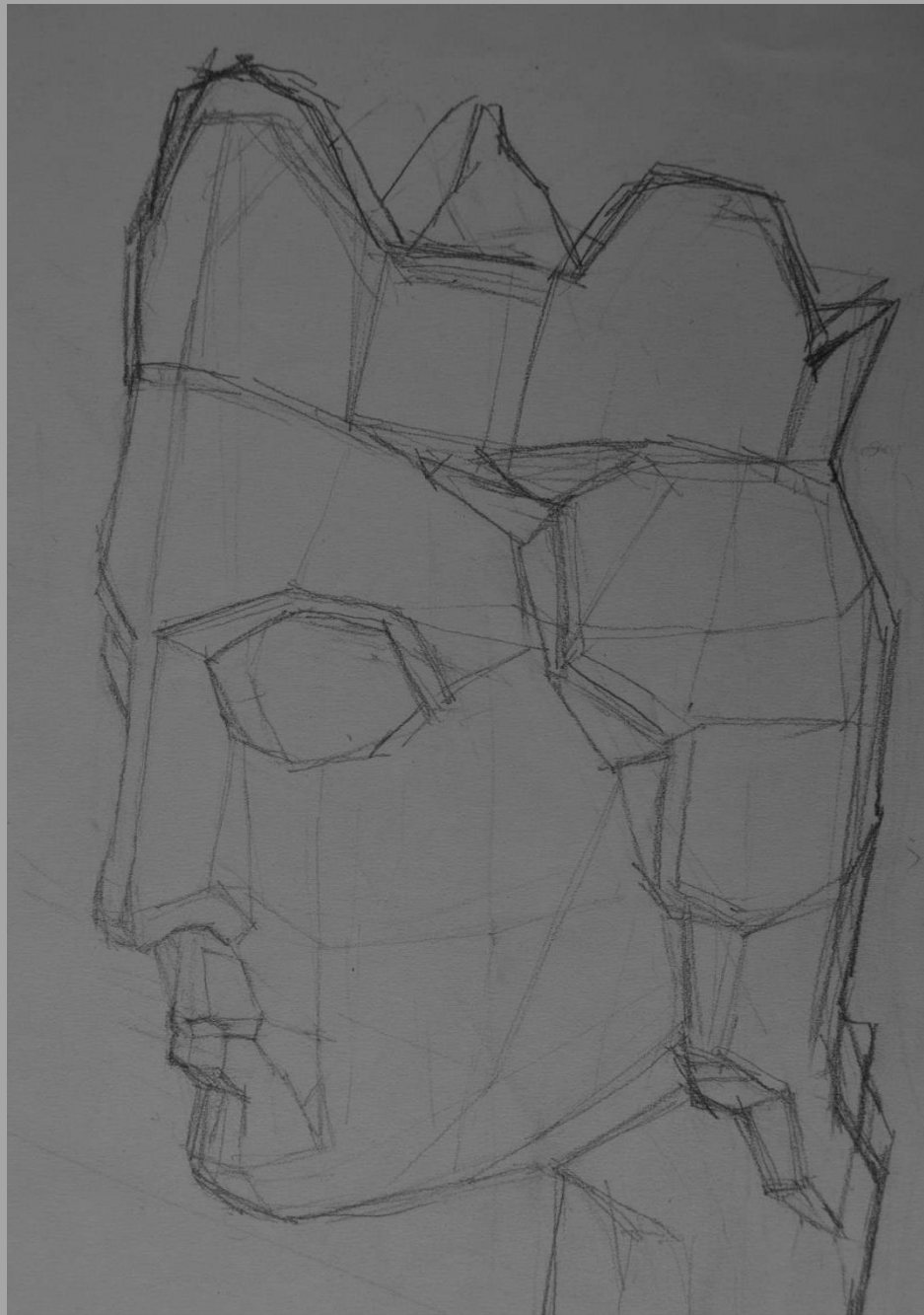

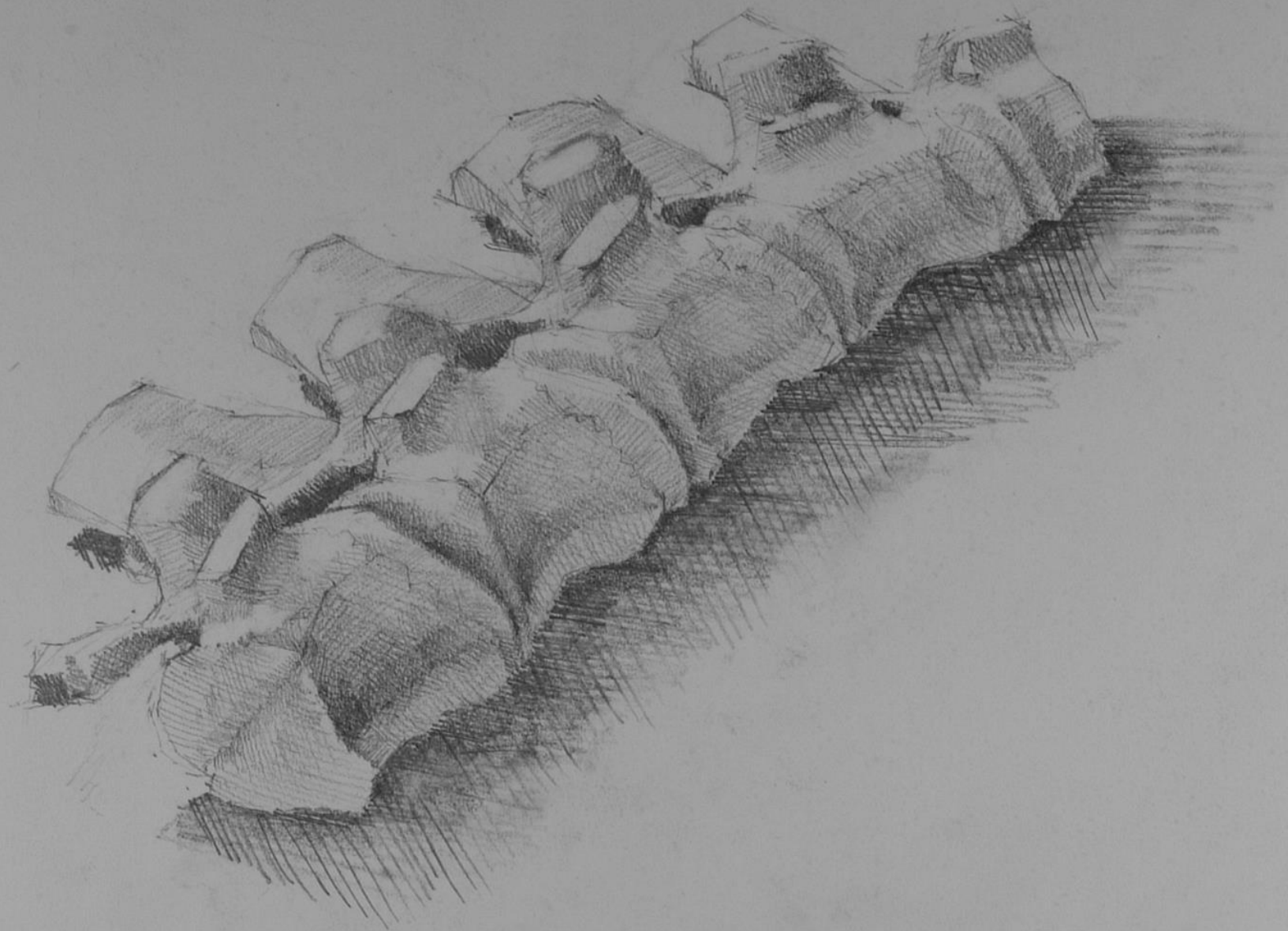

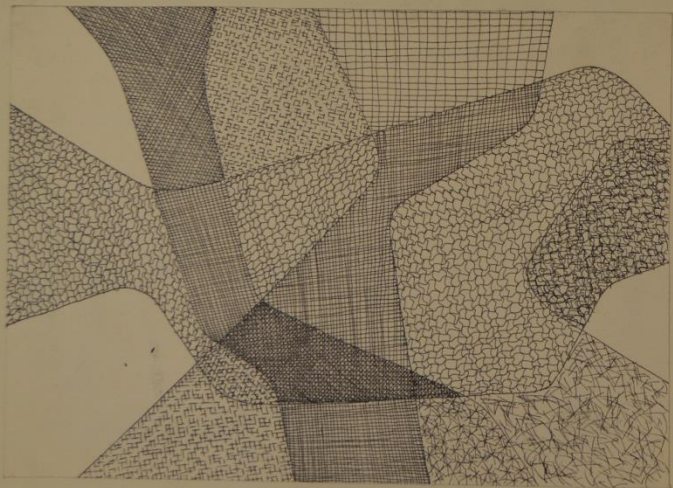
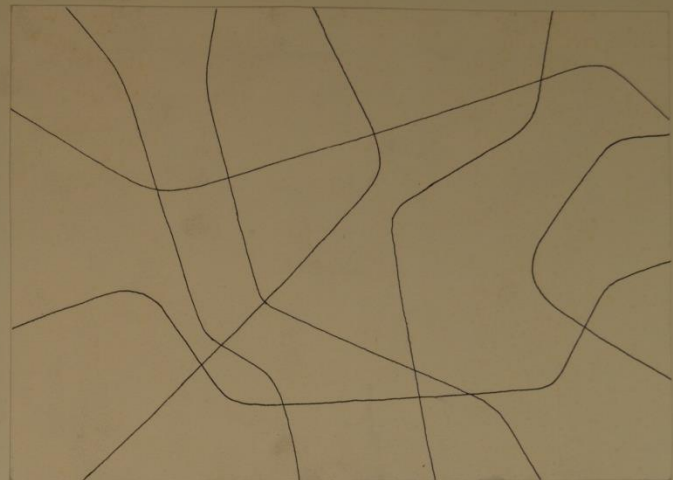

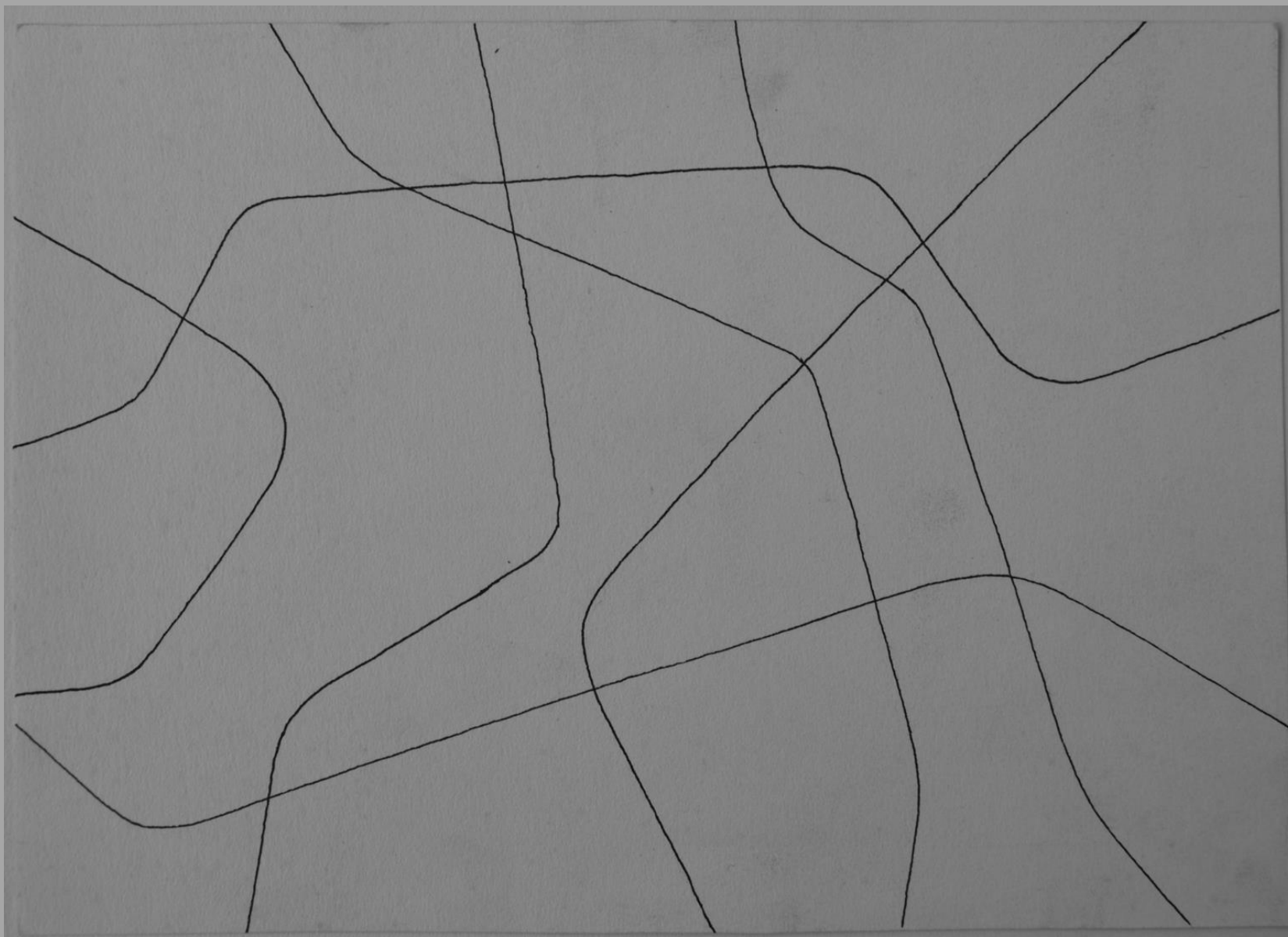

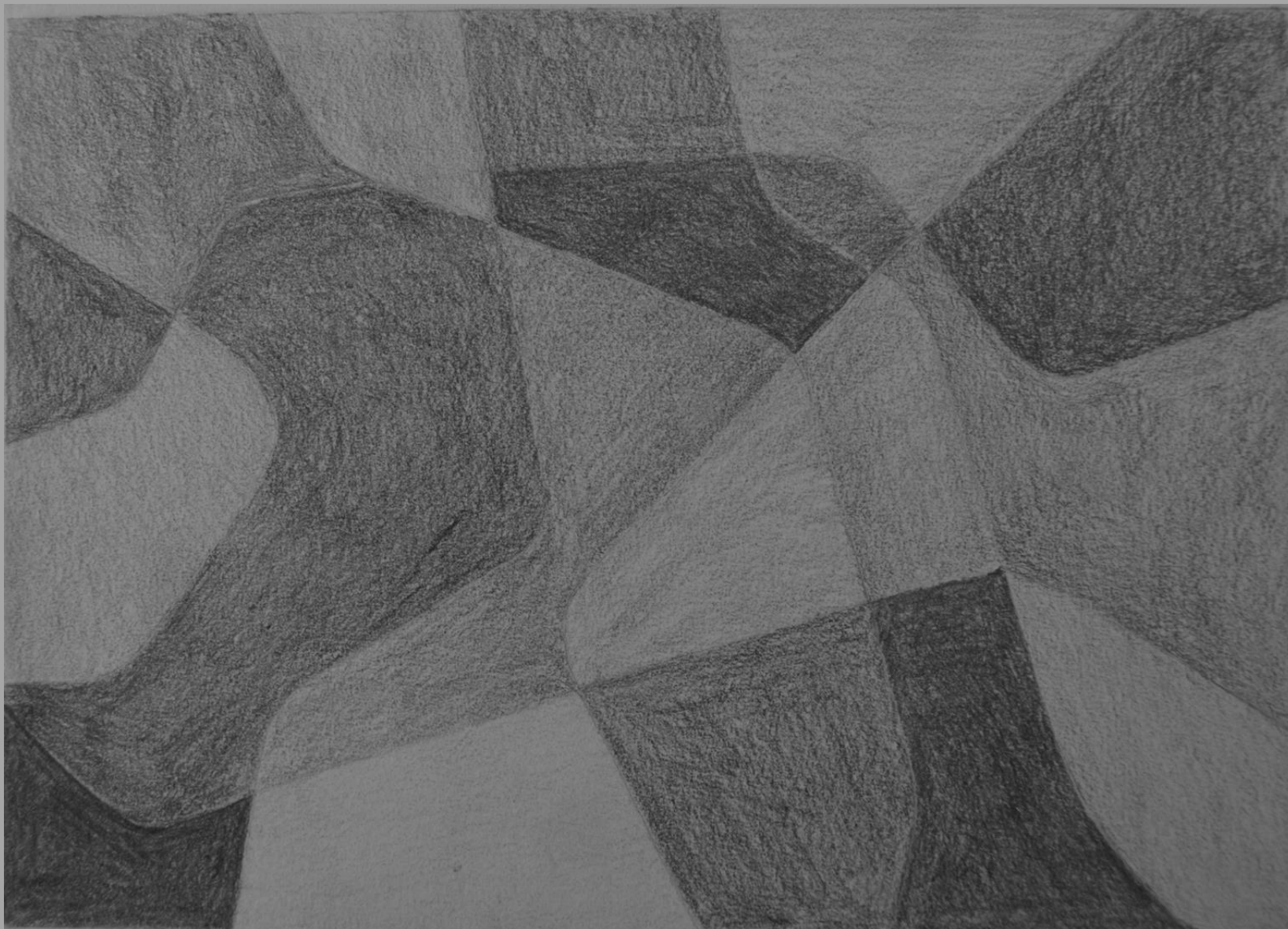

Studentarbeide av en naturmodell utført i blyant, 3b, krysskravur. Enkelte steder er konturen brukt for å fremheve form og antyde beinstruktur. (mappe slik og sånn)

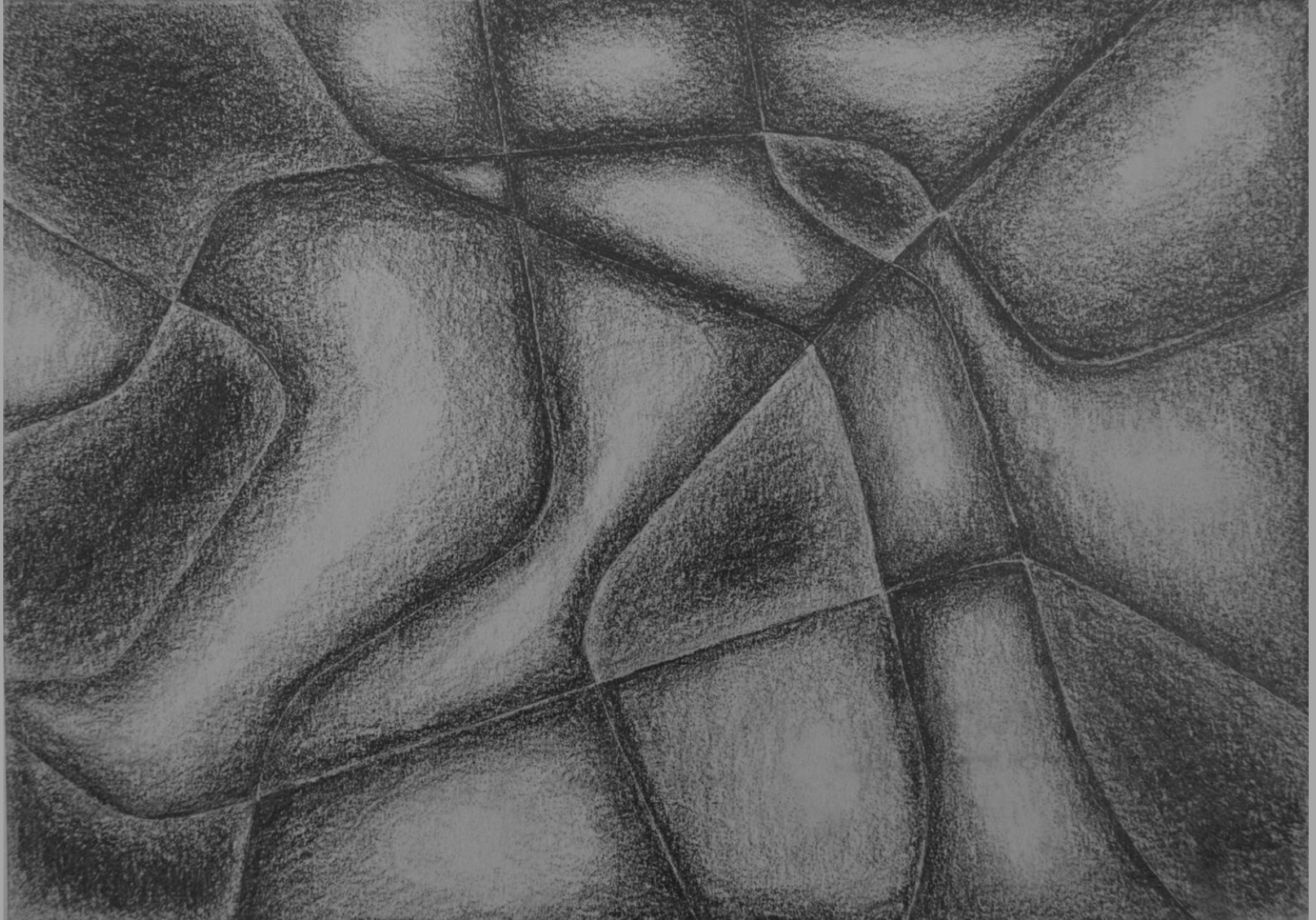

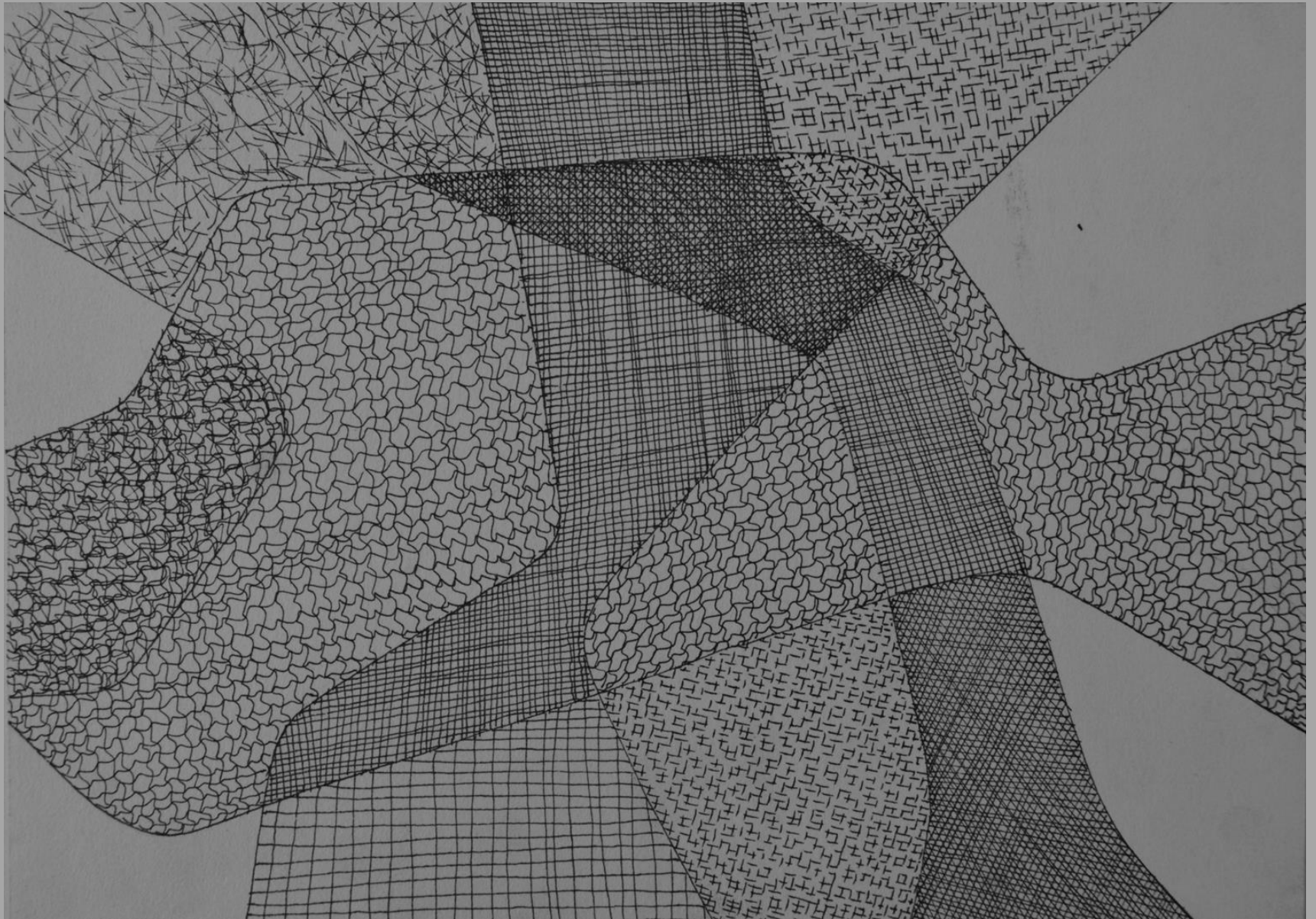
Flatekomposisjon bestående av tjue deler.

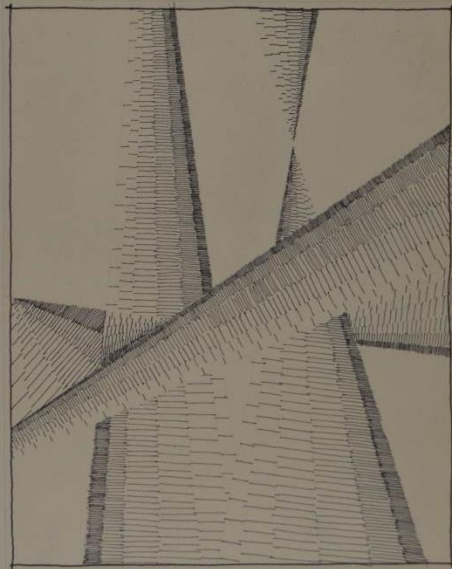
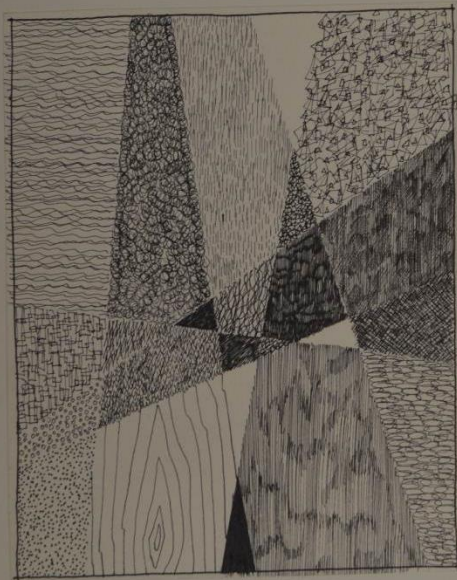
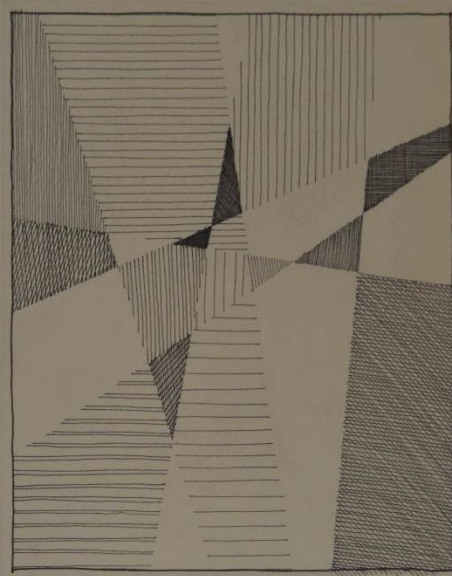
Flatene bearbeidet med 7 valørsprang.

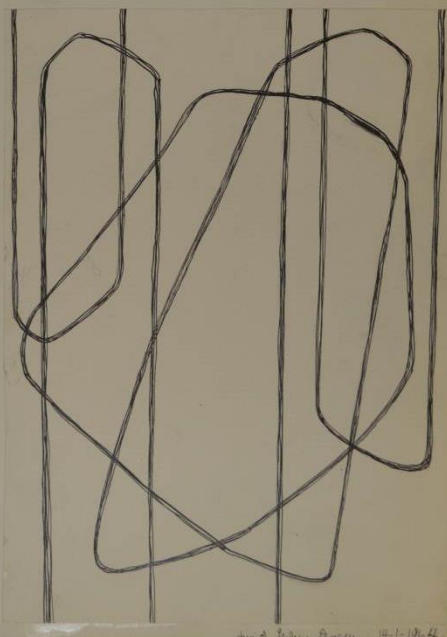
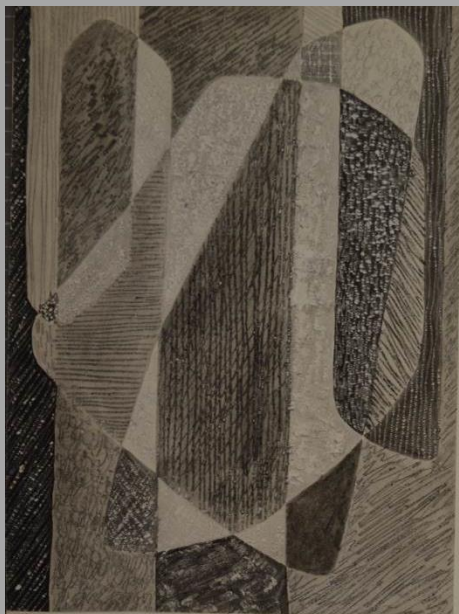

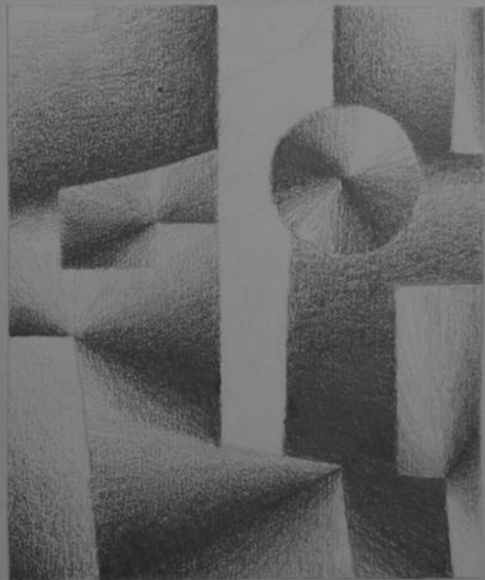
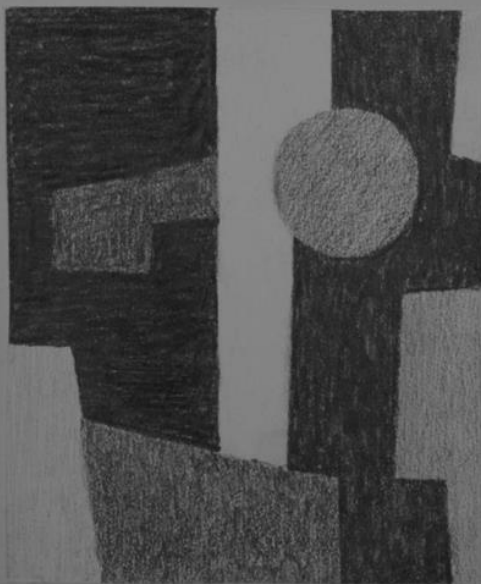
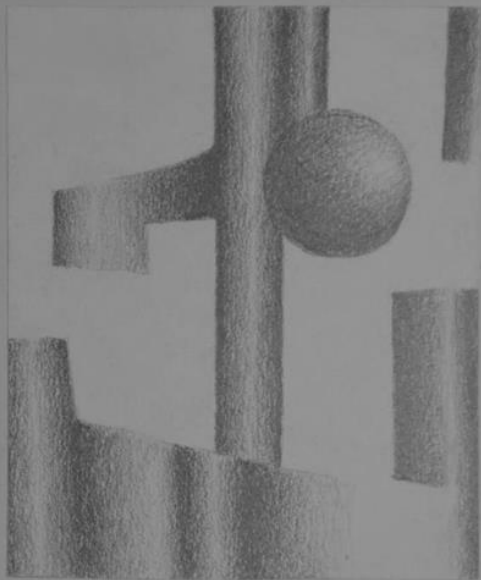
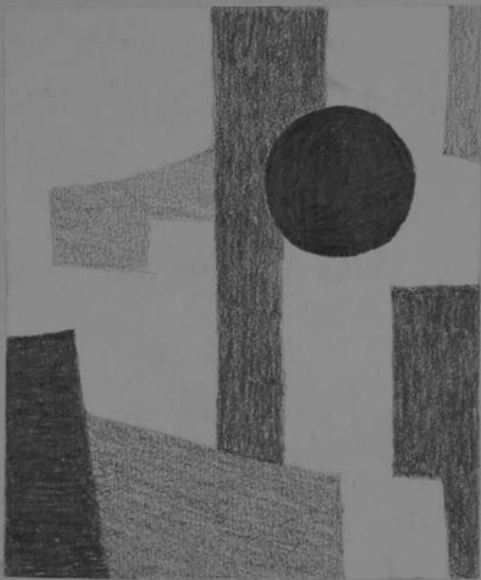
Flater bearbejdet med gradert valør fra feltenes kjerne mot grensene tilstøtende flater enten fra mørkt til lyst eller fra lyst til mørkt. Konturen lages lys der to mørke grenser møtes.

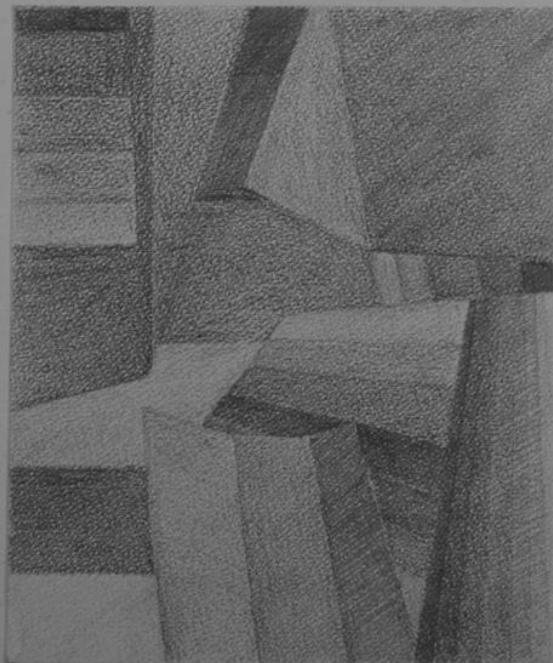
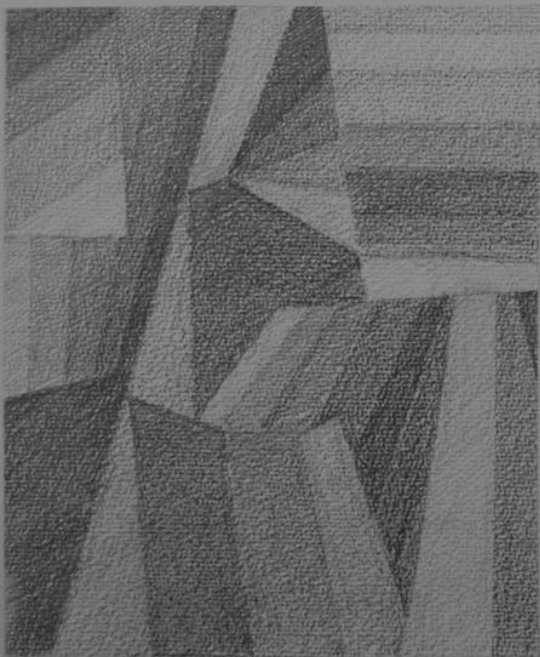
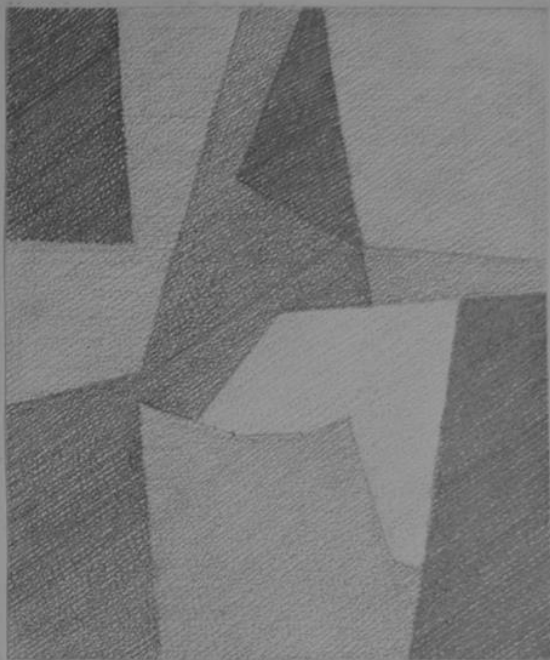
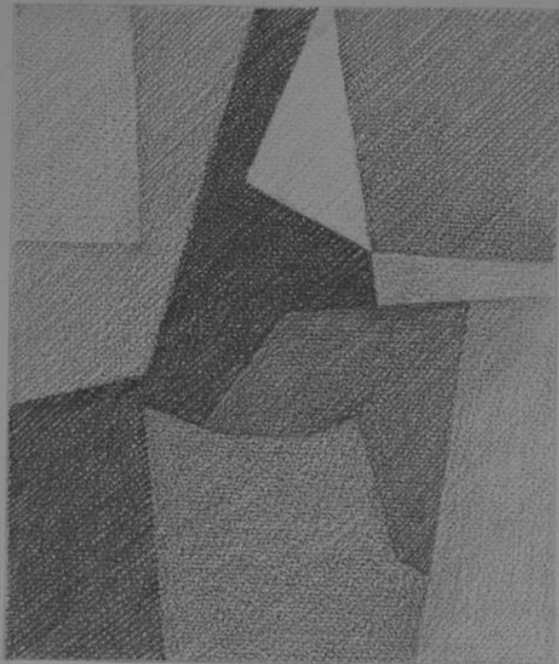
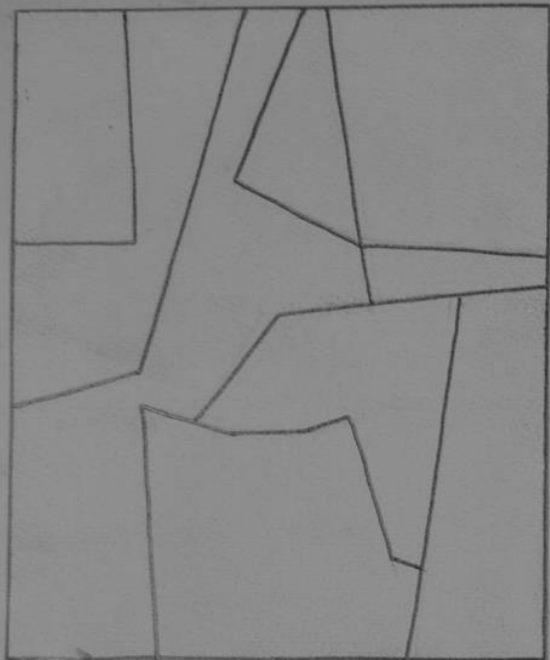
Tekstur på flatene hvor enkelte overlapper hverandre og blir romlige ved en transparens forståelse.

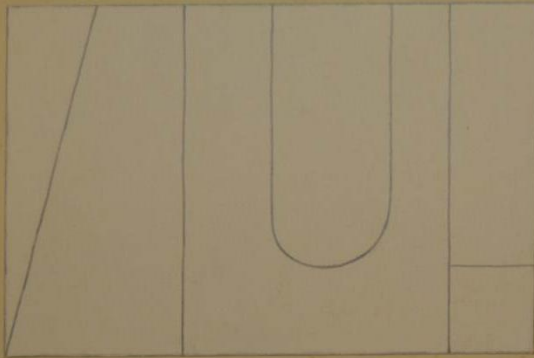

FRIHÅND I
EIVIND ØYEN

Statens Minderes
Kunstinstituttet
Frikant I
Drottning Carl Skovs Skole

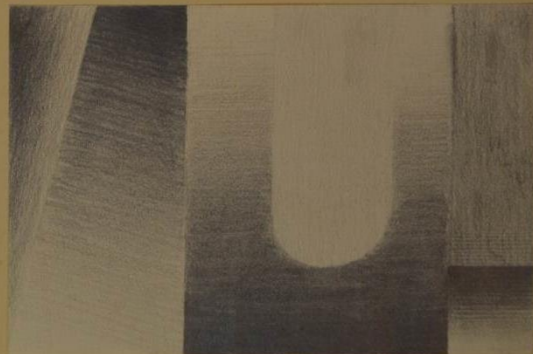
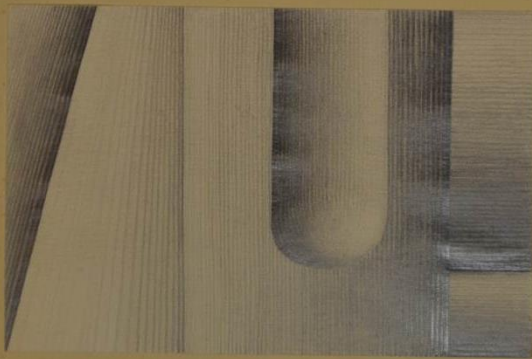
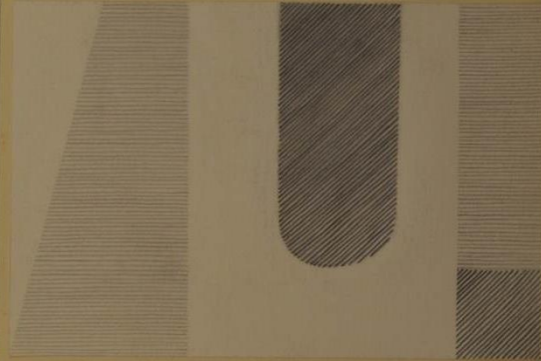
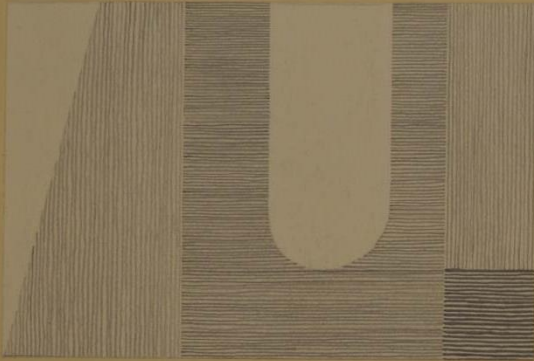
Frikant - 28. 4. 66
Trio Uluru - Ark. I

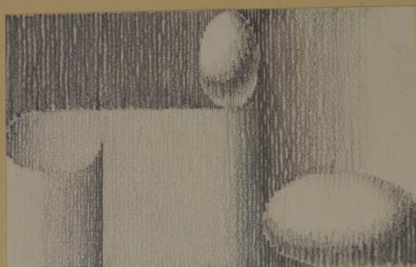
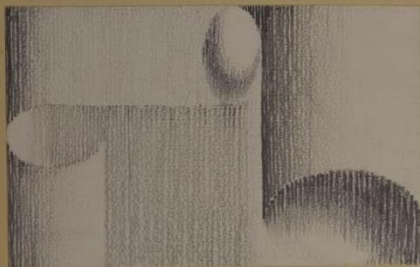
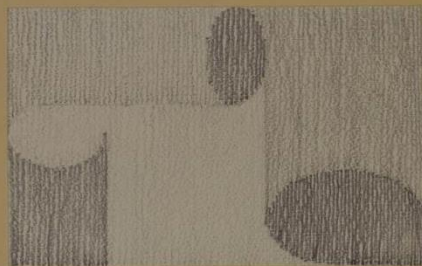
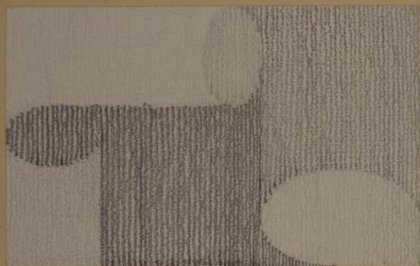
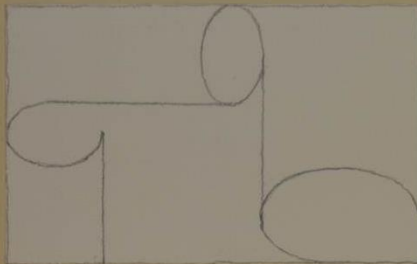

CUNNAR LANGE-NIEUSEN

ARKITEKT I

Statens håndværks- og
kunsthåndværksforbund
Frikøbd 1
Dronningensgade 10, København

FRIHÅND I A. Kjellstad ARK 2 194-00

Øvelse

Velg et motiv. Bruk gjerne en “billedsøker”. lag komposisjonsskisser for å finne ut av hvor meget du vil ta med

i motivet – om du vil tegne motivet i et høyde eller breddeformat – delenes plassering i forhold til helheten (både i billedflate og i billedrom) – rytme – balanse og forholdet mellom valørene.

Med utgangspunkt i en av skissene, arbeider du videre med en tegning i stort format:.

Redskap: kull eller kritt.

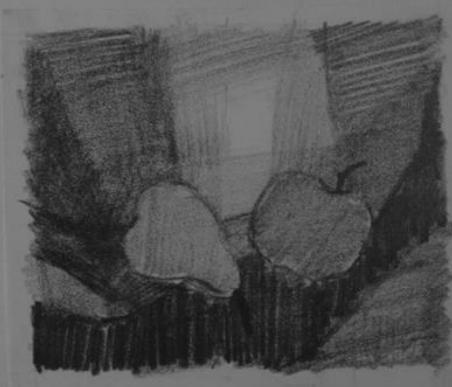
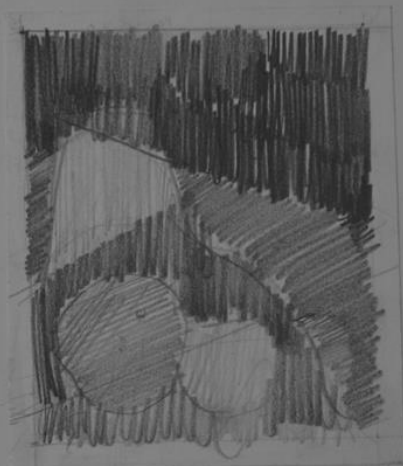
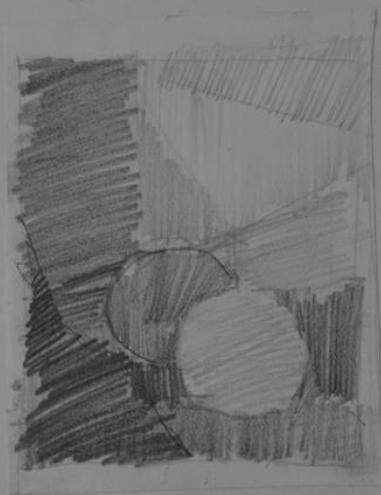
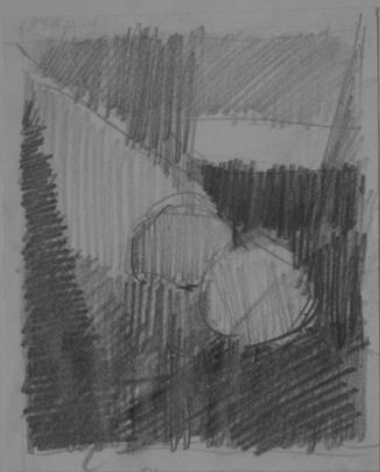
Gjør klart rede for størrelsesforhold, retninger, rytmer og volumer først ved hjelp av sporlinjer.

Velg retning på lyskilde og arbeid videre med valør. Arbeid fra helhet mot detalj

og bygg motivet videre opp ved hjelp av gråtonene.

Om du trenger å prøve deg frem med valør og skravurteknikk så bruk kalkerpapir.

Innlevering fredag.

Frihåndstegning I

Undervisningsopplegget tar sikte på å gi studentene elementære kunnskaper om bildeelementene, og øvelse i å bruke dem. Studentene får grunnleggende innføring i bruk av forskjellige tegneredskaper.

Opplegget kan deles i tre integrerende hovedgrupper: Beskrivende tegning, fabulerende tegning og tegneteknikk.

Første fase av undervisningen er manuell ^{øvelser} trening og øyemålstrening. Disse øvelsene kombineres med flate ^{øvelser} dimensjonering av elementære geometriske former (kvadrat, rektangel, trekant, sirkel, ellipse, spiral). Hovedvekten legges hele tiden på å oppfatte delene (størrelser, retninger, positiv-negativ flater, kurvenes spenningspunkter osv.) i forhold til helheten. Øvelsene gjentas med organiske former som modell.

Etter forelesning med demonstrasjon om sammenheng mellom flate og romformer, arbeides videre med parallellforskyvningslegemer og ~~omdreining~~ ^{nings} legemer - deler og sammensetninger av disse. Øvelsene bygger på tidligere erfaringer, og i arbeidet legges vekt på midler til rombeskrivelse, (overlapping, graderte størrelsesforandringer, graderte formforandringer).

Etter skravurøvelser med forskjellig redskap og gjennomgåelse av belysningslære, arbeides det med valør og skravering som romdannende elementer. Øvelsene videreføres i tegning og laving etter gipsmodeller, organiske former (planter, frukt, knokler) portrett, oppstillinger, interiør og eksteriør. Øvelsene utføres med forskjellige redskaper. Sporadisk tegnes croquis hvor stud. står modell (med klær) for hverandre.

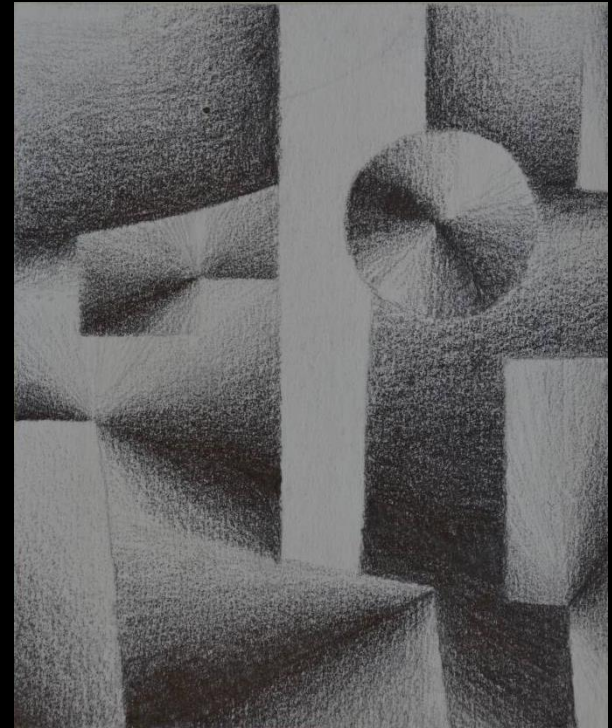
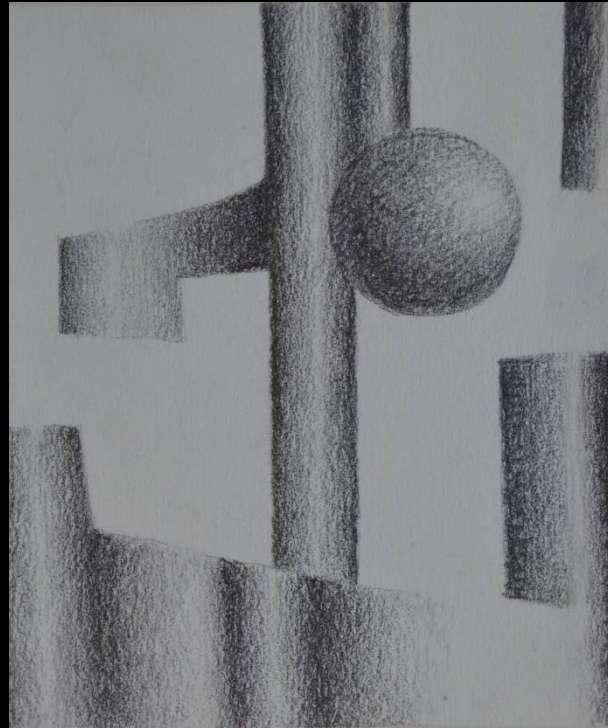
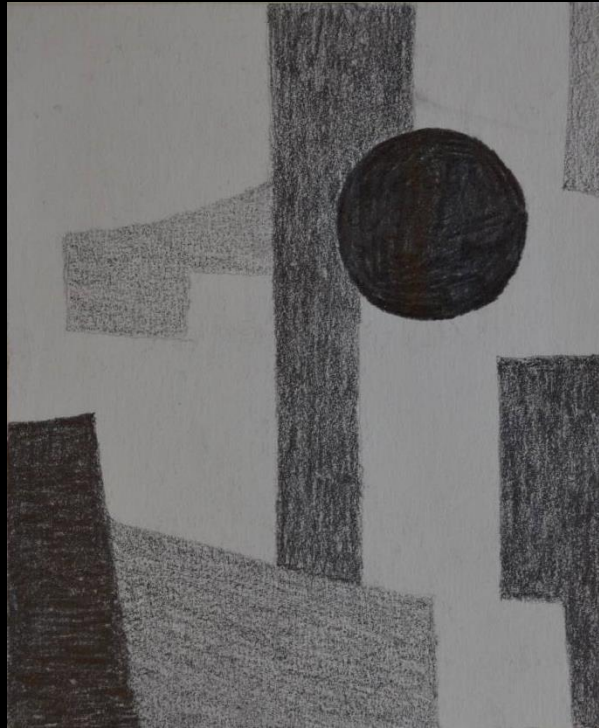
*Første
Arnet Sam.*

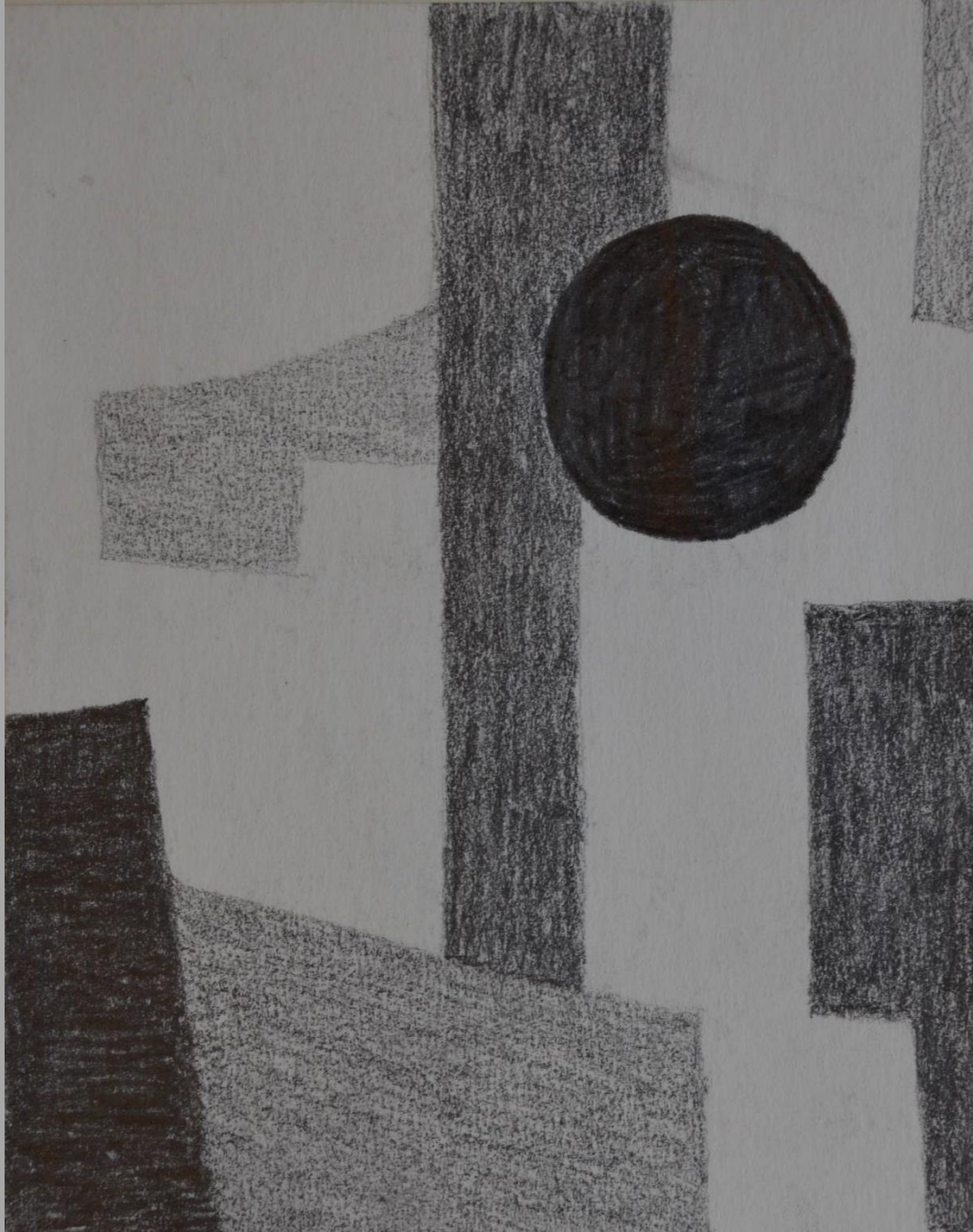
Innimellom disse oppgavene gis en del oppgaver av fabulerende art (gjerne et "billedtema" av mere abstrakt art) for å få studentene til å arbeide med bildeelementene og tegneteknikk ut fra en subjektiv holdning.

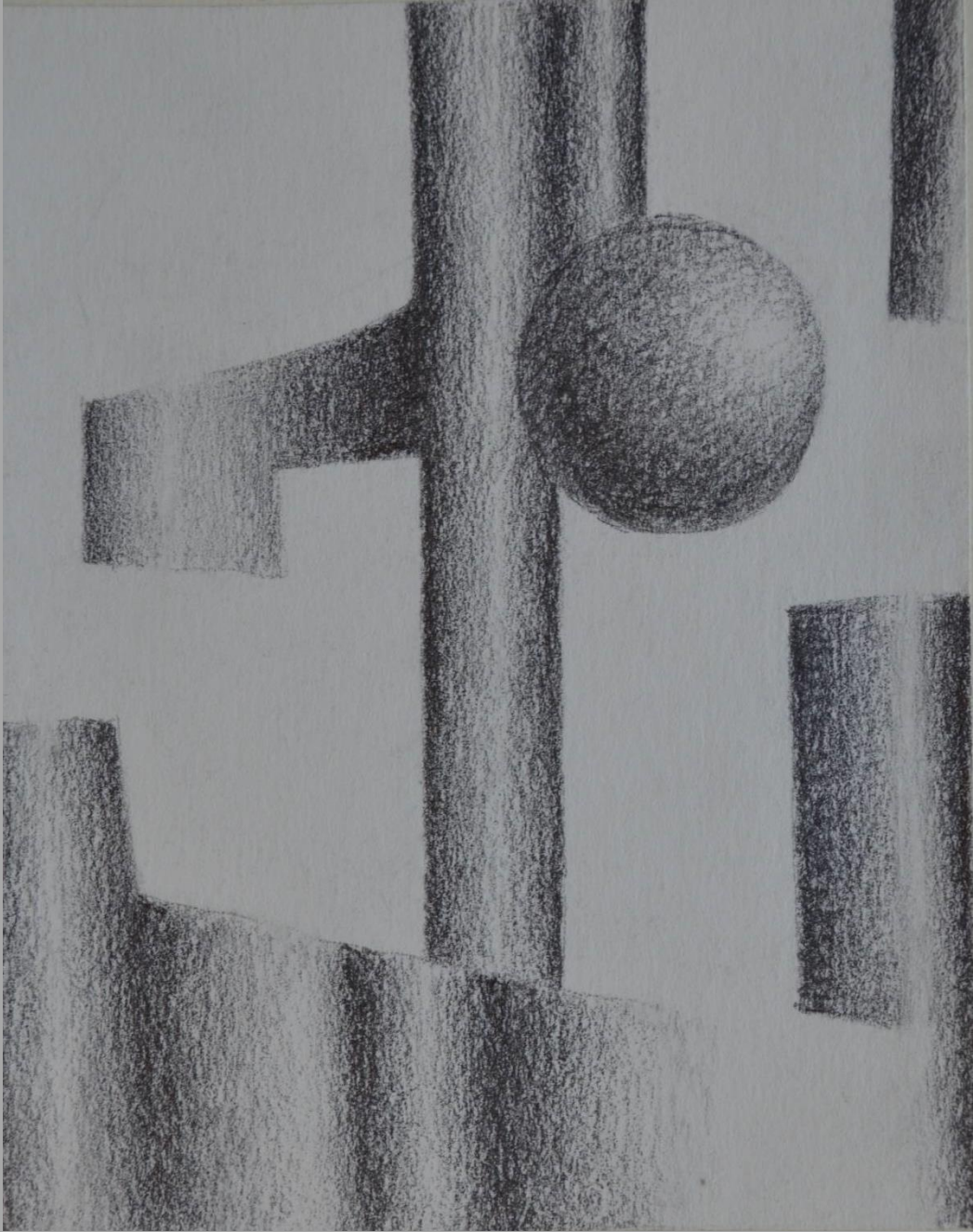
Resultatene diskuteres gjerne i fellesskap. Vi kommer i disse diskusjoner inn på billedkarakter og bildeelementenes emosjonelle og ekspressive muligheter.

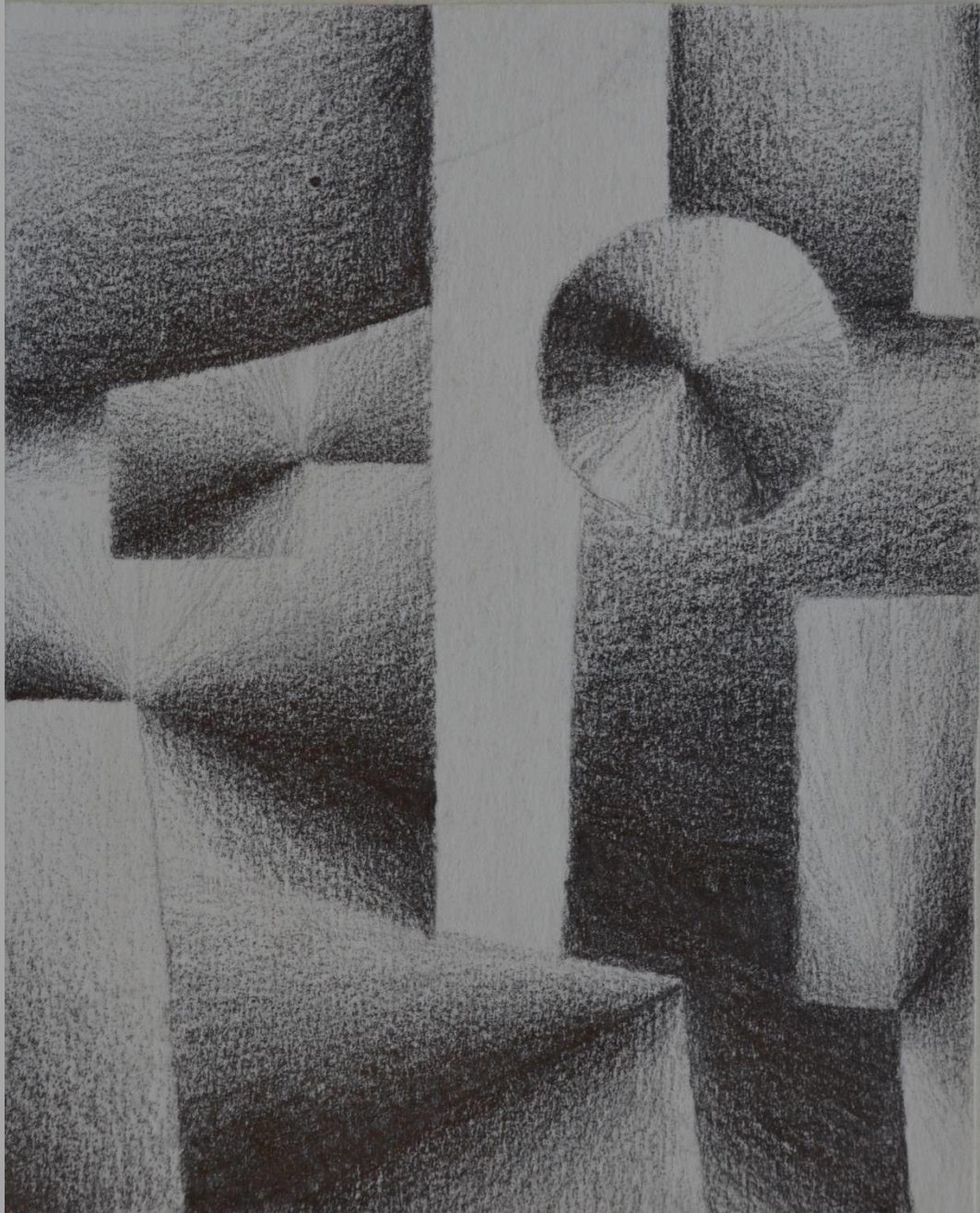
Kari Torjussen

Oslo, fredag 13.10.1978

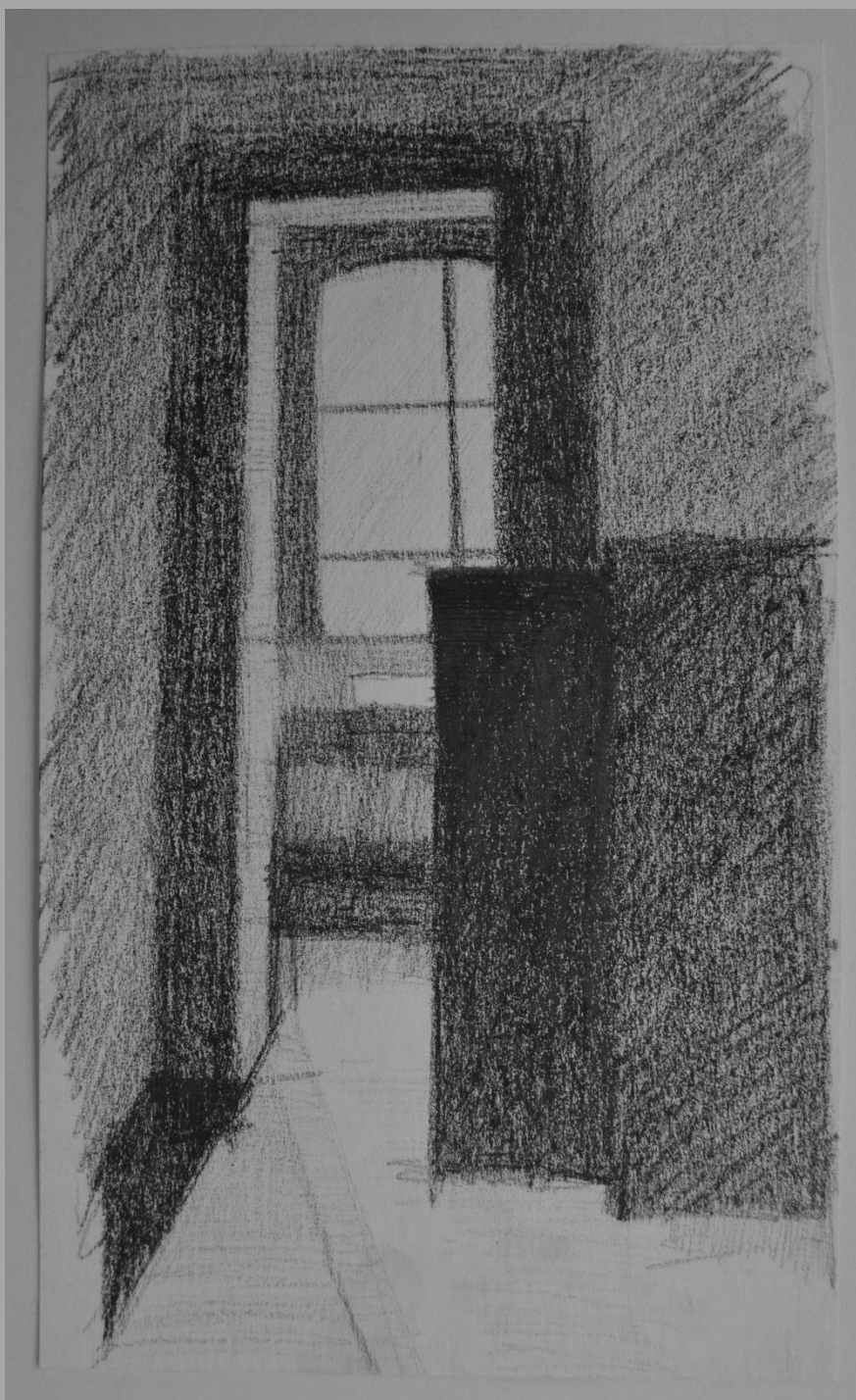

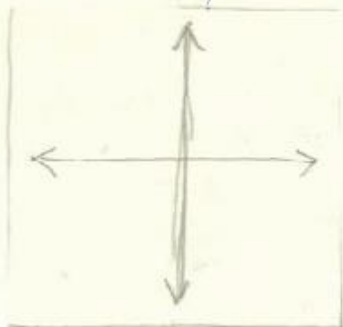

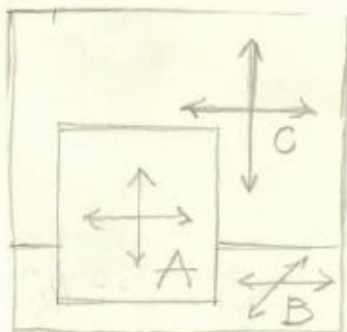
Cezanne's komposisjonsbeve.

1. Billedplan

Statisk plan

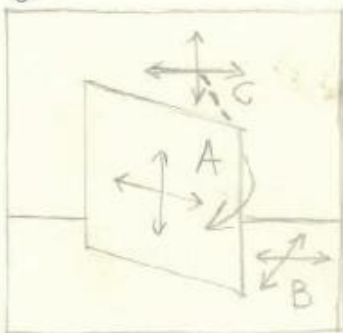
2

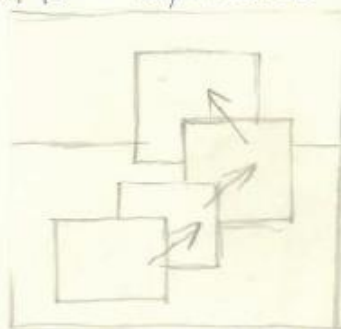
Statisk plan.

A \cong C - statisk
A \cong B - billedp. konst.
H. B - dynamisk

3

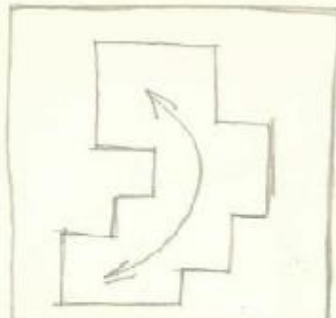

Plan A dynam. til C
S. Persp. spiller ingen
rolle for komposisjonen.

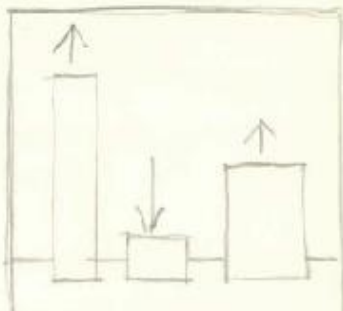
Ved overlapping oppnås
komposisjonen.
3 dimensjonal bevegelser
kan skapes ved statiske
planer. (Kom relus vordig
s. Persp. med flere dimensjoner)

8

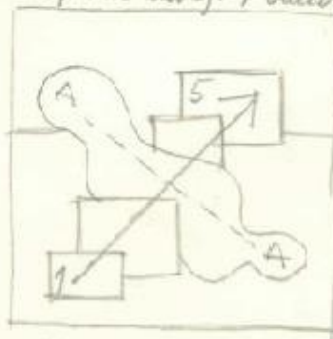
Program 1 er forandret. til en
2. dimensjonal bevegel. + billedpl.

10

Stignende og fallende beveg.
2dime. (På samme akseplan)

9

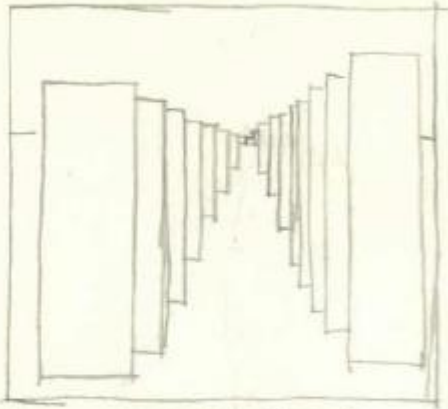

Kombinasjonen av
to dimensjonal (A-t)
og 3 dimensjonal
bevegelser
(Gjennom, Tidspunkt)

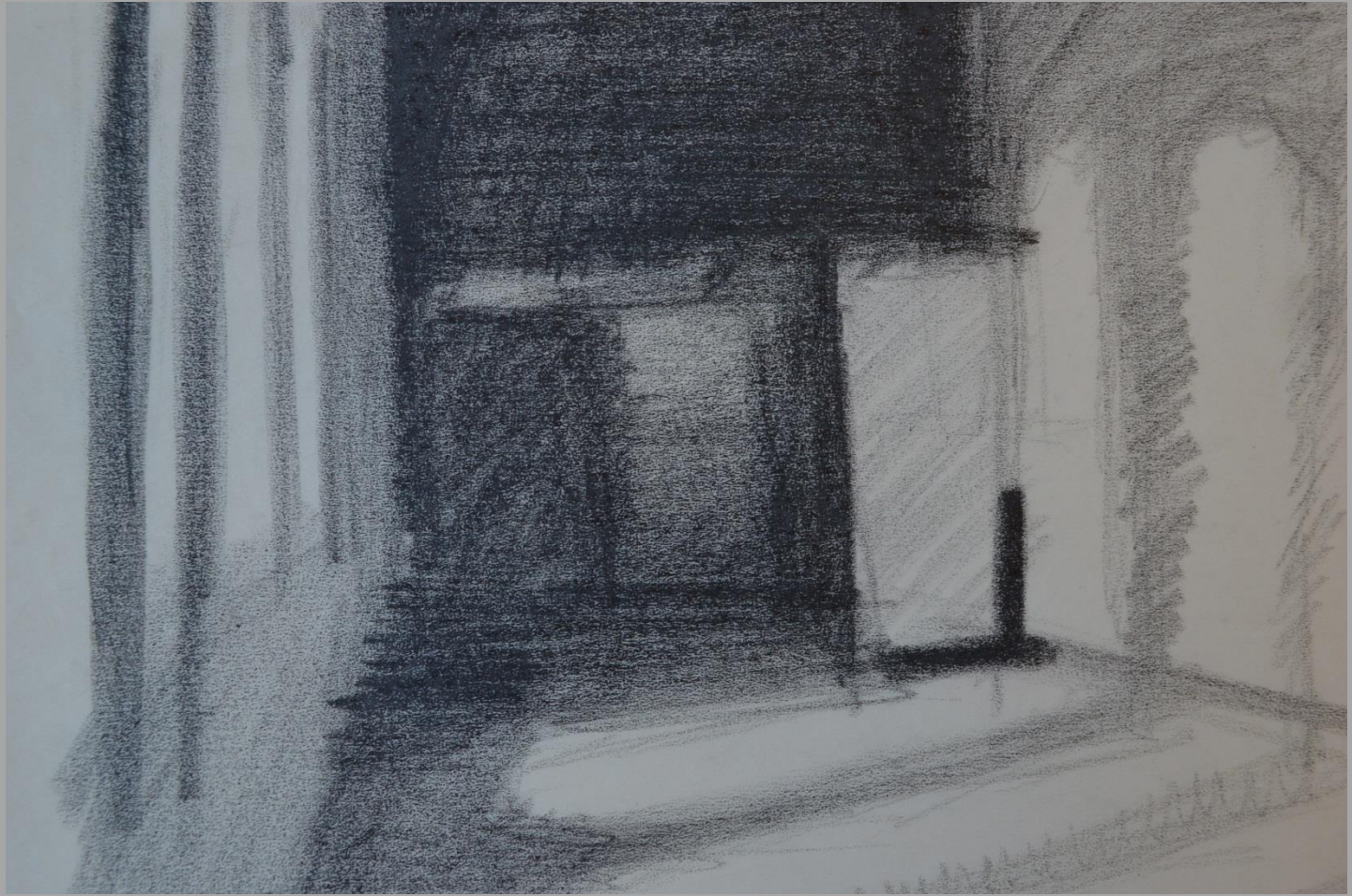
Lineær rytme eller
bevegelser. 2 dimensjonal - (på samme billedplan)

5

tunnell effekt. bilde i
billedplanen. Oval oppinn
ingen tilbake vending for
dykkere. (Kinesisk perspektiv.)

7) Skisser med utgangspunkt i lys-
oppløselighet i løst ved lavt tryk -
Prøv å ta høyde for kontrast forholdet
mellom lys og mørke -
lys i mørket eller
mørke i lyst

Cir-obscur

Den latilstand mellom lys og mørke ved hvilken gjenstandene vel er synlige, men dog med ganske utviskede konturer.

største betydning under barokken Caravaggio. Den rikeste utviklingen Nådde c. med Rembrandt som oppløste den plastiske formen i et fint gradert-”lysmørke”.

Clairobscurnitt fargetresnitt i monokrom fargeskala gir virkn. av en laving på tonet papir.

C. t. hadde en kort blomstringstid I Tyskland i beg. av 1500 – Cranach

Leksikon

Gradient i tekn. = helling, skråning

(eks. 1 på 20)

Gratasjon bet. Trinnfølge, stign. eller avt. I kraft og det å gradere. inndele i grader, avpasse i grader
eller etter en viss grad.

Gradasjon: Stigning, progresjon, regelmessig – trinnvis ordning. I billedkunst betyr G. en sådan

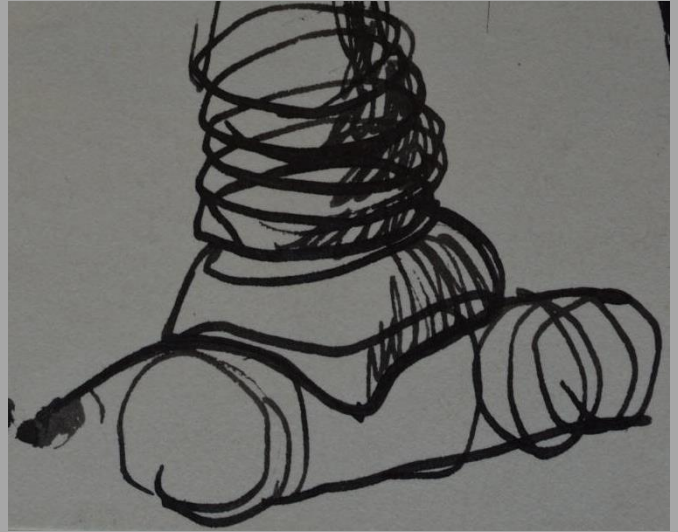
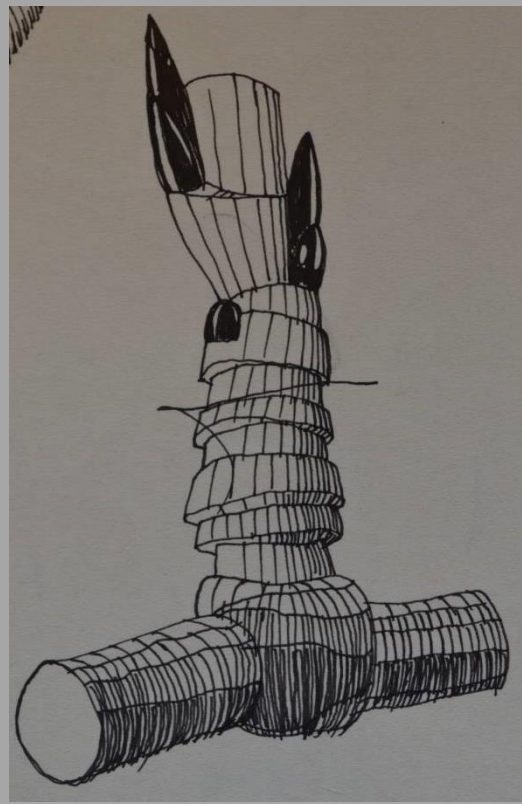
an..d. av gjenstandene (former lys, fargetoner, bevegelses fo..d. toner o.s.v.) at det derved sikres

hvert ledd sin fulle bet. I kunstverket.

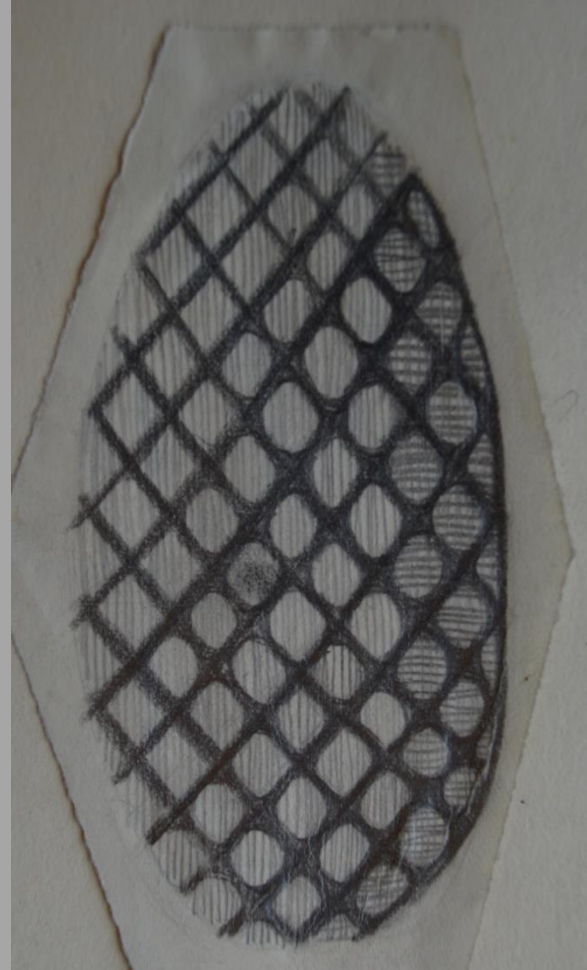

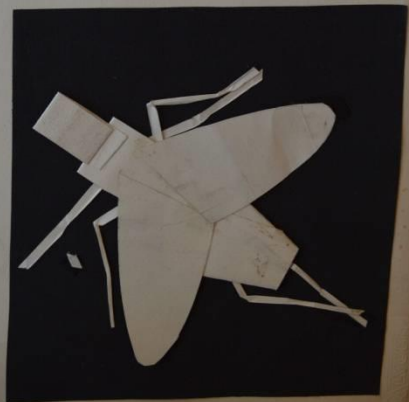
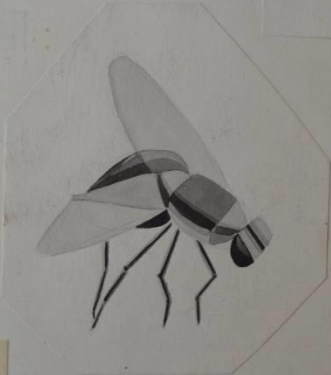
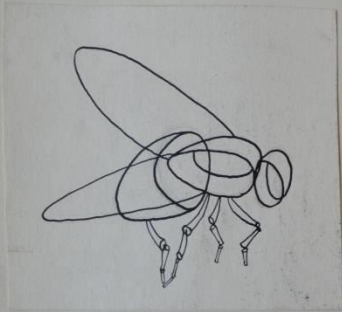

Stem & leaf

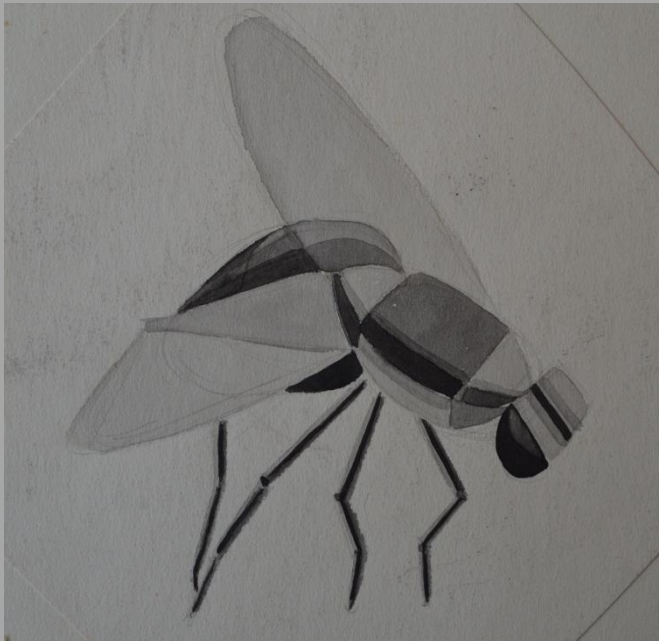
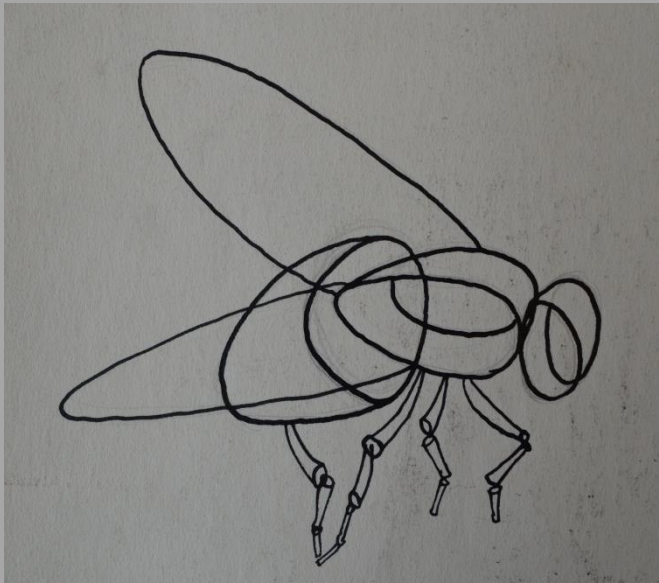

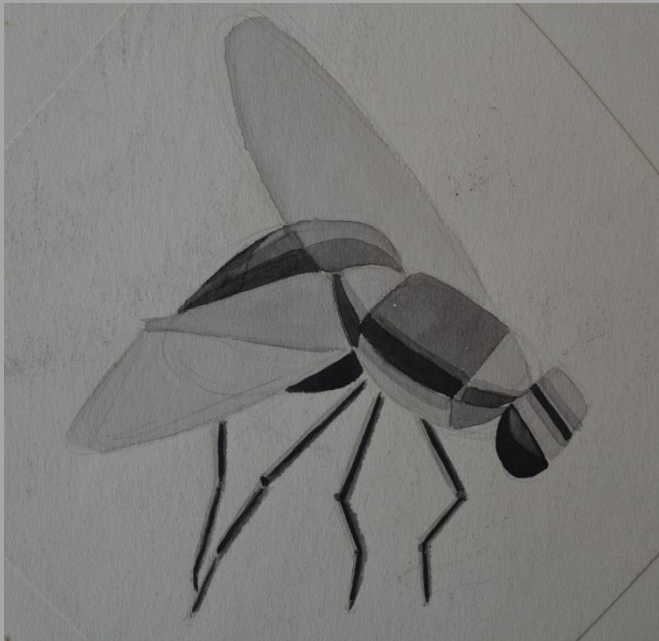
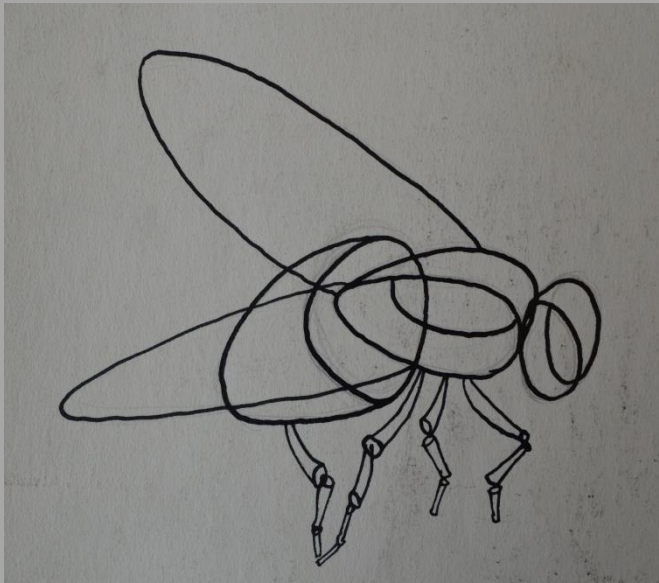
H. L. ...
18

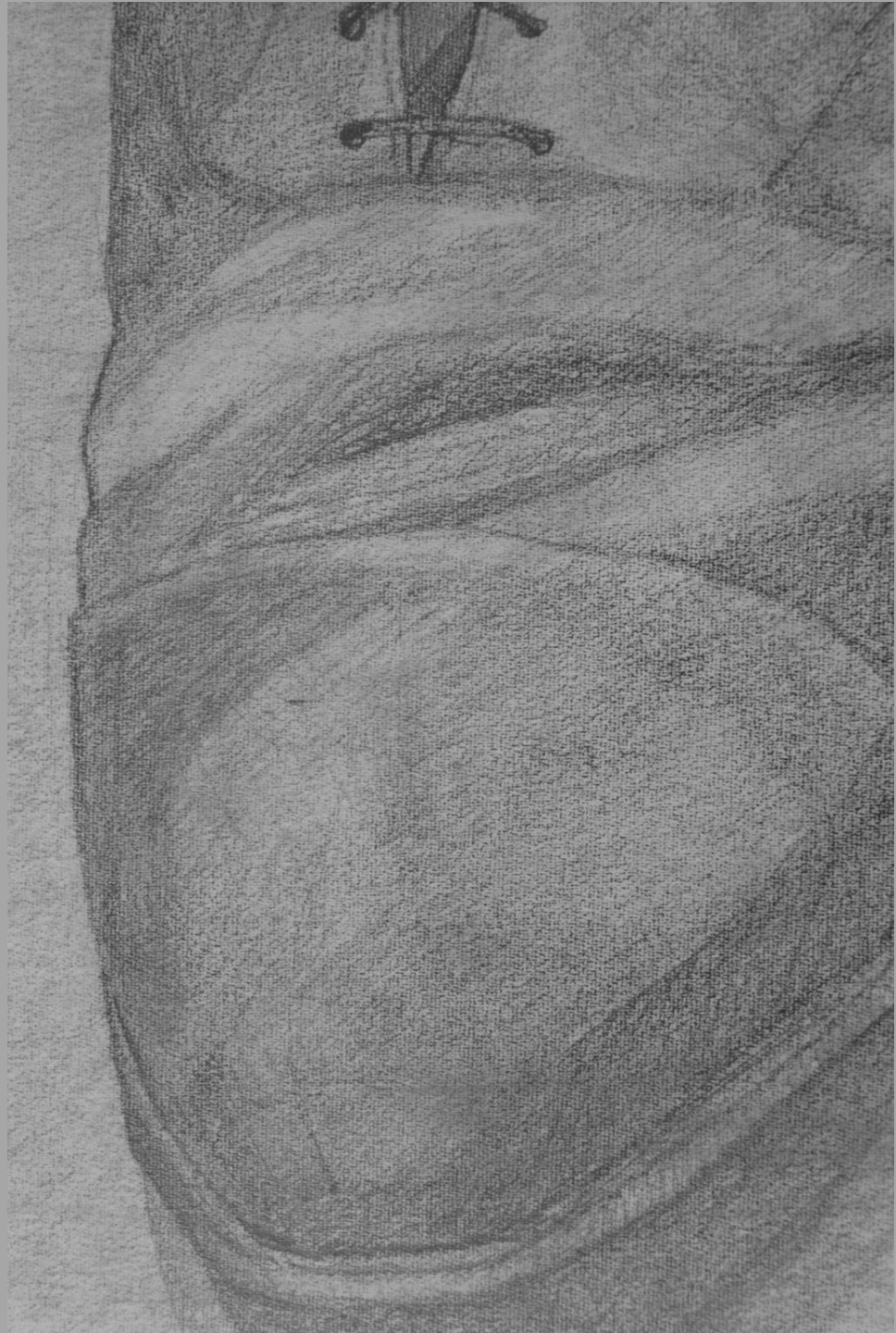
1ste frihand
 Tom Eggum Rekel.
 1956.

6) Tegner et lille område f. eks. Sigurd-
strimpens, byggegrundene, skole,
hvide spor, fiskegrav, lysse og sløjfe,
barkbet i stort format.
Teknisk valg.

Prøv ved hjælp af propositioner
å aktivisere billedplaten og
billedrommet.

LA LIV STANGE
E SAC OUT W

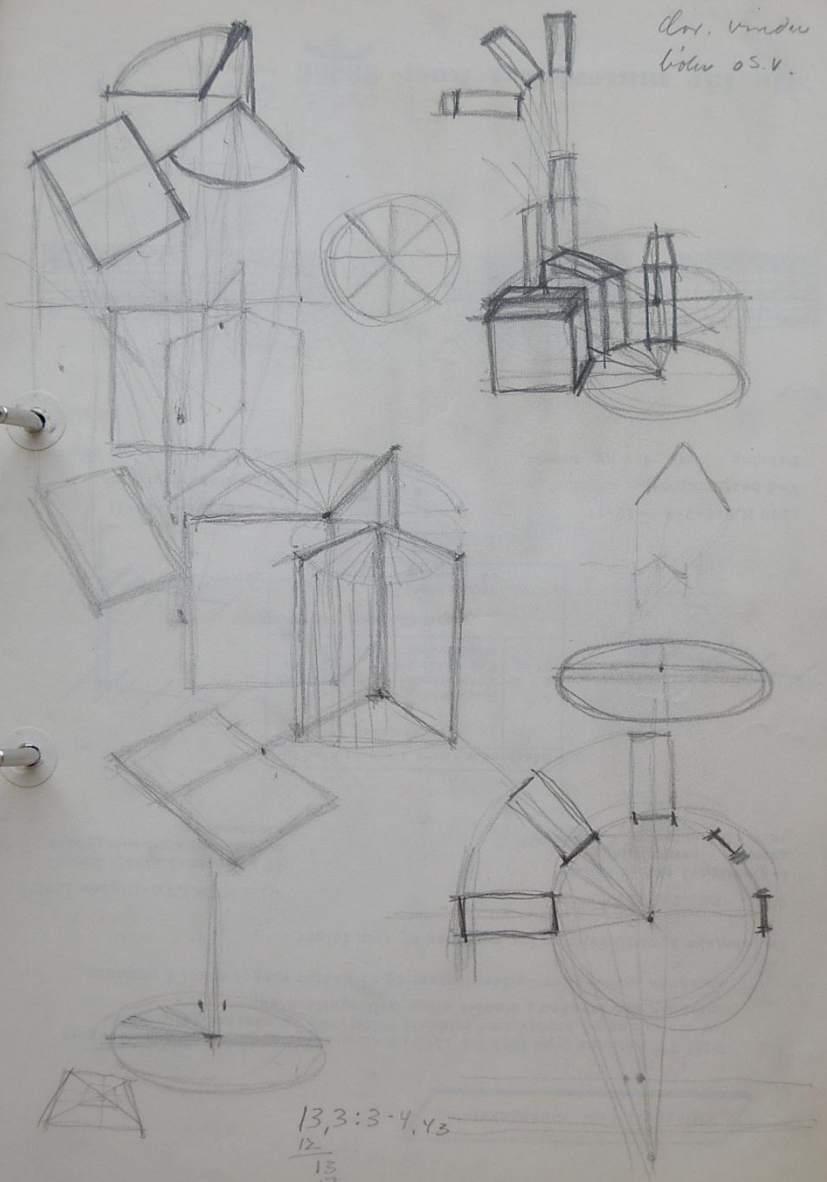

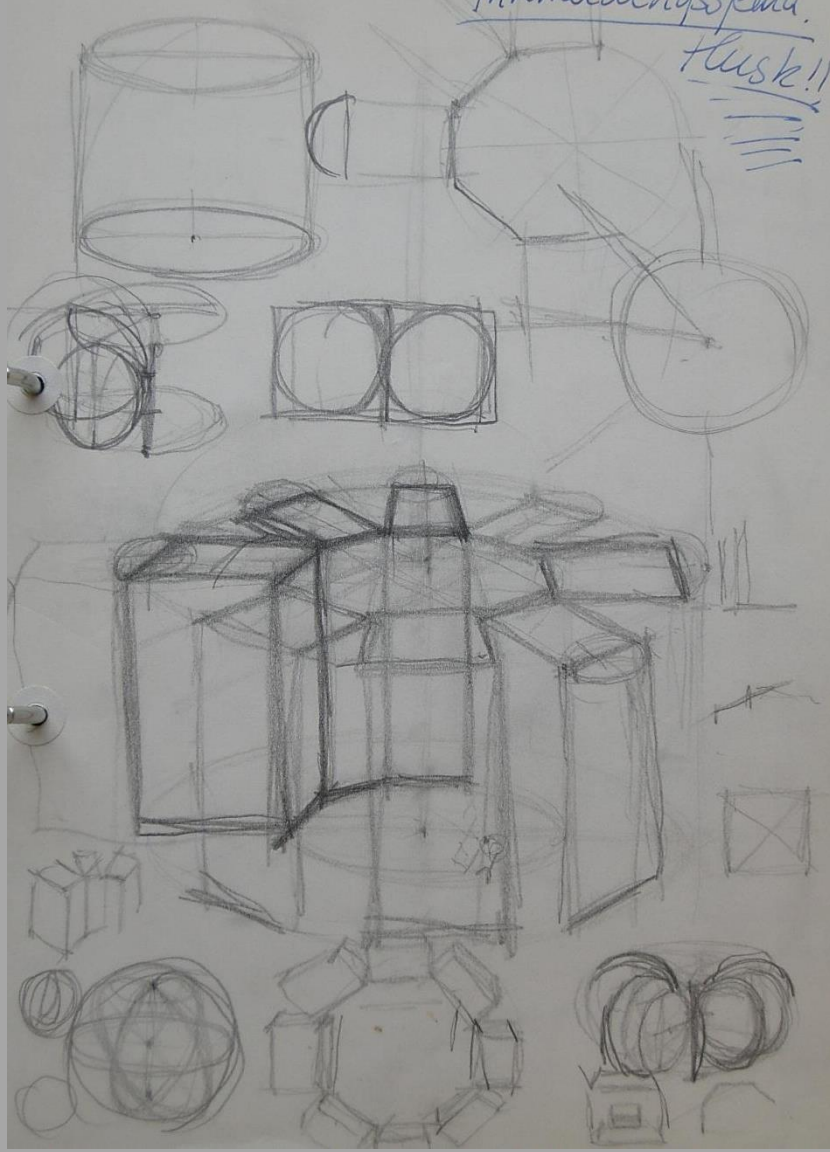

dot. vinder
båen osv.

13,3:3-4,43
12
13
12

innmeldingsskema.
Flusk!!

FRIHÅND I

Kari Brundin Torjussen

- Hensikt:** Undervisningens hensikt er å utvikle studentens syn - fra et orienteringssyn til et billedsyn - gjennom teoretisk innføring i og praktisk arbeid med tegningens forskjellige aspekter.
- Hovedgruppe:** Studieopplegget kan deles i tre integrerende hovedgrupper: Beskrivende tegning, fabulerende tegning og redskapsøvelser.
- Prosesser:** Fire prosesser skal oppøves. Se/forestille seg, analyser, utføre og vurdere.

1. semester

- En uke - 1. fase: Påvise og utlede bildelementene etter studentenes egne tegninger.
Bildelementer
2. fase: Manuell, øyemåls- og redskapstrening av punkt, sporlengde
Sporlengde
Redskap
- En uke - 3. fase: Utprøving av forskjellige redskapers muligheter kombinert med valør og skravur i ugraderte og graderte intervaller. Div. papir.
Valør
Skravur
- En uke - 4. fase: Proporsjonering av elementære todimensjonale flater. Det legges vekt på å oppfatte gruppedannelser mellom størrelser, former, retninger, positiv/negativflater i forhold til helheten.
Grenselinje
Organisering av 2-dim. flater i plan
Deler/helhet
- En uke - I plan og rom Øvelser gjentas etter organiske former i plan og rom.
- To uker - 5. fase: Etter teoretisk gjennomgåelse med demonstrasjon av Parallellforskyv- a. Sammenheng mellom de elementære geometriske nings- og om- flateformer og stereometriske grunnformer og dreiningslegemer b. perspektivlære
Perspektiv arbeides det videre med parallellforskyvningslegemer og omdreiningslegemer. Sammenheng, sammensetning og deler av disse både som skjelett-, skall- og masivform.
- En uke - 6. fase: Etter gjennomgåelse og demonstrasjon av belysningslæren arbeides det i tillegg med valør og skravur som romdannende elementer. Øvelsene bygger på tidligere erfaringer av gruppedannelsen og de normer som gestaltpsykologien har sannsynliggjort: Posisjoner, overlapping, graderte størrelser/form/valør og skravur- valør og stofflighetsforandringer.
Form og rom
Posisjoner
Overlapping
Graderte størrelser/form
valør og skravur- forandringer

2. semester

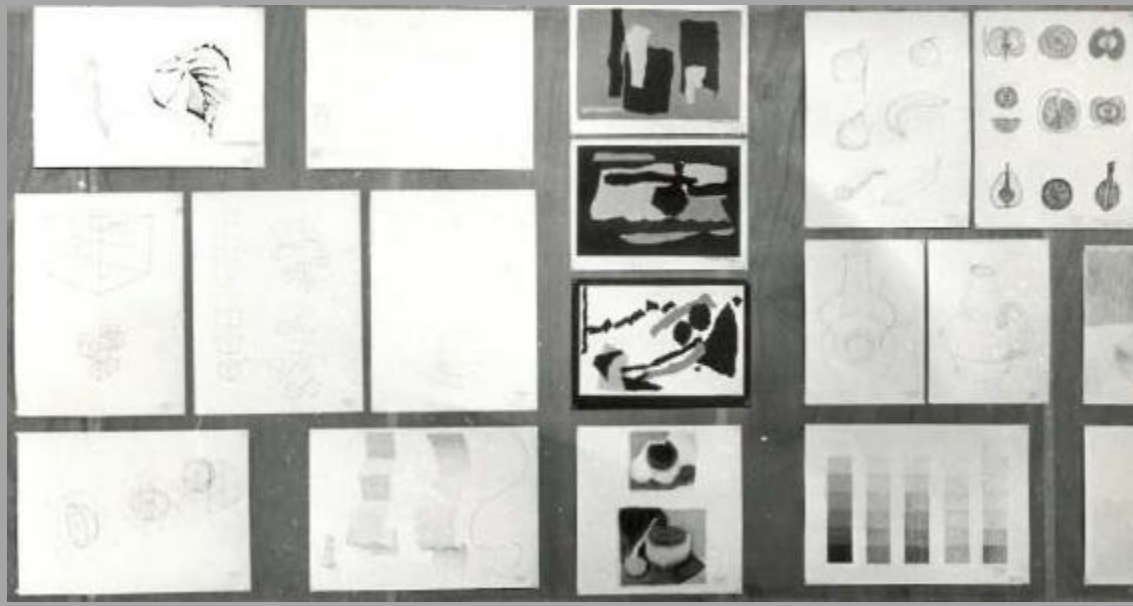
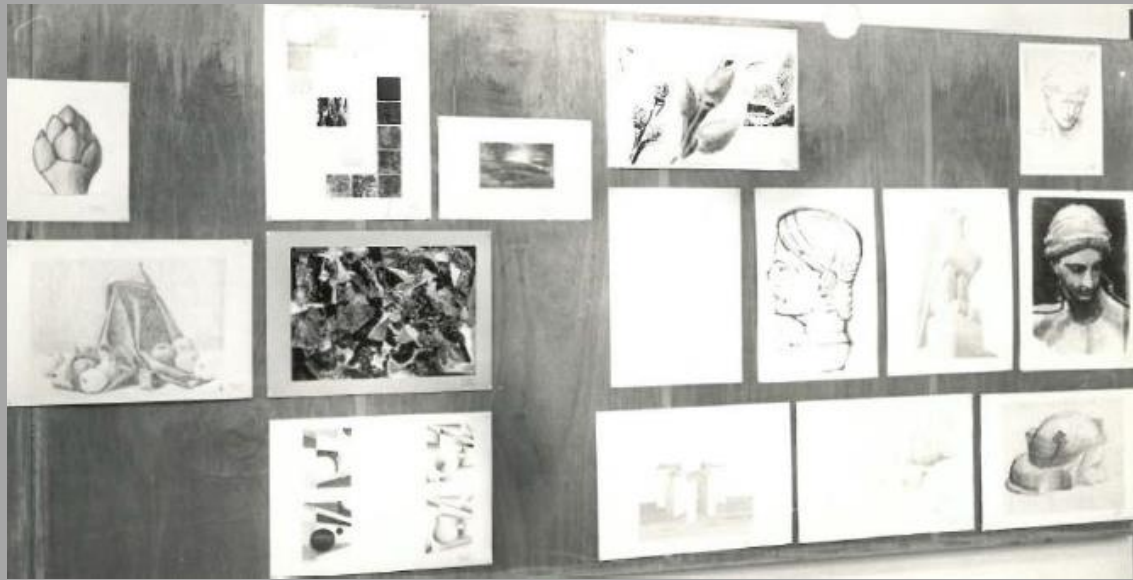
Problemstillinger og erfaringer fra oppgaver i 1. semester videreprøves og utprøves.

- To uker - 7. fase: Komposisjonsoppgave hvor det legges vekt på form/*form*, volum/rom, rytme, valør og skravur og samspill mellom delene og helheten.
- To uker - 8. fase: Idéoppgave (fabulerende) hvor oppgaven er å bruke alle bildelementer, redskap og papir for å tolke idéens intensjon (ekspressivt)
- To uker - 9. fase: Arbeid med gipsmodeller
- En uke - 10. fase: Inne- og uterom
- En uke - 11. fase: Skisser og studier av organiske former
- En uke - 12. fase: Selvvalgte oppgaver.

Vi prøver å få tid til studier i biblioteket (spesielt av tegneteknikker).
Vi prøver også å få tid til å gå sammen på en og annen utstilling.

Oslo, 14. januar 1984

Kari B. Torjussen

Frihetsbegrepet

76

1. Målet for undervisningen er

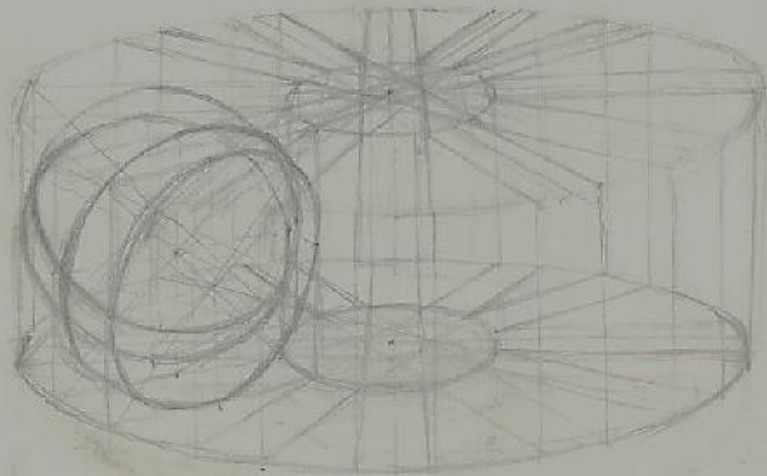
- a) å gi kjennskap om billedteknikk og vurdere å bruke den.
- b) å fremme studentens evne å se på fra et nytt/ eller innovasjonssyn til et billedsyn.
- c) å gi elevene kjennskap om bruk av forskjellige tegningsteknikker.

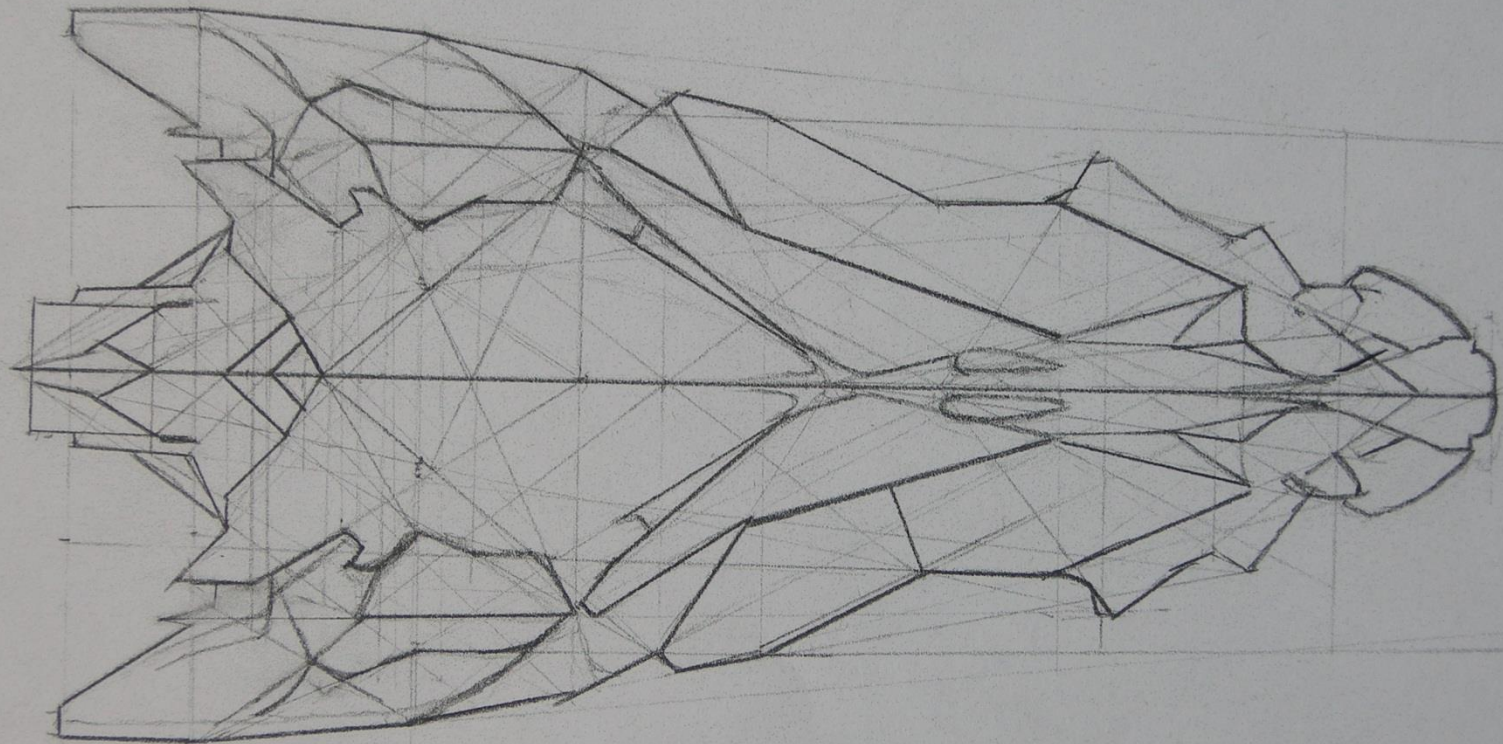
2. a) Strukturplan 1. Tema om og om.

2. Kontakt med formålet.

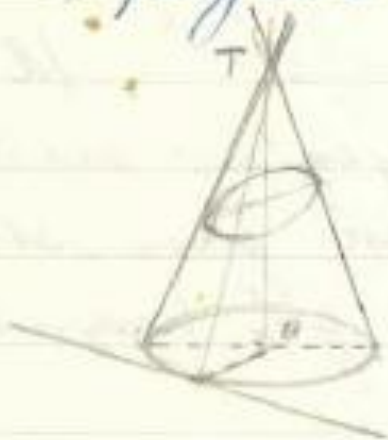
3. Kjennskap til verktøy.

- D) Videreføring med og imidlertid
- e) Parallelrækker eller netværk med forskellige former karakter og værdikarakter
1. Træning i at se netværk som en del af og gruppen ^{helhed}
 2. Træning i perspektivering
 3. " i brug af lodrette og vandrette linjer og linjenes forlængelse (mag. l.)
- d) Gennemførelse af som man kan se mellem linje (stak). elementære 2 dim. flakformer og 3 dim. konformer.
- e) Gennemførelse af midler til kombination
- f) Gennemførelse af de elementære stereometriske former 1) Ombrækningsregler
2) Parallelprojektion

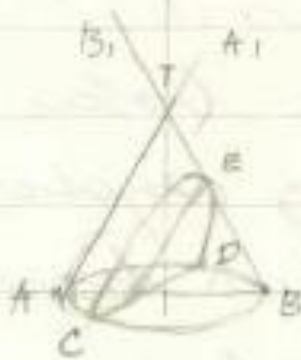

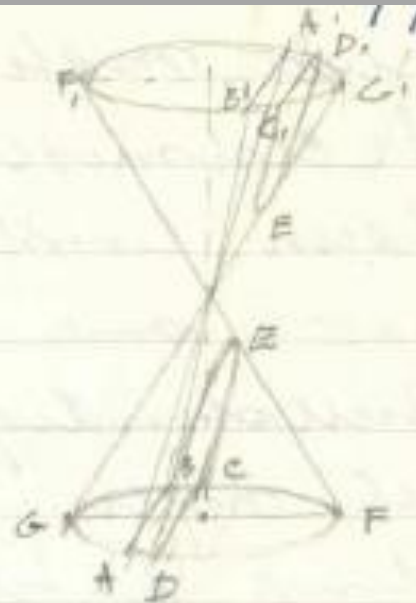
Kegelchnitt:

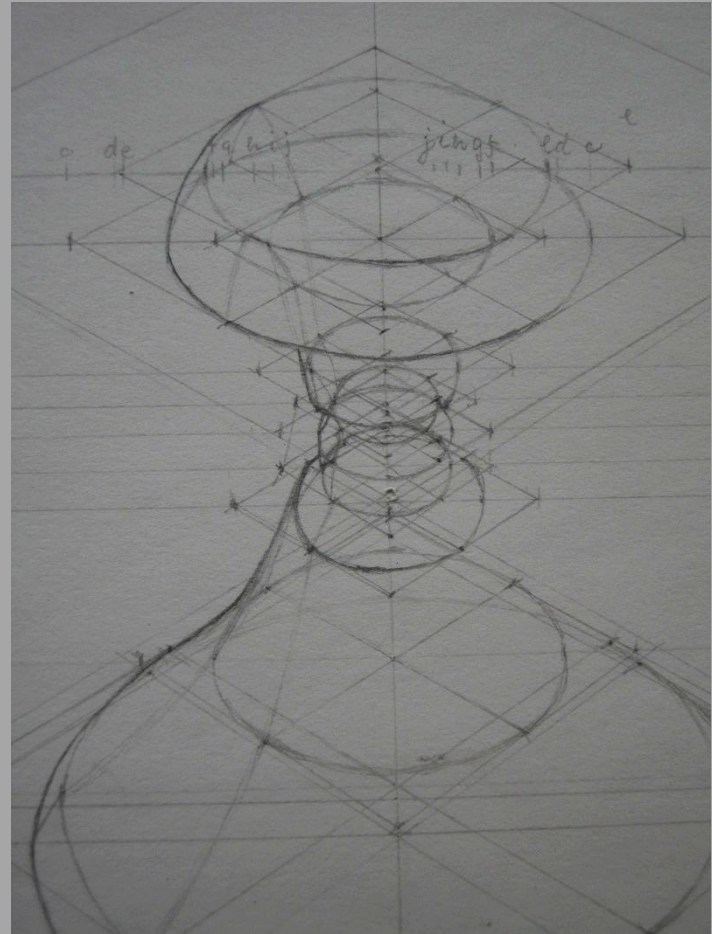
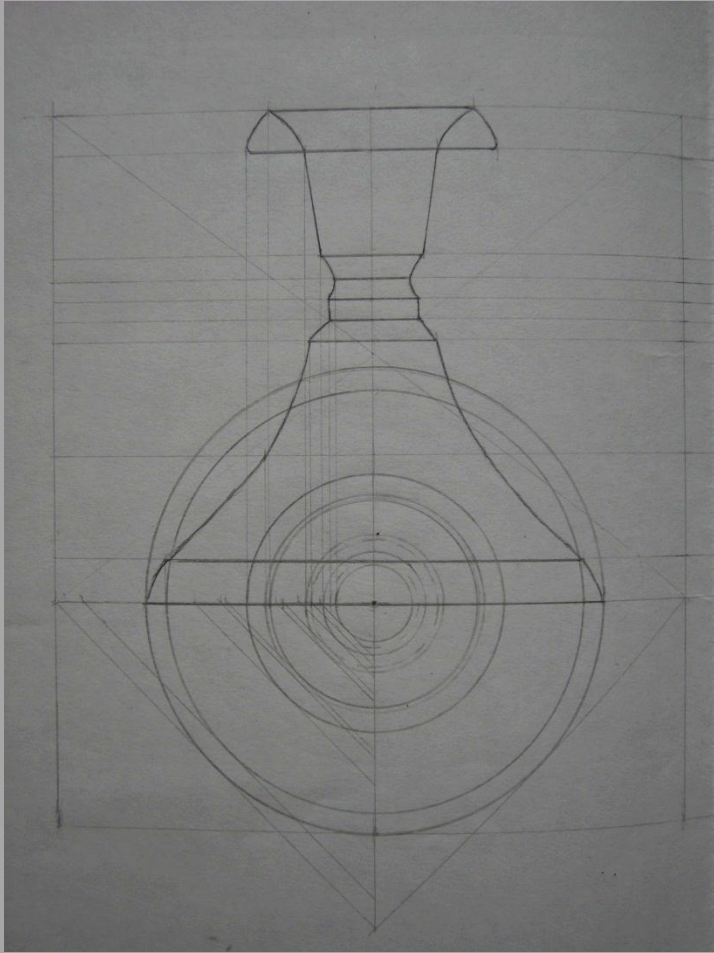
1. ellipse

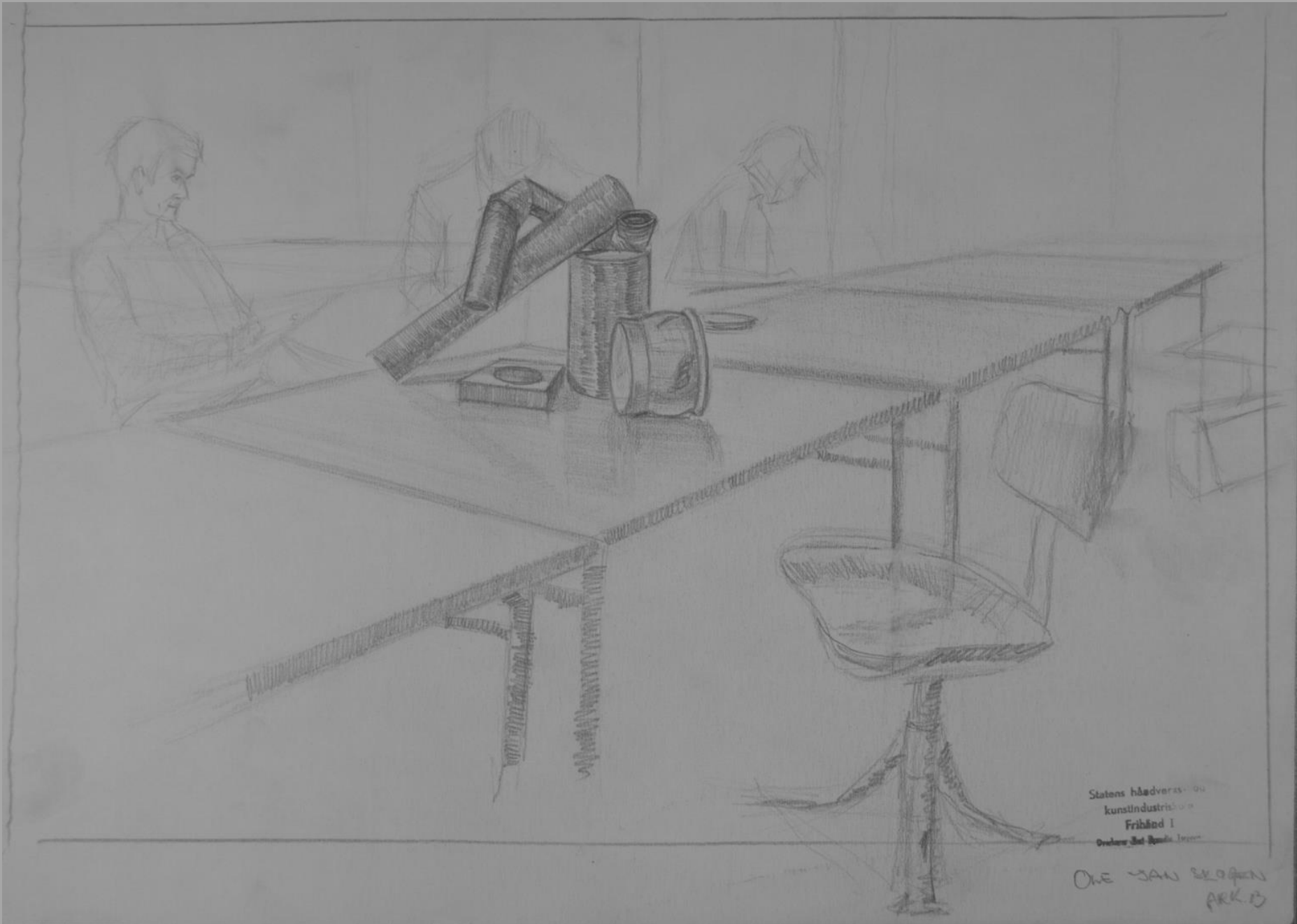

2. parabel

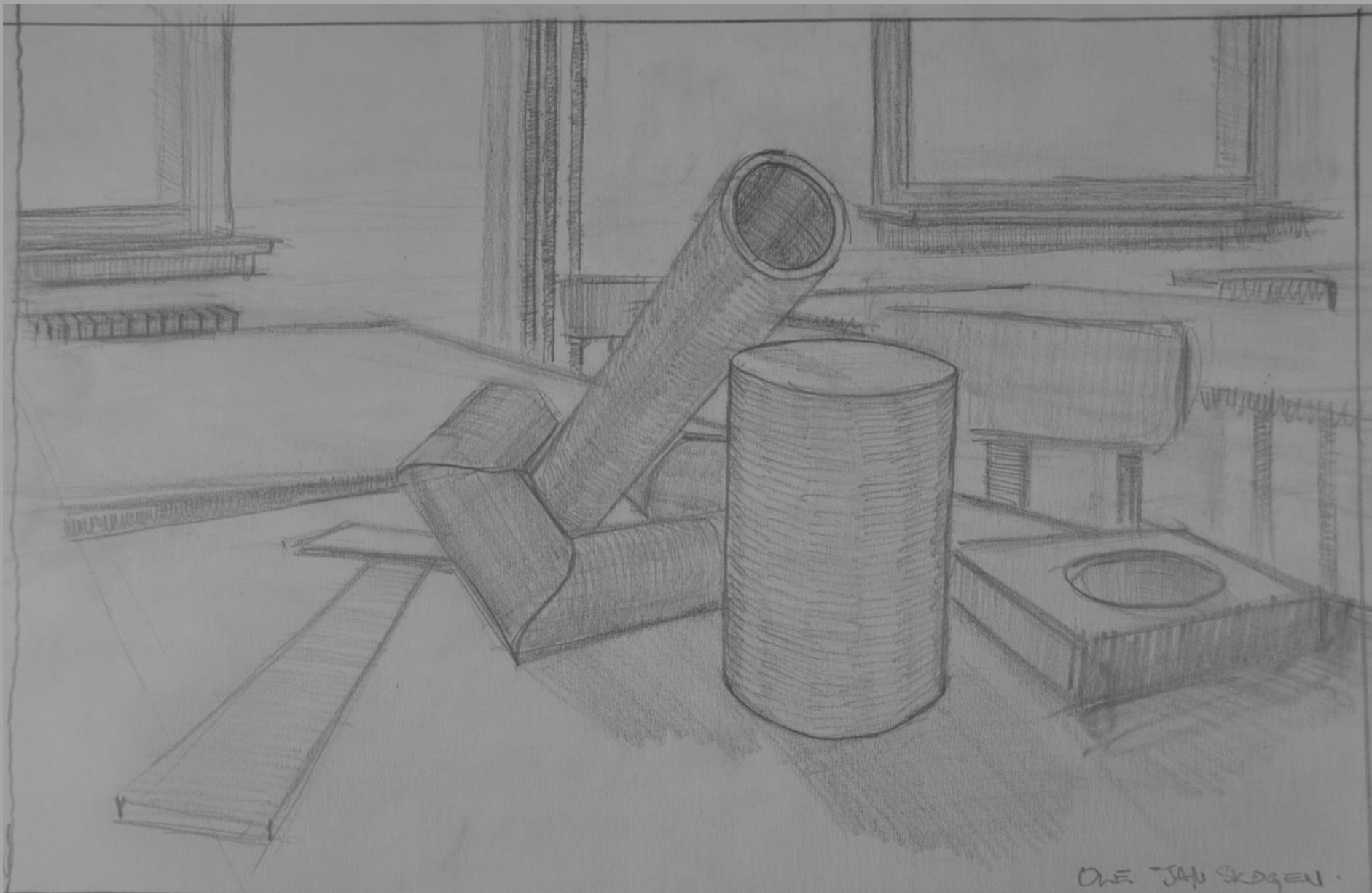
3. hyperbel

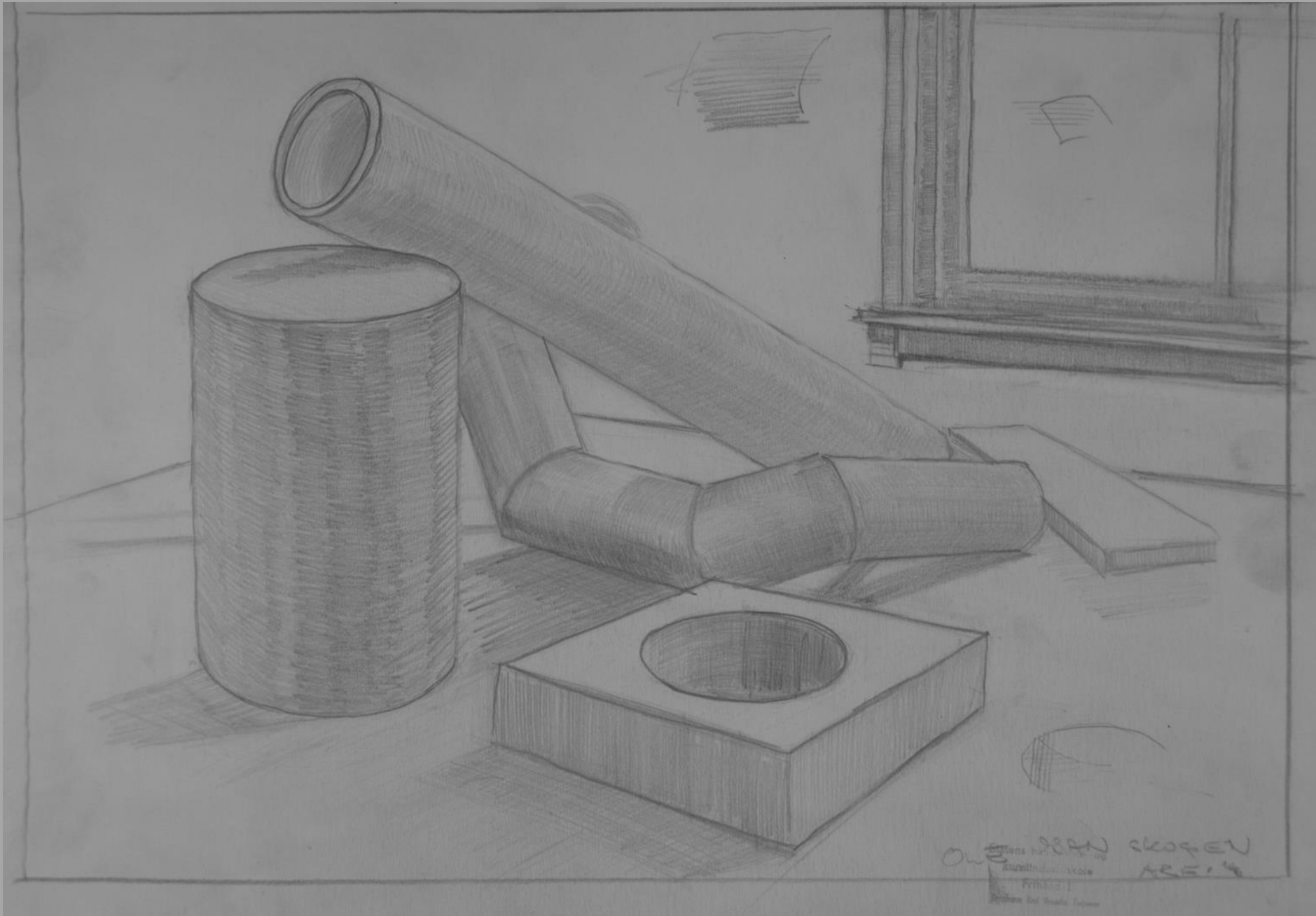
Statens h adverks-
kunstinstitutet
Frib nd 1
Ovnerne Det gamle huset

ONE JAN SKOGEN
ARK 13

ONE JAN SKOGEN.

Statens håndværks- og ^{ARK 5}
kunstindustriskole
Fribånd I
Billeder og Skulptur

One 2821 closed
Kunstliche Schule
Friedrich I
Kunst- und Musikschule